ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΓΕΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ
1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2012

Μόνο η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δημοσιεύεται στην έντυπη έκδοση της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αυθεντική

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 20ής Σεπτεμβρίου 2011

σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

(αναδιατύπωση)

(ΕΚΤ/2011/14)

(2011/817/ΕΕ)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 127 παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση,

Έχοντας υπόψη το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και ιδίως τα άρθρα 3.1 πρώτη περίπτωση, τα άρθρα 12.1, 14.3, 18.2 και το άρθρο 20 πρώτη παράγραφος,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7, της 31ης Αυγούστου 2000, σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος [1] έχει επανειλημμένα τροποποιηθεί ουσιωδώς [2]. Δεδομένου ότι απαιτούνται περαιτέρω τροποποιήσεις, είναι σκόπιμη η αναδιατύπωσή της για λόγους σαφήνειας.

(2) Η επίτευξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής συνεπάγεται την ανάγκη καθορισμού των μέσων και διαδικασιών που θα χρησιμοποιεί το Ευρωσύστημα για την ομοιόμορφη εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής σε όλα τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ,

(3) Η υποχρέωση επαλήθευσης ισχύει μόνο για τις διατάξεις οι οποίες τροποποιούνται ουσιωδώς σε σχέση με την κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ:

Άρθρο 1

Αρχές, μέσα, διαδικασίες και κριτήρια για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Η ενιαία νομισματική πολιτική εφαρμόζεται σύμφωνα με τις αρχές, τα μέσα, τις διαδικασίες και τα κριτήρια που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής σύμφωνα με τις αρχές, τα μέσα, τις διαδικασίες και τα κριτήρια που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής.

Άρθρο 2

Επαλήθευση

Οι ΕθνΚΤ διαβιβάζουν στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), το αργότερο στις 11 Οκτωβρίου 2011, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα κείμενα και τα μέσα διά των οποίων προτίθενται να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής που τροποποιούν ουσιωδώς την κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7.

Άρθρο 3

Κατάργηση

1. Η κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7 καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2012.

2. Κάθε αναφορά στην καταργούμενη κατευθυντήρια γραμμή θεωρείται ότι γίνεται στην παρούσα κατευθυντήρια γραμμή.

Άρθρο 4

Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή αρχίζει να ισχύει δύο ημέρες μετά την έκδοσή της.

[1] ΕΕ L 310 της 11.12.2000, σ. 1.
[2] Βλέπε παράρτημα III.

2. Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2012.

Άρθρο 5

Αποδέκτες

Η παρούσα κατευθυντήρια γραμμή απευθύνεται σε όλες τις κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος.

Φρανκφούρτη, 20 Σεπτεμβρίου 2011.

Για το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ
Ο πρόεδρος της ΕΚΤ
Jean-Claude TRICHET

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Γενική τεκμηρίωση για τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του ευρωσυστήματος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1. Το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών

1.2. Σκοποί του Ευρωσυστήματος

1.3. Τα μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

1.3.1. Πράξεις ανοικτής αγοράς

1.3.2. Πάγιες διευκολύνσεις

1.3.3. Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά

1.4. Αντισυμβαλλόμενοι

1.5. Υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία

1.6. Τροποποιήσεις του πλαισίου άσκησης της νομισματικής πολιτικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

2.1. Γενικά κριτήρια καταλληλότητας

2.2. Επιλογή αντισυμβαλλομένων για τις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις

2.3. Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων με τις υποχρεώσεις τους

2.4. Δυνατότητα λήψης μέτρων για προληπτικούς λόγους ή κατόπιν επέλευσης γεγονότος αθέτησης υποχρέωσης

2.4.1 Μέτρα λαμβανόμενα για προληπτικούς λόγους

2.4.2 Μέτρα λαμβανόμενα κατόπιν επέλευσης πιστωτικού γεγονότος

2.4.3 Εφαρμογή μέτρων διακριτικής ευχέρειας βάσει της αρχής της αναλογικότητας και της αποφυγής των διακρίσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Αντιστρεπτέες συναλλαγές

3.1.1. Γενικά

3.1.2. Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

3.1.3. Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

3.1.4. Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας

3.1.5. Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις

3.2. Οριστικές συναλλαγές

3.2.1. Είδος μέσου

3.2.2. Νομική φύση

3.2.3. Τιμολόγηση

3.2.4. Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

3.3. Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ

3.3.1. Είδος μέσου

3.3.2. Νομική φύση

3.3.3. Υπολογισμός τόκου

3.3.4. Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

3.4. Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

3.4.1. Είδος μέσου

3.4.2. Νομική φύση

3.4.3. Νομίσματα και συναλλαγματικές ισοτιμίες

3.4.4. Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

3.5. Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας

3.5.1. Είδος μέσου

3.5.2. Νομική φύση

3.5.3. Υπολογισμός τόκου

3.5.4. Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΠΑΓΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

4.1. Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης

4.1.1. Είδος μέσου

4.1.2. Νομική φύση

4.1.3. Προϋποθέσεις πρόσβασης

4.1.4. Διάρκεια χρηματοδότησης και υπολογισμός τόκου

4.1.5. Αναστολή της διευκόλυνσης

4.2. Η διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

4.2.1. Είδος μέσου

4.2.2. Νομική φύση

4.2.3. Προϋποθέσεις πρόσβασης

4.2.4. Διάρκεια και υπολογισμός τόκου

4.2.5. Αναστολή της διευκόλυνσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

5.1. Δημοπρασίες

5.1.1. Γενικά

5.1.2. Ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών

5.1.3. Ανακοίνωση των δημοπρασιών

5.1.4. Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων

5.1.5. Διαδικασίες κατανομής

5.1.6. Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας

5.2. Διαδικασίες για τις διμερείς πράξεις

5.2.1. Γενικά

5.2.2. Απευθείας επαφή με τους αντισυμβαλλομένους

5.2.3. Πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς

5.2.4. Ανακοίνωση των διμερών πράξεων

5.2.5. Ημέρες διενέργειας

5.3. Διαδικασίες διακανονισμού

5.3.1. Γενικά

5.3.2. Διακανονισμός των πράξεων ανοικτής αγοράς

5.3.3. Διαδικασίες τέλους ημέρας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1. Γενικά

6.2. Προδιαγραφές καταλληλότητας για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία

6.2.1. Κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.2.2. Κριτήρια καταλληλότητας για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.2.3. Πρόσθετοι όροι για τη χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων

6.3. Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας

6.3.1. Πεδίο εφαρμογής και στοιχεία

6.3.2. Τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων

6.3.3. Τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων

6.3.4. Κριτήρια αποδοχής για τα συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας

6.3.5. Παρακολούθηση των επιδόσεων των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας

6.4. Μέτρα ελέγχου κινδύνων

6.4.1. Γενικές αρχές

6.4.2. Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.4.3. Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.5. Αρχές αποτίμησης για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία

6.5.1. Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.5.2. Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

6.6. Διασυνοριακή χρήση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων

6.6.1. Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών

6.6.2. Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων

6.7. Αποδοχή περιουσιακών στοιχείων εκφρασμένων σε νομίσματα εκτός του ευρώ σε έκτακτες περιπτώσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

7.1. Γενικά

7.2. Ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών

7.3. Καθορισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.3.1. Βάση υπολογισμού και συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.3.2. Υπολογισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.4. Τήρηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.4.1. Περίοδος τήρησης

7.4.2. Τηρούμενα αποθεματικά

7.4.3. Τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.5. Υποβολή πληροφοριών, αναγνώριση και επαλήθευση της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

7.6. Μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 4

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 5

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 6

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 7

Συντομογραφιεσ

ΑΚΑΧ	αμοιβαία κεφάλαια της αγοράς χρήματος
ΔΚΑΑ	Διεθνές Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών
ECAF	πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας
ECAI	οργανισμός αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕθνΚΤ	εθνική κεντρική τράπεζα
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών
ΕΣΛ 95	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
ICAS	εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ
IRB	εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων
ISIN	Διεθνής Κωδικός Αναγνώρισης Τίτλων
ΚΑΑ	κεντρικό αποθετήριο αξιών
ΝΠΔΤ	νομικό πρόσωπο δημοσίου τομέα
ΝΧΙ	νομισματικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα
ΟΚΑ	οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις
ΟΣΕΚΑ	οργανισμός συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες
ΠΙ	πιστωτικό ίδρυμα
RMBD	μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με υποθήκη
RT	μέσο διαβάθμισης
ΣΑΚΤ	σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών
ΣΔΣΧ	σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο
ΣΔΤ	σύστημα διακανονισμού τίτλων
TARGET	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο, όπως ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2005/16
TARGET2	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο, όπως ορίζεται στην κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2007/2

Εισαγωγή

Στο παρόν εγχειρίδιο παρουσιάζεται το λειτουργικό πλαίσιο που επελέγη από το Ευρωσύστημα για την ενιαία νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. Το παρόν αποτελεί τμήμα του νομικού πλαισίου του Ευρωσυστήματος για τα μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και προορίζεται να χρησιμεύσει ως κείμενο «Γενικής Τεκμηρίωσης» για τα εν λόγω μέσα και τις διαδικασίες νομισματικής πολιτικής, ιδίως παρέχοντας στους αντισυμβαλλομένους τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Η Γενική Τεκμηρίωση αυτή καθ' εαυτήν δεν δημιουργεί δικαιώματα υπέρ των αντισυμβαλλομένων ούτε επιβάλλει σε αυτούς υποχρεώσεις. Η έννομη σχέση μεταξύ του Ευρωσυστήματος και των αντισυμβαλλομένων του διέπεται από τις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις.

Το παρόν εγχειρίδιο διαιρείται σε επτά κεφάλαια. Στο κεφάλαιο 1 γίνεται επισκόπηση του λειτουργικού πλαισίου της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στο κεφάλαιο 2 καθορίζονται τα κριτήρια καταλληλότητας των αντισυμβαλλομένων που λαμβάνουν μέρος στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στο κεφάλαιο 3 περιγράφονται οι πράξεις ανοικτής αγοράς, ενώ στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζονται οι πάγιες διευκολύνσεις που τίθενται στη διάθεση των αντισυμβαλλομένων. Στο κεφάλαιο 5 καθορίζονται οι διαδικασίες που εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση των πράξεων νομισματικής πολιτικής. Στο κεφάλαιο 6 καθορίζονται τα κριτήρια καταλληλότητας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις πράξεις νομισματικής πολιτικής. Στο κεφάλαιο 7 παρουσιάζεται το σύστημα του Ευρωσυστήματος για τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά.

Τα προσαρτήματα περιέχουν παραδείγματα πράξεων νομισματικής πολιτικής, γλωσσάριο, τα κριτήρια επιλογής των αντισυμβαλλομένων για τους σκοπούς των παρεμβάσεων του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος, παρουσίαση του πλαισίου υποβολής νομισματικών και τραπεζικών στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, κατάλογο των δικτυακών τόπων του Ευρωσυστήματος, περιγραφή των διαδικασιών και των κυρώσεων που προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων με τις υποχρεώσεις τους, καθώς και τις πρόσθετες νομικές προϋποθέσεις για τη σύσταση έγκυρων εξασφαλίσεων επί δανειακών απαιτήσεων που χρησιμοποιούνται ως ενέχυρο σε συναλλαγές με το Ευρωσύστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1. Το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών

Το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ) αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ ([1]). Οι δραστηριότητες του ΕΣΚΤ ασκούνται σύμφωνα με τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής το «καταστατικό του ΕΣΚΤ»). Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ. Εν προκειμένω το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ είναι αρμόδιο για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής, ενώ η εκτελεστική επιτροπή είναι εξουσιοδοτημένη να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική σύμφωνα με τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές του διοικητικού συμβουλίου. Στο βαθμό που κρίνεται εφικτό και σκόπιμο και προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία, η ΕΚΤ προσφεύγει στις ΕθνΚΤ ([2]) για την εκτέλεση των πράξεων που εντάσσονται στα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τους σκοπούς της εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής, οι ΕθνΚΤ μπορούν να ανταλλάσσουν με τα μέλη του Ευρωσυστήματος συγκεκριμένες πληροφορίες για αντισυμβαλλομένους που συμμετέχουν σε πράξεις του Ευρωσυστήματος ([3]), όπως δεδομένα σχετικά με τη διενέργεια των εν λόγω πράξεων. Οι πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος εκτελούνται υπό ομοιόμορφους όρους σε όλα τα κράτη μέλη ([4]).

1.2. Σκοποί του Ευρωσυστήματος

Ο πρωταρχικός σκοπός του Ευρωσυστήματος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, όπως ορίζεται στο άρθρο 127 παράγραφος 1 της συνθήκης. Με την επιφύλαξη αυτού του πρωταρχικού σκοπού, το Ευρωσύστημα οφείλει να στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές της Ένωσης Κατά την επιδίωξη των σκοπών του, το Ευρωσύστημα οφείλει να ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων.

1.3. Τα μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Για την επίτευξη των σκοπών του το Ευρωσύστημα διαθέτει μια σειρά από μέσα νομισματικής πολιτικής: διενεργεί πράξεις ανοικτής αγοράς, παρέχει πάγιες διευκολύνσεις και απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα να τηρούν υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά σε λογαριασμούς στο Ευρωσύστημα.

1.3.1. *Πράξεις ανοικτής αγοράς*

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς παίζουν σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος και αποσκοπούν στον επηρεασμό των επιτοκίων, τη διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και τη σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Το Ευρωσύστημα διαθέτει πέντε είδη μέσων για τη διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς. Το σπουδαιότερο μέσο είναι οι αντιστρεπτέες συναλλαγές (πράξεις βάσει συμφωνιών επαναγοράς ή δάνεια έναντι ενεχύρου). Ακόμη, το Ευρωσύστημα δύναται να χρησιμοποιεί *οριστικές συναλλαγές*, την *έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ*, *πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων* και την *αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας*. Οι πράξεις ανοικτής αγοράς διενεργούνται με πρωτοβουλία της ΕΚΤ, η οποία αποφασίζει επίσης το μέσο, τους όρους και τις προϋποθέσεις της διενέργειάς τους. Οι εν λόγω πράξεις είναι δυνατό να διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών, έκτακτων δημοπρασιών ή βάσει διμερών διαδικασιών ([5]). Οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες με βάση το σκοπό τους, την περιοδικότητα και τις διαδικασίες διενέργειάς τους (βλέπε και πίνακα 1):

α) Οι *πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης* είναι τακτικές αντιστρεπτέες συναλλαγές για την παροχή ρευστότητας, διενεργούνται μία φορά την εβδομάδα και έχουν διάρκεια συνήθως μιας εβδομάδας. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ μέσω τακτικών δημοπρασιών. Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης αποτελούν βασικό άξονα για την επιδίωξη των σκοπών των πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος.

β) Οι *πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης* είναι αντιστρεπτέες συναλλαγές για την παροχή ρευστότητας, διενεργούνται μία φορά το μήνα και έχουν διάρκεια συνήθως τριών μηνών. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ μέσω τακτικών δημοπρασιών και σκοπός τους είναι να παρέχουν στους αντισυμβαλλομένους συμπληρωματική, πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση. Κατά κανόνα με τις πράξεις αυτές το Ευρωσύστημα δεν επιδιώκει να αποστείλει μηνύματα στην αγορά και, ως εκ τούτου, συνήθως δέχεται ανταγωνιστικές προσφορές τιμών ή επιτοκίου.

γ) Οι *πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας* διενεργούνται εκτάκτως με σκοπό τη διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και τον επηρεασμό των επιτοκίων, ιδίως προς εξομάλυνση των επιπτώσεων στα επιτόκια που οφείλονται σε αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά. Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας είναι δυνατό να διενεργούνται την τελευταία ημέρα ορισμένης περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, προκειμένου να αντιμετωπίζονται διακυμάνσεις της ρευστότητας που τυχόν σημειώνονται στο διάστημα που μεσολαβεί από την κατανομή του ποσού της τελευταίας

([1]) Σημειώνεται ότι οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ διατηρούν τις αρμοδιότητές τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής, σύμφωνα με το οικείο εθνικό δίκαιο, και, ως εκ τούτου, δεν συμμετέχουν στην άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

([2]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «ΕθνΚΤ» νοούνται οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν ως νόμισμα το ευρώ.

([3]) Για τις εν λόγω πληροφορίες ισχύουν οι απαιτήσεις επαγελματικού απορρήτου του άρθρου 37 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

([4]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «κράτος μέλος» νοείται το κράτος μέλος που έχει ως νόμισμα το ευρώ

([5]) Οι διαδικασίες για τη διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος, δηλαδή οι τακτικές δημοπρασίες, οι έκτακτες δημοπρασίες και οι διμερείς διαδικασίες, εξειδικεύονται στο κεφάλαιο 5. Για τις *τακτικές δημοπρασίες* μεσολαβεί μέγιστο διάστημα 24 ωρών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας μέχρι την πιστοποίηση του αποτελέσματος της κατανομής. Δικαίωμα συμμετοχής στις τακτικές δημοπρασίες έχουν όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας της ενότητας 2.1. Οι *έκτακτες δημοπρασίες* κατά κανόνα εκτελούνται εντός 90 λεπτών της ώρας. Το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέξει περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετάσχουν στις έκτακτες δημοπρασίες. Ως «διμερείς διαδικασίες» νοούνται όλες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το Ευρωσύστημα διενεργεί συναλλαγή με έναν ή περισσότερους αντισυμβαλλομένους χωρίς να προσφεύγει σε δημοπρασία. Οι διμερείς διαδικασίες περιλαμβάνουν πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίων ή διαμεσολαβητών της αγοράς.

πράξης κύριας αναχρηματοδότησης. Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας διενεργούνται κυρίως ως αντιστρεπτέες πράξεις, αλλά μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων ή αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας. Τα μέσα και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια των πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας προσαρμόζονται ανάλογα με το είδος της συναλλαγής και τον εκάστοτε επιδιωκόμενο στόχο. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται συνήθως από τις ΕθνΚΤ μέσω έκτακτων δημοπρασιών ή με βάση διμερείς διαδικασίες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίζει τη διενέργεια των διμερών πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας από την ίδια την ΕΚΤ.

δ) Επιπλέον, το Ευρωσύστημα μπορεί να διενεργεί *διαρθρωτικές πράξεις* μέσω της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ, μέσω αντιστρεπτέων συναλλαγών και μέσω οριστικών συναλλαγών. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται όποτε η ΕΚΤ επιθυμεί να προσαρμόσει τη διαρθρωτική θέση του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα (σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως). Οι διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ή μέσω της έκδοσης χρεογράφων διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ μέσω τακτικών δημοπρασιών. Οι διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή οριστικών συναλλαγών συνήθως διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ μέσω διμερών διαδικασιών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίζει τη διενέργεια των διαρθρωτικών πράξεων από την ίδια την ΕΚΤ.

1.3.2. *Πάγιες διευκολύνσεις*

Σκοπός των πάγιων διευκολύνσεων είναι η παροχή και απορρόφηση ρευστότητας με διάρκεια μιας ημέρας (μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα), η σηματοδότηση της γενικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και ο επηρεασμός των επιτοκίων της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μιας ημέρας. Προβλέπονται δύο πάγιες διευκολύνσεις, στις οποίες οι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι προσφεύγουν με δική τους πρωτοβουλία, εφόσον πληρούν ορισμένες λειτουργικές προϋποθέσεις πρόσβασης (βλέπε και πίνακα 1):

α) Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση της *διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης*, προκειμένου να λάβουν από τις ΕθνΚΤ ρευστότητα διάρκειας μιας ημέρας έναντι ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Υπό κανονικές συνθήκες, η πρόσβαση των αντισυμβαλλομένων στη διευκόλυνση δεν υπόκειται σε ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς, εκτός από την υποχρέωση να παρέχουν ως ασφάλεια επαρκή περιουσιακά στοιχεία. Το επιτόκιο της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης συνήθως οριοθετεί προς τα πάνω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μιας ημέρας.

β) Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση της *διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων*, προκειμένου να πραγματοποιήσουν καταθέσεις διάρκειας μιας ημέρας στις ΕθνΚΤ. Υπό κανονικές συνθήκες η πρόσβαση των αντισυμβαλλομένων στη διευκόλυνση δεν υπόκειται σε ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς. Το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων συνήθως οριοθετεί προς τα κάτω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μιας ημέρας.

Οι πάγιες διευκολύνσεις παρέχονται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ.

1.3.3. *Υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά*

Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ και αποσκοπεί κυρίως στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος και στη δημιουργία (ή τη διεύρυνση) διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας. Τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά κάθε ιδρύματος καθορίζονται με βάση ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού του. Προκειμένου να επιτευχθεί σταθεροποίηση των επιτοκίων, το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος παρέχει στα ιδρύματα τη δυνατότητα να τηρούν τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά τους σε μέσα επίπεδα. Η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών διαπιστώνεται με βάση τα μέσα ημερήσια υπόλοιπα κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης. Επί των υποχρεωτικών αποθεματικών που τηρούν τα ιδρύματα καταβάλλεται τόκος, με το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Πίνακας 1

Πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Πράξεις νομισματικής πολιτικής	Είδη συναλλαγών		Διάρκεια	Συχνότητα	Διαδικασία
	Παροχή ρευστότητας	Απορρόφηση ρευστότητας			
Πράξεις ανοικτής αγοράς					
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	—	Μία εβδομάδα	Εβδομαδιαία	Τακτικές δημοπρασίες
Πράξεις πιο μακροχρόνιας αναχρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	—	Τρεις μήνες	Μηνιαία	Τακτικές δημοπρασίες
Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	Αντιστρεπτέες συναλλαγές Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	Αντιστρεπτέες συναλλαγές Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	Μη προκαθορισμένη	Μη προκαθορισμένη	Έκτακτες δημοπρασίες Διμερείς διαδικασίες

Πράξεις νομισματικής πολιτικής	Είδη συναλλαγών		Διάρκεια	Συχνότητα	Διαδικασία
	Παροχή ρευστότητας	Απορρόφηση ρευστότητας			
Διαρθρωτικές πράξεις	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ	Προκαθορισμένη/μη προκαθορισμένη	Προκαθορισμένη και μη προκαθορισμένη	Τακτικές δημοπρασίες
	Οριστικές αγορές	Οριστικές πωλήσεις	—	Μη προκαθορισμένη	Διμερείς διαδικασίες
Πάγιες διευκολύνσεις					
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	Αντιστρεπτέες συναλλαγές	—	Μία ημέρα	Πρόσβαση κατά τη διακριτική ευχέρεια των αντισυμβαλλομένων	
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	—	Καταθέσεις	Μία ημέρα	Πρόσβαση κατά τη διακριτική ευχέρεια των αντισυμβαλλομένων	

1.4. **Αντισυμβαλλόμενοι**

Το πλαίσιο άσκησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος διαμορφώνεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει τη συμμετοχή εκτενούς φάσματος αντισυμβαλλομένων. Τα ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών σύμφωνα με το άρθρο 19.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ μπορούν να προσφεύγουν στις πάγιες διευκολύνσεις και να συμμετέχουν στις πράξεις ανοικτής αγοράς που εκτελούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών και οριστικών συναλλαγών. Το Ευρωσύστημα μπορεί να επιλέγει περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων που θα συμμετέχει στις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Προκειμένου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων διενεργούμενες για σκοπούς νομισματικής πολιτικής επιλέγονται φορείς που δραστηριοποιούνται στην αγορά συναλλάγματος. Η ομάδα των αντισυμβαλλομένων που συμμετέχει στις πράξεις αυτές περιορίζεται στα εγκατεστημένα στη ζώνη του ευρώ ιδρύματα που επιλέγει το Ευρωσύστημα για τις παρεμβάσεις του στην αγορά συναλλάγματος.

Θεωρείται ότι οι αντισυμβαλλόμενοι είναι ενήμεροι και τηρούν όλες τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

1.5. **Υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, όλες οι πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (δηλαδή οι πράξεις νομισματικής πολιτικής με τις οποίες παρέχεται ρευστότητα και οι ενδοημερήσιες πιστώσεις) πρέπει να βασίζονται σε επαρκή ασφάλεια. Το Ευρωσύστημα δέχεται ευρύ φάσμα περιουσιακών στοιχείων ως ασφάλεια για τις πράξεις που διενεργεί. Το Ευρωσύστημα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο πλαίσιο για τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία, το οποίο εφαρμόζεται σε όλες τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (νωστό και ως «ενιαίος κατάλογος»). Την 1η Ιανουαρίου 2007 το ενιαίο πλαίσιο αντικατέστησε το σύστημα των δύο βαθμίδων που ίσχυσε από την έναρξη του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Το ενιαίο πλαίσιο καλύπτει τα εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που πληρούν ομοιόμορφα κριτήρια καταλληλότητας για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και έχουν καθοριστεί από το Ευρωσύστημα. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων όσον αφορά την ποιότητα και την καταλληλότητά τους για τα διάφορα είδη πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, με τη μόνη διαφορά ότι τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία δεν χρησιμοποιούνται από το Ευρωσύστημα σε οριστικές συναλλαγές. Όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται σε διασυνοριακή βάση μέσω του συστήματος ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ) και, στην περίπτωση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, μέσω αποδεκτών συνδέσεων μεταξύ των συστημάτων διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) της ΕΕ.

1.6. **Τροποποιήσεις του πλαισίου άσκησης της νομισματικής πολιτικής**

Το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί ανά πάσα στιγμή να τροποποιεί τα μέσα, τις προϋποθέσεις, τα κριτήρια και τις διαδικασίες για τη διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

2.1. **Γενικά κριτήρια καταλληλότητας**

Οι αντισυμβαλλόμενοι στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια καταλληλότητας ([6]). Τα κριτήρια αυτά ορίζονται κατά τρόπο ώστε η πρόσβαση σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος να παρέχεται σε ευρύ φάσμα ιδρυμάτων, να ενισχύεται η ίση μεταχείριση των ιδρυμάτων σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και να διασφαλίζεται ότι οι αντισυμβαλλόμενοι πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις από την άποψη της λειτουργίας τους και της προληπτικής εποπτείας:

([6]) Για τις οριστικές συναλλαγές δεν τίθενται a priori περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων που μπορούν να συμμετάσχουν.

α) Μόνο τα ιδρύματα που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 19.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι. Τα ιδρύματα που απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος (βλέπε ενότητα 7.2) δεν είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι για τις πάγιες διευκολύνσεις και τις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος.

β) Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να είναι οικονομικά εύρωστοι. Θα πρέπει να υπόκεινται σε μία τουλάχιστον μορφή εποπτείας ασκούμενης από εθνικές αρχές, εναρμονισμένης σε επίπεδο ΕΕ/ΕΟΧ ([7]). Λόγω του ιδιαίτερου θεσμικού τους χαρακτήρα βάσει του δικαίου της ΕΕ, μπορούν να γίνονται δεκτά ως αντισυμβαλλόμενοι οικονομικά εύρωστα ιδρύματα κατά την έννοια του άρθρου 123 παράγραφος 2 της συνθήκης, τα οποία υπόκεινται σε εποπτεία ανάλογη εκείνης που ασκούν αρμόδιες εθνικές αρχές. Ως αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να γίνονται δεκτά και οικονομικά εύρωστα ιδρύματα που υπόκεινται σε μη εναρμονισμένη εποπτεία ασκούμενη από αρμόδιες εθνικές αρχές, ανάλογη της εναρμονισμένης εποπτείας εντός ΕΕ/ΕΟΧ, π.χ. εγκατεστημένα στη ζώνη του ευρώ υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί εκτός ΕΟΧ.

γ) Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να πληρούν όλα τα λειτουργικά κριτήρια που προβλέπονται ειδικότερα στις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις τις οποίες εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ), έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Αυτά τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας είναι ομοιόμορφα για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Τα ιδρύματα που πληρούν αυτά τα κριτήρια μπορούν:

α) να έχουν πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος και

β) να συμμετέχουν στις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες.

Τα ιδρύματα μπορούν να έχουν πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις και τις πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες μόνο μέσω της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου έχουν συσταθεί. Εάν ένα ίδρυμα έχει εγκατάσταση (κεντρικό κατάστημα ή υποκαταστήματα) σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, κάθε εγκατάσταση έχει πρόσβαση σε αυτές τις πράξεις μέσω της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη, μολονότι ορισμένο ίδρυμα μπορεί να υποβάλει προσφορές στις δημοπρασίες μέσω ενός μόνο καταστήματος (είτε του κεντρικού καταστήματος είτε κατονομαζόμενου υποκαταστήματος) σε κάθε κράτος μέλος.

2.2. Επιλογή αντισυμβαλλομένων για τις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις

Όσον αφορά τις οριστικές συναλλαγές δεν τίθενται εκ των προτέρων περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων που συμμετέχουν σε αυτές.

Όσον αφορά τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που εκτελούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής, οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να είναι σε θέση να διενεργούν αποτελεσματικά και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες στην αγορά πράξεις συναλλάγματος μεγάλου ύψους. Το φάσμα των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων αντιστοιχεί στους αντισυμβαλλομένους που είναι εγκατεστημένοι στη ζώνη του ευρώ και οι οποίοι επιλέγονται για τις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος. Τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής των αντισυμβαλλομένων για τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος παρατίθενται στο προσάρτημα 3.

Όσον αφορά άλλες πράξεις που βασίζονται σε έκτακτες δημοπρασίες και σε διμερείς διαδικασίες (αντιστρεπτέες συναλλαγές για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας), κάθε ΕθνΚΤ επιλέγει μεταξύ των ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στο οικείο κράτος μέλος μία ομάδα αντισυμβαλλομένων που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας. Εν προκειμένω πρωτεύον κριτήριο επιλογής αποτελεί η δραστηριότητα του ιδρύματος στην αγορά χρήματος. Άλλα κριτήρια που είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη είναι π.χ. η αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας διαπραγμάτευσης (trading desk) και το ύψος των προσφορών που μπορούν να υποβάλουν τα ιδρύματα.

Στις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις οι ΕθνΚΤ συναλλάσσονται με τους αντισυμβαλλομένους της ομάδας που έχουν προεπιλέξει για συμμετοχή σε πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Οι εν λόγω δημοπρασίες και πράξεις είναι δυνατόν να διενεργούνται με τη συμμετοχή ευρύτερου φάσματος αντισυμβαλλομένων.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια των διμερών πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας από την ίδια την ΕΚΤ. Εάν αποφασιστεί ότι η ΕΚΤ θα διενεργεί διμερείς πράξεις, η επιλογή των αντισυμβαλλομένων θα γίνεται από την ΕΚΤ με βάση την εκ περιτροπής συμμετοχή των ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ που γίνονται αποδεκτά ως αντισυμβαλλόμενοι στις έκτακτες δημοπρασίες και τις διμερείς πράξεις, ώστε να παρέχονται σε όλους ίσες ευκαιρίες πρόσβασης.

2.3. Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αντισυμβαλλομένων με τις υποχρεώσεις τους

Στα ιδρύματα που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις από τους κανονισμούς και τις αποφάσεις της ΕΚΤ όσον αφορά την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών η ΕΚΤ επιβάλλει κυρώσεις, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2532/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για επιβολή κυρώσεων ([8]), τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2157/1999 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 23ης Σεπτεμβρίου 1999, σχετικά με τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την επιβολή κυρώσεων (ΕΚΤ/1999/4) ([9]), τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την εφαρμογή ελάχιστων αποθεματικών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ([10]) και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1745/2003

([7]) Η εναρμονισμένη εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων βασίζεται στην οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1).
([8]) ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 4.
([9]) ΕΕ L 264 της 12.10.1999, σ. 21.
([10]) ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 1.

της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 12ης Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2003/9) [11]. Οι σχετικές κυρώσεις και οι διαδικαστικοί κανόνες επιβολής τους ορίζονται στους παραπάνω κανονισμούς. Επιπλέον, σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, το Ευρωσύστημα μπορεί να αναστείλει τη συμμετοχή των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανοικτής αγοράς.

Σύμφωνα με τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ), το Ευρωσύστημα μπορεί να επιβάλλει, και θα επιβάλλει, χρηματικές ποινές στους αντισυμβαλλομένους ή να αναστέλλει τη συμμετοχή τους στις πράξεις ανοικτής αγοράς εάν αυτοί δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους από τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις τις οποίες εφαρμόζουν οι ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ), όπως ορίζεται παρακάτω.

Αυτό αφορά περιπτώσεις παράβασης α) των κανόνων των δημοπρασιών, εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων ή μετρητών [12], προκειμένου να διακανονίσει (την ημέρα διακανονισμού) ή να εξασφαλίσει, έως την ημερομηνία λήξης της πράξης με αντίστοιχους μηχανισμούς κάλυψης διαφορών αποτίμησης, το ποσό της ρευστότητας που του κατανέμεται με πράξη παροχής ρευστότητας, ή δεν καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών προκειμένου να διακανονίσει το ποσό που του κατανέμεται με πράξη απορρόφησης ρευστότητας, και β) των κανόνων των διμερών συναλλαγών, εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα αποδεκτών υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων ή δεν καταβάλει επαρκή ποσότητα μετρητών, προκειμένου να διακανονίσει το συμφωνηθέν ποσό σε διμερείς συναλλαγές, ή δεν εξασφαλίσει εκκρεμή διμερή συναλλαγή οποτεδήποτε έως τη λήξη της με αντίστοιχους μηχανισμούς κάλυψης διαφορών αποτίμησης.

Το ίδιο ισχύει και για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του αντισυμβαλλόμενου: α) με τους κανόνες για τη χρήση ασφαλειών (εάν ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι ή έχουν πάψει να είναι αποδεκτά ή δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν από το συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο π.χ. λόγω στενών δεσμών ή ταύτισης μεταξύ του εκδότη/εγγυητή και του αντισυμβαλλομένου), και β) με τους κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες τέλους ημέρας και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (εάν ένας αντισυμβαλλόμενος εμφανίζει στο τέλος της ημέρας αρνητικό υπόλοιπο στο λογαριασμό διακανονισμού του και δεν πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης).

Επιπλέον, η αναστολή της συμμετοχής του μη συμμορφούμενου αντισυμβαλλομένου μπορεί να επιβληθεί και σε υποκαταστήματα του ίδιου πιστωτικού ιδρύματος που είναι εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη. Όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η λήψη αυτού του μέτρου κρίνεται αναγκαία λόγω της σοβαρότητας της παράβασης, όπως αυτή αποδεικνύεται π.χ. από τη συχνότητα ή τη διάρκεια της παράβασης, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να αποκλειστεί από όλες τις μεταγενέστερες πράξεις νομισματικής πολιτικής επί ορισμένο χρονικό διάστημα.

Οι χρηματικές ποινές που επιβάλλουν οι ΕθνΚΤ σε περίπτωση παράβασης των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες, τις διμερείς συναλλαγές, τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, τις διαδικασίες τέλους ημέρας ή τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης υπολογίζονται με βάση ένα προκαθορισμένο επιτόκιο ποινής (όπως ορίζεται στο προσάρτημα 6).

2.4. **Δυνατότητα λήψης μέτρων για προληπτικούς λόγους ή κατόπιν επέλευσης γεγονότος αθέτησης υποχρέωσης**

2.4.1. *Μέτρα λαμβανόμενα για προληπτικούς λόγους*

Το Ευρωσύστημα δύναται να λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για προληπτικούς λόγους:

α) σύμφωνα με τις συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ ή η ΕΚΤ, το Ευρωσύστημα δύναται να αναστέλλει, να περιορίζει ή να αποκλείει την πρόσβαση ορισμένου αντισυμβαλλομένου στα μέσα νομισματικής πολιτικής·

β) το Ευρωσύστημα δύναται να απορρίπτει περιουσιακά στοιχεία που παρέχονται ως ασφάλεια από ορισμένους αντισυμβαλλόμενους για πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, να περιορίζει τη χρήση τους ή να εφαρμόζει σε αυτά συμπληρωματικές περικοπές αποτίμησης.

2.4.2. *Μέτρα λαμβανόμενα κατόπιν επέλευσης πιστωτικού γεγονότος*

Το Ευρωσύστημα δύναται να αναστέλλει, να περιορίζει ή να αποκλείει την πρόσβαση στις πράξεις νομισματικής πολιτικής αντισυμβαλλομένων στο πρόσωπο των οποίων συντρέχει περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει συμβατικής ή κανονιστικής ρύθμισης που εφαρμόζουν οι ΕθνΚΤ.

2.4.3. *Εφαρμογή μέτρων διακριτικής ευχέρειας βάσει της αρχής της αναλογικότητας και της αποφυγής των διακρίσεων*

Όλα τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας που απαιτούνται για τη διασφάλιση της συνετής διαχείρισης των κινδύνων εφαρμόζονται και διακριβώνονται από το Ευρωσύστημα κατά τρόπο που συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας και δεν εισάγει διακρίσεις. Οποιοδήποτε μέτρο διακριτικής ευχέρειας λαμβάνεται έναντι ορισμένου αντισυμβαλλομένου θα αιτιολογείται δεόντως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς παίζουν σημαντικό ρόλο στη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος. Χρησιμοποιούνται για τον επηρεασμό των επιτοκίων, τη διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και τη σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Με βάση το σκοπό τους, την περιοδικότητά τους και τις διαδικασίες διενέργειάς τους, οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες: τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, τις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και τις διαρθρωτικές πράξεις. Όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα μέσα, οι αντιστρεπτέες συναλλαγές αποτελούν το βασικό μέσο ανοικτής αγοράς του

[11] ΕΕ L 250 της 2.10.2003, σ. 10.
[12] Κατά περίπτωση, όσον αφορά τους μηχανισμούς κάλυψης διαφορών αποτίμησης.

Ευρωσυστήματος και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στις τέσσερις κατηγορίες πράξεων ανοικτής αγοράς, ενώ τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διαρθρωτικές πράξεις με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας. Διαρθρωτικές πράξεις είναι δυνατό να διενεργούνται και μέσω οριστικών συναλλαγών, ήτοι αγορών και πωλήσεων. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα διαθέτει άλλα δύο μέσα για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας: τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας. Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται λεπτομερώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων μέσων ανοικτής αγοράς που χρησιμοποιεί το Ευρωσύστημα.

3.1. **Αντιστρεπτέες συναλλαγές**

3.1.1. *Γενικά*

3.1.1.1. Είδος μέσου

Ως αντιστρεπτέες συναλλαγές νοούνται συναλλαγές μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει ή πωλεί αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία με συμφωνία επαναγοράς ή χορηγεί δάνεια έναντι ενεχύρου επί αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Οι αντιστρεπτέες συναλλαγές χρησιμοποιούνται για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης και τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα μπορεί να χρησιμοποιεί τις αντιστρεπτέες συναλλαγές για διαρθρωτικές πράξεις, καθώς και για πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας.

3.1.1.2. Νομική φύση

Οι ΕθνΚΤ μπορούν να διενεργούν αντιστρεπτέες συναλλαγές είτε με τη μορφή συμφωνιών επαναγοράς (δηλαδή η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στον πιστωτή, ενώ οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν να αντιστρέψουν τη συναλλαγή με την αναμεταβίβαση του περιουσιακού στοιχείου στον οφειλέτη σε κάποια μελλοντική ημερομηνία) είτε με τη μορφή δανείων έναντι ενεχύρου (δηλαδή παρέχεται εκτελεστός τίτλος εμπράγματης ασφάλειας επί των περιουσιακών στοιχείων, αλλά, υπό την αίρεση της εκπλήρωσης της ενοχικής υποχρέωσης, η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οφειλέτη). Περαιτέρω διατάξεις σχετικά με τις αντιστρεπτέες συναλλαγές βάσει συμφωνιών επαναγοράς προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ). Οι ρυθμίσεις για τις αντιστρεπτέες συναλλαγές που βασίζονται σε δάνεια έναντι ενεχύρου λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες διαδικασίες και διατυπώσεις που απαιτούνται για τη σύσταση και την εν συνεχεία εκποίηση της σχετικής ασφάλειας (π.χ. ενεχύρου, εκχώρησης ή άλλου βάρους) σύμφωνα με το δίκαιο κάθε χώρας.

3.1.1.3. Υπολογισμός τόκου

Στις συμφωνίες επαναγοράς η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής επαναγοράς αντιστοιχεί στον τόκο που οφείλεται επί του χρηματικού ποσού του δανείου για τη διάρκεια της πράξης, δηλαδή η τιμή επαναγοράς περιλαμβάνει τον τόκο που θα καταβληθεί. Στις αντιστρεπτέες συναλλαγές με τη μορφή δανείου έναντι ενεχύρου, για τον υπολογισμό του τόκου εφαρμόζεται το καθορισμένο επιτόκιο επί του ποσού της πίστωσης και για τη διάρκεια ισχύος της συναλλαγής. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται στις αντιστρεπτέες συναλλαγές ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»).

3.1.2. *Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης*

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης είναι οι σημαντικότερες πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργεί το Ευρωσύστημα και αποτελούν βασικό άξονα για την επίτευξη σκοπών όπως ο επηρεασμός των επιτοκίων, η διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και η σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης συνοψίζονται ως εξής:

α) είναι αντιστρεπτέες πράξεις παροχής ρευστότητας·

β) διενεργούνται τακτικά κάθε εβδομάδα ([13])·

γ) συνήθως έχουν διάρκεια μιας εβδομάδας ([14])·

δ) διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ·

ε) διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.1)·

στ) όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης και

ζ) τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης.

3.1.3. *Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης*

Το Ευρωσύστημα διενεργεί επίσης τακτικές πράξεις αναχρηματοδότησης, διάρκειας συνήθως τριών μηνών, με σκοπό τη συμπληρωματική, πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση του χρηματοπιστωτικού τομέα. Κατά κανόνα με τις εν λόγω πράξεις το Ευρωσύστημα δεν επιδιώκει να αποστείλει μηνύματα προς την αγορά και, ως εκ τούτου, συνήθως δέχεται ανταγωνιστικές προσφορές τιμών ή επιτοκίου. Κατά συνέπεια, οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

([13]) Οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται σύμφωνα με το προαναγγελλόμενο ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος (βλέπε και ενότητα 5.1.2), το οποίο είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

([14]) Η διάρκεια των πράξεων κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ενδέχεται περιστασιακά να μεταβάλλεται και λόγω των επίσημων αργιών που εκάστοτε ισχύουν στα κράτη μέλη.

διενεργούνται συνήθως με τη μορφή δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου. Κατά καιρούς η ΕΚΤ ανακοινώνει το ποσό της ρευστότητας που θα κατανεμηθεί στις προσεχείς δημοπρασίες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και μέσω δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συνοψίζονται ως εξής:

α) είναι αντιστρεπτέες πράξεις παροχής ρευστότητας·

β) διενεργούνται τακτικά κάθε μήνα ([15])·

γ) συνήθως έχουν διάρκεια τριών μηνών ([16])·

δ) διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ·

ε) διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.1)·

στ) όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και

ζ) τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης.

3.1.4. *Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας*

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ανοικτής αγοράς. Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας αποσκοπούν στη διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και στον επηρεασμό των επιτοκίων, ιδίως προκειμένου να εξομαλύνουν τις επιδράσεις στα επιτόκια που οφείλονται σε αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά. Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας είναι δυνατό να διενεργούνται την τελευταία ημέρα ορισμένης περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών, προκειμένου να αντιμετωπίζονται διακυμάνσεις της ρευστότητας που τυχόν σημειώνονται στο διάστημα που μεσολαβεί από την κατανομή του ποσού της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης. Επειδή ενδέχεται να παραστεί ανάγκη για άμεση λήψη μέτρων σε περίπτωση απροσδόκητων εξελίξεων της αγοράς, είναι επιθυμητό να υπάρχει υψηλός βαθμός ευελιξίας κατά την επιλογή των διαδικασιών και των λειτουργικών χαρακτηριστικών για τη διενέργεια των εν λόγω πράξεων.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των αντιστρεπτέων πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας συνοψίζονται ως εξής:

α) μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ή απορρόφησης ρευστότητας·

β) δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα·

γ) η διάρκειά τους ποικίλλει κατά περίπτωση·

δ) οι αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας που διενεργούνται με σκοπό την παροχή ρευστότητας εκτελούνται συνήθως με έκτακτες δημοπρασίες, χωρίς να αποκλείεται και η χρήση διμερών διαδικασιών (βλέπε κεφάλαιο 5)·

ε) οι αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας που αποβλέπουν στην απορρόφηση ρευστότητας διενεργούνται, κατά κανόνα, μέσω διμερών διαδικασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.2)·

στ) συνήθως διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ (σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια των διμερών αντιστρεπτέων πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας από την ΕΚΤ)·

ζ) το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην ενότητα 2.2, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και

η) τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας.

3.1.5. *Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις*

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί διαρθρωτικές πράξεις με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών ανοικτής αγοράς και με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των εν λόγω πράξεων συνοψίζονται ως εξής:

α) είναι πράξεις παροχής ρευστότητας·

β) μπορούν να διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή εκτάκτως·

([15]) Οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται σύμφωνα με το προαναγγελλόμενο ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος (βλέπε και ενότητα 5.1.2), το οποίο είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

([16]) Η διάρκεια των πράξεων κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ενδέχεται περιστασιακά να μεταβάλλεται και λόγω των επίσημων αργιών που ισχύουν εκάστοτε στα κράτη μέλη.

γ) η διάρκειά τους δεν είναι καθορισμένη εκ των προτέρων·

δ) διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.1)·

ε) διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ·

στ) όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές στις δημοπρασίες για τις διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις και

ζ) τόσο τα εμπορεύσιμα όσο και τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6) είναι αποδεκτά ως ασφάλεια για τις διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις.

3.2. **Οριστικές συναλλαγές**

3.2.1. *Είδος μέσου*

Ως οριστικές συναλλαγές ανοικτής αγοράς νοούνται πράξεις μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει ή πωλεί στην αγορά αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μέχρι τη λήξη τους. Οι πράξεις αυτές διενεργούνται μόνο για διαρθρωτικούς λόγους.

3.2.2. *Νομική φύση*

Η οριστική συναλλαγή συνεπάγεται την πλήρη μεταβίβαση της κυριότητας από τον πωλητή προς τον αγοραστή, χωρίς να επακολουθεί αναμεταβίβαση. Οι συναλλαγές διενεργούνται σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται στην αγορά σε σχέση με τους τίτλους που χρησιμοποιούνται στη συναλλαγή.

3.2.3. *Τιμολόγηση*

Για τον υπολογισμό των τιμών το Ευρωσύστημα ενεργεί σύμφωνα με την επικρατέστερη πρακτική της αγοράς για τους συγκεκριμένους τίτλους που χρησιμοποιούνται στη συναλλαγή.

3.2.4. *Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά*

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των οριστικών συναλλαγών του Ευρωσυστήματος συνοψίζονται ως εξής:

α) μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ρευστότητας (οριστική αγορά τίτλων) ή πράξεων απορρόφησης ρευστότητας (οριστική πώληση τίτλων)·

β) δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα·

γ) διενεργούνται μέσω διμερών διαδικασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.2)·

δ) διενεργούνται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ (σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια των οριστικών συναλλαγών από την ΕΚΤ)·

ε) δεν τίθενται εκ των προτέρων περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων στις οριστικές συναλλαγές και

στ) οι οριστικές συναλλαγές αφορούν μόνο εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6).

3.3. **Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ**

3.3.1. *Είδος μέσου*

Η ΕΚΤ δύναται να εκδίδει πιστοποιητικά χρέους με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα ώστε να δημιουργεί (ή να διευρύνει) έλλειμμα ρευστότητας στην αγορά.

3.3.2. *Νομική φύση*

Τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ συνιστούν ενοχική υποχρέωση της ΕΚΤ έναντι του κομιστή τους. Εκδίδονται και τηρούνται σε άυλη μορφή σε αποθετήρια τίτλων στη ζώνη του ευρώ. Η ΕΚΤ δεν επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη δυνατότητα μεταβίβασης των πιστοποιητικών. Περαιτέρω διατάξεις σχετικές με τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ θα περιέχονται στους όρους και τις προϋποθέσεις των εν λόγω πιστοποιητικών.

3.3.3. *Υπολογισμός τόκου*

Τα πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ εκδίδονται υπό το άρτιο, δηλαδή διατίθενται σε τιμή χαμηλότερη της ονομαστικής τους αξίας και κατά τη λήξη τους εξοφλούνται στην ονομαστική αξία τους. Η διαφορά μεταξύ της τιμής διάθεσης υπό το άρτιο και της τιμής εξόφλησης (ονομαστικής αξίας) ισούται προς τους δεδουλευμένους τόκους επί της τιμής διάθεσης υπό το άρτιο, με το συμφωνημένο επιτόκιο, κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού (μέχρι τη λήξη του). Το εφαρμοζόμενο επιτόκιο είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Ο υπολογισμός της τιμής διάθεσης υπό το άρτιο παρουσιάζεται στο

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ

Η τιμή διάθεσης υπό το άρτιο είναι:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

όπου:

N = ονομαστική αξία του πιστοποιητικού χρέους της ΕΚΤ

r_I = επιτόκιο (ως ποσοστό %)

D = διάρκεια του πιστοποιητικού χρέους της ΕΚΤ (σε ημέρες)

P_T = τιμή έκδοσης υπό το άρτιο του πιστοποιητικού χρέους της ΕΚΤ

3.3.4. *Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά*

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ συνοψίζονται ως εξής:

α) τα πιστοποιητικά εκδίδονται με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας από την αγορά,

β) τα πιστοποιητικά μπορούν να εκδίδονται είτε σε τακτά χρονικά διαστήματα είτε εκτάκτως,

γ) τα πιστοποιητικά έχουν διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών,

δ) τα πιστοποιητικά εκδίδονται μέσω τακτικών δημοπρασιών (όπως ορίζονται στην ενότητα 5.1),

ε) τα πιστοποιητικά δημοπρατούνται και διακανονίζονται σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ, και

στ) όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας (όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1) μπορούν να υποβάλλουν προσφορές για να εγγραφούν προκειμένου να αγοράσουν πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ.

3.4. **Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων**

3.4.1. *Είδος μέσου*

Οι πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής αποτελούνται από δύο ταυτόχρονες συναλλαγές, μία άμεση (spot) και μία προθεσμιακή (forward), όπου ανταλλάσσονται ευρώ με ξένο νόμισμα. Χρησιμοποιούνται για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας, κυρίως με σκοπό τη διαχείριση της ρευστότητας στην αγορά και τον επηρεασμό των επιτοκίων.

3.4.2. *Νομική φύση*

Οι πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής είναι πράξεις μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα αγοράζει (ή πωλεί) ευρώ έναντι ξένου νομίσματος με άμεση παράδοση και ταυτόχρονα τα επαναπωλεί (ή τα επαναγοράζει) με προθεσμιακή παράδοση σε κάποια καθορισμένη ημερομηνία επαναγοράς. Ειδικότερες διατάξεις σχετικά με τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ).

3.4.3. *Νομίσματα και συναλλαγματικές ισοτιμίες*

Κατά κανόνα, το Ευρωσύστημα συναλλάσσεται μόνο σε νομίσματα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ευρεία κλίμακα και σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική της αγοράς. Σε κάθε πράξη ανταλλαγής νομισμάτων το Ευρωσύστημα και οι αντισυμβαλλόμενοι συμφωνούν ως προς τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (swap points) που θα εφαρμοστούν στη συναλλαγή. Οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι η διαφορά μεταξύ της συναλλαγματικής ισοτιμίας του προθεσμιακού σκέλους της συναλλαγής και της τρέχουσας συναλλαγματικής ισοτιμίας. Οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής του ευρώ έναντι του ξένου νομίσματος διατυπώνονται σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς. Οι όροι σχετικά με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων διευκρινίζονται στο πλαίσιο 2.

3.4.4. *Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά*

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων συνοψίζονται ως εξής:

α) μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων παροχής ή απορρόφησης ρευστότητας·

β) δεν έχουν συγκεκριμένη περιοδικότητα·

γ) η διάρκειά τους ποικίλλει κατά περίπτωση·

δ) διενεργούνται με έκτακτες δημοπρασίες ή μέσω διμερών διαδικασιών (βλέπε κεφάλαιο 5)·

ε) διενεργούνται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ (σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια των διμερών πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων από την ΕΚΤ) και

στ) το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην ενότητα 2.2 και στο προσάρτημα 3, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων.

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

S = τρέχουσα (κατά την ημερομηνία συμφωνίας της πράξης ανταλλαγής νομισμάτων) συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ (EUR) και ενός ξένου νομίσματος (ABC)

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

FM = προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ και του ξένου νομίσματος ABC κατά την ημερομηνία επαναγοράς (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

ΔM = διαφορά μεταξύ προθεσμιακής και τρέχουσας ισοτιμίας ευρώ/ABC κατά την ημερομηνία επαναγοράς (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) = ποσό νομίσματος στο άμεσο σκέλος της συναλλαγής. Το $N(.)_M$ είναι το ποσό νομίσματος στο προθεσμιακό σκέλος της συναλλαγής:

$$N\ (ABC) = N\ (EUR) \times S \text{ or } N\ (EUR) = \frac{N\ (ABC)}{S}$$

$$N\ (ABC)_M = N\ (EUR)_M \times F_M \text{ or } N(EUR)_M = \frac{N\ (ABC)_M}{F_M}$$

3.5. **Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας**

3.5.1. *Είδος μέσου*

Το Ευρωσύστημα δύναται να καλεί τους αντισυμβαλλομένους να προβαίνουν σε έντοκες καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας στην ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι. Η αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας προβλέπεται μόνο για λόγους εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας από την αγορά.

3.5.2. *Νομική φύση*

Οι καταθέσεις των αντισυμβαλλομένων έχουν καθορισμένη διάρκεια και καθορισμένο επιτόκιο. Οι ΕθνΚΤ δεν παρέχουν ασφάλεια έναντι των καταθέσεων.

3.5.3. *Υπολογισμός τόκου*

Το επιτόκιο που ισχύει για τις καταθέσεις είναι ένα απλό επιτόκιο με βάση τις πραγματικές ημέρες επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Οι τόκοι καταβάλλονται κατά τη λήξη της κατάθεσης.

3.5.4. *Άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά*

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας συνοψίζονται ως εξής:

α) η αποδοχή καταθέσεων αποσκοπεί στην απορρόφηση ρευστότητας·

β) η αποδοχή καταθέσεων δεν έχει συγκεκριμένη περιοδικότητα·

γ) η διάρκεια των καταθέσεων ποικίλλει κατά περίπτωση·

δ) η αποδοχή καταθέσεων πραγματοποιείται συνήθως με έκτακτες δημοπρασίες, χωρίς να αποκλείεται και η χρήση διμερών διαδικασιών (βλέπε κεφάλαιο 5)·

ε) η αποδοχή καταθέσεων γίνεται συνήθως σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ (σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη διενέργεια της αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας μέσω διμερών διαδικασιών [17] από την ΕΚΤ) και

στ) το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην ενότητα 2.2, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΑΓΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

4.1 **Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης**

4.1.1. *Είδος μέσου*

Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης για να αποκτούν ρευστότητα διάρκειας μιας ημέρας από τις ΕθνΚΤ με προκαθορισμένο επιτόκιο, έναντι ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών

[17] Οι καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας τηρούνται σε λογαριασμούς στις ΕθνΚΤ, ακόμη και σε περίπτωση που αυτού του είδους οι πράξεις επρόκειτο να διενεργηθούν σε κεντρικό επίπεδο από την ΕΚΤ.

περιουσιακών στοιχείων (όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 6). Σκοπός της διευκόλυνσης είναι να επιτρέπει στους αντισυμβαλλομένους να καλύπτουν τις προσωρινές ανάγκες τους σε ρευστότητα. Υπό κανονικές συνθήκες το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριοθετεί προς τα πάνω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μιας ημέρας. Οι όροι που διέπουν τη διευκόλυνση είναι πανομοιότυποι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

4.1.2. *Νομική φύση*

Οι ΕθνΚΤ έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν ρευστότητα μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης είτε με τη μορφή συμφωνιών επαναγοράς διάρκειας μιας ημέρας (δηλαδή η κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στον πιστωτή, ενώ οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν να αντιστρέψουν τη συναλλαγή αναμεταβιβάζοντας το περιουσιακό στοιχείο στον οφειλέτη κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα) είτε ως δάνεια διάρκειας μιας ημέρας έναντι ενεχύρου (δηλαδή παρέχεται εκτελεστός τίτλος εμπράγματης ασφάλειας επί των περιουσιακών στοιχείων, αλλά, υπό την αίρεση ότι θα εκπληρωθεί η ενοχική υποχρέωση, η κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων παραμένει στον οφειλέτη). Περαιτέρω διατάξεις σχετικά με τις συμφωνίες επαναγοράς προβλέπονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ. Οι ρυθμίσεις για την παροχή ρευστότητας με τη μορφή δανείων έναντι ενεχύρου λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες διαδικασίες και διατυπώσεις που απαιτούνται για τη σύσταση και την εν συνεχεία εκποίηση της σχετικής ασφάλειας (π.χ. ενεχύρου, εκχώρησης ή άλλου βάρους), σύμφωνα με το δίκαιο κάθε χώρας.

4.1.5. *Προϋποθέσεις πρόσβασης*

Τα ιδρύματα που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας των αντισυμβαλλομένων, όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1, έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται μέσω της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα. Πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρέχεται μόνο κατά τις ημέρες λειτουργίας ([18]) του TARGET2 ([19]). Τις ημέρες κατά τις οποίες δεν λειτουργούν τα αντίστοιχα ΣΔΤ, η πρόσβαση στις διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης παρέχεται βάσει περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν προκατατεθεί ως ασφάλεια στις ΕθνΚΤ.

Στο τέλος κάθε εργάσιμης ημέρας, τα χρεωστικά υπόλοιπα των λογαριασμών διακανονισμού που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις ΕθνΚΤ θεωρούνται αυτοδικαίως αίτηση προσφυγής στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Οι διαδικασίες μέσω των οποίων παρέχεται πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης στο τέλος της ημέρας ορίζονται στην ενότητα 5.3.3.

Πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης είναι δυνατό να έχουν και αντισυμβαλλόμενοι, υποβάλλοντας αίτηση στην ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι. Για να διεκπεραιωθεί αυθημερόν από την ΕθνΚΤ, η αίτησή τους πρέπει να περιέλθει σε αυτή το αργότερο 15 λεπτά μετά το πέρας της λειτουργίας του TARGET2 ([20]), ([21]). Κατά κανόνα η λειτουργία του TARGET2 περατώνεται στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης). Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται το ποσό της χρηματοδότησης, καθώς επίσης και τα παραδοτέα περιουσιακά στοιχεία της συναλλαγής, εφόσον δεν έχουν ήδη κατατεθεί τέτοια περιουσιακά στοιχεία στην ΕθνΚΤ.

Πέρα από την υποχρέωση παροχής επαρκούς ασφάλειας με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, τα κεφάλαια που μπορούν να χορηγηθούν μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης δεν υπόκεινται σε ποσοτικό περιορισμό.

4.1.4. *Διάρκεια χρηματοδότησης και υπολογισμός τόκου*

Η χρηματοδότηση που παρέχεται μέσω της διευκόλυνσης έχει διάρκεια μιας ημέρας. Προκειμένου για αντισυμβαλλομένους που είναι άμεσα συμμετέχοντες στο TARGET2, η χρηματοδότηση εξοφλείται την επόμενη ημέρα κατά την οποία λειτουργούν i) το TARGET2 και ii) τα οικεία ΣΔΤ και κατά το άνοιγμα των εν λόγω συστημάτων.

Το επιτόκιο ανακοινώνεται εκ των προτέρων από το Ευρωσύστημα και υπολογίζεται ως απλό επιτόκιο με βάση τον πραγματικό αριθμό ημερών επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Η ΕΚΤ διατηρεί ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να μεταβάλλει το επιτόκιο, η μεταβολή δε αυτή τίθεται σε ισχύ το νωρίτερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος ([22]), ([23]). Ο τόκος είναι πληρωτέος με την αποπληρωμή της χρηματοδότησης.

4.1.5. *Αναστολή της διευκόλυνσης*

Η πρόσβαση στη διευκόλυνση παρέχεται μόνο εφόσον συνάδει με τους σκοπούς και τις γενικές επιδιώξεις της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ διατηρεί ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να προσαρμόσει τους όρους που διέπουν τη διευκόλυνση ή και να την αναστείλει.

([18]) Από τις 19 Μαΐου 2008 η αποκεντρωμένη τεχνική υποδομή του TARGET έχει αντικατασταθεί από το TARGET2. Το TARGET2 αποτελείται από την ενιαία κοινή πλατφόρμα (μέσω της οποίας πραγματοποιείται η υποβολή και επεξεργασία όλων των εντολών πληρωμής, καθώς και η λήψη πληρωμών κατά τον ίδιο τεχνικά τρόπο) και, κατά περίπτωση, από τα ιδιόκτητα εσωτερικά λογιστικά συστήματα των ΕθνΚΤ.

([19]) Επιπλέον, η πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρέχεται μόνο σε αντισυμβαλλομένους που έχουν πρόσβαση σε λογαριασμό στην ΕθνΚΤ όπου μπορεί να διακανονιστεί η συναλλαγή, π.χ. στην ενιαία κοινή πλατφόρμα του TARGET2.

([20]) Σε κάποια κράτη μέλη, λόγω εθνικής ή τοπικής αργίας η ΕθνΚΤ ή υποκαταστήματά της ενδέχεται να μη λειτουργούν κατά τη διάρκεια ορισμένων εργάσιμων ημερών του Ευρωσυστήματος για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής Σ' αυτή την περίπτωση η οικεία ΕθνΚΤ φέρει την ευθύνη να ενημερώσει εκ των προτέρων τους αντισυμβαλλομένους σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν ενόψει της αργίας όσον αφορά την πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

([21]) Οι ημέρες αργίας του TARGET2 ανακοινώνονται μέσω των δικτυακών τόπων της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) και του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

([22]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος» νοείται οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕΚΤ και μία τουλάχιστον ΕθνΚΤ λειτουργούν για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

([23]) Συνήθως το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις για τις μεταβολές των επιτοκίων κατά την αξιολόγηση της διαμορφούμενης από το ίδιο κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής κατά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Κατά κανόνα οι εν λόγω αποφάσεις δεν τίθενται σε ισχύ πριν από την έναρξη της εκάστοτε νέας περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

4.2 **Η διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων**

4.2.1. *Είδος μέσου*

Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων για να πραγματοποιούν καταθέσεις διάρκειας μιας ημέρας στις ΕθνΚΤ. Επί των καταθέσεων καταβάλλεται τόκος με προκαθορισμένο επιτόκιο. Υπό κανονικές συνθήκες το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριοθετεί προς τα κάτω το επιτόκιο της αγοράς για τοποθετήσεις διάρκειας μιας ημέρας. Οι όροι που διέπουν τη διευκόλυνση είναι πανομοιότυποι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ ([24]).

4.2.2. *Νομική φύση*

Επί των καταθέσεων διάρκειας μιας ημέρας που πραγματοποιούν οι αντισυμβαλλόμενοι καταβάλλεται τόκος με καθορισμένο επιτόκιο. Στους αντισυμβαλλόμενους δεν παρέχεται ασφάλεια έναντι των καταθέσεων.

4.2.3. *Προϋποθέσεις πρόσβασης* ([25])

Τα ιδρύματα που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας των αντισυμβαλλομένων, όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1, μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται μέσω της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το ίδρυμα. Πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων παρέχεται μόνο κατά τις ημέρες λειτουργίας του TARGET2 ([26]).

Για τη χορήγηση πρόσβασης στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων απαιτείται αίτηση του αντισυμβαλλομένου προς την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. Για να διεκπεραιωθεί αυθημερόν από την ΕθνΚΤ, η αίτησή του πρέπει να περιέλθει σε αυτή το αργότερο 15 λεπτά μετά το πέρας της λειτουργίας του TARGET2, η λειτουργία του οποίου κατά κανόνα περατώνεται στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης) ([27]) ([28]). Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Στην αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται το ποσό που θα κατατεθεί στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

Δεν υπάρχει περιορισμός όσον αφορά το ποσό που επιτρέπεται να καταθέσει ο αντισυμβαλλόμενος στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων.

4.2.4. *Διάρκεια και υπολογισμός τόκου*

Οι καταθέσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης έχουν διάρκεια μιας ημέρας. Προκειμένου για αντισυμβαλλομένους που είναι άμεσα συμμετέχοντες στο TARGET2, οι καταθέσεις λήγουν την επόμενη ημέρα κατά την οποία λειτουργεί το TARGET2 και κατά το άνοιγμα του εν λόγω συστήματος.

Το επιτόκιο ανακοινώνεται εκ των προτέρων από το Ευρωσύστημα και υπολογίζεται ως απλό επιτόκιο με βάση τον πραγματικό αριθμό ημερών επί έτους 360 ημερών («actual/360»). Η ΕΚΤ διατηρεί ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να μεταβάλει το επιτόκιο, η μεταβολή αυτή όμως τίθεται σε ισχύ από την επόμενη εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος, το νωρίτερο ([29]). Ο τόκος είναι πληρωτέος με τη λήξη της κατάθεσης.

4.2.5. *Αναστολή της διευκόλυνσης*

Η πρόσβαση στη διευκόλυνση παρέχεται αποκλειστικά και μόνο με γνώμονα τους σκοπούς και τις γενικές επιδιώξεις της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ διατηρεί ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να προσαρμόσει τους όρους υπό τους οποίους παρέχεται η διευκόλυνση ή και να την αναστείλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

5.1. **Δημοπρασίες**

5.1.1. *Γενικά*

Συνήθως οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διενεργούνται μέσω δημοπρασίας. Οι δημοπρασίες του Ευρωσυστήματος πραγματοποιούνται σε έξι φάσεις, όπως περιγράφονται στο πλαίσιο 3.

Το Ευρωσύστημα διακρίνει τις δημοπρασίες σε δύο είδη: τις τακτικές και τις έκτακτες. Οι διαδικασίες για τις τακτικές και τις έκτακτες δημοπρασίες είναι πανομοιότυπες, με εξαίρεση το χρονικό πλαίσιο και το φάσμα των αντισυμβαλλομένων που συμμετέχουν.

([24]) Μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ ενδέχεται να υπάρχουν λειτουργικές διαφορές, οφειλόμενες στα διαφορετικά λογιστικά συστήματα των ΕθνΚΤ.

([25]) Λόγω των διαφορετικών λογιστικών συστημάτων των ΕθνΚΤ η ΕΚΤ δύναται να επιτρέπει στις τελευταίες να εφαρμόζουν ελαφρώς διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης από αυτές που αναφέρονται εδώ. Οι ΕθνΚΤ θα παρέχουν πληροφορίες για κάθε τέτοια απόκλιση από τις προϋποθέσεις πρόσβασης του παρόντος εγχειριδίου.

([26]) Επιπλέον, η πρόσβαση στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων παρέχεται μόνο σε αντισυμβαλλομένους που έχουν πρόσβαση σε λογαριασμό στην ΕθνΚΤ όπου μπορεί να διακανονιστεί η συναλλαγή, π.χ. στην ενιαία κοινή πλατφόρμα του TARGET2.

([27]) Επιπλέον, η πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης παρέχεται μόνο σε αντισυμβαλλομένους που έχουν πρόσβαση σε λογαριασμό στην ΕθνΚΤ όπου μπορεί να διακανονιστεί η συναλλαγή, π.χ. στην ενιαία κοινή πλατφόρμα του TARGET2.

([28]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος» νοείται οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕΚΤ και μία τουλάχιστον ΕθνΚΤ λειτουργούν για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

([29]) Συνήθως το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις για τις μεταβολές των επιτοκίων κατά την αξιολόγηση της διαμορφούμενης από το ίδιο κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής κατά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Κατά κανόνα οι εν λόγω αποφάσεις δεν τίθενται σε ισχύ πριν από την έναρξη της εκάστοτε νέας περιόδου τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

5.1.1.1. Τακτικές δημοπρασίες

Όσον αφορά τις τακτικές δημοπρασίες μεσολαβεί μέγιστο διάστημα 24 ωρών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας μέχρι την πιστοποίηση του αποτελέσματος της κατανομής (από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών μέχρι την ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής μεσολαβούν περίπου δύο ώρες). Στο διάγραμμα 1 παρουσιάζεται το σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των τακτικών δημοπρασιών. Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να τροποποιεί αυτό το χρονικό πλαίσιο σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται σκόπιμο.

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και οι διαρθρωτικές πράξεις (με εξαίρεση τις οριστικές συναλλαγές) διενεργούνται πάντοτε με τη μορφή τακτικών δημοπρασιών. Δυνατότητα συμμετοχής στις τακτικές δημοπρασίες έχουν οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας, όπως ορίζονται στην ενότητα 2.1.

5.1.1.2. Έκτακτες δημοπρασίες

Οι έκτακτες δημοπρασίες διενεργούνται συνήθως εντός 90 λεπτών από την ανακοίνωση της δημοπρασίας, ενώ η πιστοποίηση γίνεται αμέσως μετά την ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής. Το σύνηθες χρονικό πλαίσιο των φάσεων των έκτακτων δημοπρασιών παρουσιάζεται στο διάγραμμα 2. Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να τροποποιεί το χρονικό πλαίσιο σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Οι έκτακτες δημοπρασίες χρησιμοποιούνται μόνο για τη διενέργεια πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας. Το Ευρωσύστημα δύναται να επιλέγει, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες που ορίζονται στην ενότητα 2.2, έναν περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων για να συμμετέχουν στις έκτακτες δημοπρασίες.

5.1.1.3. Δημοπρασίες σταθερού και ανταγωνιστικού επιτοκίου

Το Ευρωσύστημα δύναται να διενεργεί δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου (δημοπρασίες ποσού) ή ανταγωνιστικού επιτοκίου (δημοπρασίες επιτοκίου). Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου η ΕΚΤ καθορίζει το επιτόκιο εκ των προτέρων και οι συμμετέχοντες αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το χρηματικό ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με το καθορισμένο επιτόκιο ([30]). Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το χρηματικό ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την ΕθνΚΤ, καθώς και το αντίστοιχο επιτόκιο ([31]).

ΠΛΑΙΣΙΟ 3

Φάσεις των δημοπρασιών

Φάση 1 *Ανακοίνωση της δημοπρασίας*

α) Ανακοίνωση από την ΕΚΤ μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ

β) Ανακοίνωση από τις ΕθνΚΤ μέσω εθνικών ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και (εάν κρίνεται απαραίτητο) απευθείας προς τους επιμέρους αντισυμβαλλομένους

Φάση 2 *Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων*

Φάση 3 *Συγκέντρωση των προσφορών από το Ευρωσύστημα*

Φάση 4 *Κατανομή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας*

α) Απόφαση της ΕΚΤ σχετικά με την κατανομή

β) Ανακοίνωση του αποτελέσματος της κατανομής μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ

Φάση 5 *Πιστοποίηση των επιμέρους αποτελεσμάτων της κατανομής*

Φάση 6 *Διακανονισμός των συναλλαγών (βλέπε ενότητα 5.3)*

5.1.2. *Ημερολογιακό πρόγραμμα δημοπρασιών*

5.1.2.1. Πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται σύμφωνα με το ενδεικτικό ημερολογιακό πρόγραμμα που δημοσιεύει το Ευρωσύστημα ([32]). Το ημερολογιακό πρόγραμμα δημοσιεύεται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή του έτους για το οποίο ισχύει. Οι συνήθεις ημερομηνίες συναλλαγών για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης παρουσιάζονται στον πίνακα 2. Επιδίωξη της ΕΚΤ είναι να μπορούν να συμμετέχουν στις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης αντισυμβαλλόμενοι από όλα τα κράτη μέλη. Γι' αυτό, κατά την κατάρτιση του ημερολογιακού προγράμματος των εν λόγω πράξεων η ΕΚΤ προβαίνει στις κατάλληλες προσαρμογές, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι επίσημες αργίες στα επιμέρους κράτη μέλη.

([30]) Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων η ΕΚΤ καθορίζει τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (swap points) και οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό του «σταθερού» νομίσματος (δηλαδή του νομίσματος η ποσότητα του οποίου διατηρείται σταθερή) το οποίο επιθυμούν να πωλήσουν (και να επαναγοράσουν) ή να αγοράσουν (και να επαναπωλήσουν) με αυτές τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής.

([31]) Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό του «σταθερού» νομίσματος, καθώς και τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής με τις οποίες επιθυμούν να συμμετάσχουν στην πράξη.

([32]) Το ημερολογιακό πρόγραμμα των δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος δημοσιεύεται στους δικτυακούς τόπους της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) και του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

5.1.2.2. Διαρθρωτικές πράξεις

Οι διαρθρωτικές πράξεις που διενεργούνται μέσω τακτικών δημοπρασιών δεν ακολουθούν προκαθορισμένο ημερολογιακό πρόγραμμα. Είθισται πάντως να διενεργούνται και να διακανονίζονται μόνο σε ημερομηνίες που συνιστούν εργάσιμες ημέρες για τις ΕθνΚΤ ([33]) σε όλα τα κράτη μέλη.

5.1.2.3. Πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας

Οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας δεν εκτελούνται σύμφωνα με προκαθορισμένο ημερολογιακό πρόγραμμα. Η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει τη διενέργεια τέτοιων πράξεων οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Δυνατότητα συμμετοχής έχουν μόνο οι ΕθνΚΤ των κρατών μελών στα οποία η ημερομηνία συναλλαγής, η ημερομηνία διακανονισμού και η ημερομηνία αποπληρωμής είναι εργάσιμες ημέρες για την ΕθνΚΤ.

Διάγραμμα 1

Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των τακτικών δημοπρασιών

(ώρα ΕΚΤ — Κεντρικής Ευρώπης)

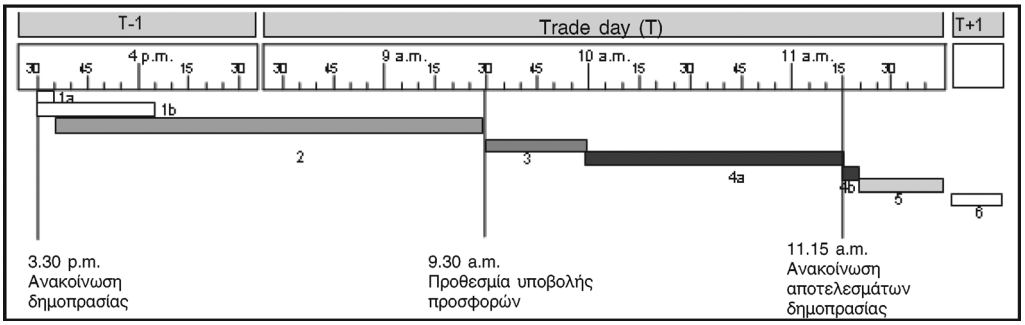

Σημείωση: Οι αριθμοί 1α-6 αντιστοιχούν στις φάσεις όπως ορίζονται στο Πλαίσιο 3.

Διάγραμμα 2

Σύνηθες χρονικό πλαίσιο για τις φάσεις των έκτακτων δημοπρασιών

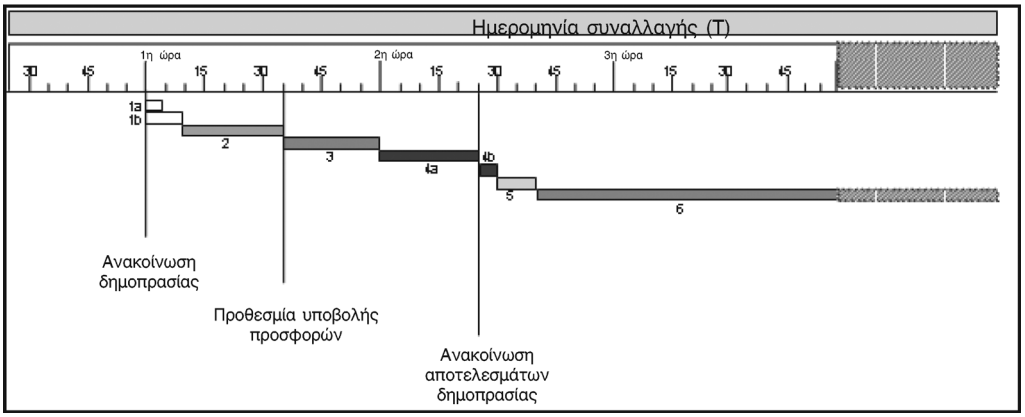

Σημείωση: Οι αριθμοί 1α-6 αντιστοιχούν στις φάσεις όπως ορίζονται στο Πλαίσιο 3.

Πίνακας 2

Συνήθεις ημερομηνίες συναλλαγών για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Είδος πράξης	Συνήθης ημερομηνία συναλλαγής (T)
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	Κάθε Τρίτη
Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Η τελευταία Τετάρτη κάθε μήνα ([1])

([1]) Το μήνα Δεκέμβριο, λόγω της εορταστικής περιόδου των Χριστουγέννων η ημερομηνία συναλλαγής μετατίθεται συνήθως μία εβδομάδα νωρίτερα, δηλαδή την προτελευταία Τετάρτη του μήνα.

([33]) Παντού στο παρόν εγχειρίδιο ως «εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ» νοείται οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕθνΚΤ συγκεκριμένου κράτους μέλους λειτουργεί για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Σε κάποια κράτη μέλη, λόγω τοπικής ή περιφερειακής αργίας κάποια υποκαταστήματα της ΕθνΚΤ ενδέχεται να μη λειτουργούν κατά τη διάρκεια ορισμένων εργάσιμων ημερών της ΕθνΚΤ,. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, η αντίστοιχη ΕθνΚΤ έχει την ευθύνη να ενημερώνει τους αντισυμβαλλομένους εκ των προτέρων σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν για τις συναλλαγές με τα εν λόγω υποκαταστήματα.

5.1.3. *Ανακοίνωση των δημοπρασιών*

Οι τακτικές δημοπρασίες του Ευρωσυστήματος ανακοινώνονται δημόσια μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ. Επιπλέον, οι ΕθνΚΤ μπορούν να ανακοινώνουν τις δημοπρασίες απευθείας στους αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πληροφοριακά δίκτυα. Το κείμενο της ανακοίνωσης συνήθως περιέχει τα εξής στοιχεία:

α) τον κωδικό αριθμό της δημοπρασίας·

β) την ημερομηνία της δημοπρασίας·

γ) το είδος της πράξης (παροχή ή απορρόφηση ρευστότητας και το είδος του μέσου νομισματικής πολιτικής που θα χρησιμοποιηθεί)·

δ) τη διάρκεια της πράξης·

ε) τον τύπο της δημοπρασίας (σταθερού ή ανταγωνιστικού επιτοκίου)·

στ) τη μέθοδο κατανομής (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου» ή «αμερικανικού τύπου», όπως ορίζονται στην ενότητα 5.1.5)·

ζ) το ποσό που επιδιώκεται να κατανεμηθεί (συνήθως μόνο στην περίπτωση των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης)·

η) το σταθερό επιτόκιο/τη σταθερή τιμή/τις σταθερές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής νομισμάτων (στην περίπτωση των δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου)·

θ) το ελάχιστο/μέγιστο αποδεκτό ύψος επιτοκίου/τιμής/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής (εάν εφαρμόζεται)·

ι) την ημερομηνία έναρξης και την ημερομηνία λήξης της πράξης (εάν εφαρμόζεται) ή την ημερομηνία αξίας (valeur) και την ημερομηνία λήξης του τίτλου (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ)·

ια) τα νομίσματα που αφορά η συναλλαγή και το νόμισμα του οποίου η ποσότητα παραμένει σταθερή (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)·

ιβ) την τρέχουσα (spot) συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των προσφορών (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)·

ιγ) το ανώτατο όριο προσφοράς (εάν υπάρχει)·

ιδ) το ελάχιστο ποσό κατανομής ανά αντισυμβαλλόμενο (εάν υπάρχει)·

ιε) το ελάχιστο ποσοστό κατανομής (εάν υπάρχει)·

ιστ) την προθεσμία υποβολής προσφορών·

ιζ) το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η ονομαστική αξία των πιστοποιητικών (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ) και

ιη) τον κωδικό ISIN της έκδοσης (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ).

Για λόγους μεγαλύτερης διαφάνειας στις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας, το Ευρωσύστημα ανακοινώνει συνήθως εκ των προτέρων τις έκτακτες δημοπρασίες στο κοινό. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει ότι οι έκτακτες δημοπρασίες δεν θα ανακοινωθούν στο κοινό εκ των προτέρων. Οι έκτακτες δημοπρασίες ανακοινώνονται με τις ίδιες διαδικασίες όπως και οι τακτικές δημοπρασίες. Στις έκτακτες δημοπρασίες που δεν ανακοινώνονται εκ των προτέρων στο κοινό οι ΕθνΚΤ επικοινωνούν απευθείας με τους επιλεγμένους αντισυμβαλλόμενους. Δυνατότητα απευθείας επικοινωνίας της ΕθνΚΤ με τους επιλεγμένους αντισυμβαλλομένους υπάρχει και στις έκτακτες δημοπρασίες που ανακοινώνονται στο κοινό.

5.1.4. *Κατάρτιση και υποβολή προσφορών εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων*

Οι προσφορές των αντισυμβαλλομένων πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το υπόδειγμα το οποίο έχουν καθορίσει οι ΕθνΚΤ για την αντίστοιχη πράξη. Οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται στην ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου το ίδρυμα έχει εγκατάσταση (κεντρικό κατάστημα ή υποκατάστημα). Κάθε ίδρυμα υποβάλλει προσφορές μέσω μιας και μόνης υπηρεσιακής μονάδας (είτε του κεντρικού καταστήματος είτε κατονομαζόμενου υποκαταστήματος) σε κάθε κράτος μέλος.

Στις δημοπρασίες καθορισμένου επιτοκίου οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με τις ΕθνΚΤ ([34]).

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να υποβάλουν έως και δέκα διαφορετικές προσφορές επιτοκίων/τιμών/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Ευρωσύστημα μπορεί να επιβάλλει όριο στο αριθμό των προσφορών που μπορούν να υποβληθούν στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου. Σε κάθε προσφορά οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να αναφέρουν το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την ΕθνΚΤ, καθώς και το αντίστοιχο επιτόκιο ([35]), ([36]). Οι προσφορές που αφορούν επιτόκια πρέπει να εκφράζονται σε πολλαπλάσια του 0,01 της εκατοστιαίας μονάδας. Στην περίπτωση των δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου για τη διενέργεια πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων, οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής διατυπώνονται σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική της αγοράς και οι προσφορές πρέπει να εκφράζονται σε πολλαπλάσια του 0,01 της διαφορικής μονάδας ανταλλαγής.

([34]) Στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να αναφέρει το ποσό του «σταθερού» νομίσματος με το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει στη συναλλαγή με το Ευρωσύστημα.

([35]) Στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ, αυτή δύναται με απόφασή της να ορίσει ότι οι προσφορές θα εκφράζονται ως τιμές και όχι ως επιτόκια. Τότε οι τιμές πρέπει να εκφράζονται ως ποσοστό της ονομαστικής αξίας των τίτλων.

([36]) Στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να αναφέρει το ποσό του «σταθερού» νομίσματος με το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει στη συναλλαγή με το Ευρωσύστημα, καθώς και τις αντίστοιχες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής.

Για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης το ελάχιστο ποσό προσφοράς είναι 1 000 000 ευρώ. Οι προσφορές που υπερβαίνουν το ποσό αυτό πρέπει να εκφράζονται σε ακέραια πολλαπλάσια των 100 000 ευρώ. Τα ίδια ελάχιστα ποσά και πολλαπλάσια ισχύουν και για τις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και τις διαρθρωτικές πράξεις. Το ελάχιστο ποσό προσφοράς ισχύει για κάθε μεμονωμένη προσφορά επιτοκίου/τιμής/διαφορικών μονάδων ανταλλαγής.

Για τις πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, κάθε ΕθνΚΤ καθορίζει το ελάχιστο ποσό προσφοράς μεταξύ 10 000 και 1 000 000 ευρώ. Ο προσφορές που υπερβαίνουν το καθορισθέν ελάχιστο ποσό πρέπει να εκφράζονται σε ακέραια πολλαπλάσια των 10 000 ευρώ. Το ελάχιστο ποσό προσφοράς ισχύει για κάθε μεμονωμένη προσφορά επιτοκίου.

Η ΕΚΤ δύναται να επιβάλει ανώτατο όριο προσφοράς, ώστε να αποτρέψει την υποβολή δυσανάλογα υψηλών προσφορών. Το τυχόν ανώτατο όριο περιέχεται πάντοτε στο κείμενο της ανακοίνωσης της δημοπρασίας.

Οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να είναι πάντοτε σε θέση να παραδώσουν επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για να εξασφαλίσουν την αποπληρωμή της κατανεμόμενης σ' αυτούς ρευστότητας ([37]). Οι συμβατικές ή κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζει η οικεία ΕθνΚΤ επιτρέπουν την επιβολή ποινών εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα περιουσιακών στοιχείων ή μετρητών για το διακανονισμό του ποσού της ρευστότητας που του έχει κατανεμηθεί μέσω της δημοπρασίας.

Ανάκληση προσφορών επιτρέπεται μόνο όσο διαρκεί η προθεσμία υποβολής προσφορών. Προσφορές που υποβάλλονται μετά τη λήξη της προθεσμίας η οποία ορίζεται στην ανακοίνωση της δημοπρασίας είναι άκυρες. Το εμπρόθεσμο της υποβολής των προσφορών κρίνεται από τις ΕθνΚΤ. Οι ΕθνΚΤ απορρίπτουν όλες τις προσφορές ενός αντισυμβαλλομένου εάν το άθροισμα των προσφορών του υπερβαίνει το τυχόν ανώτατο όριο που έχει θέσει η ΕΚΤ. Οι ΕθνΚΤ απορρίπτουν επίσης κάθε προσφορά που υπολείπεται του ελάχιστου ποσού προσφοράς ή του ελάχιστου επιτοκίου/της ελάχιστης τιμής/των ελάχιστων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής ή που υπερβαίνει το μέγιστο επιτόκιο/τη μέγιστη τιμή/τις μέγιστες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής. Επιπλέον, οι ΕθνΚΤ μπορούν να απορρίψουν προσφορές που είναι ελλιπείς ή δεν είναι διατυπωμένες σύμφωνα με το υπόδειγμα. Εάν μια συγκεκριμένη προσφορά απορριφθεί, η οικεία ΕθνΚΤ γνωστοποιεί στον αντισυμβαλλόμενο την απορριπτική της απόφαση πριν από την κατανομή του ποσού της δημοπρασίας.

5.1.5. *Διαδικασίες κατανομής*

5.1.5.1. Δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου

Στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου αθροίζονται οι προσφορές τις οποίες έχουν υποβάλει οι αντισυμβαλλόμενοι. Εάν το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να κατανεμηθεί, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του ποσού που θα κατανεμηθεί προς το άθροισμα των προσφορών (βλέπε πλαίσιο 4). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ. Ωστόσο, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσού/ποσοστού κατανομής σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου

Το ποσοστό της κατανομής είναι:

$$all\,\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

Το ποσό που κατανέμεται στον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο είναι:

$$all_i = all\,\% \times (a_i)$$

όπου:

A = συνολικά κατανεμόμενο ποσό

n = συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων

a_i = ποσό προσφοράς του αντισυμβαλλομένου υπ' αριθ. *i*

all% = ποσοστό κατανομής

all_i = συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

5.1.5.2. Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις σε ευρώ με σκοπό την παροχή ρευστότητας οι προσφορές κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων επιτοκίων. Οι προσφορές με το υψηλότερο επιτόκιο ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τα διαδοχικά χαμηλότερα επιτόκια μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να χορηγηθεί. Εάν, στο χαμηλότερο επιτόκιο το οποίο έχει γίνει αποδεκτό (δηλαδή στο οριακό επιτόκιο), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος προς κατανομή ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στο οριακό επιτόκιο (βλέπε πλαίσιο 5). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

([37]) Ή να διακανονίσουν σε μετρητά στην περίπτωση πράξεων απορρόφησης ρευστότητας.

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας (οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ και την αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας) οι προσφορές κατατάσσονται κατ' αύξουσα σειρά των προσφερόμενων επιτοκίων (ή φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων τιμών). Οι προσφορές με το χαμηλότερο επιτόκιο (την υψηλότερη τιμή) ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τα διαδοχικά υψηλότερα επιτόκια (χαμηλότερες τιμές), μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό που πρόκειται να απορροφηθεί. Εάν, στο υψηλότερο επιτόκιο (στη χαμηλότερη τιμή) το οποίο έχει γίνει αποδεκτό (δηλαδή στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς απορρόφηση ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος προς κατανομή ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή (βλέπε πλαίσιο 5). Προκειμένου για έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ, το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο πολλαπλάσιο της ονομαστικής αξίας των πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ. Στις λοιπές πράξεις απορρόφησης ρευστότητας το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

Η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσού κατανομής σε κάθε αποδεκτή προσφορά στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου.

ΠΛΑΙΣΙΟ 5

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου σε ευρώ

(το παράδειγμα αφορά προσφορές που διατυπώνονται ως επιτόκια)

Το ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο είναι:

$$all\%\,(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Το ποσό που κατανέμεται στον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο στο οριακό επιτόκιο είναι:

$$all\,(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο είναι:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

όπου:

A = συνολικά κατανεμόμενο ποσό

r_s = *s* προσφερόμενο επιτόκιο από τους αντισυμβαλλομένους

n = συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων

$a(r_s)_i$ = προσφερόμενο ποσό στο *s* επιτόκιο (r_s) από τον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο

$a(r_s)$ = συνολικό προσφερόμενο ποσό στο *s* επιτόκιο (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^{n} a(r_s)_i$$

r_m = οριακό επιτόκιο:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ για δημοπρασία παροχής ρευστότητας

$r_m \geq r_s \geq r_1$ για δημοπρασία απορρόφησης ρευστότητας

r_{m-1} = επιτόκιο πριν από το οριακό επιτόκιο (τελευταίο επιτόκιο στο οποίο όλες οι προσφορές ικανοποιούνται πλήρως):

$r_{m-1} > r_m$ για δημοπρασία παροχής ρευστότητας

$r_m > r_{m-1}$ για δημοπρασία απορρόφησης ρευστότητας

$all\%(r_m)$ = ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο

$all(r_s)_i$ = ποσό κατανομής στον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο στο *s* επιτόκιο

all_i = συνολικό ποσό που κατανέμεται στον υπ' αριθ. *i* αντισυμβαλλόμενο

5.1.5.3. Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων με σκοπό την παροχή ρευστότητας οι προσφορές κατατάσσονται κατ' αύξουσα σειρά των προσφερόμενων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής ([38]). Οι προσφορές με τις χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τις διαδοχικά υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής, μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό προς κατανομή ποσό του νομίσματος, η ποσότητα του οποίου διατηρείται σταθερή. Εάν, στις υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές (δηλαδή στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (βλέπε πλαίσιο 6). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας οι προσφορές κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά των προσφερόμενων διαφορικών μονάδων ανταλλαγής. Οι προσφορές με τις υψηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα και ακολούθως οι προσφορές με τις διαδοχικά χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής, μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό προς κατανομή ποσό του νομίσματος, η ποσότητα του οποίου διατηρείται σταθερή. Εάν, στις χαμηλότερες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές (δηλαδή στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), το άθροισμα των προσφορών υπερβαίνει το εναπομένον προς κατανομή ποσό, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά, με βάση το λόγο του εναπομένοντος ποσού προς το συνολικό ποσό προσφορών στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (βλέπε πλαίσιο 6). Το ποσό που κατανέμεται σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

5.1.5.4. Τύπος δημοπρασίας

Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου, το Ευρωσύστημα μπορεί να εφαρμόσει μέθοδο κατανομής με βάση ενιαίο επιτόκιο ή πολλαπλό επιτόκιο. Στη δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου») το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) που εφαρμόζεται σε όλες τις επιτυχείς προσφορές ισούται με το οριακό επιτόκιο (ή την οριακή τιμή/τις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής), δηλαδή αυτό στο οποίο εξαντλείται το συνολικό προς κατανομή ποσό. Στη δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου (δημοπρασία «αμερικανικού τύπου») το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) ισούται με το επιτόκιο (ή την τιμή/τις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) κάθε μεμονωμένης προσφοράς.

ΠΛΑΙΣΙΟ 6

Κατανομή ποσού στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου για πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων

Το ποσοστό κατανομής στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι:

$$all\%\ (\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Το ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι:

$$all\ (\Delta_m)_i = all\%\ (\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* είναι:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

όπου:

A = ποσό που κατανέμεται συνολικά

Δ_s = διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* που προσφέρονται από τους αντισυμβαλλομένους

n = συνολικός αριθμός αντισυμβαλλομένων

$a(\Delta_s)_i$ = προσφερόμενο ποσό στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* (Δ_s) από τον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

$a(\Delta_s)$ = συνολικό προσφερόμενο ποσό στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s* (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^{n} a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής:
$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ για πράξεις παροχής ρευστότητας
$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ για πράξεις απορρόφησης ρευστότητας

Δ_{m-1} = διαφορικές μονάδες ανταλλαγής πριν από τις οριακές (τελευταίες διαφορικές μονάδες ανταλλαγής στις οποίες όλες οι προσφορές ικανοποιούνται πλήρως),

([38]) Στην κατάταξη αυτή λαμβάνεται υπόψη το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής, το οποίο εξαρτάται από το πρόσημο της διαφοράς επιτοκίων μεταξύ του ξένου νομίσματος και του ευρώ. Εάν, για τη διάρκεια της πράξης, το επιτόκιο του ξένου νομίσματος είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο του ευρώ, το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής είναι θετικό (δηλαδή η ισοτιμία ανταλλαγής του ευρώ περιλαμβάνει ποσοστό υπερτίμησης – premium). Και αντίστροφα, όταν το επιτόκιο του ξένου νομίσματος είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο του ευρώ, το πρόσημο των διαφορικών μονάδων ανταλλαγής είναι αρνητικό (δηλαδή η ισοτιμία ανταλλαγής του ευρώ περιλαμβάνει ποσοστό υποτίμησης – discount).

	$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ για πράξεις παροχής ρευστότητας
	$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ για πράξεις απορρόφησης ρευστότητας
$all\%(\Delta_m)$	= ποσοστό κατανομής στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής
$all(\Delta_s)_i$	= ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i* στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής υπ' αριθ. *s*
all_i	= συνολικό ποσό που κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο υπ' αριθ. *i*

5.1.6. *Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της δημοπρασίας*

Τα αποτελέσματα των τακτικών και των έκτακτων δημοπρασιών ανακοινώνονται δημόσια μέσω ηλεκτρονικών πληροφοριακών δικτύων και του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ. Επιπλέον, οι ΕθνΚΤ μπορούν να ανακοινώνουν το αποτέλεσμα της κατανομής απευθείας σε αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πληροφοριακά δίκτυα. Το κείμενο της ανακοίνωσης συνήθως περιέχει τα εξής στοιχεία:

α) τον κωδικό αριθμό της δημοπρασίας·

β) την ημερομηνία της δημοπρασίας·

γ) το είδος της πράξης·

δ) τη διάρκεια της πράξης·

ε) το συνολικό ποσό των προσφορών που υπέβαλαν οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος·

στ) τον αριθμό των αντισυμβαλλομένων που υπέβαλαν προσφορές·

ζ) τα νομίσματα που αφορά η πράξη (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)·

η) το ποσό που κατανεμήθηκε συνολικά·

θ) το ποσοστό κατανομής (στην περίπτωση των δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου)·

ι) την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία (στην περίπτωση των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων)·

ια) το οριακό επιτόκιο/την οριακή τιμή/τις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής και το ποσοστό κατανομής στο οριακό επιτόκιο/στην οριακή τιμή/στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (στην περίπτωση των δημοπρασιών ανταγωνιστικού επιτοκίου)·

ιβ) το ελάχιστο και μέγιστο επιτόκιο προσφοράς και το μέσο σταθμικό επιτόκιο της κατανομής (στην περίπτωση των δημοπρασιών πολλαπλού επιτοκίου)·

ιγ) την ημερομηνία έναρξης και λήξης της πράξης (εάν υπάρχει) ή την ημερομηνία αξίας (valeur) και την ημερομηνία λήξης του τίτλου (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους)·

ιδ) το ελάχιστο ποσό κατανομής ανά αντισυμβαλλόμενο (εάν υπάρχει)·

ιε) το ελάχιστο ποσοστό κατανομής (εάν υπάρχει)·

ιστ) το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η ονομαστική αξία των πιστοποιητικών χρέους (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ) και

ιζ) τον κωδικό ISIN της έκδοσης (στην περίπτωση της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ).

Οι ΕθνΚΤ θα πιστοποιούν το κατανεμόμενο ποσό απευθείας σε κάθε αντισυμβαλλόμενο που υπέβαλε επιτυχή προσφορά.

5.2. **Διαδικασίες για τις διμερείς πράξεις**

5.2.1. *Γενικά*

Οι ΕθνΚΤ έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν πράξεις μέσω διμερών διαδικασιών. Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται σε πράξεις ανοικτής αγοράς για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και σε οριστικές συναλλαγές για διαρθρωτικούς σκοπούς ([39]). Ορίζονται με ευρεία έννοια ως κάθε είδους διαδικασίες μέσω των οποίων το Ευρωσύστημα συναλλάσσεται με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων χωρίς δημοπρασία. Οι διμερείς διαδικασίες διακρίνονται σε δύο είδη: σε εκείνες όπου το Ευρωσύστημα έρχεται απευθείας σε επαφή με τους αντισυμβαλλομένους και σε εκείνες που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς.

5.2.2. *Απευθείας επαφή με τους αντισυμβαλλομένους*

Με αυτή τη διαδικασία οι ΕθνΚΤ έρχονται απευθείας σε επαφή με έναν εγχώριο αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων, οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην ενότητα 2.2. Σύμφωνα με τις ακριβείς οδηγίες της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ αποφασίζουν αν θα συνάψουν συναλλαγή με τους αντισυμβαλλομένους. Οι συναλλαγές διακανονίζονται μέσω των ΕθνΚΤ.

Εάν και εφόσον το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει ότι σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι διμερείς πράξεις μπορούν να εκτελούνται και από την ίδια την ΕΚΤ (ή από μία ή κάποιες ΕθνΚΤ οι οποίες θα ενεργούν ως εκτελεστικά σκέλη της ΕΚΤ), οι διαδικασίες γι' αυτές τις πράξεις θα προσαρμοστούν αναλόγως. Σ' αυτή την περίπτωση

([39]) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίζει τη διενέργεια των εν λόγω πράξεων από την ίδια την ΕΚΤ.

η ΕΚΤ (ή οι ΕθνΚΤ ως εκτελεστικά σκέλη αυτής) θα έρχονται σε απευθείας επαφή με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων στη ζώνη του ευρώ, οι οποίοι θα επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην ενότητα 2.2. Η ΕΚΤ (ή οι ΕθνΚΤ οι οποίες θα ενεργούν ως εκτελεστικά σκέλη αυτής) θα αποφασίζουν αν θα συνάψουν συναλλαγή με τους αντισυμβαλλομένους. Και πάλι όμως οι συναλλαγές θα διακανονίζονται με αποκεντρωμένο τρόπο μέσω των ΕθνΚΤ.

Οι διμερείς διαδικασίες που συνεπάγονται απευθείας επαφή με τους αντισυμβαλλομένους μπορούν να εφαρμοστούν για αντιστρεπτέες συναλλαγές, οριστικές συναλλαγές, πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας.

5.2.3. *Πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς*

Οι ΕθνΚΤ έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν οριστικές συναλλαγές μέσω χρηματιστηρίου και διαμεσολαβητών της αγοράς. Γι' αυτές τις συναλλαγές δεν τίθενται εκ των προτέρων περιορισμοί ως προς το φάσμα των αντισυμβαλλομένων και οι διαδικασίες προσαρμόζονται στην καθιερωμένη πρακτική της αγοράς για τους τίτλους που θα χρησιμοποιηθούν.

5.2.4. *Ανακοίνωση των διμερών πράξεων*

Οι διμερείς πράξεις συνήθως δεν ανακοινώνονται δημόσια εκ των προτέρων. Επιπλέον, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει ότι τα αποτελέσματα των διμερών πράξεων δεν θα ανακοινωθούν δημόσια.

5.2.5. *Ημέρες διενέργειας*

Η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να ορίσει ως ημερομηνία διενέργειας διμερών πράξεων για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας οποιαδήποτε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Σ' αυτές τις πράξεις συμμετέχουν μόνο οι ΕθνΚΤ των κρατών μελών στα οποία η ημερομηνία συναλλαγής, η ημερομηνία διακανονισμού και η ημερομηνία εξόφλησης είναι εργάσιμες ημέρες για την ΕθνΚΤ.

Οι διμερείς πράξεις που αφορούν οριστικές συναλλαγές για διαρθρωτικούς σκοπούς είθισται να διενεργούνται και να διακανονίζονται μόνο σε ημέρες που συνιστούν εργάσιμες για τις ΕθνΚΤ σε όλα τα κράτη μέλη.

5.3. **Διαδικασίες διακανονισμού**

5.3.1. *Γενικά*

Οι χρηματικές δοσοληψίες που συνδέονται με τη χρήση των πάγιων διευκολύνσεων του Ευρωσυστήματος ή με τη συμμετοχή στις πράξεις ανοικτής αγοράς διακανονίζονται μέσω των λογαριασμών τους οποίους τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις ΕθνΚΤ ή μέσω λογαριασμών σε τράπεζες διακανονισμού που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2. Οι χρηματικές δοσοληψίες διακανονίζονται μόνο αφότου λάβει χώρα η (ή ταυτόχρονα με την) οριστική μεταβίβαση των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει είτε να έχουν προκατατεθεί σε λογαριασμό ασφαλούς φύλαξης στις ΕθνΚΤ είτε να διακανονιστούν με τις εν λόγω ΕθνΚΤ με μηχανισμούς αυθημερόν παράδοσης έναντι πληρωμής (delivery versus payment). Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται μέσω των λογαριασμών διακανονισμού τίτλων τους οποίους τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι σε ΣΔΤ που ανταποκρίνονται στα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ ([40]). Όσοι αντισυμβαλλόμενοι δεν διαθέτουν λογαριασμό ασφαλούς φύλαξης σε ΕθνΚΤ ή λογαριασμό διακανονισμού τίτλων σε κάποιο ΣΔΤ ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ μπορούν να διακανονίζουν τις συναλλαγές τους μέσω του λογαριασμού διακανονισμού τίτλων ή του λογαριασμού ασφαλούς φύλαξης ενός πιστωτικού ιδρύματος-ανταποκριτού.

Ειδικότεροι όροι σχετικά με τις διαδικασίες διακανονισμού προβλέπονται στις συμβατικές διατάξεις που εφαρμόζουν οι ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ) για τα συγκεκριμένα μέσα νομισματικής πολιτικής. Οι διαδικασίες διακανονισμού ενδέχεται να διαφέρουν ελαφρά μεταξύ των ΕθνΚΤ λόγω διαφορών ως προς το εθνικό δίκαιο ή ως προς την πρακτική των συναλλαγών στις αντίστοιχες χώρες.

Πίνακας 3

Συνήθεις ημερομηνίες διακανονισμού των πράξεων ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος ([1])

Μέσο νομισματικής πολιτικής	Ημερομηνία διακανονισμού των πράξεων που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες	Ημερομηνία διακανονισμού των πράξεων που βασίζονται σε έκτακτες δημοπρασίες ή σε διμερείς διαδικασίες
Αντιστρεπτέες συναλλαγές	T + 1 ([2])	T
Οριστικές συναλλαγές	—	Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς για τους αντίστοιχους τίτλους
Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ	T + 2	—
Πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων	—	T, T + 1 or T + 2
Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας	—	T

([1]) T = ημερομηνία συναλλαγής. Ως ημερομηνία διακανονισμού νοείται εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος.

([2]) Εάν η ημερομηνία διακανονισμού για τις πράξεις κύριας ή πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συμπίπτει με επίσημη αργία, η ΕΚΤ δύναται με απόφασή της να εφαρμόσει διαφορετική ημερομηνία διακανονισμού, ακόμη και αυθημερόν διακανονισμό. Οι ημερομηνίες διακανονισμού για τις πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης καθορίζονται εκ των προτέρων στο ημερολογιακό πρόγραμμα των δημοπρασιών του Ευρωσυστήματος (βλέπε ενότητα 5.1.2).

([40]) Στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) υπάρχει περιγραφή των προτύπων για τη χρήση των αποδεκτών ΣΔΤ στη ζώνη του ευρώ, καθώς και ενημερωμένος κατάλογος των αποδεκτών ζεύξεων μεταξύ των εν λόγω συστημάτων.

5.3.2. *Διακανονισμός των πράξεων ανοικτής αγοράς*

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς που βασίζονται σε τακτικές δημοπρασίες (δηλαδή οι πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης και οι διαρθρωτικές πράξεις) διακανονίζονται συνήθως την πρώτη ημέρα μετά την ημέρα συναλλαγής, κατά την οποία λειτουργούν το TARGET2 και όλα τα οικεία ΣΔΤ. Ωστόσο, ο διακανονισμός της έκδοσης πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ πραγματοποιείται τη δεύτερη ημέρα μετά την ημέρα συναλλαγής, κατά την οποία λειτουργούν το TARGET2 και όλα τα οικεία ΣΔΤ. Το Ευρωσύστημα επιδιώκει καταρχήν να διακανονίζονται οι συναλλαγές που σχετίζονται με τις πράξεις ανοικτής αγοράς του ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη μέλη με όλους τους αντισυμβαλλομένους που έχουν προσφέρει επαρκή περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια. Ωστόσο, εξαιτίας λειτουργικών περιορισμών και λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών των ΣΔΤ, ενδέχεται οι πράξεις ανοικτής αγοράς να μη διακανονίζονται την ίδια ακριβώς ώρα σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Ο χρόνος διακανονισμού των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συμπίπτει συνήθως με το χρόνο εξόφλησης της προηγούμενης ομοειδούς πράξης.

Για τις πράξεις ανοικτής αγοράς που βασίζονται σε έκτακτες δημοπρασίες και σε διμερείς διαδικασίες, το Ευρωσύστημα επιδιώκει καταρχήν να πραγματοποιείται αυθημερόν διακανονισμός. Ωστόσο, το Ευρωσύστημα έχει την ευχέρεια περιστασιακά, για λόγους λειτουργικούς, να ορίζει άλλες ημερομηνίες διακανονισμού για τις υπό εξέταση πράξεις, ιδίως για τις οριστικές συναλλαγές και για τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (βλέπε πίνακα 3).

5.3.3. *Διαδικασίες τέλους ημέρας*

Οι διαδικασίες τέλους ημέρας καθορίζονται στους κανονισμούς λειτουργίας του TARGET2. Κατά κανόνα η λειτουργία του TARGET2 περατώνεται στις 6 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (ώρα Κεντρικής Ευρώπης). Μετά το πέρας της λειτουργίας δεν γίνονται δεκτές άλλες εντολές πληρωμής για επεξεργασία στο TARGET2, παρότι συνεχίζεται η επεξεργασία των εντολών πληρωμής που είχαν παραληφθεί πριν από την ώρα που σηματοδοτεί το πέρας της λειτουργίας. Οι αιτήσεις των αντισυμβαλλομένων για πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης ή στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων πρέπει να υποβάλλονται στην οικεία ΕθνΚΤ το αργότερο 15 λεπτά μετά το πέρας της λειτουργίας του συστήματος TARGET2. Η προθεσμία υποβολής αίτησης για πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος παρατείνεται κατά 15 λεπτά την τελευταία εργάσιμη για το Ευρωσύστημα ημέρα των περιόδων τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

Τυχόν αρνητικά (χρεωστικά) υπόλοιπα που παραμένουν στους λογαριασμούς διακανονισμού των αποδεκτών αντισυμβαλλομένων στο TARGET2 μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών ελέγχου στο τέλος της ημέρας θεωρούνται αυτοδικαίως ως αίτηση προσφυγής στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (βλέπε ενότητα 4.1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΠΟΔΕΚΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1. **Γενικά**

Το άρθρο 18.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ επιτρέπει στην ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ να συναλλάσσονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές αγοράζοντας και πωλώντας περιουσιακά στοιχεία, είτε με οριστικές συναλλαγές είτε με συμφωνίες επαναγοράς, και ορίζει ότι όλες οι πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος πρέπει να καλύπτονται από επαρκή ασφάλεια. Ως εκ τούτου, όλες οι πράξεις χορήγησης ρευστότητας του Ευρωσυστήματος βασίζονται σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραδίδουν οι αντισυμβαλλόμενοι είτε μεταβιβάζοντάς τα κατά κυριότητα (στην περίπτωση των οριστικών συναλλαγών και των συμφωνιών επαναγοράς) είτε προβαίνοντας σε ενεχύραση, εκχώρηση ή σύσταση άλλου βάρους (στην περίπτωση των δανείων έναντι ενεχύρου) ([41]).

Προκειμένου να προστατεύεται το Ευρωσύστημα από ζημίες κατά τη διενέργεια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του και να εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των αντισυμβαλλομένων, καθώς και να ενισχύεται η αποτελεσματική λειτουργία και η διαφάνεια, πρέπει τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία να πληρούν ορισμένα κριτήρια ώστε να είναι αποδεκτά στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Το Ευρωσύστημα έχει αναπτύξει ενιαίο πλαίσιο για τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία, κοινό για όλες τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Αυτό το ενιαίο πλαίσιο που καλείται και «ενιαίος κατάλογος» τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2007, αντικαθιστώντας το σύστημα δύο βαθμίδων το οποίο ίσχυσε από την έναρξη του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Το ενιαίο πλαίσιο περιλαμβάνει δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, τα εμπορεύσιμα και τα μη εμπορεύσιμα. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των δύο κατηγοριών όσον αφορά την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων ή την καταλληλότητά τους για τα διάφορα είδη πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, με τη μόνη διαφορά ότι τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία δεν χρησιμοποιούνται από το Ευρωσύστημα στις οριστικές συναλλαγές. Τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται αποδεκτά στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως ασφάλεια για την παροχή ενδοημερήσιας πίστωσης.

Τα κριτήρια καταλληλότητας για τις δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων είναι ομοιόμορφα σε όλη τη ζώνη του ευρώ και καθορίζονται στην ενότητα 6.2 ([42]). Για να διασφαλίζεται ότι οι δύο κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων πληρούν τα ίδια κριτήρια ποιότητας, έχει θεσπιστεί το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της

([41]) Σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία βασίζονται επίσης και οι πράξεις ανοικτής αγοράς με τη μορφή οριστικών και αντιστρεπτέων συναλλαγών με σκοπό την απορρόφηση ρευστότητας. Για τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σ' αυτές τις πράξεις ισχύουν τα ίδια κριτήρια καταλληλότητας όπως και γι' αυτά που χρησιμοποιούνται στις αντιστρεπτέες πράξεις ανοικτής αγοράς με σκοπό τη χορήγηση ρευστότητας. Στις πράξεις απορρόφησης ρευστότητας όμως δεν εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης.

([42]) Στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που λήγει το 2013 αναφορικά με συγκεκριμένη κατηγορία μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή τις δανειακές απαιτήσεις, ορισμένα κριτήρια καταλληλότητας και λειτουργικότητας είναι δυνατό να διαφέρουν μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ (βλέπε ενότητα 6.2.2).

πιστοληπτικής ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework — ECAF), το οποίο βασίζεται σε διάφορες πηγές αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Οι διαδικασίες και οι κανόνες μέσω των οποίων διαπιστώνεται και ελέγχεται ότι όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία πληρούν την απαίτηση του Ευρωσυστήματος για «υψηλή ποιότητα» παρουσιάζονται στην ενότητα 6.3. Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων και οι αρχές αποτίμησης περιγράφονται στις ενότητες 6.4 και 6.5. Οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιούν τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία σε διασυνοριακή βάση (βλέπε ενότητα 6.6).

6.2. **Προδιαγραφές καταλληλότητας για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Η ΕΚΤ καταρτίζει, τηρεί και δημοσιεύει κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων ([43]). Το Ευρωσύστημα παρέχει στους αντισυμβαλλομένους ενημέρωση σχετικά με την καταλληλότητα περιουσιακών στοιχείων για χρήση τους ως ασφάλειας στο Ευρωσύστημα μόνο στην περίπτωση που ήδη εκδοθέντα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία ή υφιστάμενα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία υποβάλλονται στο Ευρωσύστημα ως ασφάλεια. Συνεπώς δεν παρέχεται ενημέρωση πριν από την έκδοση.

6.2.1. *Κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Τα πιστοποιητικά χρέους που εκδίδει η ΕΚΤ και όλα τα πιστοποιητικά χρέους που έχουν εκδοθεί από τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος πριν από την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ στα αντίστοιχα κράτη μέλη είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία.

Όσον αφορά τα λοιπά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια καταλληλότητας (βλέπε και πίνακα 4):

6.2.1.1. Είδος περιουσιακού στοιχείου

Πρέπει να είναι *χρεόγραφο* με:

α) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο ([44]) και

β) τοκομερίδιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή. Επιπλέον, το τοκομερίδιο θα πρέπει να είναι είτε i) μηδενικό είτε ii) σταθερού επιτοκίου είτε iii) κυμαινόμενου επιτοκίου συνδεδεμένο με επιτόκιο αναφοράς. Το τοκομερίδιο είναι δυνατόν να συνδέεται με μεταβολή της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη. Αποδεκτά είναι εξάλλου και τα ομόλογα με ρήτρα τιμαρίθμου («τιμαριθμοποιημένα» ομόλογα).

Τα χρεόγραφα πρέπει να διατηρούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά καθ' όλο το διάστημα μέχρι την απόσβεση της εξασφαλιζόμενης υποχρέωσης. Τα χρεόγραφα δεν επιτρέπεται να παρέχουν δικαιώματα επί του κεφαλαίου ή/και επί των τόκων εξαρτώμενα από τα δικαιώματα κομιστών άλλων χρεογράφων του ίδιου εκδότη.

Ο υπό α) όρος δεν ισχύει όσον αφορά *τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση*, με εξαίρεση τα ομόλογα που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 52 της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ ([45]) («καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες»). Το Ευρωσύστημα αξιολογεί την καταλληλότητα των τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση, πλην των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια.

Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν τους τίτλους που προέρχονται από τιτλοποίηση και παράγουν εισοδηματική ροή, πρέπει να πληρούν τους παρακάτω όρους:

α) η απόκτησή τους να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ·

β) να μεταβιβάζονται από τον αρχικό δικαιούχο της απαίτησης ή από ενδιάμεσο φορέα προς την εταιρεία ειδικού σκοπού που διενεργεί την τιτλοποίηση, με τρόπο που το Ευρωσύστημα να θεωρεί ότι συνιστά «γνήσια πώληση» αντιτάξιμη κατά παντός τρίτου, και να βρίσκονται πέραν του ελέγχου του αρχικού δικαιούχου της απαίτησης και των πιστωτών του, ή του ενδιάμεσου φορέα και των πιστωτών του, ακόμη και σε περίπτωση αφερεγγυότητας του αρχικού δικαιούχου της απαίτησης ή του ενδιάμεσου φορέα·

γ) ο αρχικός δικαιούχος ή, κατά περίπτωση, ο ενδιάμεσος φορέας από τον οποίο προέρχονται και πωλούνται στον εκδότη να έχει συσταθεί στον ΕΟΧ·

δ) να μη συνίστανται —εν όλω ή εν μέρει, πράγματι ή δυνάμει— σε σειρές λοιπών τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση ([46]). Επιπλέον, να μη συνίστανται —εν όλω ή εν μέρει, πράγματι ή δυνάμει— σε ομόλογα συνδεδεμένα με τον πιστωτικό κίνδυνο υποκείμενου μέσου, πράξεις ανταλλαγής ή άλλα παράγωγα μέσα ([47]), ([48]), ή σύνθετους τίτλους και

([43]) Ο κατάλογος αυτός δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu). και ενημερώνεται καθημερινά. Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που εκδίδονται από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και για τα οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από οργανισμό αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAI) για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή δεν περιλαμβάνονται στο δημοσιευόμενο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων. Εν προκειμένω η καταλληλότητα των εν λόγω χρεογράφων εξαρτάται από τη διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας, την οποία παρέχει η πηγή αξιολόγησης που επιλέγει ο αντισυμβαλλόμενος σύμφωνα με τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις (βλέπε ενότητα 6.3.3.1).

([44]) Τα ομόλογα με πιστοποιητικά απόκτησης μετοχών (warrants) ή άλλα παρόμοια δικαιώματα δεν είναι αποδεκτά.

([45]) Οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για το συντονισμό των νόμων, κανονισμών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32).

([46]) Ο εν λόγω όρος δεν αποκλείει τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση όταν στην έκδοσή τους εμπλέκονται δύο εταιρείες ειδικού σκοπού και εφόσον πληρούται από τις τελευταίες ο όρος της «γνήσιας πώλησης», έτσι ώστε τα χρεόγραφα που εκδίδονται από τη δεύτερη εταιρεία ειδικού σκοπού να εξασφαλίζονται άμεσα ή έμμεσα από το αρχικό χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων και όλες οι εισοδηματικές ροές που παράγονται από τα περιουσιακά στοιχεία να μεταβιβάζονται από την πρώτη στη δεύτερη εταιρεία ειδικού σκοπού.

([47]) Στον εν λόγω περιορισμό δεν εμπίπτουν πράξεις ανταλλαγής που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο συναλλαγών σε τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση αποκλειστικά για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνων.

([48]) Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων από την 10η Οκτωβρίου 2010 δεν υπόκεινται στον εν λόγω όρο και εξακολουθούν να είναι αποδεκτοί έως την 9η Οκτωβρίου 2011.

ε) εάν πρόκειται για δανειακές απαιτήσεις, οι οφειλέτες και οι δανειστές να έχουν συσταθεί (ή, εάν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, να κατοικούν) στον ΕΟΧ και, κατά περίπτωση, ο σχετικός τίτλος να βρίσκεται στον ΕΟΧ. Οι εν λόγω δανειακές απαιτήσεις να διέπονται από δίκαιο χώρας του ΕΟΧ. Εάν πρόκειται για ομόλογα, αυτά να έχουν εκδοθεί σε χώρα του ΕΟΧ σύμφωνα με το δίκαιο χώρας του ΕΟΧ και κάθε σχετικός τίτλος να βρίσκεται στον ΕΟΧ ([49]), οι δε εκδότες να έχουν συσταθεί στον ΕΟΧ.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρχικοί δικαιούχοι ή, κατά περίπτωση, οι ενδιάμεσοι φορείς, έχουν συσταθεί στη ζώνη του ευρώ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Ευρωσύστημα θα πρέπει να έχει εξακριβώσει ότι στις εν λόγω έννομες τάξεις δεν ισχύουν αυστηρές διατάξεις επανάκτησης (clawback provisions). Αν ο αρχικός δικαιούχος ή, κατά περίπτωση, ο ενδιάμεσος φορέας, έχει συσταθεί σε άλλη χώρα του ΕΟΧ, οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση θεωρούνται αποδεκτοί μόνον εφόσον το Ευρωσύστημα επιβεβαιώνει ότι τα δικαιώματά του προστατεύονται καταλλήλως έναντι διατάξεων επανάκτησης που το Ευρωσύστημα θεωρεί σχετικές, σύμφωνα με το δίκαιο της οικείας χώρας του ΕΟΧ. Για το σκοπό αυτόν προϋπόθεση για να θεωρούνται αποδεκτοί οι εν λόγω τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση ([50]) αποτελεί η υποβολή ανεξάρτητης νομικής αξιολόγησης σε μορφή αποδεκτή από το Ευρωσύστημα, στην οποία να εκτίθενται οι ισχύοντες στην οικεία χώρα κανόνες επανάκτησης. Προκειμένου να αποφασίζει κατά πόσο τα δικαιώματά του προστατεύονται επαρκώς έναντι των εν λόγω κανόνων επανάκτησης, το Ευρωσύστημα δύναται να ζητεί πρόσθετα έγγραφα, περιλαμβανομένου πιστοποιητικού φερεγγυότητας του εκδοχέα, για την ύποπτη περίοδο. Μεταξύ των κανόνων επανάκτησης που θεωρούνται αυστηροί και, επομένως, μη αποδεκτοί από το Ευρωσύστημα, συγκαταλέγονται οι κανόνες κατά τους οποίους η πώληση των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων είναι δυνατόν να ακυρωθεί από τον εκκαθαριστή αποκλειστικά για το λόγο ότι συνήφθη κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου (ύποπτη περίοδος) πριν από την κήρυξη του πωλητή (αρχικού δικαιούχου/ενδιάμεσου φορέα) σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ή οι κανόνες κατά τους οποίους ο εκδοχέας δύναται να αποτρέψει την εν λόγω ακύρωση μόνον εφόσον αποδεικνύει ότι κατά το χρόνο της πώλησης δεν είχε γνώση της κατάστασης αφερεγγυότητας του πωλητή (αρχικού δικαιούχου/ενδιάμεσου φορέα).

Στο πλαίσιο δομημένης έκδοσης μια σειρά (tranche) ή υποσειρά (sub-tranche) είναι αποδεκτή εφόσον δεν εξαρτάται από άλλες σειρές της ίδιας έκδοσης. Η σειρά (ή υποσειρά) θεωρείται μη εξαρτώμενη έναντι άλλων σειρών (ή υποσειρών) της ίδιας έκδοσης εάν, με βάση την προβλεπόμενη στο ενημερωτικό δελτίο κατάταξη των απαιτήσεων σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης, η εν λόγω σειρά (ή υποσειρά) εξοφλείται (κατά κεφάλαιο και τόκους) πριν από κάθε άλλη σειρά ή υποσειρά ή είναι η τελευταία που βαρύνεται με ζημίες μεταξύ των διαφόρων σειρών ή υποσειρών μιας δομημένης έκδοσης. Στις περιπτώσεις δομημένων εκδόσεων όπου το ενημερωτικό δελτίο προβλέπει την επίδοση ειδοποίησης επίσπευσης και αναγκαστικής εκτέλεσης, θα πρέπει να διασφαλίζεται, βάσει και των δύο παραπάνω ειδοποιήσεων που αφορούν την προτεραιότητα των πληρωμών, ότι η σειρά (ή υποσειρά) δεν είναι εξαρτώμενη.

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από κάθε εμπλεκόμενο τρίτο (π.χ. τον εκδότη, τον αρχικό δικαιούχο της απαίτησης ή τον οργανωτή έκδοσης) οποιαδήποτε διευκρίνιση ή/και νομική επιβεβαίωση θεωρεί αναγκαία για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση.

6.2.1.2. Πιστοληπτική διαβάθμιση

Το χρεόγραφο πρέπει να πρέπει να πληροί υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης, τα οποία ορίζονται στους κανόνες του ECAF για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3.2.

6.2.1.3. Τόπος έκδοσης

Το χρεόγραφο πρέπει να έχει κατατεθεί/καταχωρηθεί (εκδοθεί) στον ΕΟΧ, σε κεντρική τράπεζα ή σε κεντρικό αποθετήριο αξιών (ΚΑΑ) ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ ([51]). Στην περίπτωση εμπορεύσιμου χρεογράφου που εκδίδεται από μη χρηματοπιστωτική επιχείρηση ([52]) και για το οποίο δεν υπάρχει διαβάθμιση από αποδεκτό ECAI, τόπος έκδοσης πρέπει να είναι η ζώνη του ευρώ.

([49]) Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων από την 10η Οκτωβρίου 2010 δεν υπόκεινται στον εν λόγω όρο και εξακολουθούν να είναι αποδεκτοί έως την 9η Οκτωβρίου 2011.

([50]) Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων από την 10η Οκτωβρίου 2010 δεν υπόκεινται στον εν λόγω όρο και εξακολουθούν να είναι αποδεκτοί έως την 9η Οκτωβρίου 2011.

([51]) Διεθνή χρεόγραφα υπό μορφή ενιαίων τίτλων στον κομιστή που εκδίδονται από 1ης Ιανουαρίου 2007 και εξής μέσω των διεθνών ΚΑΑ Euroclear Bank (Βέλγιο) και Clearstream Banking Luxembourg είναι αποδεκτά μόνον εφόσον εκδίδονται υπό μορφή νέων ενιαίων τίτλων (new global notes) και είναι κατατεθειμένα σε κοινό θεματοφύλακα που είναι διεθνές ΚΑΑ ή, κατά περίπτωση, ΚΑΑ ανταποκρινόμενο στα ελάχιστα πρότυπα που θέτει η ΕΚΤ. Τα διεθνή χρεόγραφα υπό μορφή ενιαίων τίτλων στον κομιστή που είχαν εκδοθεί υπό μορφή κλασσικών ενιαίων τίτλων (classical global notes) πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 και οι κατά γένος ορισμένοι (fungible) τίτλοι που εκδίδονται υπό τον ίδιο κωδικό ISIN από την παραπάνω ημερομηνία και εξής θα εξακολουθήσουν να είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία έως τη λήξη τους. Διεθνή χρεόγραφα που εκδίδονται υπό μορφή ενιαίων ονομαστικών τίτλων (global registered form) μέσω των διεθνών κεντρικών αποθετηρίων αξιών Euroclear Bank (Βέλγιο) και Clearstream Banking Luxembourg μετά την 30ή Σεπτεμβρίου 2010 είναι αποδεκτά μόνον εφόσον εκδίδονται υπό τη νέα δομή ασφαλούς φύλαξης διεθνών χρεογράφων. Διεθνή χρεόγραφα υπό μορφή ενιαίων ονομαστικών τίτλων που εκδίδονται πριν ή κατά την ημερομηνία αυτή θα εξακολουθήσουν να είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία έως τη λήξη τους. Διεθνή χρεόγραφα υπό μορφή εξατομικευμένων τίτλων (individual note) παύουν να είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία εφόσον έχουν εκδοθεί μετά την 30ή Σεπτεμβρίου 2010. Διεθνή χρεόγραφα υπό μορφή εξατομικευμένων τίτλων που εκδίδονται πριν ή κατά την ημερομηνία αυτή θα εξακολουθήσουν να είναι αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία έως τη λήξη τους.

([52]) Οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ορίζονται όπως στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995 (ΕΣΛ 95).

6.2.1.4. Διαδικασίες διακανονισμού

Το χρεόγραφο πρέπει να επιδέχεται μεταβίβαση με λογιστική μορφή. Πρέπει να τηρείται και να διακανονίζεται στη ζώνη του ευρώ μέσω ενός λογαριασμού στο Ευρωσύστημα ή σε ΣΔΤ ανταποκρινόμενο στα πρότυπα που έχει θεσπίσει η ΕΚΤ, ούτως ώστε η σύσταση και η εκποίηση να υπόκεινται στο δίκαιο κράτους μέλους.

Εάν το ΚΑΑ όπου εκδίδεται το περιουσιακό στοιχείο και το ΣΔΤ όπου τηρείται δεν ταυτίζονται, τότε οι δύο φορείς πρέπει να συνδέονται με ζεύξη εγκεκριμένη από την ΕΚΤ ([53]).

6.2.1.5. Αποδεκτές αγορές

Το χρεόγραφο πρέπει να είναι εισηγμένο ή να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά, όπως αυτή ορίζεται στην οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([54]), ή να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ορισμένες μη ρυθμιζόμενες αγορές που καθορίζει η ΕΚΤ ([55]). Οι μη ρυθμιζόμενες αγορές αξιολογούνται από το Ευρωσύστημα με βάση τρεις αρχές – την ασφάλεια, τη διαφάνεια και την προσβασιμότητα ([56]),.

6.2.1.6. Κατηγορία εκδότη/εγγυητή

Το χρεόγραφο μπορεί να έχει εκδοθεί ή να είναι εγγυημένο από κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ, οργανισμούς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα ή διεθνή ή υπερεθνικά ιδρύματα.

6.2.1.7. Τόπος εγκατάστασης του εκδότη/εγγυητή

Ο *εκδότης* πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ ή σε μία από τις εκτός του ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των 10 ([57]) ([58]). Στη δεύτερη περίπτωση τα χρεόγραφα θεωρούνται αποδεκτά μόνο εφόσον το Ευρωσύστημα διαπιστώσει ότι τα δικαιώματά του θα προστατεύονταν καταλλήλως, όπως αποφαίνεται το Ευρωσύστημα, σύμφωνα με τους νόμους της αντίστοιχης εκτός του ΕΟΧ χώρας της Ομάδας των 10. Προς το σκοπό αυτόν πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και περιεχόμενο αποδεκτό από το Ευρωσύστημα, προκειμένου τα περιουσιακά στοιχεία να θεωρηθούν αποδεκτά. Σε περίπτωση τίτλου προερχόμενου από τιτλοποίηση ο εκδότης πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ.

Ο *εγγυητής* πρέπει να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ, εκτός εάν δεν απαιτείται εγγύηση προς τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3.2.

Τα διεθνή ή υπερεθνικά ιδρύματα είναι αποδεκτοί εκδότες/εγγυητές ανεξάρτητα από τον τόπο όπου είναι εγκατεστημένα. Σε περίπτωση που ένα εμπορεύσιμο χρεόγραφο εκδίδεται από μη χρηματοπιστωτική επιχείρηση για την οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από ECAI, ο εκδότης/εγγυητής πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ.

6.2.1.8. Νόμισμα

Η ονομαστική αξία του χρεογράφου πρέπει να είναι διατυπωμένη σε ευρώ ([59]).

6.2.2 *Κριτήρια καταλληλότητας για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Με βάση το ενιαίο πλαίσιο αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων, είναι αποδεκτά ως ασφάλεια τρία είδη μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων: οι καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας από αποδεκτούς αντισυμβαλλόμενους, οι δανειακές απαιτήσεις και τα μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια (RMBD) ([60]).

([53]) Περιγραφή των προτύπων για τη χρήση αποδεκτών ΣΔΤ στη ζώνη του ευρώ και ενημερωμένος κατάλογος αποδεκτών ζεύξεων υπάρχουν στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([54]) ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1.

([55]) Κατάλογος των αποδεκτών μη ρυθμιζόμενων αγορών δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu). και ενημερώνεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

([56]) Η «ασφάλεια», η «διαφάνεια» και η «προσβασιμότητα» ορίζονται από το Ευρωσύστημα αποκλειστικά σε σχέση με τους σκοπούς της διαχείρισης ασφαλειών από το ίδιο. Η διαδικασία επιλογής δεν αποσκοπεί στην αξιολόγηση της εγγενούς ποιότητας των διαφόρων αγορών. Το περιεχόμενο αυτών των αρχών είναι το εξής: Ως *ασφάλεια* νοείται η βεβαιότητα ως προς τις συναλλαγές, ειδικότερα ως προς την ισχύ και την εκτελεστότητά τους. Ως *διαφάνεια* νοείται η ακώλυτη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους διαδικαστικούς κανόνες και τη λειτουργία της αγοράς, τα οικονομικά χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων, το μηχανισμό διαμόρφωσης των τιμών, τις συναφείς τιμές και ποσότητες (τιμές, επιτόκια, όγκος συναλλαγών, υπόλοιπα κυκλοφορούντα στην αγορά κ.λπ.). Ως *προσβασιμότητα* νοείται η δυνατότητα του Ευρωσυστήματος να συμμετέχει στην αγορά και να έχει πρόσβαση σ' αυτήν. Μια αγορά θεωρείται προσβάσιμη για τους σκοπούς της διαχείρισης ασφαλειών, εάν ο κανονισμός λειτουργίας της επιτρέπει στο Ευρωσύστημα να αποκτά πληροφορίες και να διενεργεί συναλλαγές όταν χρειάζεται για τους εν λόγω σκοπούς.

([57]) Οι εκτός του ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των 10 είναι επί του παρόντος οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Ιαπωνία και η Ελβετία.

([58]) Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που έχουν εκδοθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 από φορέα που δεν είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ ή σε κάποια από τις εκτός ΕΟΧ χώρες της Ομάδας των Δέκα (G10) παραμένουν αποδεκτά έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011, εφόσον πληρούν τα υπόλοιπα κριτήρια καταλληλότητας και τις προϋποθέσεις που αφορούν τις εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα στην ενότητα 6.3.2, μετά δε την ημερομηνία αυτή παύουν να είναι επιλέξιμα.

([59]) Ή σε εθνικές υποδιαιρέσεις του ευρώ.

([60]) Από το 2007 έως το 2013 ισχύει μεταβατικό καθεστώς για τις δανειακές απαιτήσεις, το οποίο επιτρέπει σε κάθε ΕθνΚΤ να ορίζει κατ' επιλογήν της το ελάχιστο ύψος των δανειακών απαιτήσεων που θα είναι αποδεκτές για σκοπούς παροχής ασφάλειας, πέραν της διασυνοριακής χρήσης, και την τυχόν εφαρμοζόμενη προμήθεια. Εντός του 2013 θα ισχύει πλήρως ενοποιημένο καθεστώς.

6.2.2.1. Δανειακές απαιτήσεις

Για να είναι αποδεκτή μια δανειακή απαίτηση ([61]) πρέπει να πληροί τα εξής *κριτήρια καταλληλότητας* (βλέπε και πίνακα 4):

α) *Είδος περιουσιακού στοιχείου:* Πρέπει να είναι απαίτηση από πιστοδότηση και να συνιστά ενοχική υποχρέωση ενός οφειλέτη έναντι αντισυμβαλλομένου του Ευρωσυστήματος. Οι δανειακές απαιτήσεις που έχουν «μειούμενο υπόλοιπο» (όπου δηλαδή το κεφάλαιο και οι τόκοι εξοφλούνται τμηματικά με βάση ένα συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα) είναι επίσης αποδεκτές. Δεν θεωρούνται αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα ανοικτών δανείων (π.χ. αχρησιμοποίητες ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις), οι υπεραναλήψεις από τρεχούμενους λογαριασμούς και οι εγγυητικές επιστολές (που παρέχουν εξουσιοδότηση για χρήση πιστώσεων αλλά δεν είναι καθαυτές δανειακές απαιτήσεις). Στα κοινοπρακτικά ομολογιακά δάνεια το μερίδιο ιδρύματος-μέλους της κοινοπραξίας θεωρείται αποδεκτό είδος δανειακής απαίτησης. Οι δανειακές απαιτήσεις δεν θα πρέπει να παρέχουν δικαιώματα επί του κεφαλαίου ή/και των τόκων εξαρτώμενα από τα δικαιώματα δικαιούχων άλλων δανειακών απαιτήσεων (ή άλλων σειρών ή υποσειρών του ίδιου κοινοπρακτικού δανείου) ή κομιστών χρεογράφων του ίδιου εκδότη.

β) Η δανειακή απαίτηση πρέπει να έχει: i) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο και ii) τοκομερίδιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή. Επιπλέον, το τοκομερίδιο πρέπει να είναι είτε i) μηδενικό είτε ii) σταθερό είτε iii) κυμαινόμενο συνδεδεμένο με επιτόκιο αναφοράς. Αποδεκτές είναι εξάλλου και οι δανειακές απαιτήσεις των οποίων το επιτόκιο συνδέεται με την εξέλιξη του πληθωρισμού. Τα χαρακτηριστικά αυτά πρέπει να υπάρχουν καθ' όλο το διάστημα μέχρι την απόσβεση της εξασφαλιζόμενης υποχρέωσης.

γ) *Κατηγορία οφειλέτη/εγγυητή:* Αποδεκτοί οφειλέτες και εκδότες είναι οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ([62]), οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα και τα εθνικά και υπερεθνικά ιδρύματα. Κάθε οφειλέτης ευθύνεται εις ολόκληρον για την πλήρη αποπληρωμή της εν λόγω δανειακής απαίτησης (αποκλείονται οι συνοφειλέτες που ευθύνονται από κοινού για την ίδια δανειακή απαίτηση).

δ) *Τόπος εγκατάστασης του οφειλέτη και του εγγυητή:* Ο οφειλέτης πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ. Ο εγγυητής πρέπει επίσης να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ, εκτός εάν δεν απαιτείται εγγύηση προς τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3.3. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει ως προς τα εθνικά και υπερεθνικά ιδρύματα.

ε) *Πιστοληπτική διαβάθμιση:* Η ποιότητα των δανειακών απαιτήσεων αξιολογείται με βάση την πιστοληπτική ικανότητα του οφειλέτη ή του εγγυητή. Οι δανειακές απαιτήσεις πρέπει να πληρούν τα υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης που ορίζονται στους κανόνες του ECAF για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3.3.

στ) *Ελάχιστο ύψος:* Κατά την υποβολή της προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο, το ύψος της δανειακής απαίτησης πρέπει να ανταποκρίνεται σε ένα ελάχιστο όριο. Κάθε ΕθνΚΤ μπορεί να ορίζει κατ' επιλογήν της το ελάχιστο όριο που θα εφαρμόζει για τις εγχώριες δανειακές απαιτήσεις. Για διασυνοριακή χρήση θα ισχύει κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ. Προβλέπεται ότι, μόλις καταστεί εφικτό εντός του 2013, για όλες τις δανειακές απαιτήσεις σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ θα ισχύει κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ.

ζ) *Διαδικασίες διεκπεραίωσης:* Η δανειακή απαίτηση πρέπει να υπόκειται στις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος όπως ορίζονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

η) *Εφαρμοστέο δίκαιο:* Τόσο η δανειακή σύμβαση όσο και η σύμβαση μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και της ΕθνΚΤ όπου κατατίθεται η δανειακή απαίτηση ως ασφάλεια («σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας») πρέπει να διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους. Εξάλλου, τα διαφορετικά δίκαια που εφαρμόζονται (i) στον αντισυμβαλλόμενο, (ii) στον πιστωτή, (iii) στον οφειλέτη, (iv) στον εγγυητή (εάν υπάρχει), (v) στη δανειακή σύμβαση και (vi) στη σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα δύο τον αριθμό.

θ) *Νόμισμα*: Η δανειακή απαίτηση πρέπει να έχει συνομολογηθεί σε ευρώ ([63]).

6.2.2.2. Μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια

Όσον αφορά τα RMBD θα ισχύουν τα εξής κριτήρια καταλληλότητας (βλέπε και πίνακα 4):

α) *Είδος περιουσιακού στοιχείου:* Πρέπει να είναι χρεόγραφο (γραμμάτιο ή συναλλαγματική) που εξασφαλίζεται από «δεξαμενή» ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων χωρίς να έχει λάβει χώρα πλήρης τιτλοποίηση. Θα πρέπει να είναι δυνατή η αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων εντός της «δεξαμενής» και θα πρέπει να προβλέπεται μηχανισμός που να διασφαλίζει ότι το Ευρωσύστημα απολαύει προτεραιότητας έναντι άλλων πιστωτών πλην αυτών που εξαιρούνται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ([64]).

β) Τα RMBD πρέπει να έχουν: (i) προκαθορισμένο και άνευ αιρέσεων κεφάλαιο και (ii) επιτόκιο το οποίο να μη συνεπάγεται αρνητική εισοδηματική ροή.

([61]) Οι δανειακές απαιτήσεις καλούνται επίσης και τραπεζικά δάνεια. Προς τις δανειακές απαιτήσεις εξομοιώνονται τα Schuldscheindarlehen και οι καταχωρισμένες ιδιωτικές απαιτήσεις έναντι του Ολλανδικού Δημοσίου ή άλλων οφειλετών που καλύπτονται από εγγύηση του Ολλανδικού Δημοσίου (π.χ. έναντι στεγαστικών οργανισμών).

([62]) Όπως ορίζονται στο ΕΣΛ 95.

([63]) Ή σε εθνικές υποδιαιρέσεις του ευρώ.

([64]) Επί του παρόντος αυτή η κατηγορία περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει μόνο γραμμάτια εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια, τα οποία εκδίδονται στην Ιρλανδία.

γ) *Πιστοληπτική διαβάθμιση:* Τα RMBD πρέπει να πληρούν υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης, όπως αξιολογούνται με βάση τις σχετικές προβλέψεις του ECAF (βλέπε ενότητα 6.3.3).

δ) *Κατηγορία εκδότη:* Αποδεκτοί εκδότες είναι τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι αποδεκτοί αντισυμβαλλόμενοι.

ε) *Τόπος εγκατάστασης του εκδότη*: Ο εκδότης πρέπει να είναι εγκατεστημένος στη ζώνη του ευρώ.

στ) *Διαδικασίες διεκπεραίωσης*: Τα RMBD πρέπει να υπόκεινται στις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος, όπως ορίζονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

ζ) *Νόμισμα*: Η ονομαστική αξία των RMBD πρέπει να είναι διατυπωμένη σε ευρώ ([65]).

6.2.3. *Πρόσθετοι όροι για τη χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων*

6.2.3.1. Πρόσθετες νομικές προϋποθέσεις για τις δανειακές απαιτήσεις

Προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκυρη σύσταση ασφάλειας επί δανειακών απαιτήσεων και η δυνατότητα ταχείας ρευστοποίησης της δανειακής απαίτησης σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, πρέπει να πληρούνται πρόσθετες προϋποθέσεις, οι οποίες αναφέρονται στα ακόλουθα:

α) δυνατότητα ελέγχου της ύπαρξης των δανειακών απαιτήσεων που παρέχονται ως ασφάλεια·

β) κοινοποίηση στον οφειλέτη περί της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας ή της καταχώρισης της εν λόγω παροχής σε σχετικό μητρώο·

γ) απουσία περιορισμών που συνδέονται με το τραπεζικό απόρρητο και την εμπιστευτικότητα·

δ) απουσία περιορισμών σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας·

ε) απουσία περιορισμών σχετικά με τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης.

Το περιεχόμενο των παραπάνω νομικών προϋποθέσεων εξηγείται στο προσάρτημα 7. Περισσότερες λεπτομέρειες για τα ισχύοντα σε κάθε χώρα παρέχονται στην αντίστοιχη εθνική τεκμηρίωση.

6.2.3.2. Κανόνες για τη χρήση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων

Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται για όλες τις πράξεις νομισματικής πολιτικής που βασίζονται σε υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή τις πράξεις ανοικτής αγοράς με τη μορφή αντιστρεπτέων και οριστικών συναλλαγών και τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται ως υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία για τις πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργούνται ως αντιστρεπτέες συναλλαγές και για τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης. Δεν χρησιμοποιούνται στις οριστικές συναλλαγές του Ευρωσυστήματος. Όλα τα εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια για τη χορήγηση ενδοημερήσιας πίστωσης.

Ανεξαρτήτως του αν ένα εμπορεύσιμο ή μη εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο πληροί όλα τα κριτήρια καταλληλότητας, ο αντισυμβαλλόμενος δεν επιτρέπεται να προσκομίσει ως ασφάλεια περιουσιακό στοιχείο που έχει εκδοθεί ή είναι εγγυημένο από τον ίδιο ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με το οποίο διατηρεί στενούς δεσμούς ([66]).

«Στενοί δεσμοί» σημαίνει κατάσταση κατά την οποία ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων με μία από τις εξής σχέσεις:

α) ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, το 20 % ή άνω του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή ή·

β) ο εκδότης/οφειλέτης/εγγυητής κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, το 20 % ή άνω του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου ή·

γ) τρίτος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, μέσω μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, άνω του 20 % του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου και άνω του 20 % του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή.

Για σκοπούς αποτελεσματικής εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής και ειδικότερα για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες χρήσης αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων αναφορικά με την ύπαρξη στενών δεσμών, ανταλλάσσονται εντός του Ευρωσυστήματος πληροφορίες σχετικές με τα κεφαλαιακά διαθέσιμα, τις οποίες παρέχουν οι εποπτικές αρχές για τους παραπάνω σκοπούς. Για τις εν λόγω πληροφορίες ισχύουν απαιτήσεις απορρήτου ίδιες με αυτές που εφαρμόζονται από τις εποπτικές αρχές.

Οι παραπάνω διατάξεις σχετικά με τους στενούς δεσμούς δεν ισχύουν για: α) στενούς δεσμούς μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και δημόσιου φορέα του ΕΟΧ ο οποίος δικαιούται να επιβάλλει φόρους ή σε περίπτωση που ο εγγυητής των χρεογράφων είναι δημόσιος φορέας του ΕΟΧ ο οποίος δικαιούται να επιβάλλει φόρους, β) καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που εκδίδονται σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 52 παράγραφος 4 της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ ή γ) περιπτώσεις όπου τα χρεόγραφα καλύπτονται από συγκεκριμένες νομικές διασφαλίσεις ανάλογες εκείνων της περίπτωσης β), όπως στην περίπτωση i) μη εμπορεύσιμων RMBD που δεν είναι τίτλοι ή ii) δομημένων καλυμμένων τραπεζικών

([65]) Ή σε εθνικές υποδιαιρέσεις του ευρώ.

([66]) Εάν ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία τα οποία, λόγω ταύτισης με τον εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή ή λόγω της ύπαρξης στενών δεσμών, δεν επιτρεπόταν εξαρχής ή δεν επιτρέπεται πλέον να χρησιμοποιήσει για εξασφάλιση ανεξόφλητης πίστωσης, υποχρεούται να ενημερώσει αμέσως την οικεία ΕθνΚΤ. Τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται με μηδενική αξία κατά την επόμενη αποτίμηση και ενδέχεται να ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης (βλέπε και προσάρτημα 6). Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να αποσύρει το περιουσιακό στοιχείο το συντομότερο δυνατόν.

ομολογιών που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια ή δομημένων καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών που εξασφαλίζονται με εμπορικά ενυπόθηκα δάνεια, ήτοι καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών ως προς τις οποίες δεν έχει ανακοινωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι πληρούν τα κριτήρια της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ, οι οποίες πληρούν το σύνολο των κριτηρίων που ισχύουν για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση, όπως ορίζονται στις ενότητες 6.2 και 6.3, και τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

Στην περίπτωση δομημένων καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια:

α) Τα στεγαστικά δάνεια που παρέχονται ως ασφάλεια για τις δομημένες καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες πρέπει να έχουν συνομολογηθεί σε ευρώ· ο εκδότης (και ο οφειλέτης και ο εγγυητής, εφόσον είναι νομικά πρόσωπα) πρέπει να έχει συσταθεί σε κράτος μέλος, τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ευρίσκονται σε κράτος μέλος και το δάνειο πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους.

β) Στεγαστικά δάνεια για τα οποία παρέχεται αποδεκτή εγγύηση ή τα οποία εξασφαλίζονται με υποθήκη είναι αποδεκτά ως μέρος του χαρτοφυλακίου που εξασφαλίζει τις εν λόγω δομημένες καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες. Για να είναι αποδεκτή η εγγύηση, πρέπει να καταπίπτει εντός 24 μηνών από τη λήξη της δανειακής απαίτησης. Οι αποδεκτές για σκοπούς κάλυψης τέτοιων δανείων εγγυήσεις είναι δυνατόν να συνομολογούνται με διάφορες συμβατικές μορφές, περιλαμβανομένων των συμβάσεων ασφάλισης, υπό την προϋπόθεση ότι χορηγούνται από νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα ή από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο. Ο εγγυητής των εν λόγω δανείων που καλύπτονται με εγγύηση δεν πρέπει να έχει στενούς δεσμούς με τον εκδότη των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών, απαιτείται δε κατά τη διάρκεια ζωής της συναλλαγής να του αποδίδεται διαβάθμιση τουλάχιστον [A+/A1/AH] από αποδεκτό ECAI.

γ) Υποκατάστατες ασφάλειες υψηλής ποιότητας μπορούν να καλύπτουν έως το 10 % του εν λόγω χαρτοφυλακίου. Υπέρβαση του ορίου αυτού επιτρέπεται μόνον εφόσον προηγηθεί ενδελεχής εξέταση από την οικεία ΕθνΚΤ.

δ) Κάθε επιμέρους δάνειο το οποίο είναι αποδεκτό ως ασφάλεια μπορεί να χρηματοδοτείται με την έκδοση δομημένων καλυμμένων ομολογιών με ανώτατο δείκτη δανείου-αξίας (ΔΔΑ) 80 %. Ο υπολογισμός του ΔΔΑ πρέπει να στηρίζεται σε συντηρητική οικονομική εκτίμηση.

ε) Το ελάχιστο υποχρεωτικό όριο υπερκάλυψης κινδύνων ανέρχεται στο 8 %.

στ) Το ανώτατο αποδεκτό ποσό δανείου στην περίπτωση στεγαστικών δανείων ανέρχεται σε 1 εκατ. ευρώ.

ζ) Κατά την πιστοληπτική αξιολόγηση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων του εν λόγω χαρτοφυλακίου απαιτείται να εκτιμάται ετησίως κατ' ανώτατο όριο πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου 10 μονάδων βάσης σύμφωνα με τη διαβάθμιση «single A» (βλέπε ενότητα 6.3.1).

η) Στον εκδότη και στους συνδεόμενους με αυτόν φορείς οι οποίοι συμμετέχουν στη συναλλαγή που αφορά τη δομημένη καλυμμένη τραπεζική ομολογία ή σχετίζονται με τη συναλλαγή αυτή απαιτείται να αποδίδεται ελάχιστη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «single A» («A-» διενεργούμενη από τους οίκους Fitch ή Standard & Poor's, ή «A3» διενεργούμενη από τον οίκο Moody's, ή «AL» διενεργούμενη από τον οίκο DBRS).

Στην περίπτωση δομημένων καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών που εξασφαλίζονται με εμπορικά ενυπόθηκα δάνεια:

α) Τα εμπορικά ενυπόθηκα δάνεια που παρέχονται ως ασφάλεια για τις δομημένες καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες πρέπει να έχουν συνομολογηθεί σε ευρώ· ο εκδότης (και ο οφειλέτης και ο εγγυητής, εφόσον είναι νομικά πρόσωπα) πρέπει να έχει συσταθεί σε κράτος μέλος, τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ευρίσκονται σε κράτος μέλος και το δάνειο πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους.

β) Υποκατάστατες ασφάλειες υψηλής ποιότητας μπορούν να καλύπτουν έως το 10 % του εν λόγω χαρτοφυλακίου. Υπέρβαση του ορίου αυτού επιτρέπεται μόνον εφόσον προηγηθεί ενδελεχής εξέταση από την οικεία ΕθνΚΤ.

γ) Κάθε επιμέρους δάνειο το οποίο είναι αποδεκτό ως ασφάλεια μπορεί να χρηματοδοτείται με την έκδοση δομημένων καλυμμένων ομολογιών με ανώτατο ΔΔΑ 60 %. Ο υπολογισμός του ΔΔΑ πρέπει να στηρίζεται σε συντηρητική οικονομική εκτίμηση.

δ) Το ελάχιστο υποχρεωτικό όριο υπερκάλυψης κινδύνων ανέρχεται στο 10 %.

ε) Το μερίδιο κάθε δανειολήπτη στο χαρτοφυλάκιο, το οποίο προκύπτει μετά τη συγκέντρωση όλων των επιμέρους υπολοίπων των οφειλόμενων δανείων του, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 5 % της συνολικής αξίας του χαρτοφυλακίου.

στ) Η πιστοληπτική αξιολόγηση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων του εν λόγω χαρτοφυλακίου πρέπει να αντιστοιχεί σε πιστοληπτική διαβάθμιση βαθμίδας 1, σύμφωνα με την κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος (βλέπε ενότητα 6.3.1).

ζ) Στον εκδότη και στους συνδεόμενους με αυτόν φορείς οι οποίοι συμμετέχουν στη συναλλαγή που αφορά τη δομημένη καλυμμένη τραπεζική ομολογία ή σχετίζονται με τη συναλλαγή αυτή πρέπει να αποδίδεται πιστοληπτική διαβάθμιση βαθμίδας 2.

η) Η αξία όλων των υποκείμενων εμπορικών ενυπόθηκων δανείων πρέπει να αναπροσαρμόζεται τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Η αναπροσαρμογή της αξίας πρέπει να αντανακλά πλήρως τυχόν μείωση των τιμών των περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση αύξησης των τιμών εφαρμόζεται περικοπή αποτίμησης 15 %. Δάνεια για τα οποία δεν ισχύει ο απαιτούμενος ΔΔΑ πρέπει να αντικαθίστανται από νέα δάνεια, ή να υπερκαλύπτονται από ασφάλειες, εφόσον το εγκρίνει η οικεία ΕθνΚΤ. Ως μεθοδολογία αποτίμησης πρέπει να εφαρμόζεται κατά πρώτον η βασιζόμενη στην αγοραία αξία, ήτοι στην τιμή στην οποία εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να πωληθούν τα περιουσιακά στοιχεία στην αγορά, εάν καταβάλλονταν εύλογες προσπάθειες. Η εν λόγω εκτίμηση πρέπει να βασίζεται στην πλέον συντηρητική παραδοχή. Στατιστικές μέθοδοι μπορούν επίσης να εφαρμόζονται, μόνο όμως ως δευτερεύουσα μεθοδολογία αποτίμησης.

θ) Θα πρέπει να διατηρείται συνεχώς προστατευτικό αποθεματικό ρευστότητας σε μετρητά, εκφρασμένο σε ευρώ και κατατεθειμένο σε αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο, για την κάλυψη όλων των καταβαλλόμενων τόκων που συνδέονται με καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες κατά τη χρονική περίοδο των επόμενων έξι μηνών.

ι) Οσάκις, κατά τη διάρκεια των εννέα μηνών που προηγούνται της λήξης καλυμμένης τραπεζικής ομολογίας που εξοφλείται πλήρως κατά την ημερομηνία λήξης της (hard bullet covered bank bond), η βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση του δανειολήπτη υποκείμενου εμπορικού ενυπόθηκου δανείου υποβαθμίζεται με αποτέλεσμα να αντιστοιχεί σε βαθμίδα κατώτερη της βαθμίδας 2, ο εν λόγω δανειολήπτης καταθέτει στο προστατευτικό αποθεματικό ρευστότητας επαρκές ποσό μετρητών σε ευρώ για την κάλυψη του αντίστοιχου τμήματος του κεφαλαίου της καλυμμένης τραπεζικής ομολογίας, καθώς και των σχετικών εξόδων που είχε προβλεφθεί ότι θα καταβάλει στο προστατευτικό αποθεματικό ρευστότητας ο εκδότης βάσει της καλυμμένης τραπεζικής ομολογίας.

ια) Σε περίπτωση κρίσης ρευστότητας η αρχική ημερομηνία λήξης μπορεί να παραταθεί έως και δώδεκα μήνες, προκειμένου να αποκατασταθούν τυχόν αναντιστοιχίες μεταξύ του χρόνου λήξης των τοκοχρεολυτικών δανείων του χαρτοφυλακίου και της πλήρους εξόφλησης της καλυμμένης τραπεζικής ομολογίας κατά την ημερομηνία λήξης της (bullet redemption). Πάντως, μετά την αρχική ημερομηνία λήξης η καλυμμένη τραπεζική ομολογία καθίσταται ακατάλληλη για ίδια χρήση.

Περαιτέρω, για δομημένες καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που εξασφαλίζονται με στεγαστικά δάνεια ή δομημένες καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που εξασφαλίζονται με εμπορικά ενυπόθηκα δάνεια, οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να προσκομίζουν νομική επιβεβαίωση αξιόπιστης δικηγορικής εταιρείας ότι πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Ο εκδότης των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών είναι πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί σε κράτος μέλος της ΕΕ και δεν αποτελεί εταιρεία ειδικού σκοπού, έστω και αν οι εν λόγω ομολογίες είναι εγγυημένες από πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί σε κράτος μέλος.

β) Ο εκδότης/η έκδοση των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών υπόκειται, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους όπου έχει συσταθεί ο εκδότης ή όπου εκδόθηκαν οι καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες, σε ειδικό δημόσιο έλεγχο ο οποίος αποβλέπει στην προστασία των κατόχων των εν λόγω ομολογιών.

γ) Σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εκδότη οι κάτοχοι των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα όσον αφορά την επιστροφή του αρχικού κεφαλαίου και την καταβολή των τόκων που απορρέουν από τα (υποκείμενα) αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία.

δ) Τα ποσά που προκύπτουν από την έκδοση των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών πρέπει να επενδύονται (ακολούθως προς τους κανόνες επενδύσεων που ορίζουν οι κανονισμοί για τις καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες) σύμφωνα με την οικεία εθνική νομοθεσία για τις καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες ή σύμφωνα με άλλη νομοθεσία η οποία έχει εφαρμογή στα κρίσιμα περιουσιακά στοιχεία.

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος δεν επιτρέπεται να προσκομίσει ως ασφάλεια τίτλο προερχόμενο από τιτλοποίηση για τον οποίο ο ίδιος (ή τρίτος με τον οποίο διατηρεί στενούς δεσμούς) παρέχει κάλυψη έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου συνάπτοντας πράξη αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου με τον εκδότη του τίτλου ή παρέχει διευκολύνσεις ρευστότητας για ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 20 % του ανεξόφλητου υπολοίπου του τίτλου.

Όλα τα αποδεκτά, εμπορεύσιμα και μη, περιουσιακά στοιχεία πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούνται σε διασυνοριακή βάση σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία είτε μέσω ζεύξεων με τα εγχώρια ΣΔΤ τους στην περίπτωση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων είτε μέσω άλλων αποδεκτών ρυθμίσεων, προκειμένου να λαμβάνουν πιστώσεις από την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι (βλέπε ενότητα 6.6).

Πίνακας 4

Αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

Κριτήρια καταλληλότητας	Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (1)	Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (2)	
Είδος περιουσιακού στοιχείου	Πιστοποιητικά χρέους της ΕΚΤ Άλλα εμπορεύσιμα χρεόγραφα (3)	Δανειακές απαιτήσεις	RMBD
Πιστοληπτική διαβάθμιση	Το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (3)	Ο οφειλέτης/εγγυητής πρέπει να έχει υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις	Το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να είναι υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, όπως αξιολογείται με βάση τους κανόνες του ECAF για τα RMBD

Κριτήρια καταλληλότητας	Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (1)	Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία (2)	
Τόπος έκδοσης	ΕΟΧ (3)	Δεν εφαρμόζεται	Δεν εφαρμόζεται
Διαδικασίες διακανονισμού/ διεκπεραίωσης	Τόπος διακανονισμού: ζώνη του ευρώ Οι τίτλοι πρέπει να είναι κεντρικά κατατεθειμένοι με λογιστική μορφή σε ΕθνΚΤ ή σε ΣΔΤ που πληροί τα ελάχιστα πρότυπα της ΕΚΤ	Διαδικασίες του Ευρωσυστήματος	Διαδικασίες του Ευρωσυστήματος
Κατηγορία εκδότη/ οφειλέτη/εγγυητή	ΕθνΚΤ Δημόσιος τομέας Ιδιωτικός τομέας Διεθνή και υπερεθνικά ιδρύματα	Δημόσιος τομέας Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις Διεθνή και υπερεθνικά ιδρύματα	Πιστωτικά ιδρύματα
Τόπος εγκατάστασης του εκδότη, οφειλέτη και εγγυητή	Εκδότης (3): ΕΟΧ ή εκτός του ΕΟΧ χώρες G10 Οφειλέτης: ΕΟΧ Εγγυητής (3): ΕΟΧ	Ζώνη του ευρώ	Ζώνη του ευρώ
Αποδεκτές αγορές	Ρυθμιζόμενες αγορές Μη ρυθμιζόμενες αγορές αποδεκτές από την ΕΚΤ	Δεν εφαρμόζεται	Δεν εφαρμόζεται
Νόμισμα	ευρώ	ευρώ	ευρώ
Ελάχιστο ύψος	Δεν εφαρμόζεται	Ελάχιστο όριο ποσού κατά το χρόνο υποβολής της δανειακής απαίτησης — για εγχώρια χρήση: κατ' επιλογήν της ΕθνΚΤ, — για διασυνοριακή χρήση: κοινό ελάχιστο όριο 500 000 ευρώ. Μόλις καταστεί εφικτό εντός του 2013: Εισαγωγή κοινού ελάχιστου ορίου 500 000 ευρώ για όλη τη ζώνη του ευρώ	Δεν εφαρμόζεται
Εφαρμοστέο δίκαιο	Για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση η απόκτηση των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ. Το δίκαιο που διέπει τις υποκείμενες δανειακές απαιτήσεις πρέπει να είναι δίκαιο χώρας του ΕΟΧ	Εφαρμοστέο δίκαιο για τη δανειακή σύμβαση και τη χρήση της ως ασφάλειας: δίκαιο κράτους μέλους. Τα διαφορετικά δίκαια που εφαρμόζονται: α) στον αντισυμβαλλόμενο· β) στον πιστωτή· γ) στον οφειλέτη· δ) στον εγγυητή (εάν υπάρχει)· ε) στη δανειακή σύμβαση και στ) στη σύμβαση παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο τον αριθμό	Δεν αφορά την περίπτωση
Διασυνοριακή χρήση	Ναι	Ναι	Ναι

(1) Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στην ενότητα 6.2.1.
(2) Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στην ενότητα 6.2.1.
(3) Η ποιότητα των εμπορεύσιμων χρεογράφων για τα οποία δεν υπάρχει πιστοληπτική διαβάθμιση και τα οποία έχουν εκδοθεί ή είναι εγγυημένα από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κρίνεται με βάση την πηγή αξιολόγησης που έχει επιλέξει ο αντίστοιχος αντισυμβαλλόμενος σύμφωνα με τους κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ενότητα 6.3.3. Στην περίπτωση αυτών των εμπορεύσιμων χρεογράφων ισχύουν τροποποιημένα κριτήρια καταλληλότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, ως εξής: τόπος εγκατάστασης του εκδότη/εγγυητή: ζώνη του ευρώ, τόπος έκδοσης: ζώνη του ευρώ.

6.3. **Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας**

6.3.1. *Πεδίο εφαρμογής και στοιχεία*

Το πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework — ECAF) ορίζει τις διαδικασίες, τους κανόνες και τις τεχνικές μέσω των οποίων διασφαλίζεται ότι ικανοποιείται η απαίτηση του Ευρωσυστήματος για υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση όλων των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Εντός του γενικού πλαισίου, κατά τη θέσπιση υψηλών κριτηρίων πιστοληπτικής διαβάθμισης το Ευρωσύστημα διακρίνει μεταξύ εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων (βλέπε ενότητες 6.3.2 και 6.3.3), ώστε να λαμβάνεται υπόψη η διαφορετική νομική φύση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική διενέργεια των συναφών συναλλαγών.

Κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη σχετικές πληροφορίες προερχόμενες από συστήματα αξιολόγησης που ανήκουν σε μία από τις εξής τέσσερις πηγές: τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (external credit assessment institutions – «ECAI»), τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ (in-house credit assessment systems – «ICAS»), τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων (internal ratings-based systems – «IRB») ή τα μέσα διαβάθμισης (εφαρμογές λογισμικού) που διατίθενται από τρίτους φορείς (rating tools – «RT»). Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής διαβάθμισης το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη θεσμικά κριτήρια και χαρακτηριστικά που εγγυώνται παρόμοια προστασία του κατόχου του χρηματοπιστωτικού μέσου, όπως οι εγγυήσεις.

Προκειμένου για τους ECAI οι αξιολογήσεις πρέπει να βασίζονται σε δημοσιευμένες διαβαθμίσεις. Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε αναγκαία κατά την κρίση του διευκρίνιση. Για τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση οι αξιολογήσεις πρέπει να επεξηγούνται σε λεπτομερή έκθεση πιστοληπτικής διαβάθμισης δημοσιευόμενη πριν από τη διάθεση των τίτλων ή νέα έκδοση, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διεξοδική ανάλυση των διαρθρωτικών και νομικών ζητημάτων, λεπτομερή αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου ασφαλειών, καθώς και ανάλυση των συμμετεχόντων στη συναλλαγή και κάθε άλλης σημαντικής ιδιομορφίας της συναλλαγής. Επιπλέον, οι ECAI πρέπει να δημοσιεύουν τακτικές εκθέσεις επίβλεψης για τους τίτλους που προέρχονται από τιτλοποίηση. Η συχνότητα δημοσίευσης των εν λόγω εκθέσεων θα πρέπει να συγχρονίζεται με την καταβολή των τόκων. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει τουλάχιστον να περιέχουν επικαιροποιημένα τα βασικά στοιχεία των συναλλαγών (π.χ. σύνθεση του χαρτοφυλακίου ασφαλειών, συμμετέχοντες στη συναλλαγή, κεφαλαιακή διάρθρωση), καθώς και στοιχεία επιδόσεων.

Ως επίπεδο αναφοράς (benchmark) του Ευρωσυστήματος, βάσει των οποίων τεκμηριώνεται ότι ικανοποιείται η ελάχιστη απαίτηση περί υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης («ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης»), ορίζεται αξιολόγηση που αντιστοιχεί στη βαθμίδα 3 της εναρμονισμένης κλίμακας πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος ([67]). Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου 0,40 % για χρονικό ορίζοντα ενός έτους ισοδυναμεί με πιστοληπτική αξιολόγηση βαθμίδας 3, υπό τον όρο περιοδικής επανεξέτασης. Το ECAF ακολουθεί τον ορισμό της αθέτησης (default event) που δίδεται από την ΟΚΑ ([68]). Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει την κατώτατη διαβάθμιση που ανταποκρίνεται στο απαιτούμενο ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης για κάθε αποδεκτό ECAI, χωρίς να αναλαμβάνει ευθύνη για την αξιολόγηση του ECAI – ομοίως υπό τον όρο περιοδικής επανεξέτασης. Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση, ως επίπεδο αναφοράς (benchmark) του Ευρωσυστήματος βάσει του οποίου τεκμηριώνεται ότι τηρείται το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ορίζεται η διαβάθμιση «AAA» ([69]) κατά την έκδοση. Στη διάρκεια ζωής του τίτλου πρέπει να τηρείται ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης βαθμίδας 2 της ως άνω εναρμονισμένης κλίμακας του Ευρωσυστήματος («single A») ([70]). Όσον αφορά τα RMBD, ως επίπεδο αναφοράς (benchmark) του Ευρωσυστήματος, βάσει του οποίου τεκμηριώνεται ότι τηρείται το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ορίζεται αξιολόγηση που αντιστοιχεί στη βαθμίδα 2 της εναρμονισμένης κλίμακας του Ευρωσυστήματος («single A»). Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου 0,10 % για χρονικό ορίζοντα ενός έτους ισοδυναμεί με πιστοληπτική αξιολόγηση βαθμίδας 2, υπό τον όρο περιοδικής επανεξέτασης.

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να αποφαίνεται αν η έκδοση, ο εκδότης, ο οφειλέτης ή ο εγγυητής πληροί τα απαιτούμενα υψηλά κριτήρια πιστοληπτικής διαβάθμισης με βάση οποιεσδήποτε συναφείς κατά την κρίση του πληροφορίες και δικαιούται να απορρίπτει ή να περιορίζει τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ή να εφαρμόζει συμπληρωματικές περικοπές αποτίμησης για τέτοιου είδους λόγους, εάν αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του Ευρωσυστήματος από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού ΕΣΚΤ. Αυτά τα μέτρα μπορούν να εφαρμόζονται και σε συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την πιστοληπτική διαβάθμιση των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια. Σε περίπτωση που η εν λόγω απόρριψη βασίζεται σε πληροφορίες εποπτικής φύσεως, οι πληροφορίες οι οποίες διαβιβάζονται είτε από τους αντισυμβαλλομένους είτε από τις εποπτικές αρχές πρέπει να χρησιμοποιούνται στην έκταση που αυτό είναι εύλογο και αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος όσον αφορά την άσκηση νομισματικής πολιτικής.

([67]) Η εναρμονισμένη κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu). Ως πιστοληπτική διαβάθμιση βαθμίδας 3 νοείται ελάχιστη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «BBB-», διενεργούμενη από τους οίκους Fitch ή Standard & Poor's ή διαβάθμιση «Baa3», διενεργούμενη από τον οίκο Moody's ή διαβάθμιση «BBB» διενεργούμενη από τον οίκο DBRS.

([68]) Η ΟΚΑ αποτελείται από την οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1) και την οδηγία 2006/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των εταιρειών επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 201).

([69]) Ως «AAA» νοείται ελάχιστη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «AAA», διενεργούμενη από τους οίκους Fitch, Standard & Poor's ή DBRS, ή «Aaa», διενεργούμενη από τον οίκο Moody's ή, εάν η εν λόγω διαβάθμιση δεν είναι διαθέσιμη, κάθε βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «F1+», διενεργούμενη από τον οίκο Fitch ή «A-1+», διενεργούμενη από τον οίκο Standard & Poor's ή «R-1H», διενεργούμενη από τον οίκο DBRS.

([70]) Ως «Single A» νοείται ελάχιστη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική διαβάθμιση «A-», διενεργούμενη από τους οίκους Fitch ή Standard & Poor's ή διαβάθμιση «A3», διενεργούμενη από τον οίκο Moody's, ή διαβάθμιση «AL», διενεργούμενη από τον οίκο DBRS.

Περιουσιακά στοιχεία των οποίων ο εκδότης ή ο εγγυητής υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της χρήσης των κεφαλαίων του που έχουν επιβληθεί από την ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 75 της συνθήκης ή από κράτος μέλος της ΕΕ, ή στην περίπτωση του οποίου με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ έχει ανασταλεί ή αποκλειστεί η πρόσβασή του στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή τις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος, δύνανται να εξαιρεθούν από τον κατάλογο των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

6.3.2. *Τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων*

Η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων τεκμηριώνεται με βάση τα εξής κριτήρια:

α) *Αξιολόγηση από ECAI*: Τουλάχιστον μία αξιολόγηση από αποδεκτό ECAI (όπως ορίζεται στην ενότητα 6.3.4) για την έκδοση (ή, όταν δεν υπάρχει, για τον εκδότη) πρέπει να ανταποκρίνεται στο ελάχιστο όριο του Ευρωσυστήματος ([71]), ([72]). Η ΕΚΤ δημοσιεύει το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης για κάθε αποδεκτό ECAI, κατά τα οριζόμενα στην ενότητα 6.3.1 ([73]).

β) *Αξιολόγηση από ECAI τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση:* Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδίδονται από 1ης Μαρτίου 2010, το Ευρωσύστημα απαιτεί τουλάχιστον δύο αξιολογήσεις από οποιουσδήποτε ECAI είναι αποδεκτοί για τους σκοπούς της έκδοσης. Στον καθορισμό της καταλληλότητας των εν λόγω τίτλων εφαρμόζεται ο «κανόνας της δεύτερης καλύτερης αξιολόγησης», υπό την έννοια ότι όχι μόνο η καλύτερη, αλλά και η δεύτερη καλύτερη διαθέσιμη αξιολόγηση από ECAI πρέπει να πληροί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης για τους εν λόγω τίτλους. Με βάση τον κανόνα αυτόν, προκειμένου οι τίτλοι να είναι αποδεκτοί, το Ευρωσύστημα απαιτεί και για τις δύο αξιολογήσεις επίπεδο «AAA»/«Aaa» κατά την έκδοση και επίπεδο «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου.

Από 1ης Μαρτίου 2011 όλοι οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση, ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσής τους, πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον δύο αξιολογήσεις από οποιουσδήποτε ECAI είναι αποδεκτοί για τους σκοπούς της έκδοσης, προκειμένου δε οι τίτλοι να εξακολουθούν να είναι αποδεκτοί, πρέπει να εφαρμόζεται ο κανόνας της δεύτερης καλύτερης αξιολόγησης.

Στην περίπτωση τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση που εκδόθηκαν πριν από την 1η Μαρτίου 2010 και διαθέτουν μόνο μία αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνεται και δεύτερη αξιολόγηση πριν από την 1η Μαρτίου 2011. Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση, που εκδόθηκαν πριν από την 1η Μαρτίου 2009, αμφότερες οι αξιολογήσεις πρέπει να είναι επιπέδου «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου. Όσον αφορά τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση που εκδόθηκαν μεταξύ 1ης Μαρτίου 2009 και 28ης Φεβρουαρίου 2010 η πρώτη αξιολόγηση πρέπει να είναι επιπέδου «AAA»/»Aaa» κατά την έκδοση και επιπέδου «single A» στη διάρκεια ζωής του τίτλου, ενώ η δεύτερη αξιολόγηση πρέπει να είναι επιπέδου «single A» τόσο κατά την έκδοση ([74]) όσο και στη διάρκεια ζωής του τίτλου.

Συνεχείς εκδόσεις κατά γένος ορισμένων τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση (fungible tap issuances of asset-backed securities) θεωρούνται νέες εκδόσεις τέτοιων τίτλων. Όλοι οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση και εκδίδονται υπό τον ίδιο κωδικό ISIN πρέπει να πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που ισχύουν κατά την ημερομηνία της τελευταίας συνεχούς έκδοσης κατά γένος ορισμένων τίτλων. Όσον αφορά τις συνεχείς εκδόσεις κατά γένος ορισμένων τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση που δεν πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που ισχύουν κατά την ημερομηνία της τελευταίας συνεχούς έκδοσης κατά γένος ορισμένων τίτλων, όλοι οι εν λόγω τίτλοι που εκδόθηκαν υπό τον ίδιο κωδικό ISIN θεωρούνται μη αποδεκτοί. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση συνεχών εκδόσεων κατά γένος ορισμένων τίτλων προερχόμενων από τιτλοποίηση που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων του Ευρωσυστήματος την 10η Οκτωβρίου 2010, εάν η τελευταία συνεχής έκδοση έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία αυτή. Συνεχείς εκδόσεις μη κατά γένος ορισμένων τίτλων θεωρούνται διαφορετικοί τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση.

γ) *Εγγυήσεις*: Όταν δεν υπάρχει (αποδεκτή) αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη από ECAI, η υψηλή πιστοληπτική ικανότητα μπορεί να τεκμηριωθεί με βάση εγγυήσεις που παρέχονται από οικονομικά εύρωστους εγγυητές. Η οικονομική ευρωστία του εγγυητή κρίνεται με βάση αξιολογήσεις από ECAI που πληρούν το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος. Η εγγύηση πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

i) Η εγγύηση θεωρείται αποδεκτή εάν ο εγγυητής έχει ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα εγγυηθεί για λογαριασμό του εκδότη όσον αφορά την υποχρέωση καταβολής του κεφαλαίου, των τόκων και τυχόν άλλων ποσών που οφείλονται σε σχέση με τα χρεόγραφα, προς τους κομιστές αυτών μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως.

ii) Η εγγύηση πρέπει να είναι πληρωτέα σε πρώτη ζήτηση (ανεξάρτητα από την πρωτογενή ενοχική υποχρέωση). Οι εγγυήσεις που παρέχονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι νομιμοποιούνται να επιβάλλουν φόρους θα πρέπει να είναι πληρωτέες σε πρώτη ζήτηση, άλλως να εξασφαλίζουν άμεση και εμπρόθεσμη πληρωμή σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου. Οι υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνει διά της εγγύησης ο εγγυητής πρέπει να έχουν σειρά προτεραιότητας τουλάχιστον ίση και ανάλογη (pari passu) προς όλες τις λοιπές ανεξασφάλιστες υποχρεώσεις του.

([71]) Εάν υπάρχουν περισσότερες και ενδεχομένως αντιφατικές αξιολογήσεις από ECAI για τον ίδιο εκδότη/οφειλέτη ή εγγυητή, λαμβάνεται υπόψη η υψηλότερη μεταξύ αυτών («first-best rule»).

([72]) Η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών που εκδίδονται από την 1η Ιανουαρίου 2008 και εφεξής αξιολογείται με βάση τα παραπάνω κριτήρια. Καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες που έχουν εκδοθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2008 θεωρείται ότι πληρούν τα κριτήρια υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εάν πληρούν απαρέγκλιτα τα κριτήρια του άρθρου 22 παράγραφος 4 της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ.

([73]) Οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([74]) Όσον αφορά τη δεύτερη αξιολόγηση από ECAI, ως αξιολόγηση κατά την έκδοση νοείται η αξιολόγηση κατά το χρόνο της έκδοσής της ή της πρώτης δημοσίευσής της από τον ECAI.

iii) Η εγγύηση πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ και να είναι νομικά ισχυρή, καθώς και δεσμευτική και εκτελεστή κατά του εγγυητή.

iv) Όσον αφορά τη νομική ισχύ, τη δεσμευτικότητα και την εκτελεστότητα της εγγύησης θα πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και ουσία αποδεκτή από το Ευρωσύστημα, προκειμένου να κριθεί αποδεκτό το περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση. Αν ο εγγυητής είναι εγκατεστημένος σε χώρα όπου ισχύει άλλο δίκαιο από αυτό που διέπει την εγγύηση, η νομική επιβεβαίωση αφορά και την εγκυρότητα και εκτελεστότητα της εγγύησης κατά το δίκαιο της χώρας εγκατάστασης του εκδότη. Η νομική επιβεβαίωση θα πρέπει να υποβάλλεται προς εξέταση στην ΕθνΚΤ η οποία ανακοινώνει ότι θα συμπεριλάβει στον κατάλογο των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση ([75]). Δεν χρειάζεται νομική επιβεβαίωση προκειμένου για εγγυήσεις που καλύπτουν χρεόγραφα με εξατομικευμένη ανά τίτλο διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας ή για εγγυήσεις που δίδονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι νομιμοποιούνται να επιβάλλουν φόρους. Ο όρος περί εκτελεστότητας της εγγύησης θα πρέπει να τελεί υπό την επιφύλαξη τυχόν ισχύουσας νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας ή πτώχευσης, των γενικών αρχών της επιείκειας και άλλης νομοθεσίας και αρχών που τυγχάνουν εφαρμογής επί του εγγυητή και γενικά επηρεάζουν τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι του εγγυητή.

Όταν δεν υπάρχει αξιολόγηση από ECAI για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή, η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση τεκμηριώνεται ως εξής:

α) *Εκδότες ή εγγυητές που ανήκουν στο δημόσιο τομέα της ζώνης του ευρώ*: Αν ένα εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο έχει εκδοθεί ή είναι εγγυημένο από περιφερειακή κυβέρνηση, τοπική αρχή ή ΝΠΔΤ εγκατεστημένο στη ζώνη του ευρώ όπως ορίζεται στην ΟΚΑ, εφαρμόζεται η εξής διαδικασία:

i) Ο εκδότης ή εγγυητής κατατάσσεται σε μία από τρεις κατηγορίες σύμφωνα με την ΟΚΑ ([76]), όπως εξηγείται στον πίνακα 5.

ii) Για τους εκδότες ή εγγυητές που ανήκουν στις κατηγορίες 1 και 2, η αξιολόγηση συνάγεται έμμεσα, με βάση την αξιολόγηση από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας εγκατάστασης του εκδότη ή του εγγυητή. Αυτή η έμμεση αξιολόγηση πρέπει να ικανοποιεί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος. Για τους εκδότες ή εγγυητές που ανήκουν στην κατηγορία 3 δεν συνάγεται έμμεσα αξιολόγηση.

β) *Εκδότες ή εγγυητές που είναι επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα εγκατεστημένες στη ζώνη του ευρώ*: Αν δεν μπορεί να τεκμηριωθεί η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων που έχουν εκδοθεί ή είναι εγγυημένα από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ([77]) εγκατεστημένες στη ζώνη του ευρώ με βάση αξιολόγηση ECAI για την έκδοση, τον εκδότη ή τον εγγυητή, θα ισχύουν οι κανόνες του ECAF για τις δανειακές απαιτήσεις και οι αντισυμβαλλόμενοι θα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τα δικά τους εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης, τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ίδιων των ΕθνΚΤ ή μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς. Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα χωρίς διαβάθμιση που εκδίδονται από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις δεν περιλαμβάνονται στο δημοσιευόμενο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων.

Πίνακας 5

Έμμεσα συναγόμενες αξιολογήσεις για εκδότες, οφειλέτες ή εγγυητές που είναι περιφερειακές κυβερνήσεις ή τοπικές αρχές της ζώνης του ευρώ και ΝΠΔΤ χωρίς αξιολόγηση από ECAI

	Κατάταξη των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών σύμφωνα με την ΟΚΑ	Έμμεση αξιολόγηση που βάσει του ECAF αποδίδεται στον εκδότη, οφειλέτη ή εγγυητή που ανήκει στην αντίστοιχη κατηγορία
Κατηγορία 1	Περιφερειακές κυβερνήσεις, τοπικές αρχές και ΝΠΔΤ που σύμφωνα με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και για τους σκοπούς των κεφαλαιακών απαιτήσεων εξομοιώνονται προς την κεντρική κυβέρνηση	Αποδίδεται αξιολόγηση ίση με αυτή που παρέχεται από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας εγκατάστασής τους
Κατηγορία 2	Περιφερειακές κυβερνήσεις, τοπικές αρχές και ΝΠΔΤ που σύμφωνα με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και για τους σκοπούς των κεφαλαιακών απαιτήσεων εξομοιώνονται προς τα [πιστωτικά] ιδρύματα	Αποδίδεται αξιολόγηση μία βαθμίδα ([1]) κάτω από αυτή που παρέχεται από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας εγκατάστασής τους
Κατηγορία 3	Άλλα ΝΠΔΤ	Αντιμετωπίζονται ως εκδότες ή οφειλέτες που ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα

([1]) Πληροφορίες σχετικά με τις βαθμίδες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([75]) Αυτή είναι κατά κανόνα η ΕθνΚΤ της χώρας όπου το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο θα εισαχθεί ή θα αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε αποδεκτή αγορά. Σε περίπτωση που το περιουσιακό στοιχείο είναι εισηγμένο ή αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε περισσότερες από μία αγορές, τυχόν ερωτήματα πρέπει να απευθύνονται στην ΕΚΤ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: Eligible-Assets.Hotline@ecb.europa.eu.

([76]) Κατάλογοι φορέων που ανήκουν στις τρεις κατηγορίες, καθώς και τα κριτήρια για την ταξινόμηση των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών στις τρεις κατηγορίες, αναμένεται να δημοσιοποιηθούν, μαζί με συνδέσμους προς τους σχετικούς δικτυακούς τόπους των εθνικών εποπτικών αρχών, στο δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ):.http://www.eba.europa.eu/SD/Rules_AdditionalInformation.htm

([77]) Ο ορισμός των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων ταυτίζεται με εκείνον που περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995 (ΕΣΛ 95).

6.3.3. *Τεκμηρίωση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων*

6.3.3.1. Δανειακές απαιτήσεις

Για να τεκμηριωθεί η υψηλή πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών ή εγγυητών δανειακών απαιτήσεων, οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να επιλέξουν μία εκ των διαθέσιμων πηγών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που είναι αποδεκτές από το Ευρωσύστημα. Ο αντισυμβαλλόμενος επιλέγει ένα και μόνο σύστημα από κάθε διαθέσιμη πηγή αξιολόγησης, εκτός από την περίπτωση των ECAI, όπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα αποδεκτά συστήματα που εμπίπτουν στην εν λόγω πηγή.

Οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να χρησιμοποιούν την ίδια πηγή αξιολόγησης επί ένα έτος τουλάχιστον, ούτως ώστε να μη μπορούν να μεταπηδούν μεταξύ περισσότερων πηγών ή συστημάτων προς αναζήτηση της ευνοϊκότερης κατά περίπτωση αξιολόγησης, βάσει της οποίας θα κρινόταν αποδεκτός ο συγκεκριμένος οφειλέτης. Όσοι αντισυμβαλλόμενοι επιθυμούν να αλλάξουν πηγή αξιολόγησης μετά το ελάχιστο διάστημα του ενός έτους πρέπει να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα προς την οικεία ΕθνΚΤ.

Στους αντισυμβαλλομένους μπορεί να επιτραπεί να χρησιμοποιούν περισσότερα του ενός συστήματα ή πηγές, εφόσον υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα. Η επιλεγόμενη κύρια πηγή αξιολόγησης αναμένεται να καλύπτει την πλειονότητα των οφειλετών, τις δανειακές απαιτήσεις των οποίων υποβάλλει ως ασφάλεια ο αντισυμβαλλόμενος. Η χρήση περισσότερων πηγών ή συστημάτων θα πρέπει να στηρίζεται σε επαρκή οικονομικά επιχειρήματα, όπως είναι καταρχήν η ανεπαρκής κάλυψη από την κύρια πηγή ή το κύριο σύστημα αξιολόγησης.

Οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να γνωστοποιούν αμέσως στην ΕθνΚΤ κάθε πιστωτικό γεγονός (credit event) του οποίου λαμβάνουν γνώση, περιλαμβανομένης της όποιας καθυστέρησης πληρωμών από τους οφειλέτες, και, εφόσον απαιτείται, να αποσύρουν ή να αντικαθιστούν το περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, από το σύστημα ή την πηγή αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που έχουν επιλέξει οφείλουν να χρησιμοποιούν τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για τους οφειλέτες ([78]) ή εγγυητές των υποβληθέντων περιουσιακών στοιχείων.

Αξιολόγηση των οφειλετών/εγγυητών: Η πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών ή εγγυητών των δανειακών απαιτήσεων τεκμηριώνεται με βάση κανόνες που διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν οι οφειλέτες/εγγυητές ανήκουν στο δημόσιο τομέα ή είναι επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα:

α) *Οφειλέτες ή εγγυητές που ανήκουν στο δημόσιο τομέα:* Εφαρμόζονται κατά σειρά οι εξής κανόνες:

i) Υπάρχει αξιολόγηση από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος και χρησιμοποιείται για να τεκμηριωθεί αν ο οφειλέτης ή εγγυητής που ανήκει στο δημόσιο τομέα τηρεί το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης.

ii) Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση κατά το (i) παραπάνω, χρησιμοποιείται αξιολόγηση από ECAI για τον οφειλέτη ή εγγυητή ([79]).

iii) Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση ούτε κατά το (i) ούτε κατά το (ii) παραπάνω, εφαρμόζεται η ίδια διαδικασία όπως για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία:

— Ο οφειλέτης ή εγγυητής κατατάσσεται σε μία από τις τρεις κατηγορίες που προβλέπονται στην ΟΚΑ ([80]) όπως εξηγείται στον πίνακα 5.

— Στους οφειλέτες ή εγγυητές που ανήκουν στις κατηγορίες 1 και 2 αποδίδεται έμμεση αξιολόγηση με βάση την αξιολόγηση που έχει δοθεί από ECAI για την κεντρική κυβέρνηση της χώρας εγκατάστασης του οφειλέτη ή του εγγυητή. Η αποδιδόμενη αυτή αξιολόγηση πρέπει να ικανοποιεί το απαιτούμενο από το Ευρωσύστημα ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Εάν υπάρχει αξιολόγηση προερχόμενη από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος (ή από ECAI για τους οφειλέτες ή εγγυητές της περίπτωσης (ii), που ανήκουν στο δημόσιο τομέα) αλλά υπολείπεται του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής δεν είναι αποδεκτός.

β) *Οφειλέτες ή εγγυητές που είναι επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα:* Αν η πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος παρέχει αξιολόγηση ίση ή υψηλότερη από το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής είναι αποδεκτός ([81]), ([82]).

Εάν υπάρχει αξιολόγηση προερχόμενη από το σύστημα ή την πηγή που έχει επιλέξει ο αντισυμβαλλόμενος, αλλά υπολείπεται του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης, ο οφειλέτης ή εγγυητής δεν είναι αποδεκτός. Εάν δεν υπάρχει αξιολόγηση που να επιτρέπει την τεκμηρίωση της πιστοληπτικής ικανότητας, ο οφειλέτης ή εγγυητής θεωρείται μη αποδεκτός.

([78]) Στην περίπτωση των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων που εκδίδονται από επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα και για τα οποία δεν υπάρχει διαβάθμιση από αποδεκτό ECAI, ο παραπάνω όρος ισχύει για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του εκδότη.

([79]) Εάν υπάρχουν περισσότερες και ενδεχομένως αντιφατικές αξιολογήσεις από ECAI για τον ίδιο εκδότη/οφειλέτη ή εγγυητή, λαμβάνεται υπόψη η υψηλότερη μεταξύ αυτών («first-best rule»).

([80]) Κατάλογοι φορέων που ανήκουν στις τρεις κατηγορίες, καθώς και τα κριτήρια για την ταξινόμηση των εκδοτών, οφειλετών ή εγγυητών στις τρεις κατηγορίες, αναμένεται να δημοσιοποιηθούν, μαζί με συνδέσμους προς τους σχετικούς δικτυακούς τόπους των εθνικών εποπτικών αρχών, στο δικτυακό τόπο της EAT: http://www.eba.europa.eu/SD/Rules_AdditionalInformation.htm.

([81]) Εάν ο αντισυμβαλλόμενος έχει επιλέξει έναν ECAI ως πηγή αξιολόγησης, μπορεί να χρησιμοποιήσει τον κανόνα της πρώτης καλύτερης αξιολόγησης. Εάν υπάρχουν περισσότερες και ενδεχομένως αντιφατικές αξιολογήσεις από ECAI για τον ίδιο εκδότη/οφειλέτη ή εγγυητή, λαμβάνεται υπόψη η υψηλότερη μεταξύ αυτών.

([82]) Για συγκεκριμένα συστήματα αξιολόγησης το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης μπορεί να τροποποιηθεί μετά τη διαδικασία παρακολούθησης (βλέπε ενότητα 6.3.5).

Εγγυήσεις: Η εγγύηση πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

α) Η εγγύηση θεωρείται αποδεκτή εάν ο εγγυητής έχει ανεπιφύλακτα και ανέκκλητα εγγυηθεί για λογαριασμό του οφειλέτη την καταβολή του κεφαλαίου, των τόκων και τυχόν άλλων ποσών που οφείλονται σε σχέση με τη δανειακή απαίτηση, προς το δικαιούχο αυτής μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως. Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι απαραίτητο μια εγγύηση που θεωρείται αποδεκτή να αφορά ειδικά τη δανειακή απαίτηση, αλλά μπορεί να ισχύει μόνον ως προς τον οφειλέτη, υπό την προϋπόθεση ότι εκτείνεται και στη συγκεκριμένη δανειακή απαίτηση.

β) Η εγγύηση πρέπει να είναι πληρωτέα σε πρώτη ζήτηση (ανεξάρτητα από την πρωτογενή δανειακή απαίτηση). Οι εγγυήσεις που παρέχονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι νομιμοποιούνται να επιβάλλουν φόρους θα πρέπει να είναι πληρωτέες σε πρώτη ζήτηση, άλλως να εξασφαλίζουν άμεση και εμπρόθεσμη πληρωμή σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου. Οι υποχρεώσεις τις οποίες αναλαμβάνει διά της εγγύησης ο εγγυητής πρέπει να έχουν σειρά προτεραιότητας τουλάχιστον ίση και ανάλογη (pari passu) προς όλες τις λοιπές ανεξασφάλιστες υποχρεώσεις του.

γ) Η εγγύηση πρέπει να διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ και να είναι νομικά ισχυρή, καθώς και δεσμευτική και εκτελεστή κατά του εγγυητή.

δ) Όσον αφορά τη νομική ισχύ, τη δεσμευτικότητα και την εκτελεστότητα της εγγύησης θα πρέπει να υποβάλλεται νομική επιβεβαίωση, κατά τύπο και ουσία αποδεκτή από το Ευρωσύστημα, προκειμένου να κριθεί αποδεκτό το περιουσιακό στοιχείο που καλύπτεται από την εγγύηση. Η νομική επιβεβαίωση θα πρέπει επίσης να αναφέρει ότι η εγγύηση δεν είναι προσωποπαγής, δηλαδή εκτελεστή μόνο εκ μέρους του πιστωτή της δανειακής απαίτησης. Αν ο εγγυητής είναι εγκατεστημένος σε χώρα όπου ισχύει άλλο δίκαιο από αυτό που διέπει την εγγύηση, η νομική επιβεβαίωση αφορά και την εγκυρότητα και εκτελεστότητα της εγγύησης κατά το δίκαιο της χώρας εγκατάστασης του εκδότη. Η νομική επιβεβαίωση θα πρέπει να υποβάλλεται προς εξέταση στην ΕθνΚΤ της χώρας της οποίας το δίκαιο διέπει τη δανειακή απαίτηση. Δεν χρειάζεται νομική επιβεβαίωση προκειμένου για εγγυήσεις που δίδονται από δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι νομιμοποιούνται να επιβάλλουν φόρους. Ο όρος περί εκτελεστότητας της εγγύησης θα πρέπει να τελεί υπό την επιφύλαξη τυχόν ισχύουσας νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας ή πτώχευσης, των γενικών αρχών της επιείκειας και άλλης νομοθεσίας και αρχών που τυγχάνουν εφαρμογής επί του εγγυητή και γενικά επηρεάζουν τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι του εγγυητή.

6.3.3.2. Μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια

Η υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση των μη εμπορεύσιμων RMBD πρέπει να ανταποκρίνεται στην πιστοληπτική διαβάθμιση βαθμίδας 2 της εναρμονισμένης κλίμακας πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος ([83]). Πλαίσιο αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας θα καθορίζεται από τις ΕθνΚΤ στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

6.3.4. *Κριτήρια αποδοχής για τα συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας*

Το ECAF βασίζεται σε πληροφορίες προερχόμενες από τέσσερις πηγές αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Κάθε πηγή μπορεί να περιλαμβάνει ένα σύνολο συστημάτων αξιολόγησης.

Τα αποδεκτά ECAI, ICAS και RT και οι φορείς παροχής τους δημοσιεύονται σε κατάλογο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) ([84]).

6.3.4.1. Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ECAI)

Η πηγή αυτή περιλαμβάνει οργανισμούς των οποίων τις αξιολογήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα πιστωτικά ιδρύματα για να σταθμίσουν το βαθμό έκθεσής τους σε κίνδυνο σύμφωνα με την ΟΚΑ ([85]). Για τους σκοπούς του ECAF τα γενικά κριτήρια αποδοχής για τους ECAI είναι τα εξής:

α) Οι ECAI πρέπει να είναι επίσημα αναγνωρισμένοι από την αρμόδια εποπτική αρχή κράτους μέλους της ΕΕ για τις χώρες της ζώνης του ευρώ στις οποίες θα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την ΟΚΑ.

β) Οι ECAI πρέπει να πληρούν λειτουργικά κριτήρια και να παρέχουν κατάλληλη κάλυψη ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή του ECAF. Ειδικότερα, προκειμένου να μπορούν να χρησιμοποιούνται οι αξιολογήσεις αυτών των οργανισμών, το Ευρωσύστημα θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του πληροφορίες σχετικά με αυτές τις αξιολογήσεις καθώς και πληροφορίες που να επιτρέπουν τόσο τη σύγκριση και την αντιστοίχισή τους προς τις βαθμίδες αξιολόγησης που προβλέπει το ECAF και προς το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης, όσο και την παρακολούθηση των επιδόσεων (βλέπε ενότητα 6.3.5).

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίζει αν θα δέχεται έναν ECAI για τις πράξεις χορήγησης ρευστότητας, χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων και τη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων.

6.3.4.2. Εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ (ICAS)

Η πηγή αυτή επί του παρόντος περιλαμβάνει τέσσερα συστήματα αξιολόγησης, τα οποία διαχειρίζονται οι ΕθνΚΤ της Γερμανίας (Deutsche Bundesbank), της Ισπανίας (Banco de España), της Γαλλίας (Banque de France) και της Αυστρίας (Oesterreichische Nationalbank) Όσες ΕθνΚΤ αποφασίσουν να αναπτύξουν τα δικά τους ICAS, θα πρέπει να λάβουν έγκριση από το Ευρωσύστημα. Τα ICAS υπόκεινται στη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα (βλέπε ενότητα 6.3.5).

([83]) Όπως ορίζεται στην εναρμονισμένη κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος, η οποία δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([84]) Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει αυτές τις πληροφορίες αποκλειστικά και μόνο σε σχέση με τις πιστοδοτικές του πράξεις και δεν αναλαμβάνει ευθύνη για την αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

([85]) Οι ECAI είναι κοινώς γνωστοί στις χρηματοπιστωτικές αγορές ως οίκοι αξιολόγησης (rating agencies).

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιεί αμέσως στην ΕθνΚΤ που διαθέτει το ICAS οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός είναι γνωστό μόνο στον ίδιο, συμπεριλαμβανομένης και τυχόν καθυστέρησης στις πληρωμές από τους υποβληθέντες οφειλέτες.

Εξάλλου, σε χώρες όπου προσκομίζονται ως ασφάλεια τα RMBD, η οικεία ΕθνΚΤ εφαρμόζει πλαίσιο αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας για την εν λόγω κατηγορία περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ECAF. Τα πλαίσια αυτά υπόκεινται σε ετήσια διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων.

6.3.4.3. Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης (IRB)

Εάν ο αντισυμβαλλόμενος προτίθεται να χρησιμοποιεί σύστημα IRB για να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών, εκδοτών ή εγγυητών αποδεκτών χρεογράφων πρέπει να λάβει την άδεια της οικείας ΕθνΚΤ. Προς το σκοπό αυτόν πρέπει να υποβάλει αίτηση συνοδευόμενη από τα εξής δικαιολογητικά ([86]):

α) Αντίγραφο της απόφασης της αρμόδιας αρχής τραπεζικής εποπτείας χώρας της ΕΕ, με την οποία επιτρέπεται στον αντισυμβαλλόμενο να χρησιμοποιεί το εσωτερικό του σύστημα διαβάθμισης για τους σκοπούς του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων σε ενοποιημένη και μη ενοποιημένη βάση, μαζί με τυχόν ειδικούς όρους για την εν λόγω χρήση. Τέτοιο αντίγραφο δεν απαιτείται όταν οι πληροφορίες διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια εποπτική αρχή στην οικεία ΕθνΚΤ.

β) Πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο διά της οποίας ο αντισυμβαλλόμενος υπολογίζει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου, καθώς και στοιχεία για τις εφαρμοζόμενες βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας και τις αντίστοιχες πιθανότητες αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου για διάστημα ενός έτους με βάση τις οποίες καθορίζονται οι αποδεκτές βαθμίδες.

γ) Αντίγραφο των πληροφοριών που αναφέρονται στον Πυλώνα 3 (πειθαρχία αγοράς) του πλαισίου «Βασιλεία ΙΙ» και τις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να δημοσιεύει σε τακτική βάση σύμφωνα με τους όρους περί πειθαρχίας της αγοράς που περιέχονται στον Πυλώνα 3 του «Βασιλεία ΙΙ» και στην ΟΚΑ.

δ) Όνομα/επωνυμία και διεύθυνση/έδρα της αρμόδιας αρχής τραπεζικής εποπτείας και του εξωτερικού ελεγκτή.

Η αίτηση πρέπει να υπογράφεται από το γενικό διευθυντή/διευθύνοντα σύμβουλο (CEO) του αντισυμβαλλομένου, τον οικονομικό διευθυντή (CFO) ή διευθυντικό στέλεχος ανάλογης ιεραρχικής βαθμίδας ή από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να υπογράψουν αντ' αυτών.

Οι παραπάνω διατάξεις ισχύουν για όλους τους αντισυμβαλλομένους, ανεξαρτήτως του αν είναι μητρικές ή θυγατρικές επιχειρήσεις ή υποκαταστήματα και του αν η έγκριση του συστήματος IRB προέρχεται από την εποπτική αρχή της χώρας εγκατάστασής τους (προκειμένου για μητρική επιχείρηση και ενδεχομένως για θυγατρικές) ή από εποπτική αρχή της χώρας εγκατάστασης της μητρικής επιχείρησης (προκειμένου για υποκαταστήματα και ενδεχομένως για θυγατρικές).

Τα υποκαταστήματα ή οι θυγατρικές του αντισυμβαλλομένου μπορούν να χρησιμοποιούν το σύστημα IRB της μητρικής τους εταιρείας, εφόσον το Ευρωσύστημα έχει αποδεχθεί τη χρήση αυτού του συστήματος IRB για τους σκοπούς του ECAF.

Οι αντισυμβαλλόμενοι που χρησιμοποιούν σύστημα IRB όπως περιγράφεται παραπάνω υπόκεινται επίσης στη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων την οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα (βλέπε ενότητα 6.3.5). Πέραν των πληροφοριών που απαιτούνται για αυτή τη διαδικασία, ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να υποβάλλει τις εξής πληροφορίες σε ετήσια βάση (ή οσάκις το ζητήσει η οικεία ΕθνΚΤ), εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές διαβιβάζονται απευθείας από την αρμόδια εποπτική αρχή προς την οικεία ΕθνΚΤ:

α) αντίγραφο της πλέον πρόσφατης αξιολόγησης του συστήματος IRB του αντισυμβαλλομένου από την αρμόδια εποπτική αρχή, μεταφρασμένης σε μία γλώσσα εργασίας της οικείας ΕθνΚΤ·

β) τυχόν αλλαγές στο σύστημα IRB του αντισυμβαλλομένου τις οποίες συνιστά ή απαιτεί η εποπτική αρχή και την ταχθείσα προθεσμία για την εφαρμογή τους·

γ) πληροφορίες, επικαιροποιούμενες σε ετήσια βάση, που αναφέρονται στον Πυλώνα 3 (πειθαρχία αγοράς) του πλαισίου «Βασιλεία ΙΙ» και τις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος υποχρεούται να δημοσιεύει σε τακτική βάση σύμφωνα με τους όρους περί πειθαρχίας της αγοράς που περιέχονται στον Πυλώνα 3 του «Βασιλεία ΙΙ» και στην ΟΚΑ·

δ) στοιχεία της αρμόδιας εποπτικής αρχής και του εξωτερικού ελεγκτή.

Η επιστολή με τις ως άνω κατ' έτος υποβαλλόμενες πληροφορίες θα πρέπει να υπογράφεται από το γενικό διευθυντή/διευθύνοντα σύμβουλο (CEO) του αντισυμβαλλομένου, τον οικονομικό διευθυντή (CFO) ή διευθυντικό στέλεχος ανάλογης ιεραρχικής βαθμίδας ή από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να υπογράψουν αντ' αυτών. Το αρμόδιο εποπτικό όργανο και, κατά περίπτωση, ο εξωτερικός ελεγκτής του αντισυμβαλλομένου λαμβάνουν αντίγραφο αυτής της επιστολής από το Ευρωσύστημα.

6.3.4.4. Μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς (RT)

Εν προκειμένω τα RT προέρχονται από φορείς που αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών, χρησιμοποιώντας, κυρίως, ποσοτικά πρότυπα κατά τρόπο συστηματικό και αυτοματοποιημένο, βασιζόμενοι, μεταξύ άλλων, σε στοιχεία από ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, και των οποίων οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας δεν προορίζονται για δημοσιοποίηση στο ευρύ κοινό. Φορέας παροχής RT που επιθυμεί να συμμετάσχει στο ECAF πρέπει να υποβάλει αίτημα στην ΕθνΚΤ της χώρας στην οποία έχει συσταθεί, χρησιμοποιώντας το πρότυπο που παρέχει το

([86]) Εάν χρειάζεται, τα δικαιολογητικά πρέπει να είναι μεταφρασμένα σε μία από τις γλώσσες εργασίας της οικείας ΕθνΚΤ.

Ευρωσύστημα και τα συμπληρωματικά έγγραφα που καθορίζονται από το πρότυπο αυτό. Αντισυμβαλλόμενοι που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν για τους σκοπούς του ECAF συγκεκριμένο φορέα παροχής RT ο οποίος δεν είναι αποδεκτός από το Ευρωσύστημα, πρέπει να υποβάλουν σχετικό αίτημα στην ΕθνΚΤ της χώρας στην οποία έχουν συσταθεί, χρησιμοποιώντας το πρότυπο που παρέχει το Ευρωσύστημα και τα συμπληρωματικά έγγραφα που καθορίζονται από το πρότυπο αυτό. Το Ευρωσύστημα αποφασίζει εάν θα εγκρίνει το φορέα παροχής RT, βάσει αξιολόγησης της συμμόρφωσής του με τα κριτήρια αποδοχής που καθορίζει το ίδιο ([87]).

Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιεί στο φορέα παροχής του RT οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός είναι γνωστό μόνο στον ίδιο, συμπεριλαμβανομένης τυχόν καθυστέρησης στις πληρωμές από τους υποβληθέντες οφειλέτες.

Ο φορέας παροχής του RT που συμμετέχει στο ECAF πρέπει να αποδεχθεί συμβατικά την υπαγωγή του στη διαδικασία παρακολούθησης επιδόσεων που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα ([88]) (βλέπε ενότητα 6.3.5). Ο φορέας παροχής του RT υποχρεούται να δημιουργήσει και να συντηρεί την αναγκαία υποδομή για την παρακολούθηση του λεγόμενου «στατικού δείγματος» (static pool). Η διαμόρφωση και αξιολόγηση του στατικού δείγματος πρέπει να συνάδουν με τους γενικούς όρους για την παρακολούθηση των επιδόσεων βάσει του ECAF. Ο φορέας παροχής του RT αναλαμβάνει την υποχρέωση, μόλις διενεργήσει την αξιολόγηση των επιδόσεων, να γνωστοποιήσει στο Ευρωσύστημα τα αποτελέσματά της. Προς το σκοπό αυτόν οι φορείς παροχής των RT καταρτίζουν έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις του στατικού δείγματος του RT και αναλαμβάνουν να τηρούν εσωτερικά αρχεία των στατικών δειγμάτων και στοιχεία για αθετήσεις υποχρέωσης, τα οποία φυλάσσονται επί μία πενταετία.

6.3.5. *Παρακολούθηση των επιδόσεων των συστημάτων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας*

Η διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων βάσει του ECAF περιλαμβάνει μια ετήσια, εκ των υστέρων σύγκριση του παρατηρηθέντος ποσοστού αθετήσεων για το σύνολο των αποδεκτών οφειλετών (το «στατικό δείγμα») και το ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης που θέτει το Ευρωσύστημα, όπως ορίζεται από το επίπεδο αναφοράς για την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου (benchmark PD). Σκοπός της διαδικασίας είναι να διασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων της πιστοληπτικής ικανότητας είναι συγκρίσιμα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων και πηγών. Η διαδικασία παρακολούθησης λαμβάνει χώρα ένα έτος μετά την ημερομηνία καθορισμού του στατικού δείγματος.

Ως πρώτο στοιχείο της διαδικασίας, ο φορέας παροχής του συστήματος αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας καταρτίζει μία φορά το χρόνο τα στατικά δείγματα αποδεκτών οφειλετών, δηλαδή σύνολα που περιλαμβάνουν όλους τους οφειλέτες που είναι επιχειρήσεις ή δημόσιοι φορείς, τους οποίους το σύστημα αξιολογεί με διαβάθμιση που ικανοποιεί μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

Στατικό δείγμα	Σχέση
Στατικό δείγμα πιστοληπτικής διαβάθμισης βαθμίδων 1 και 2	PD(i,t) (*) ≤ 0,10 %
Στατικό δείγμα πιστοληπτικής διαβάθμισης βαθμίδας 3	0,10 % < PD(i,t) ≤ 0,40 %

(*) Όπου PD(i,t): πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου αποδιδόμενη βάσει του συστήματος πιστοληπτικής διαβάθμισης σε οφειλέτη i κατά την περίοδο t.

Όλοι οι οφειλέτες που πληρούν μία από τις παραπάνω σχέσεις κατά την έναρξη της περιόδου t απαρτίζουν το αντίστοιχο στατικό δείγμα κατά την περίοδο t. Στο τέλος του προβλεπόμενου δωδεκαμήνου υπολογίζεται το ποσοστό αθετήσεων υποχρεώσεων που έλαβαν χώρα, για τους σκοπούς της διαμόρφωσης των στατικών δειγμάτων οφειλετών κατά την περίοδο t. Ο φορέας παροχής του συστήματος διαβάθμισης πρέπει να αναλάβει συμβατικά την υποχρέωση να υποβάλλει σε ετήσια βάση στο Ευρωσύστημα τον αριθμό των οφειλετών που περιέχονται στα στατικά δείγματα κατά την περίοδο t και τον αριθμό όσων εξ αυτών αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο.

Το ετήσιο ποσοστό αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου που παρατηρείται επί του στατικού δείγματος ενός δεδομένου συστήματος αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία παρακολούθησης των επιδόσεων βάσει του ECAF, η οποία περιλαμβάνει έναν ετήσιο κανόνα και μια πολυετή αξιολόγηση. Σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ του παρατηρούμενου ποσοστού αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου του στατικού δείγματος και του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης εντός περιόδου ενός έτους ή/και περισσότερων ετών, το Ευρωσύστημα ζητά από το φορέα παροχής του συστήματος διαβάθμισης να αναλύσει τις αιτίες αυτής της απόκλισης. Η διαδικασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε διόρθωση του ελάχιστου ορίου πιστοληπτικής διαβάθμισης που εφαρμόζεται στο εν λόγω σύστημα.

Το Ευρωσύστημα δύναται να αποφασίσει την αναστολή ή τον αποκλεισμό του συστήματος αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας εάν δεν σημειωθεί βελτίωση της επίδοσης μετά από την παρέλευση ορισμένων ετών. Επιπλέον, σε περίπτωση παράβασης των κανόνων που διέπουν το ECAF, το σύστημα αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας αποκλείεται από το ECAF.

6.4. **Μέτρα ελέγχου κινδύνων**

6.4.1. *Γενικές αρχές*

Στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως υποκείμενοι τίτλοι στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος εφαρμόζονται μέτρα ελέγχου κινδύνων, ώστε να προστατεύεται το Ευρωσύστημα από τον κίνδυνο οικονομικής ζημίας σε περίπτωση που θα παραστεί ανάγκη να εκποιηθούν τα περιουσιακά στοιχεία λόγω του ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του. Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που έχει στη διάθεσή του το Ευρωσύστημα περιγράφονται στο πλαίσιο 7.

([87]) Τα κριτήρια αποδοχής δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([88]) Ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να γνωστοποιήσει αμέσως στο φορέα παροχής του RT οποιοδήποτε πιστωτικό γεγονός μπορεί να υποδηλώνει μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας.

Το Ευρωσύστημα εφαρμόζει συγκεκριμένα μέτρα ελέγχου κινδύνων ανάλογα με το είδος των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων που προσφέρει ο αντισυμβαλλόμενος. Τα κατάλληλα μέτρα ελέγχου κινδύνων τόσο για τα εμπορεύσιμα όσο και για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία προσδιορίζονται από την ΕΚΤ. Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων είναι σε γενικές γραμμές εναρμονισμένα στη ζώνη του ευρώ ([89]) και οφείλουν να διασφαλίζουν διαφάνεια, ομοιομορφία και ισοτιμία στη μεταχείριση κάθε είδους αποδεκτού περιουσιακού στοιχείου σε όλη τη ζώνη του ευρώ.

Το Ευρωσύστημα διατηρεί το δικαίωμα να εφαρμόζει πρόσθετα μέτρα ελέγχου κινδύνων, εάν αυτό απαιτείται για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού ΕΣΚΤ. Αυτά τα μέτρα ελέγχου κινδύνων, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται με ομοιόμορφο, διαφανή και ισότιμο τρόπο, μπορούν επίσης να εφαρμοστούν και για μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους, εάν αυτό είναι αναγκαίο για τους προαναφερθέντες λόγους προστασίας του Ευρωσυστήματος.

ΠΛΑΙΣΙΟ 7

Μέτρα ελέγχου κινδύνων

Το Ευρωσύστημα εφαρμόζει τα εξής μέτρα ελέγχου κινδύνων:

α) *Περικοπές αποτίμησης*

Κατά την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται ως ασφάλεια το Ευρωσύστημα εφαρμόζει «περικοπές αποτίμησης». Αυτό σημαίνει ότι η αξία κάθε περιουσιακού στοιχείου υπολογίζεται ως η αγοραία αξία του, μείον ορισμένο ποσοστό (περικοπή).

β) *Περιθώρια διαφορών αποτίμησης (αποτίμηση σε τρέχουσες τιμές της αγοράς)*

Το Ευρωσύστημα απαιτεί να διατηρείται διαχρονικά η προσαρμοσμένη (μετά την περικοπή αποτίμησης) αγοραία τιμή των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις αντιστρεπτές συναλλαγές του για την παροχή ρευστότητας. Αυτό συνεπάγεται ότι, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από ορισμένο επίπεδο, η ΕθνΚΤ θα απαιτήσει από τον αντισυμβαλλόμενο να προσκομίσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά (δηλαδή θα ενεργοποιηθεί ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης). Αντίστοιχα, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν ανατίμησης, υπερβεί ορισμένο επίπεδο, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να ζητήσει να του επιστραφούν τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά. (Οι υπολογισμοί που συνδέονται με τη λειτουργία του μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης παρουσιάζονται στο πλαίσιο 8.)

γ) *Όρια που αφορούν τη χρήση μη εξασφαλισμένων χρεογράφων*

Το Ευρωσύστημα θέτει όρια στη χρήση μη εξασφαλισμένων χρεογράφων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 6.4.2.

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόσει ανά πάσα στιγμή και τα ακόλουθα μέτρα ελέγχου κινδύνων, εάν αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία του από τους κινδύνους, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού ΕΣΚΤ:

δ) *Αρχικά περιθώρια*

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόσει αρχικά περιθώρια στις αντιστρεπτές συναλλαγές παροχής ρευστότητας. Σ' αυτή την περίπτωση οι αντισυμβαλλόμενοι θα πρέπει να παραδίδουν ως ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία αξίας τουλάχιστον ίσης προς τη ρευστότητα που τους παρέχεται από το Ευρωσύστημα, συν την αξία του αρχικού περιθωρίου.

ε) *Όρια που αφορούν τους εκδότες/οφειλέτες ή εγγυητές*

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόζει στα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τους εκδότες/οφειλέτες ή εγγυητές πρόσθετα όρια, πλην όσων ισχύουν για τη χρήση μη εξασφαλισμένων χρεογράφων. Αυτά τα όρια μπορούν να εφαρμόζονται και για συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την πιστοληπτική διαβάθμιση των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια.

στ) *Εφαρμογή πρόσθετων περικοπών*

Το Ευρωσύστημα δύναται να εφαρμόζει πρόσθετες περικοπές, εάν αυτό είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση επαρκούς προστασίας του έναντι κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

ζ) *Πρόσθετες εγγυήσεις*

Το Ευρωσύστημα δύναται να απαιτήσει πρόσθετες εγγυήσεις από οικονομικά εύρωστους φορείς, προκειμένου να κάνει αποδεκτά ορισμένα περιουσιακά στοιχεία.

([89]) Λόγω λειτουργικών διαφορών μεταξύ των κρατών μελών ενδέχεται να παραμένουν ορισμένες διαφορές ως προς τα μέτρα ελέγχου κινδύνων. Για παράδειγμα, ως προς τις διαδικασίες παράδοσης των περιουσιακών στοιχείων από τους αντισυμβαλλομένους προς τις ΕθνΚΤ (με τη μορφή σύστασης ενεχύρου επί χαρτοφυλακίου ασφαλειών υπέρ της ΕθνΚΤ ή με τη μορφή μεταβίβασης επιμέρους τίτλων, καθορισμένων για κάθε συναλλαγή, με βάση συμφωνίες επαγοράς), ενδέχεται να υπάρχουν ήσσονος σημασίας διαφορές ως προς το χρόνο αποτίμησης και ως προς άλλα λειτουργικά χαρακτηριστικά του πλαισίου ελέγχου κινδύνων. Επιπλέον, στην περίπτωση των μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, η ακρίβεια των μεθόδων αποτίμησης μπορεί να διαφέρει, επηρεάζοντας ανάλογα το συνολικό επίπεδο των περικοπών αποτίμησης (βλέπε ενότητα 6.4.3).

η) *Αποκλεισμός*

Το Ευρωσύστημα δύναται να αποκλείει τη χρήση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του. Ο αποκλεισμός αυτός δύναται επίσης να ισχύει και για συγκεκριμένους αντισυμβαλλομένους, ιδίως εάν η πιστοληπτική τους ικανότητα φαίνεται να έχει υψηλή θετική συσχέτιση με την πιστοληπτική διαβάθμιση των περιουσιακών στοιχείων που προσκομίζουν ως ασφάλεια.

6.4.2. *Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνει τις εξής βασικές συνιστώσες:

α) Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες ρευστότητας, με βάση την ταξινόμηση του εκδότη και το είδος του περιουσιακού στοιχείου. Η κατάταξη περιγράφεται στον πίνακα 6.

β) Τα επιμέρους χρεόγραφα υπόκεινται σε ειδικές περικοπές αποτίμησης. Για την εφαρμογή των περικοπών αφαιρείται ορισμένο ποσοστό από την τρέχουσα αξία του περιουσιακού στοιχείου στην αγορά. Οι περικοπές που εφαρμόζονται στις κατηγορίες I έως IV ποικίλλουν ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια και τη διάρθρωση των τοκομεριδίων των χρεογράφων, όπως περιγράφεται στον πίνακα 7 για τα αποδεκτά εμπορεύσιμα χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και μηδενικού τοκομεριδίου ([90]).

γ) Το Ευρωσύστημα περιορίζει τη χρήση μη εξασφαλισμένων χρεογράφων που εκδίδονται από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο πρόσωπο με το οποίο το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί στενούς δεσμούς κατά τα οριζόμενα στην ενότητα 6.2.3. Τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια από ορισμένο αντισυμβαλλόμενο μόνο στο βαθμό που η αξία της εν λόγω ασφάλειας, όπως αποτιμάται από το Ευρωσύστημα κατόπιν εφαρμογής περικοπών, δεν υπερβαίνει το 5 % της συνολικής αξίας της ασφάλειας που παρέχει ο ίδιος αντισυμβαλλόμενος κατόπιν εφαρμογής περικοπών. Ο ως άνω περιορισμός δεν ισχύει στην περίπτωση που τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία είναι εγγυημένα από δημόσιο φορέα που δικαιούται να επιβάλλει φόρους ή στην περίπτωση που η αξία των περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν εφαρμογής περικοπών, δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ. Σε περίπτωση συγχώνευσης δυο ή περισσότερων εκδοτών των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων ή δημιουργίας στενού δεσμού μεταξύ τους, αυτοί αντιμετωπίζονται ως μία κατηγορία εκδοτών στο πλαίσιο του εν λόγω περιορισμού μόνο για μέγιστο διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία της συγχώνευσης ή της δημιουργίας του στενού δεσμού.

δ) Τα επιμέρους χρεόγραφα της κατηγορίας V υπόκεινται σε μία μόνο περικοπή αποτίμησης 16 %, ανεξαρτήτως της διάρκειας ή της διάρθρωσης των τοκομεριδίων.

ε) Επιμέρους τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση, καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες (καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo, παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες και λοιπές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες) και μη εξασφαλισμένα χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων, η θεωρητική αποτίμηση των οποίων διενεργείται σύμφωνα με την ενότητα 6.5, υπόκεινται σε πρόσθετη περικοπή αποτίμησης. Η περικοπή εφαρμόζεται απευθείας επί της θεωρητικής αποτίμησης εκάστου χρεογράφου ως ποσοστό 5 % (valuation markdown).

Πίνακας 6

Κατηγορίες ρευστότητας για τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία ([1])

Κατηγορία I	Κατηγορία II	Κατηγορία III	Κατηγορία IV	Κατηγορία V
Χρεόγραφα κεντρικής κυβέρνησης	Χρεόγραφα τοπικών και περιφερειακών κυβερνήσεων	Παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες	Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων (μη εξασφαλισμένα)	Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση (asset-backed securities)
Χρεόγραφα εκδοθέντα από ΕθνΚΤ ([2])	Καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo ([3])	Χρεόγραφα εκδοθέντα από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και άλλους εκδότες ([4])	Χρεόγραφα εκδοθέντα από χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις εκτός πιστωτικών ιδρυμάτων (μη εξασφαλισμένα)	

([90]) Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στα χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου ισχύουν και για τα χρεόγραφα των οποίων το τοκομερίδιο συνδέεται με τη μεταβολή της πιστοληπτικής διαβάθμισης του ίδιου του εκδότη ή για τα τιμαριθμοποιημένα ομόλογα.

Κατηγορία I	Κατηγορία II	Κατηγορία III	Κατηγορία IV	Κατηγορία V
	Χρεόγραφα ειδικών φορέων-εκδοτών χρεογράφων (4)	Λοιπές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες (5)		
	Χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών			

(1) Γενικά, η ταξινόμηση του εκδότη καθορίζει την κατηγορία ρευστότητας. Ωστόσο, όλοι οι τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση υπάγονται στην κατηγορία V, ανεξάρτητα από την ταξινόμηση του εκδότη, και οι καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo υπάγονται στην κατηγορία II, ενώ οι παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες, οι λοιπές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες και άλλα χρεόγραφα που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα, υπάγονται στις κατηγορίες III και IV.

(2) Τα πιστοποιητικά χρέους που εκδίδονται από την ΕΚΤ και τα χρεόγραφα που εκδίδονται από τις ΕθνΚΤ πριν από την υιοθέτηση του ευρώ στα αντίστοιχα κράτη μέλη υπάγονται στην κατηγορία ρευστότητας I.

(3) Στην κατηγορία των καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών τύπου Jumbo περιλαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο τίτλοι ποσού έκδοσης τουλάχιστον 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, για τους οποίους τουλάχιστον τρεις διαπραγματευτές αγοράς παρέχουν σε τακτική βάση τιμές προσφοράς και ζήτησης.

(4) Στην κατηγορία ρευστότητας II υπάγονται τίτλοι που εκδίδονται αποκλειστικά και μόνο από εκδότες οι οποίοι έχουν ταξινομηθεί από την ΕΚΤ ως «ειδικοί φορείς-εκδότες χρεογράφων». Τα εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που εκδίδονται από άλλους φορείς-εκδότες χρεογράφων υπάγονται στην κατηγορία ρευστότητας III ή IV, ανάλογα με τον εκδότη και το είδος του περιουσιακού στοιχείου.

(5) Καλυμμένες ομολογίες που δεν πληρούν τα κριτήρια της οδηγίας για τους ΟΣΕΚΑ, περιλαμβανομένων τόσο δομημένων καλυμμένων ομολογιών όσο και καλυμμένων ομολογιών πλειόνων εκδοτών, υπάγονται στην κατηγορία ρευστότητας III.

στ) Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου των κατηγοριών I έως IV είναι ίδιες και περιγράφονται στον πίνακα 8.

ζ) Η περικοπή που εφαρμόζεται στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα των κατηγοριών ρευστότητας I έως IV με τοκομερίδιο κυμαινόμενου επιτοκίου ([91]) είναι αυτή που εφαρμόζεται στο κλιμάκιο διάρκειας «0-1 έτος» για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου της ίδιας κατηγορίας ρευστότητας και της ίδιας κατηγορίας πιστοληπτικής διαβάθμισης.

η) Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζονται στα εμπορεύσιμα χρεόγραφα των κατηγοριών I έως IV με περισσότερα είδη τοκομεριδίων εξαρτώνται μόνο από τα είδη τοκομεριδίων που ισχύουν κατά την εναπομένουσα διάρκεια του τίτλου. Η περικοπή αποτίμησης που εφαρμόζεται σε αυτούς τους τίτλους ορίζεται ίση προς την υψηλότερη περικοπή από εκείνες που ισχύουν για χρεόγραφα με την ίδια εναπομένουσα διάρκεια, αφού ληφθούν υπόψη όλα τα είδη των τοκομεριδίων των οποίων η πληρωμή θα πραγματοποιηθεί κατά το εναπομένον διάστημα μέχρι τη λήξη του τίτλου.

θ) Στις πράξεις απορρόφησης ρευστότητας δεν εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης.

ι) Ανάλογα με το εφαρμοστέο δίκαιο και την πρακτική κάθε χώρας, οι ΕθνΚΤ προβλέπουν τη συγκέντρωση των περιουσιακών στοιχείων που προσφέρονται ως ασφάλεια (σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών) ή/και απαιτούν την εξειδικευμένη αντιστοίχιση αυτών προς κάθε επιμέρους συναλλαγή (σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών). Στα συστήματα συγκέντρωσης των ασφαλειών ο αντισυμβαλλόμενος σχηματίζει ένα χαρτοφυλάκιο επαρκών περιουσιακών στοιχείων, το οποίο προκαταθέτει στην κεντρική τράπεζα για να καλύπτει τις πιστώσεις που αυτή του παρέχει και, ως εκ τούτου, τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία δεν συνδέονται με συγκεκριμένες πιστοδοτικές πράξεις. Αντίθετα, στα συστήματα εξειδίκευσης των ασφαλειών κάθε πιστοδοτική πράξη συνδέεται με συγκεκριμένα ταυτοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία.

ια) Τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε καθημερινή αποτίμηση. Καθημερινά οι ΕθνΚΤ υπολογίζουν την απαιτούμενη αξία ασφαλειών, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές των ανεξόφλητων υπολοίπων των πιστώσεων, τις αρχές αποτίμησης που περιγράφονται στην ενότητα 6.5 και τις απαιτούμενες περικοπές αποτίμησης.

Πίνακας 7

Περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στα αποδεκτά εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία

Πιστοληπτική διαβάθμιση	Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Κατηγορίες ρευστότητας								
		Κατηγορία I		Κατηγορία II (*)		Κατηγορία III (*)		Κατηγορία IV (*)		Κατηγορία V (*)
		σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	
Βαθμί-δες 1 και 2 (AAA έως A-) (**)	0-1	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	6,5	6,5	16
	1-3	1,5	1,5	2,5	2,5	3,0	3,0	8,5	9,0	

([91]) Τα τοκομερίδια θεωρούνται κυμαινόμενου επιτοκίου αν συνδέονται με ένα επιτόκιο αναφοράς και η περίοδος επανακαθορισμού του τοκομεριδίου δεν είναι μεγαλύτερη του ενός έτους. Τα τοκομερίδια με περίοδο επανακαθορισμού μεγαλύτερη του ενός έτους θεωρούνται ως σταθερού επιτοκίου και η διάρκεια που λαμβάνεται υπόψη για να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης είναι η εναπομένουσα διάρκεια του χρεογράφου.

Πιστοληπτική διαβάθμιση	Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Κατηγορίες ρευστότητας								
		Κατηγορία I		Κατηγορία II (*)		Κατηγορία III (*)		Κατηγορία IV (*)		Κατηγορία V (*)
		σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	σταθερό τοκομερίδιο	μηδενικό τοκομερίδιο	
	3-5	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0	5,5	11,0	11,5	
	5-7	3,0	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	12,5	13,5	
	7-10	4,0	4,5	5,5	6,5	8,5	9,5	14,0	15,5	
	> 10	5,5	8,5	7,5	12,0	11,0	16,5	17,0	22,5	
Βαθμί-δα 3 (BBB + έως BBB-) (**)	0-1	5,5	5,5	6,0	6,0	8,0	8,0	15,0	15,0	Μη αποδεκτή
	1-3	6,5	6,5	10,5	11,5	18,0	19,5	27,5	29,5	
	3-5	7,5	8,0	15,5	17,0	25,5	28,0	36,5	39,5	
	5-7	8,0	8,5	18,0	20,5	28,0	31,5	38,5	43,0	
	7-10	9,0	9,5	19,5	22,5	29,0	33,5	39,0	44,5	
	> 10	10,5	13,5	20,0	29,0	29,5	38,0	39,5	46,0	

(*) Επιμέρους τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση, καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες (καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες τύπου Jumbo, παραδοσιακές καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες και λοιπές τραπεζικές ομολογίες) και μη καλυμμένες τραπεζικές ομολογίες, η θεωρητική αποτίμηση των οποίων διενεργείται σύμφωνα με την ενότητα 6.5, υπόκεινται σε πρόσθετη περικοπή αποτίμησης. Η περικοπή εφαρμόζεται απευθείας επί της θεωρητικής αποτίμησης εκάστου χρεογράφου ως ποσοστό 5 % (valuation markdown).

(**) Αξιολογήσεις που καθορίζονται στην εναρμονισμένη κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης του Ευρωσυστήματος, η οποία δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

Πίνακας 8

Περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στους αποδεκτούς εμπορεύσιμους τίτλους αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου των κατηγοριών I έως IV

Πιστοληπτική διαβάθμιση	Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Περικοπή
Βαθμίδες 1 και 2 (AAA έως A-)	0-1	7,5
	1-3	11,5
	3-5	16,0
	5-7	19,5
	7-10	22,5
	> 10	28,0
Βαθμίδα 3 (BBB + έως BBB-)	0-1	21,0
	1-3	46,5
	3-5	63,5
	5-7	68,0
	7-10	69,0
	> 10	69,5

ιβ) Εάν, μετά την αποτίμηση, η αξία των περιουσιακών στοιχείων διαφέρει από την απαιτούμενη, όπως υπολογίζεται εκείνη την ημέρα, ενεργοποιείται συμμετρικά ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης. Για να περιοριστεί η συχνότητα των συμπληρωματικών καταβολών, οι ΕθνΚΤ μπορούν να εφαρμόζουν σημείο ενεργοποίησης. Στην περίπτωση αυτή, το σημείο ενεργοποίησης αντιστοιχεί στο 0,5 % του ποσού της παρεχόμενης ρευστότητας. Ανάλογα με το εφαρμοστέο δίκαιο, οι ΕθνΚΤ δύνανται να ορίσουν ότι οι συμπληρωματικές καταβολές πραγματοποιούνται είτε με την παράδοση πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων είτε με την καταβολή μετρητών. Αυτό σημαίνει ότι, εάν η αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων μειωθεί τόσο, ώστε να υπολείπεται του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης, οι αντισυμβαλλόμενοι οφείλουν να παραδώσουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Και αντιστρόφως, εάν η αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν ανατίμησης, υπερβεί το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης, η ΕθνΚΤ δύναται να επιστρέψει τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά) στον αντισυμβαλλόμενο (βλέπε πλαίσιο 8).

ιγ) Στα συστήματα συγκέντρωσης των ασφαλειών οι αντισυμβαλλόμενοι δύνανται να αντικαθιστούν τα περιουσιακά στοιχεία σε καθημερινή βάση.

ιδ) Στα συστήματα εξειδίκευσης των ασφαλειών οι ΕθνΚΤ μπορούν να επιτρέψουν την αντικατάσταση των περιουσιακών στοιχείων.

ιε) Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να αποφασίζει ανά πάσα στιγμή τη διαγραφή επιμέρους χρεογράφων από το δημοσιευμένο κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων ([92]).

ΠΛΑΙΣΙΟ 8

Υπολογισμός συμπληρωματικών περιθωρίων

Η συνολική αξία των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων J (με j = 1 έως J και αξία $C_{j,t}$ κατά το χρόνο t) που πρέπει να προσκομίσει ο αντισυμβαλλόμενος για ένα σύνολο I πράξεων νομισματικής πολιτικής για την παροχή ρευστότητας (με i = 1 έως I και ποσό ρευστότητας $L_{i,t}$ κατά το χρόνο t) προσδιορίζεται από τον εξής τύπο:

$$\sum_{i=1}^{I} L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t} \qquad (1)$$

όπου:

h_j είναι η περικοπή αποτίμησης που εφαρμόζεται στο αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο *j*.

Έστω τ το χρονικό διάστημα μεταξύ δύο διαδοχικών ανατιμήσεων. Η βάση υπολογισμού του συμπληρωματικού περιθωρίου τη χρονική στιγμή $t + \tau$ ισούται με:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \qquad (2)$$

Κατά τον προσδιορισμό της βάσης υπολογισμού του συμπληρωματικού περιθωρίου, οι ΕθνΚΤ μπορούν, ανάλογα με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του συστήματος διαχείρισης των ασφαλειών που εφαρμόζουν, να λάβουν υπόψη και τους δεδουλευμένους τόκους επί της ρευστότητας που έχει παρασχεθεί με πράξεις που δεν έχουν ακόμη λήξει.

Ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης ενεργοποιείται μόνο εφόσον το ποσό που αποτελεί τη σχετική βάση υπολογισμού υπερβεί ένα ορισμένο σημείο ενεργοποίησης.

Έστω σημείο ενεργοποίησης $k = 0{,}5\,\%$. Στο σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών ($I = 1$) ο μηχανισμός ενεργοποιείται όταν:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (ο αντισυμβαλλόμενος καταβάλλει συμπληρωματικό περιθώριο στην ΕθνΚΤ) ή

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (η ΕθνΚΤ καταβάλλει τη διαφορά στον αντισυμβαλλόμενο).

Εάν εφαρμόζεται σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών, ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να τροφοδοτήσει με πρόσθετους τίτλους το υπάρχον χαρτοφυλάκιο ασφαλειών όταν:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau}$$

Αντίστοιχα, το ύψος της ενδοημερήσιας πίστωσης (IDC) που παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο, στο σύστημα συγκέντρωσης, μπορεί να εκφραστεί με τον εξής τύπο:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} \text{ (εφόσον έχει θετικό πρόσημο)}$$

Τόσο στο σύστημα συγκέντρωσης όσο και στο σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών, ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης πρέπει να αποκαθιστά τη σχέση που παριστά η εξίσωση (1) παραπάνω.

6.4.3. *Μέτρα ελέγχου κινδύνων για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

6.4.3.1. Δανειακές απαιτήσεις

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων για τις αποδεκτές δανειακές απαιτήσεις περιλαμβάνει τις εξής βασικές συνιστώσες:

α) Οι δανειακές απαιτήσεις υπόκεινται σε ειδικές περικοπές αποτίμησης. Οι περικοπές διαφέρουν ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια, το είδος του επιτοκίου (σταθερό ή κυμαινόμενο), την κατηγορία πιστοληπτικής διαβάθμισης και τη μεθοδολογία αποτίμησης που εφαρμόζει κάθε ΕθνΚΤ (βλέπε ενότητα 6.5), όπως περιγράφεται στον πίνακα 9 ([93]).

([92]) Εάν ένα χρεόγραφο, κατά το χρόνο της διαγραφής του από τον κατάλογο των αποδεκτών εμπορεύσιμων χρεογράφων, χρησιμοποιείται σε πιστοδοτική πράξη του Ευρωσυστήματος, θα πρέπει να αποσυρθεί το συντομότερο δυνατόν.

([93]) Οι περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στις δανειακές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου εφαρμόζονται και στις δανειακές απαιτήσεις τιμαριθμοποιημένου επιτοκίου.

β) Η περικοπή που εφαρμόζεται στις δανειακές απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου είναι αυτή που εφαρμόζεται στο κλιμάκιο διάρκειας «0-1 έτος» για τις δανειακές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου της ίδιας πιστοληπτικής διαβάθμισης, στις οποίες εφαρμόζεται η ίδια μεθοδολογία αποτίμησης (αποτίμηση με βάση μια θεωρητική τιμή που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ ή με βάση το ανεξόφλητο υπόλοιπο που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ). Το επιτόκιο θεωρείται κυμαινόμενο αν συνδέεται με ένα επιτόκιο αναφοράς και η περίοδος επανακαθορισμού του δεν είναι μεγαλύτερη του ενός έτους. Όταν η περίοδος επανακαθορισμού είναι μεγαλύτερη του ενός έτους, η δανειακή απαίτηση θεωρείται ως σταθερού επιτοκίου και, προκειμένου να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης, λαμβάνεται υπόψη η εναπομένουσα διάρκειά της.

γ) Τα μέτρα ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζονται στις δανειακές απαιτήσεις οι οποίες έχουν περισσότερα του ενός είδη επιτοκίων εξαρτώνται μόνο από τα επιτόκια που ισχύουν κατά την εναπομένουσα διάρκεια της δανειακής απαίτησης. Εφόσον αυτά υπάγονται σε περισσότερα του ενός είδη, αντιμετωπίζονται ως σταθερά και, προκειμένου να εφαρμοστεί η περικοπή αποτίμησης, λαμβάνεται υπόψη η εναπομένουσα διάρκεια της δανειακής απαίτησης.

δ) Οι ΕθνΚΤ εφαρμόζουν το ίδιο σημείο ενεργοποίησης (εάν προβλέπεται) του μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης για τα εμπορεύσιμα και για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία.

Πίνακας 9

Περικοπές αποτίμησης που εφαρμόζονται στις δανειακές απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου

Πιστοληπτική διαβάθμιση	Εναπομένουσα διάρκεια (έτη)	Μεθοδολογία αποτίμησης	
		Σταθερό επιτόκιο και αποτίμηση με βάση μια θεωρητική τιμή που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ	Σταθερό επιτόκιο και αποτίμηση ανάλογα με το ανεξόφλητο υπόλοιπο που καθορίζεται από την ΕθνΚΤ
Βαθμίδες 1 και 2 (AAA έως A-)	0-1	8,0	10,0
	1-3	11,5	17,5
	3-5	15,0	24,0
	5-7	17,0	29,0
	7-10	18,5	34,5
	> 10	20,5	44,5
Βαθμίδα 3 (BBB + έως BBB-)	0-1	15,5	17,5
	1-3	28,0	34,0
	3-5	37,0	46,0
	5-7	39,0	51,0
	7-10	39,5	55,5
	> 10	40,5	64,5

6.4.3.2. Μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα εξασφαλισμένα με στεγαστικά δάνεια (RMBD)

Τα μη εμπορεύσιμα RMBD υπόκεινται σε περικοπή αποτίμησης 24 %.

6.4.3.3. Καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας

Οι καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας δεν υπόκεινται σε περικοπή αποτίμησης.

6.5. **Αρχές αποτίμησης για τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία**

Κατά τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις αντιστρεπτές συναλλαγές, το Ευρωσύστημα εφαρμόζει τις εξής αρχές:

6.5.1. *Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

α) Για κάθε αποδεκτό εμπορεύσιμο περιουσιακό στοιχείο το Ευρωσύστημα καθορίζει την πλέον αντιπροσωπευτική πηγή τιμών που θα χρησιμοποιείται για να υπολογίζονται οι αγοραίες αξίες.

β) Η αξία των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων υπολογίζεται με βάση την πλέον αντιπροσωπευτική τιμή της τελευταίας εργάσιμης ημέρας πριν από την ημερομηνία αποτίμησης. Αν δίδονται περισσότερες τιμές, χρησιμοποιείται η χαμηλότερη μεταξύ αυτών (συνήθως η τιμή ζήτησης). Εάν για την τελευταία εργάσιμη ημέρα πριν από την ημερομηνία αποτίμησης δεν υπάρχει αντιπροσωπευτική τιμή, χρησιμοποιείται η τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης. Εάν η προκύπτουσα τιμή αναφοράς ανάγεται σε ημερομηνία προγενέστερη από το τελευταίο πενθήμερο ή δεν έχει μεταβληθεί το τελευταίο πενθήμερο, το Ευρωσύστημα ορίζει θεωρητική τιμή.

γ) Στην αγοραία ή θεωρητική τιμή ενός χρεογράφου συνυπολογίζονται οι δεδουλευμένοι τόκοι.

δ) Ανάλογα με το νομικό σύστημα και τη συναλλακτική πρακτική σε κάθε χώρα, ο χειρισμός των εισοδηματικών ροών (π.χ. των πληρωμών τόκων) που αποφέρει ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο κατά τη διάρκεια ισχύος μιας αντιστρεπτέας συναλλαγής ενδέχεται να διαφέρει μεταξύ των ΕθνΚΤ. Εάν η εισοδηματική ροή μεταβιβάζεται στον αντισυμβαλλόμενο, οι ΕθνΚΤ μεριμνούν ώστε οι συναφείς πράξεις να καλύπτονται και πάλι πλήρως από επαρκή περιουσιακά στοιχεία, προτού πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση. Οι ΕθνΚΤ επιδιώκουν να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικές συνέπειες από το χειρισμό των εισοδηματικών ροών είναι ισοδύναμες με την περίπτωση της μεταβίβασης του εισοδήματος στον αντισυμβαλλόμενο κατά την ημερομηνία πληρωμής ([94]).

6.5.2. *Μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία*

Στα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία αποδίδεται αξία που αντιστοιχεί είτε στη θεωρητική τιμή είτε στο ανεξόφλητο υπόλοιπό τους.

Εάν η ΕθνΚΤ επιλέξει την αποτίμηση που αντιστοιχεί στο ανεξόφλητο υπόλοιπο, τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία είναι δυνατόν να υπόκεινται σε υψηλότερες περικοπές αποτίμησης (βλέπε ενότητα 6.4.3).

6.6. **Διασυνοριακή χρήση των αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων**

Οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος μπορούν να χρησιμοποιούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία σε διασυνοριακή βάση, δηλαδή να χρηματοδοτούνται από την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένοι, χρησιμοποιώντας περιουσιακά στοιχεία ευρισκόμενα σε άλλο κράτος μέλος. Τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διασυνοριακή βάση σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ για το διακανονισμό των πάσης φύσης πράξεων με τις οποίες το Ευρωσύστημα παρέχει ρευστότητα έναντι αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Οι ΕθνΚΤ (και η ΕΚΤ) έχουν αναπτύξει ένα μηχανισμό ο οποίος εξασφαλίζει ότι όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία που έχουν εκδοθεί/κατατεθεί στη ζώνη του ευρώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διασυνοριακή βάση. Πρόκειται για το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ), στο πλαίσιο του οποίου οι ΕθνΚΤ λειτουργούν ως θεματοφύλακες («ανταποκρίτριες») η μία για λογαριασμό της άλλης (και για λογαριασμό της ΕΚΤ) για τα περιουσιακά στοιχεία που γίνονται δεκτά στο αποθετήριο ή σύστημα διακανονισμού τίτλων της αντίστοιχης χώρας. Για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή τις δανειακές απαιτήσεις και τα RMDB, που δεν μπορούν να μεταβιβαστούν μέσω ΣΔΤ, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ειδικές λύσεις ([95]). Το ΣΑΚΤ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξασφάλιση των πάσης φύσης πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος. Παράλληλα με το ΣΑΚΤ, για τη διασυνοριακή μεταβίβαση εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και αποδεκτές ζεύξεις (links) μεταξύ ΣΔΤ ([96]).

6.6.1. *Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών*

Το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών περιγράφεται σχηματικά στο διάγραμμα 3 παρακάτω.

Διάγραμμα 3

Το σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών

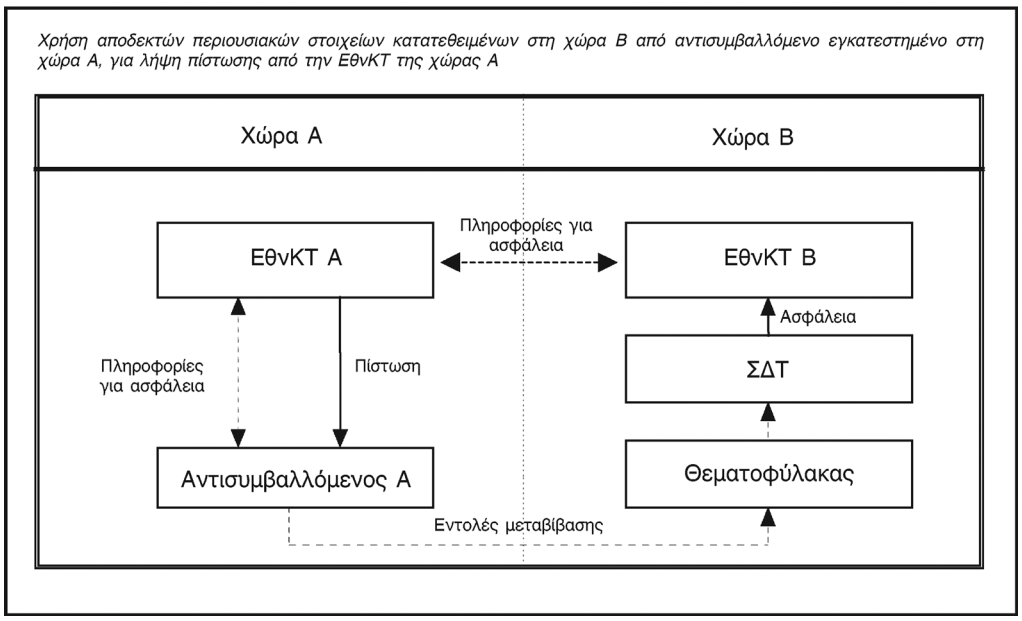

([94]) Οι ΕθνΚΤ μπορούν με απόφασή τους να ορίσουν ότι δεν θα γίνονται αποδεκτά ως υποκείμενοι τίτλοι σε αντιστρεπτέες συναλλαγές χρεόγραφα που συνεπάγονται εισοδηματική ροή (π.χ. πληρωμή τοκομεριδίου) κατά το εναπομένον διάστημα μέχρι τη λήξη της εξασφαλιζόμενης πράξης νομισματικής πολιτικής (βλέπε ενότητα 6.2.3).

([95]) Λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ), Διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος», που δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([96]) Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέσω λογαριασμού τηρούμενου από ορισμένη ΕθνΚΤ σε ΣΔΤ εγκατεστημένο σε άλλη χώρα, αν το Ευρωσύστημα έχει εγκρίνει τη χρήση τέτοιου λογαριασμού. Από το 1999 επετράπη στην De Nederlandsche Bank να χρησιμοποιεί το λογαριασμό της στο σύστημα Euroclear (Βέλγιο) για να διακανονίζει συναλλαγές παροχής ασφάλειας επί ευρωομολόγων που εκδίδονται από το εν λόγω διεθνές ΚΑΑ. Από τον Αύγουστο του 2000 επετράπη στην Central Bank and Financial Services Authority of Ireland να ανοίξει τέτοιου είδους λογαριασμό στο σύστημα Euroclear, ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για όλα τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία που είναι κατατεθειμένα στο Euroclear, δηλαδή και για αυτά που έχουν μεταφερθεί σ' αυτό μέσω αποδεκτών ζεύξεων.

Όλες οι ΕθνΚΤ τηρούν λογαριασμούς διαχείρισης τίτλων η μία στην άλλη, με σκοπό τη διασυνοριακή χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων. Η ακριβής διαδικασία του ΣΑΚΤ εξαρτάται από το αν τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία εξειδικεύονται για κάθε μεμονωμένη πράξη ή τηρούνται συγκεντρωμένα σε χαρτοφυλάκιο αποδεκτών ασφαλειών ([97]).

α) Στο σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών ο αντισυμβαλλόμενος, μόλις η προσφορά του σε δημοπρασία παροχής ρευστότητας γίνει αποδεκτή από την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος, δίνει εντολή (μέσω του θεματοφύλακά του, αν χρειάζεται) στο ΣΔΤ της χώρας όπου είναι κατατεθειμένοι οι τίτλοι να τους μεταβιβάσει στην κεντρική τράπεζα της ίδιας χώρας για λογαριασμό της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασής του. Μόλις η τελευταία ενημερωθεί από την ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα για τη λήψη των τίτλων, παρέχει τη χρηματοδότηση στον αντισυμβαλλόμενο. Οι ΕθνΚΤ δεν παρέχουν χρηματοδότηση αν δεν βεβαιωθούν πρώτα ότι η ανταποκρίτρια τράπεζα έχει λάβει τους τίτλους του αντισυμβαλλομένου. Όταν χρειάζεται να τηρηθούν κάποιες προθεσμίες για το διακανονισμό, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα των αντισυμβαλλομένων να προκαταθέτουν περιουσιακά στοιχεία σε ανταποκρίτριες κεντρικές τράπεζες για λογαριασμό της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασής τους, χρησιμοποιώντας τις διαδικασίες του ΣΑΚΤ.

β) Στο σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί ανά πάσα στιγμή να παραδώσει στην ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα τίτλους για λογαριασμό της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασής του. Μόλις η τελευταία ενημερωθεί από την ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα για τη λήψη των τίτλων, θα τους προσθέσει στο χαρτοφυλάκιο ασφαλειών του αντισυμβαλλομένου.

Για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή τις δανειακές απαιτήσεις και τα RMDB, έχουν αναπτυχθεί ειδικές διαδικασίες ([98]). Όταν οι δανειακές απαιτήσεις χρησιμοποιούνται ως ασφάλειες σε διασυνοριακή βάση, εφαρμόζεται μια παραλλαγή του ΣΑΚΤ που βασίζεται σε μεταβίβαση της κυριότητας, σε εκχώρηση ή σε σύσταση ενεχύρου υπέρ της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασης του αντισυμβαλλομένου ή σε σύσταση άλλου βάρους υπέρ της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας που ενεργεί ως εντολέας της πρώτης. Για τη διασυνοριακή χρήση των RMDB, έχει εφαρμοστεί άλλη ειδική παραλλαγή του ΣΑΚΤ, που περιλαμβάνει σύσταση βάρους υπέρ της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας η οποία ενεργεί ως εντολέας της ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασης του αντισυμβαλλομένου.

Το ΣΑΚΤ είναι διαθέσιμο στους αντισυμβαλλομένους (τόσο για τα εμπορεύσιμα όσο και για τα μη εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία) από τις 9 π.μ. έως τις 4 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης) κάθε εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος. Όποιος αντισυμβαλλόμενος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το ΣΑΚΤ πρέπει να ενημερώσει την ΕθνΚΤ από την οποία επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί, δηλαδή την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασής του, πριν από τις 4 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης). Εκτός αυτού, πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα περιουσιακά στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση πράξεων νομισματικής πολιτικής να μεταφερθούν στο λογαριασμό της ανταποκρίτριας κεντρικής τράπεζας το αργότερο έως τις 4.45 μ.μ. ώρα ΕΚΤ (Κεντρικής Ευρώπης). Εντολές ή μεταφορές τίτλων μετά την ώρα αυτή μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο για παροχή ρευστότητας κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Όταν οι αντισυμβαλλόμενοι προβλέπουν ότι θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουν το ΣΑΚΤ προς το τέλος της ημέρας, είναι σκόπιμο να παραδίδουν εκ των προτέρων (δηλαδή να προκαταθέτουν) τα περιουσιακά στοιχεία, εφόσον είναι δυνατόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή όταν το επιβάλλουν λόγοι νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ δύναται να αποφασίσει παράταση του ωραρίου λειτουργίας του ΣΑΚΤ μέχρι το πέρας της λειτουργίας του συστήματος TARGET2.

6.6.2. *Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων*

Εκτός από το ΣΑΚΤ, για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων μπορούν να χρησιμοποιηθούν και αποδεκτές ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ της ΕΕ.

Η άμεση ή έμμεση ζεύξη μεταξύ δύο ΣΔΤ επιτρέπει στους συμμετέχοντες σε ένα ΣΔΤ να τηρούν τίτλους σε άλλο ΣΔΤ χωρίς να συμμετέχουν σε αυτό ([99]). Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν αυτές οι ζεύξεις για τη μεταβίβαση τίτλων που παρέχονται ως ασφάλεια για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν και να εγκριθούν με βάση τα πρότυπα που ισχύουν για τη χρήση των ΣΔΤ της ΕΕ ([100]), ([101]).

Από τη σκοπιά του Ευρωσυστήματος, το ΣΑΚΤ και οι ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ της ΕΕ έχουν τον ίδιο ρόλο, δηλαδή επιτρέπουν στους αντισυμβαλλομένους να χρησιμοποιούν σε διασυνοριακή βάση περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια. Δηλαδή αμφότεροι οι μηχανισμοί επιτρέπουν στους αντισυμβαλλομένους να χρησιμοποιούν περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια για να χρηματοδοτούνται από την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους εγκατάστασής τους, ακόμη και αν αυτά έχουν εκδοθεί σε ένα ΣΔΤ άλλης χώρας. Το ΣΑΚΤ και οι ζεύξεις μεταξύ ΣΔΤ επιτελούν αυτή τη λειτουργία με διαφορετικό τρόπο. Στο ΣΑΚΤ η διασυνοριακή σχέση είναι μεταξύ των ΕθνΚΤ, οι οποίες ενεργούν ως θεματοφύλακες η μία για λογαριασμό της άλλης. Με τη χρήση των ζεύξεων η διασυνοριακή σχέση είναι μεταξύ των ΣΔΤ, τα οποία ανοίγουν συγκεντρωτικούς (omnibus) λογαριασμούς το ένα για λογαριασμό του άλλου. Τα περιουσιακά στοιχεία που κατατίθενται σε μια ανταποκρίτρια κεντρική τράπεζα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ασφάλεια αποκλειστικά και μόνο για τις

([97]) Λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών (ΣΑΚΤ), Διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος», που δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu)

([98]) Λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στο ενημερωτικό φυλλάδιο «Σύστημα Ανταποκριτριών Κεντρικών Τραπεζών, Διαδικασίες για τους αντισυμβαλλομένους του Ευρωσυστήματος», που δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([99]) Η ζεύξη μεταξύ δύο ΣΔΤ περιλαμβάνει σύνολο διαδικασιών και ρυθμίσεων για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων μέσω λογιστικών εγγραφών. Η ζεύξη λαμβάνει τη μορφή ενός συγκεντρωτικού (omnibus) λογαριασμού που ανοίγει ένα ΣΔΤ (το ΣΔΤ του επενδυτή) σε άλλο ΣΔΤ (το ΣΔΤ του εκδότη). Στην άμεση ζεύξη (direct link) δεν παρεμβάλλεται άλλος φορέας μεταξύ των δύο ΣΔΤ. Για τη διασυνοριακή μεταβίβαση τίτλων προς το Ευρωσύστημα μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν και οι έμμεσες ζεύξεις (relayed links). Η έμμεση ζεύξη αποτελεί συμβατική και τεχνική ρύθμιση που επιτρέπει σε δύο ΣΔΤ που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα μεταξύ τους να ανταλλάσσουν τίτλους με συναλλαγές ή να μεταβιβάζουν τίτλους μέσω τρίτου ΣΔΤ που ενεργεί ως διάμεσος.

([100]) Ενημερωμένος κατάλογος των αποδεκτών ζεύξεων δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

([101]) Βλέπε δημοσίευση της ΕΚΤ με τίτλο «Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations», (Ιανουάριος 1998), διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Τα περιουσιακά στοιχεία που τηρούνται μέσω ζεύξεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, αλλά και για οποιαδήποτε άλλο σκοπό επιλέγει ο αντισυμβαλλόμενος. Όταν χρησιμοποιούν ζεύξεις μεταξύ των ΣΔΤ, οι αντισυμβαλλόμενοι τηρούν τους τίτλους στο λογαριασμό τους στο ΣΔΤ της χώρας τους και δεν χρειάζονται θεματοφύλακα.

Διάγραμμα 4

Ζεύξεις μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων

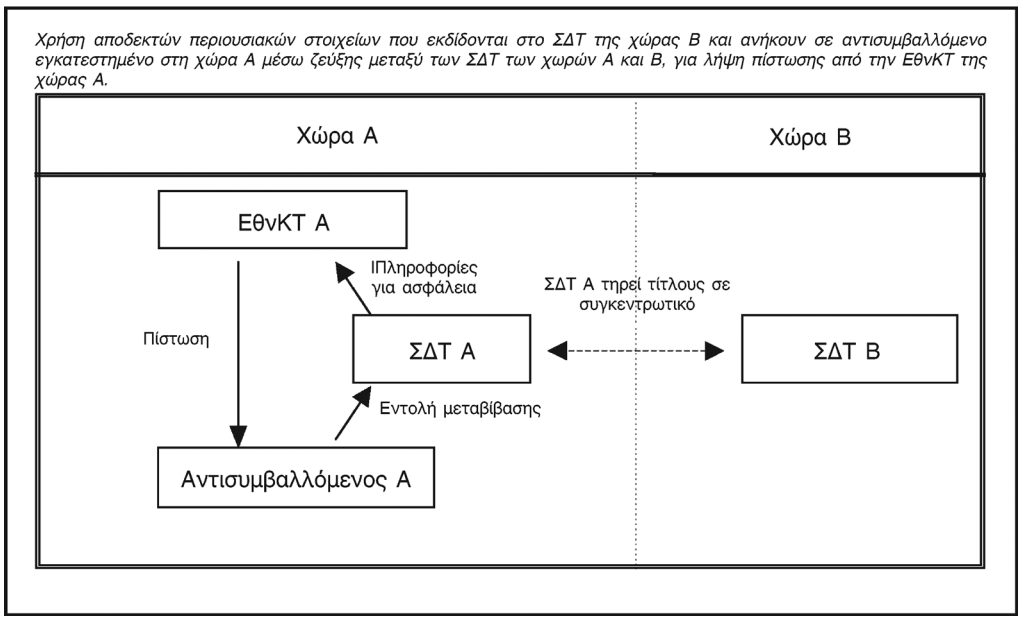

6.7. **Αποδοχή περιουσιακών στοιχείων εκφρασμένων σε νομίσματα εκτός του ευρώ σε έκτακτες περιπτώσεις**

Σε ορισμένες περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο δύναται με απόφασή του να ορίσει ότι είναι αποδεκτά ως ασφάλεια και ορισμένα εμπορεύσιμα χρεόγραφα, τα οποία έχουν εκδοθεί από κεντρικές κυβερνήσεις χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ που ανήκουν στην Ομάδα των 10 (G10) στο εθνικό τους νόμισμα. Στην περίπτωση αυτή διασαφηνίζονται τα εφαρμοστέα κριτήρια και γνωστοποιούνται στους αντισυμβαλλομένους οι διαδικασίες επιλογής και χρήσης ξένων τίτλων ως ασφάλειας, περιλαμβανομένων των πηγών και των αρχών αποτίμησης, των μέτρων ελέγχου κινδύνων και των διαδικασιών διακανονισμού.

Κατ' απόκλιση από όσα προβλέπονται στην ενότητα 6.2.1, τα ως άνω περιουσιακά στοιχεία δύνανται να κατατίθενται/καταχωρίζονται (εκδίδονται), να διακρατούνται και να διακανονίζονται εκτός του ΕΟΧ και να είναι, όπως προαναφέρθηκε, εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα εκτός του ευρώ. Περιουσιακά στοιχεία αυτού του είδους που χρησιμοποιούνται από έναν αντισυμβαλλόμενο θα πρέπει να βρίσκονται στην κυριότητά του.

Αντισυμβαλλόμενοι οι οποίοι είναι υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί εκτός ΕΟΧ και Ελβετίας δεν δύνανται να χρησιμοποιούν τέτοια περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ([102])

7.1. **Γενικά**

Η ΕΚΤ απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα να τηρούν υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά σε λογαριασμούς στις ΕθνΚΤ στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. Το νομικό πλαίσιο που διέπει αυτό το σύστημα προβλέπεται στο άρθρο 19 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 και στον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9. Η εφαρμογή του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9 διασφαλίζει ότι οι όροι του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος είναι ομοιόμορφοι σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ.

Το ύψος των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών που πρέπει να τηρεί κάθε πιστωτικό ίδρυμα καθορίζεται σύμφωνα με τη βάση υπολογισμού των αποθεματικών του. Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος παρέχει στους αντισυμβαλλομένους τη δυνατότητα να εκπληρώνουν τη σχετική υποχρέωση με βάση τα μέσα ημερήσια υπόλοιπα των λογαριασμών αποθεματικών τους κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου τήρησης. Επί των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα καταβάλλονται τόκοι, με το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος επιτελεί κατά βάση τις εξής νομισματικές λειτουργίες:

([102]) Το περιεχόμενο του παρόντος κεφαλαίου παρατίθεται μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς.

α) Σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος

Η δυνατότητα τήρησης των ελάχιστων αποθεματικών σε μέσα επίπεδα που προβλέπεται στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος έχει στόχο να συμβάλλει στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος, παρέχοντας στα ιδρύματα κίνητρο να εξομαλύνουν τις επιδράσεις των προσωρινών διακυμάνσεων της ρευστότητας.

β) Δημιουργία ή διεύρυνση διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας

Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος συμβάλλει στη δημιουργία ή στη διεύρυνση διαρθρωτικού ελλείμματος ρευστότητας. Αυτό διευκολύνει το Ευρωσύστημα να λειτουργεί αποτελεσματικά ως προμηθευτής ρευστότητας.

Κατά την εφαρμογή των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών η ΕΚΤ ενεργεί με γνώμονα τους σκοπούς του Ευρωσυστήματος, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 127 της συνθήκης και το άρθρο 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, πράγμα που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την τήρηση της αρχής κατά την οποία δεν πρέπει να προκαλείται σημαντική ανεπιθύμητη μετατόπιση λειτουργιών ή αποδιαμεσολάβηση.

7.2. **Ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών**

Σύμφωνα με το άρθρο 19.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα κράτη μέλη να τηρούν ελάχιστα αποθεματικά. Αυτό σημαίνει ότι στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος υπόκεινται και τα εντός της ζώνης του ευρώ υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που δεν έχουν συσταθεί στη ζώνη του ευρώ. Πάντως, τα εγκατεστημένα εκτός της ζώνης του ευρώ υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν συσταθεί στη ζώνη του ευρώ δεν υπόκεινται στο σύστημα αυτό.

Τα ιδρύματα απαλλάσσονται αυτοδικαίως από την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών από την έναρξη της περιόδου τήρησης, εντός της οποίας λαμβάνει χώρα ανάκληση της άδειας λειτουργίας τους ή παραίτηση από αυτή ή εντός της οποίας δικαστική ή άλλη αρμόδια αρχή κράτους μέλους αποφασίζει να κινήσει διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος. Εξάλλου, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου και τον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9 η ΕΚΤ δύναται, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, να απαλλάξει ιδρύματα από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, εάν αυτά τελούν υπό αναδιοργάνωση ή υπόκεινται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της χρήσης των κεφαλαίων τους που επιβάλλει η ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 75 της συνθήκης ή κράτος μέλος, ή η πρόσβασή τους στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος έχει ανασταλεί ή αποκλειστεί με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ, ή κρίνεται ότι η εφαρμογή των υποχρεώσεων αυτών στα συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα εξυπηρετούσε τους σκοπούς του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. Εάν η απαλλαγή αυτή αποφασίζεται για λόγους που συνδέονται με τους σκοπούς του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:

α) το ίδρυμα έχει άδεια να ασκεί δραστηριότητες μόνο για ειδικό σκοπό·

β) το ίδρυμα απαγορεύεται να ασκεί ενεργά τραπεζικές δραστηριότητες ανταγωνιζόμενο άλλα πιστωτικά ιδρύματα· ή/και

γ) το ίδρυμα υποχρεούται νομικά να διαθέτει όλες τις καταθέσεις που συγκεντρώνει για σκοπούς συναφείς προς την ενίσχυση της περιφερειακής ή/και διεθνούς ανάπτυξης.

Η ΕΚΤ καταρτίζει και τηρεί κατάλογο των ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος. Επίσης δημοσιεύει κατάλογο των ιδρυμάτων που απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος αυτού για λόγους διαφορετικούς από την υπαγωγή τους σε καθεστώς αναδιοργάνωσης ή τη δέσμευση κεφαλαίων τους ή/και την εφαρμογή σε αυτά άλλων μέτρων περιοριστικών της χρήσης των κεφαλαίων τους, τα οποία επιβάλλει η ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 75 της συνθήκης ή κράτος μέλος, ή την αναστολή ή τον αποκλεισμό της πρόσβασής τους στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ ([103]). Με βάση τους καταλόγους αυτούς οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να διαπιστώνουν αν τα στοιχεία του παθητικού τους αντιπροσωπεύουν υποχρεώσεις έναντι άλλου ιδρύματος το οποίο υπόκειται και αυτό στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Οι κατάλογοι διατίθενται στο κοινό κάθε μήνα, την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος και μετά το πέρας των εργασιών, και ισχύουν για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών για την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον μεθεπόμενο μήνα. Π.χ. ο κατάλογος που δημοσιεύεται στο τέλος Φεβρουαρίου ισχύει για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών κατά την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον Απρίλιο.

7.3. **Καθορισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

7.3.1. *Βάση υπολογισμού και συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών*

Η βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ενός ιδρύματος ορίζεται σύμφωνα με ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού του. Τα συναφή μεγέθη του ισολογισμού γνωστοποιούνται στις ΕθνΚΤ σύμφωνα με το γενικό πλαίσιο που διέπει τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ (βλέπε ενότητα 7.5) ([104]). Για τα ιδρύματα που υπόκεινται σε πλήρη υποχρέωση υποβολής πληροφοριών τα στοιχεία του ισολογισμού που ανάγονται στο τέλος ενός συγκεκριμένου ημερολογιακού μήνα χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της βάσης των αποθεματικών για την

([103]) Οι κατάλογοι διατίθενται στο κοινό μέσω του δικτυακού τόπου της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).
([104]) Το πλαίσιο υποβολής πληροφοριών για τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία παρουσιάζεται στο προσάρτημα 4.

περίοδο τήρησης που αρχίζει από το μεθεπόμενο μήνα. Παραδείγματος χάριν, η βάση των αποθεματικών που καθορίζεται με βάση τα στοιχεία του τέλους Φεβρουαρίου θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών των αντισυμβαλλομένων κατά την περίοδο τήρησης που αρχίζει τον Απρίλιο.

Το πλαίσιο υποβολής πληροφοριών για τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ προβλέπει τη δυνατότητα των μικρών ιδρυμάτων να απαλλαγούν μερικώς από την υποχρέωση υποβολής πληροφοριών. Τα ιδρύματα για τα οποία ισχύει αυτή η διάταξη υποχρεούνται να υποβάλλουν μόνο ένα περιορισμένο σύνολο στοιχείων του ισολογισμού τους σε τριμηνιαία βάση (στοιχεία τέλους τριμήνου) και σε μεγαλύτερη προθεσμία από ό,τι τα μεγαλύτερα ιδρύματα. Στην περίπτωση των μικρών ιδρυμάτων τα στοιχεία του ισολογισμού που υποβάλλονται για ένα συγκεκριμένο τρίμηνο χρησιμοποιούνται για να καθοριστεί, με χρονική υστέρηση δύο μηνών, η βάση των αποθεματικών για τις τρεις επόμενες περιόδους τήρησης. Παραδείγματος χάριν, η λογιστική κατάσταση του τέλους του πρώτου τριμήνου (του Μαρτίου) ισχύει για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών κατά τις περιόδους τήρησης που αρχίζουν τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, η ΕΚΤ δικαιούται να συμπεριλάβει στη βάση των αποθεματικών των ιδρυμάτων και υποχρεώσεις που απορρέουν από την αποδοχή κεφαλαίων, καθώς και υποχρεώσεις που απορρέουν από στοιχεία εκτός ισολογισμού. Στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος η βάση των αποθεματικών περιλαμβάνει μόνο δύο κατηγορίες στοιχείων του παθητικού, δηλαδή τις «καταθέσεις» και τα «εκδοθέντα χρεόγραφα» (βλέπε πλαίσιο 9).

Οι υποχρεώσεις έναντι άλλων ιδρυμάτων τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος και οι υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ και των συμμετεχουσών ΕθνΚΤ δεν περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών. Εν προκειμένω, εάν «εκδοθέντα χρεόγραφα» ευρίσκονται εις χείρας άλλων ιδρυμάτων που υπόκεινται και αυτά στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, το πιστωτικό ίδρυμα-εκδότης δικαιούται έκπτωση του αντίστοιχου ποσού από τη βάση των αποθεματικών του, εφόσον αποδείξει το πραγματικό ύψος αυτών των χρεογράφων. Εάν η προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων δεν είναι δυνατή, το πιστωτικό ίδρυμα-εκδότης μπορεί να εφαρμόσει μια πάγια έκπτωση με τη μορφή καθορισμένου ποσοστού ([105]) επί της κατηγορίας αυτής.

Οι συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών καθορίζονται από την ΕΚΤ, στο πλαίσιο του ανώτατου ορίου που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου. Στα περισσότερα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών η ΕΚΤ εφαρμόζει ενιαίο, όχι μηδενικό, συντελεστή. Ο συντελεστής αυτός προβλέπεται στον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9. Η ΕΚΤ καθορίζει μηδενικό συντελεστή για τις εξής κατηγορίες υποχρεώσεων: «καταθέσεις προθεσμίας με συμφωνημένη διάρκεια άνω των δυο ετών», «καταθέσεις υπό προειδοποίηση άνω των δυο ετών», «συμφωνίες επαναγοράς» και «χρεόγραφα με αρχική διάρκεια άνω των δυο ετών» (βλέπε πλαίσιο 9). Η ΕΚΤ διατηρεί το δικαίωμα να μεταβάλει ανά πάσα στιγμή τους συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Οι μεταβολές των συντελεστών ανακοινώνονται από την ΕΚΤ πριν από την πρώτη περίοδο τήρησης κατά την οποία θα τεθούν σε ισχύ.

7.3.2. *Υπολογισμός των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών*

Για τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών κάθε ιδρύματος τα ποσά των υποκείμενων στην υποχρέωση στοιχείων του παθητικού πολλαπλασιάζονται επί τους ισχύοντες ανά κατηγορία συντελεστές.

Κάθε ίδρυμα αφαιρεί το ποσό των 100 000 ευρώ από τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του σε κάθε κράτος μέλος όπου έχει εγκατάσταση. Η χορήγηση αυτής της απαλλαγής δεν θίγει τις νομικές υποχρεώσεις των ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος ([106]).

Τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά για κάθε περίοδο τήρησης στρογγυλοποιούνται στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό ευρώ.

ΠΛΑΙΣΙΟ 9

Βάση υπολογισμού και συντελεστές των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

A. ***Υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών και επί των οποίων εφαρμόζεται θετικός συντελεστής***

Καταθέσεις (*)

— Καταθέσεις διάρκειας μιας ημέρας

— Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια έως και δύο έτη

— Καταθέσεις υπό προειδοποίηση έως και δύο ετών

([105]) Βλέπε τον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό της πάγιας έκπτωσης δημοσιεύονται στους δικτυακούς τόπους της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu) και του Ευρωσυστήματος (προσάρτημα 5).

([106]) Για τα ιδρύματα που επιτρέπεται να υποβάλλουν ομαδοποιημένα στατιστικά στοιχεία σε συγκεντρωτική βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις του πλαισίου υποβολής πληροφοριών για τα νομισματικά και τραπεζικά στατιστικά στοιχεία (βλέπε προσάρτημα 4), θα χορηγείται μία μόνο τέτοια απαλλαγή για ολόκληρο τον όμιλο, εκτός εάν τα ιδρύματα παρέχουν λεπτομερή στοιχεία για τη βάση των αποθεματικών και τα τηρούμενα αποθεματικά, ώστε να μπορεί το Ευρωσύστημα να εξακριβώσει την ορθότητα και την ποιότητά τους και να καθορίσει τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά για κάθε ένα από τα πιστωτικά ιδρύματα του ομίλου.

(*) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 25/2009 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τη λογιστική κατάσταση του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2008/32) (ΕΕ L 15 της 20.1.2009, σ. 14) ορίζει ρητά ότι οι υποχρεώσεις από καταθέσεις αναφέρονται στην ονομαστική τους αξία. Ονομαστική αξία είναι το κεφάλαιο το οποίο ο οφειλέτης υποχρεούται συμβατικά να καταβάλει στον πιστωτή. Η τροποποίηση αυτή ήταν αναγκαία διότι η οδηγία 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1986, για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 372 της 31.12.1986, σ. 1) είχε τροποποιηθεί με αποτέλεσμα να επιτρέπεται η αποτίμηση ορισμένων χρηματοπιστωτικών μέσων στην εύλογη αξία τους.

Εκδοθέντα χρεόγραφα

— Χρεόγραφα με αρχική διάρκεια έως και δύο έτη

Β. ***Υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών και επί των οποίων εφαρμόζεται μηδενικός συντελεστής***

Καταθέσεις (*)

— Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια άνω των δύο ετών

— Καταθέσεις υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών

— Συμφωνίες επαναγοράς

Εκδοθέντα χρεόγραφα

— Χρεόγραφα με αρχική διάρκεια άνω των δύο ετών

Γ. ***Υποχρεώσεις που δεν περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών***

— Υποχρεώσεις έναντι άλλων ιδρυμάτων που υπόκεινται στο σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος

— Υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ και των συμμετεχουσών ΕθνΚΤ

7.4. **Τήρηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

7.4.1. *Περίοδος τήρησης*

Η ΕΚΤ δημοσιεύει ημερολογιακό πρόγραμμα των περιόδων τήρησης τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή κάθε έτους ([107]). Η περίοδος τήρησης αρχίζει κατά την ημερομηνία διακανονισμού της πρώτης πράξης κύριας αναχρηματοδότησης μετά τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου κατά την οποία έχει προγραμματιστεί η μηνιαία αξιολόγηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δημοσιευμένο ημερολογιακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί, π.χ. λόγω αλλαγής του προγράμματος των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

7.4.2. *Τηρούμενα αποθεματικά*

Κάθε ίδρυμα πρέπει να τηρεί τα ελάχιστα αποθεματικά του σε έναν ή περισσότερους λογαριασμούς αποθεματικών στην ΕθνΚΤ του κράτους μέλους στο οποίο έχει συσταθεί. Για τα ιδρύματα που διαθέτουν περισσότερα καταστήματα σε ένα κράτος μέλος, το κεντρικό κατάστημα έχει την ευθύνη να εκπληρώνει τη συνολική υποχρέωση για τα ελάχιστα αποθεματικά όλων των εγχώριων καταστημάτων του ιδρύματος ([108]). Εάν ένα ίδρυμα έχει εγκατάσταση σε περισσότερα κράτη μέλη, υποχρεούται να τηρεί ελάχιστα αποθεματικά στην ΕθνΚΤ κάθε κράτους μέλους στο οποίο έχει εγκατάσταση, σύμφωνα με τη βάση των αποθεματικών του στο αντίστοιχο κράτος μέλος.

Οι λογαριασμοί διακανονισμού τους οποίους τηρούν τα ιδρύματα στις ΕθνΚΤ μπορούν να χρησιμοποιούνται ως λογαριασμοί αποθεματικών. Τα ποσά που τηρούνται στους λογαριασμούς αποθεματικών μπορούν να χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του ενδοημερήσιου διακανονισμού. Το ημερήσιο ύψος των τηρούμενων αποθεματικών ενός ιδρύματος υπολογίζεται ως το υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικών, όπως διαμορφώνεται στο τέλος της ημέρας.

Ένα ίδρυμα μπορεί να ζητήσει από την ΕθνΚΤ του κράτους μέλους του οποίου είναι κάτοικος να του επιτρέψει να τηρεί όλα τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του μέσω ενδιάμεσου φορέα. Δυνατότητα τήρησης των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα έχουν κατά κανόνα μόνο τα ιδρύματα που η δομή τους είναι τέτοια, ώστε τμήμα της διοίκησής τους (π.χ. διαχείριση διαθεσίμων) συνήθως ασκείται από ενδιάμεσο φορέα (π.χ. τα δίκτυα τραπεζών αποταμιεύσεων και οι συνεταιριστικές τράπεζες μπορούν να τηρούν λογαριασμούς αποθεματικών σε κεντρικό επίπεδο). Η τήρηση υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα υπόκειται στις διατάξεις του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9.

7.4.3. *Τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών*

Επί των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών καταβάλλονται τόκοι, με επιτόκιο ίσο προς το μέσο όρο, στη διάρκεια της περιόδου τήρησης, του επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (σταθμισμένου ως προς τον αριθμό των ημερών), σύμφωνα με τον τύπο που ορίζεται στο πλαίσιο 10. Επί ποσών που τηρούνται καθ' υπέρβαση των απαιτούμενων ελάχιστων αποθεματικών δεν καταβάλλονται τόκοι. Οι τόκοι καταβάλλονται τη μεθεπόμενη εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ μετά το τέλος της περιόδου τήρησης την οποία αφορούν.

([107]) Το πρόγραμμα αυτό συνήθως ανακοινώνεται από την ΕΚΤ με δελτίο τύπου, το οποίο δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu). Το ίδιο πρόγραμμα δημοσιεύεται και στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στους δικτυακούς τόπους του Ευρωσυστήματος (βλέπε προσάρτημα 5).

([108]) Εάν ορισμένο ίδρυμα δεν έχει κεντρικό κατάστημα σε κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένο, πρέπει να ορίσει ένα υποκατάστημα το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την εκπλήρωση των συνολικών υποχρεώσεων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών όλων των καταστημάτων του ιδρύματος στο εν λόγω κράτος μέλος.

ΠΛΑΙΣΙΟ 10

Υπολογισμός των τόκων επί των τηρούμενων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών

Οι τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών υπολογίζονται με τον εξής τύπο:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Όπου:

R_t = πληρωτέοι τόκοι επί των τηρούμενων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών κατά την περίοδο τήρησης *t*.

H_t = μέσο ημερήσιο υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικών κατά την περίοδο τήρησης *t*.

n_t = αριθμός ημερών της περιόδου τήρησης *t*.

r_t = επιτόκιο επί των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών για την περίοδο τήρησης *t*. Εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες στρογγυλοποίησης του επιτοκίου στα δύο δεκαδικά ψηφία.

i = ημέρα υπ' αριθ. *i* της περιόδου τήρησης *t*.

MR_i = οριακό επιτόκιο της τελευταίας πράξης κύριας αναχρηματοδότησης που διακανονίζεται κατά ή πριν από την ημέρα υπ' αριθ. *i*.

7.5. **Υποβολή πληροφοριών, αναγνώριση και επαλήθευση της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών**

Οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών υπολογίζονται από τα ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών και υποβάλλονται στις ΕθνΚΤ σύμφωνα με το γενικό πλαίσιο που διέπει τις νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές της ΕΚΤ (βλέπε προσάρτημα 4). Το άρθρο 5 του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9 ορίζει τις διαδικασίες για τη γνωστοποίηση και την αναγνώριση της βάσης των αποθεματικών και της υποχρέωσης του ιδρύματος σε ελάχιστα αποθεματικά.

Η διαδικασία για τη γνωστοποίηση και αναγνώριση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ενός ιδρύματος είναι η εξής. Η οικεία ΕθνΚΤ ή το ίδρυμα αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να υπολογίσει τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του ιδρύματος για τη συγκεκριμένη περίοδο τήρησης. Τα υπολογισθέντα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά γνωστοποιούνται από το ένα μέρος στο άλλο το αργότερο τρεις εργάσιμες ημέρες της ΕθνΚΤ πριν από την έναρξη της περιόδου τήρησης. Η ΕθνΚΤ δύναται να ορίσει συντομότερη προθεσμία για τη γνωστοποίηση των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Δύναται επίσης να τάξει στο ίδρυμα επιπλέον προθεσμίες για γνωστοποίηση τυχόν αναθεωρήσεων τόσο της βάσης υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών όσο και των ήδη γνωστοποιηθέντων υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Ο ειδοποιηθείς αναγνωρίζει τα υπολογισθέντα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά το αργότερο μία εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ πριν από την έναρξη της περιόδου τήρησης. Αν ο ειδοποιηθείς δεν απαντήσει στη γνωστοποίηση μέχρι το τέλος της εργάσιμης ημέρας της ΕθνΚΤ που προηγείται της ημέρας έναρξης της περιόδου τήρησης, λογίζεται ότι έχει αναγνωρίσει το ύψος των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του ιδρύματος για την εν λόγω περίοδο τήρησης. Μετά την αναγνώριση, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του ιδρύματος για τη σχετική περίοδο τήρησης δεν μπορούν να αναθεωρηθούν.

Στην περίπτωση των ιδρυμάτων που επιτρέπεται να ενεργούν ως ενδιάμεσοι φορείς για την έμμεση τήρηση αποθεματικών άλλων ιδρυμάτων, ο κανονισμός ΕΚΤ/2003/9 προβλέπει ειδικές υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών. Η τήρηση αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα δεν μεταβάλλει τις υποχρεώσεις υποβολής στατιστικών στοιχείων εκ μέρους των ιδρυμάτων που τηρούν τα αποθεματικά τους μέσω ενδιάμεσου φορέα.

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ δικαιούνται, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2531/98 του Συμβουλίου, να επαληθεύουν την ακρίβεια και την ποιότητα των πληροφοριών που συλλέγουν.

7.6. **Μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών**

Συντρέχει περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών εάν το μέσο ημερήσιο υπόλοιπο στο λογαριασμό (ή στους λογαριασμούς) αποθεματικών ενός ιδρύματος κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης υπολείπεται των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του για την αντίστοιχη περίοδο τήρησης.

Εάν ένα ίδρυμα δεν εκπληρώνει συνολικά ή εν μέρει τις υποχρεώσεις του, η ΕΚΤ δύναται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2531/98, να επιβάλει διαζευκτικά τις ακόλουθες κυρώσεις:

α) χρηματική ποινή, υπολογιζόμενη ως ποσοστό ίσο με το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά έως και 5 εκατοστιαίες μονάδες επί του ποσού κατά το οποίο τα τηρούμενα αποθεματικά υπολείπονται των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος·

β) χρηματική ποινή, υπολογιζόμενη ως ποσοστό έως και διπλάσιο του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης επί του ποσού κατά το οποίο τα τηρούμενα αποθεματικά υπολείπονται των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος·

γ) να υποχρεώσει το εν λόγω ίδρυμα να προβεί σε άτοκη κατάθεση στην ΕΚΤ ή στην ΕθνΚΤ, ύψους έως και τριπλασίου του ποσού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών που υπολείπεται. Η διάρκεια της κατάθεσης δεν δύναται να υπερβαίνει την περίοδο κατά την οποία το ίδρυμα δεν συμμορφώνεται με την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

Εάν ένα ίδρυμα δεν συμμορφώνεται με άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από κανονισμούς και αποφάσεις της ΕΚΤ σχετικά με το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος (π.χ. εάν τα σχετικά στοιχεία δεν διαβιβαστούν έγκαιρα ή είναι ανακριβή), η ΕΚΤ δικαιούται να επιβάλλει κυρώσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2532/98 και τον ΕΚΤ/1999/4. Η εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ δύναται να ορίζει και να δημοσιεύει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2531/98 ([109]).

Επιπλέον, σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων των υποχρεώσεων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, το Ευρωσύστημα δύναται να αναστέλλει το δικαίωμα συμμετοχής των αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανοικτής αγοράς.

([109]) Τα εν λόγω κριτήρια δημοσιεύθηκαν στην ανακοίνωση με τίτλο «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών» (ΕΕ C 39 της 11.2.2000, σ. 3).

Προσάρτημα 1

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κατάλογος παραδειγμάτων

Παράδειγμα 1 Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου

Παράδειγμα 2 Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Παράδειγμα 3 Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Παράδειγμα 4 Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για απορρόφηση ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Παράδειγμα 5 Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Παράδειγμα 6 Μέτρα ελέγχου κινδύνων

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας σταθερού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά μέσω αντιστρεπτέας συναλλαγής που διενεργείται με δημοπρασία σταθερού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενος	Προσφορά
Τράπεζα 1	30
Τράπεζα 2	40
Τράπεζα 3	70
Σύνολο	140

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει συνολικά 105 εκατ. ευρώ.

Το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75\,\%$$

Η κατανομή προς τους αντισυμβαλλομένους έχει ως εξής:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενος	Προσφορά	Ποσό κατανομής
Τράπεζα 1	30	22,5
Τράπεζα 2	40	30,0
Τράπεζα 3	70	52,5
Σύνολο	140	105,0

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Αντιστρεπτέα συναλλαγή για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά μέσω αντιστρεπτέας συναλλαγής που διενεργείται με δημοπρασία ανταγωνιστικού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Σύνολο	30	45	70	145	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 94 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτει οριακό επιτόκιο 3,05 %.

Όλες οι προσφορές άνω του 3,05 % (σωρευτικού ύψους 80 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στο επιτόκιο 3,05 % το ποσοστό κατανομής έχει ως εξής:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\ \%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 βάσει του οριακού επιτοκίου είναι π.χ.:

$$0{,}4 \times 10 = 4$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	30,0	45,0	70,0	145
Σύνολο κατανομής	14,0	34,0	46,0	94

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου»), το επιτόκιο το οποίο εφαρμόζεται στα ποσά που κατανέμονται στους αντισυμβαλλομένους είναι 3,05 %.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία «αμερικανικού τύπου»), στα ποσά που κατανέμονται στους αντισυμβαλλομένους δεν εφαρμόζεται το ίδιο επιτόκιο. Παραδείγματος χάριν, η Τράπεζα 1 λαμβάνει 5 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,07 %, 5 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,06 % και 4 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,05 %.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά εκδίδοντας πιστοποιητικά χρέους μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου.

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25

Επιτόκιο (%)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο προσφορών	Σωρευτικό ύψος προσφορών
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Σύνολο	55	70	55	180	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να διαθέσει τίτλους ονομαστικής αξίας 124,5 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτει οριακό επιτόκιο 3,05 %.

Όλες οι προσφορές κάτω του 3,05 % (σωρευτικού ύψους είναι 65 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στο επιτόκιο 3,05 % το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85\ \%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 βάσει του οριακού επιτοκίου είναι π.χ.:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	55,0	70,0	55,0	180,0
Σύνολο κατανομής	42,0	49,0	33,5	124,5

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για απορρόφηση ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά διενεργώντας πράξη ανταλλαγής νομισμάτων βάσει της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου. (Σημείωση: Στο παράδειγμα αυτό οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής του ευρώ είναι θετικές).

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (× 10 000)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο	Σωρευτικό ύψος προσφορών
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205

Διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (× 10 000)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο	Σωρευτικό ύψος προσφορών
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Σύνολο	65	90	80	235	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 158 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτουν οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,63. Όλες οι προσφορές άνω του 6,63 (των οποίων το σωρευτικό ύψος είναι 65 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,63 το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\ \%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι π.χ.:

$$0{,}93 \times 25 = 23{,}25$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23{,}25 = 48{,}25$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	65,0	90,0	80,0	235,0
Σύνολο κατανομής	48,25	52,55	57,20	158,0

Η ΕΚΤ καθορίζει την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου για την πράξη ανταλλαγής σε 1,1300.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου»), κατά την ημερομηνία έναρξης της πράξης ανταλλαγής το Ευρωσύστημα αγοράζει 158 000 000 ευρώ και πωλεί 178 540 000 δολάρια ΗΠΑ. Κατά την ημερομηνία λήξης της πράξης, το Ευρωσύστημα πωλεί 158 000 000 ευρώ και αγοράζει 178 644 754 δολάρια ΗΠΑ (η προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία είναι 1,130663 = 1,1300 + 0,000663).

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία «αμερικανικού τύπου»), το Ευρωσύστημα ανταλλάσσει τα ποσά ευρώ και δολαρίων ΗΠΑ όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Άμεση συναλλαγή			Προθεσμιακή συναλλαγή		
Συναλλαγματική ισοτιμία	Αγορά ευρώ	Πώληση δολαρίων ΗΠΑ	Συναλλαγματική ισοτιμία	Πώληση ευρώ	Αγορά δολαρίων ΗΠΑ
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Σύνολο	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων για παροχή ρευστότητας μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου

Η ΕΚΤ αποφασίζει να προσφέρει ρευστότητα στην αγορά διενεργώντας πράξη ανταλλαγής νομισμάτων βάσει της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ μέσω δημοπρασίας ανταγωνιστικού επιτοκίου. (Σημείωση: Στο παράδειγμα οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής του ευρώ είναι θετικές).

Τρεις αντισυμβαλλόμενοι υποβάλλουν τις εξής προσφορές:

Διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (× 10 000)	Ποσό (σε εκατ. ευρώ)				
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο	Σωρευτικό ύψος προσφορών
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Σύνολο	60	85	75	220	

Η ΕΚΤ αποφασίζει να κατανείμει 197 εκατ. ευρώ, οπότε προκύπτουν οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,54. Όλες οι προσφορές κάτω του 6,54 (των οποίων το σωρευτικό ύψος είναι 195 εκατ. ευρώ) ικανοποιούνται πλήρως. Στις διαφορικές μονάδες ανταλλαγής 6,54 το ποσοστό κατανομής είναι:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\ \%$$

Η κατανομή στην Τράπεζα 1 στις οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής είναι π.χ.:

$$0{,}10 \times 5 = 0{,}5$$

Το συνολικό ποσό που κατανέμεται στην Τράπεζα 1 είναι:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0{,}5 = 55{,}5$$

Τα αποτελέσματα της κατανομής συνοψίζονται ως εξής:

(σε εκατ. ευρώ)

Αντισυμβαλλόμενοι	Ποσό			
	Τράπεζα 1	Τράπεζα 2	Τράπεζα 3	Σύνολο
Σύνολο προσφορών	60,0	85,0	75,0	220
Σύνολο κατανομής	55,5	75,5	66,0	197

Η ΕΚΤ καθορίζει την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ για την πράξη ανταλλαγής σε 1,1300.

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με ενιαίο επιτόκιο (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου»), κατά την ημερομηνία έναρξης της πράξης ανταλλαγής το Ευρωσύστημα πωλεί 197 000 000 ευρώ και αγοράζει 222 610 000 δολάρια ΗΠΑ. Κατά την ημερομηνία λήξης της πράξης, το Ευρωσύστημα αγοράζει 197 000 000 ευρώ και πωλεί 222 738 838 δολάρια ΗΠΑ (η προθεσμιακή συναλλαγματική ισοτιμία είναι 1,130654 = 1,1300 + 0,000654).

Εάν ακολουθείται μέθοδος κατανομής με πολλαπλό επιτόκιο (δημοπρασία «αμερικανικού τύπου»), το Ευρωσύστημα ανταλλάσσει τα ποσά ευρώ και δολαρίων ΗΠΑ που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Άμεση συναλλαγή			Προθεσμιακή συναλλαγή		
Συναλλαγματική ισοτιμία	Πώληση ευρώ	Αγορά δολαρίων ΗΠΑ	Συναλλαγματική ισοτιμία	Αγορά ευρώ	Πώληση δολαρίων ΗΠΑ
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Σύνολο	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 6

Μέτρα ελέγχου κινδύνων

Σ' αυτό το παράδειγμα παρουσιάζεται το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων που εφαρμόζεται για τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παρέχονται ως ασφάλεια στις πράξεις παροχής ρευστότητας του Ευρωσυστήματος ([110]). Υποθέτουμε ότι ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στις ακόλουθες πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος:

α) Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 28 Ιουλίου 2004 και λήξη στις 4 Αυγούστου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 50 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,24 %.

β) Πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 29 Ιουλίου 2004 και λήξη στις 21 Οκτωβρίου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 45 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,56 %.

γ) Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης με έναρξη στις 4 Αυγούστου 2004 και λήξη στις 11 Αυγούστου 2004, μέσω της οποίας κατανέμεται στον αντισυμβαλλόμενο ποσό 35 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,26 %.

Τα χαρακτηριστικά των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται από τον αντισυμβαλλόμενο ως ασφάλεια για τις εν λόγω πράξεις περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα 1.

Πίνακας 1

Εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως υποκείμενοι τίτλοι

Χαρακτηριστικά						
Όνομα	Είδος	Ημερομηνία λήξης	Είδος Τοκομεριδίου	Συχνότητα Τοκομεριδίου	Εναπομένουσα διάρκεια	Περικοπή αποτίμησης
Τίτλος Α	Καλυμμένη τραπεζική ομολογία τύπου Jumbo	30.08.2008	Σταθερό	6 μήνες	4 έτη	3,50 %
Τίτλος Β	Ομόλογο κεντρικής κυβέρνησης	19.11.2008	Κυμαινόμενο	12 μήνες	4 έτη	0,50 %
Τίτλος Γ	Εταιρικό ομόλογο	12.05.2015	Μηδενικό		> 10 έτη	15,00 %
Τιμές σε ποσοστά % (συμπεριλαμβάνονται οι δεδουλευμένοι τόκοι) (*)						
28.7.2004	29.7.2004	30.7.2004	2.8.2004	3.8.2004	4.8.2004	5.8.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Οι τιμές που αναγράφονται για μια συγκεκριμένη ημέρα αποτίμησης αντιστοιχούν στην πιο αντιπροσωπευτική τιμή κατά την προηγούμενη εργάσιμη ημέρα.

([110]) Το παράδειγμα βασίζεται στην παραδοχή ότι κατά τον υπολογισμό της ανάγκης για κάλυψη διαφορών αποτίμησης λαμβάνονται υπόψη οι δεδουλευμένοι τόκοι επί της παρεχόμενης ρευστότητας και εφαρμόζεται σημείο ενεργοποίησης 0,5 % της παρεχόμενης ρευστότητας.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Πρώτον, υποθέτουμε ότι η ΕθνΚΤ εφαρμόζει σύστημα σύμφωνα με το οποίο γίνεται εξειδίκευση των περιουσιακών στοιχείων για κάθε συναλλαγή. Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση. Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων μπορεί να περιγραφεί ως εξής (βλέπε και τον πίνακα 2):

1. Στις 28 Ιουλίου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στην πράξη κύριας αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την ΕθνΚΤ, η οποία αγοράζει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 50,6 εκατ. ευρώ. Ο τίτλος Α είναι καλυμμένη τραπεζική ομολογία τύπου Jumbo σταθερού επιτοκίου και λήγει στις 30 Αυγούστου 2008. Έχει δηλαδή εναπομένουσα διάρκεια τεσσάρων ετών, οπότε απαιτείται περικοπή αποτίμησης 3,5 %. Η τρέχουσα τιμή του τίτλου Α στην αντίστοιχη αγορά αναφοράς τη συγκεκριμένη ημέρα είναι 102,63 % και περιλαμβάνει τους δεδουλευμένους τόκους. Ο αντισυμβαλλόμενος πρέπει να παραδώσει τίτλους Α αξίας τόσης ώστε, μετά την αφαίρεση του 3,5 % λόγω της περικοπής αποτίμησης, να υπερκαλύπτεται το ποσό των 50 εκατ. ευρώ που του έχει κατανεμηθεί. Έτσι, ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 50,6 εκατ. ευρώ, των οποίων η προσαρμοσμένη αγοραία αξία εκείνη την ημέρα είναι 50 113 203 ευρώ.

2. Στις 29 Ιουλίου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει στην πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την ΕθνΚΤ, η οποία αγοράζει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 21 εκατ. ευρώ (αγοραία τιμή 101,98 %, περικοπή αποτίμησης 3,5 %) και τίτλους Β ονομαστικής αξίας 25 εκατ. ευρώ (αγοραία τιμή 98,35 %). Ο τίτλος Β είναι ομόλογο του Δημοσίου με κυμαινόμενο επιτόκιο, επί του οποίου εφαρμόζεται περικοπή αποτίμησης 0,5 %. Η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων Α και Β αυτή την ημέρα είναι 45 130 810 ευρώ, συνεπώς υπερβαίνει το απαιτούμενο ποσό των 45 000 000 ευρώ.

   Στις 29 Ιουλίου 2004 γίνεται νέα αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν ως ασφάλεια για την πράξη κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 28 Ιουλίου 2004. Η αγοραία τιμή του τίτλου Α είναι 101,98 %, οπότε η προσαρμοσμένη αγοραία τιμή του, μετά την εφαρμογή της περικοπής αποτίμησης είναι μεταξύ του ανώτερου και του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης. Η αρχικά συσταθείσα ασφάλεια θεωρείται συνεπώς ότι καλύπτει το ποσό της χορηγηθείσας ρευστότητας συν τους δεδουλευμένους τόκους οι οποίοι ανέρχονται σε 5 889 ευρώ.

3. Στις 30 Ιουλίου 2004 τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται εκ νέου: η αγοραία τιμή του τίτλου Α είναι 100,55 % και η αγοραία τιμή του τίτλου Β είναι 97,95 %. Οι δεδουλευμένοι τόκοι ανέρχονται σε 11 778 ευρώ για την πράξη κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 28 Ιουλίου 2004 και σε 5 700 ευρώ για την πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης που διενεργήθηκε στις 29 Ιουλίου 2004. Κατά συνέπεια, η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων Α στην πρώτη συναλλαγή υπολείπεται του ποσού της συναλλαγής που πρέπει να καλυφθεί (δηλαδή του ύψους της παρασχεθείσας ρευστότητας συν τους δεδουλευμένους τόκους) κατά 914 218 ευρώ και είναι επίσης χαμηλότερη από το κατώτερο σημείο ενεργοποίησης, δηλαδή τα 49 761 719 ευρώ. Ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 950 000 ευρώ ούτως ώστε, μετά την αφαίρεση της περικοπής αποτίμησης 3,5 % από την αγοραία αξία που υπολογίζεται βάσει της τιμής 100,55 %, να αποκαθιστάται το απαιτούμενο ύψος της ασφάλειας ([111]).

   Ο μηχανισμός κάλυψης των διαφορών αποτίμησης ενεργοποιείται και για τη δεύτερη συναλλαγή εφόσον η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των τίτλων που χρησιμοποιούνται για τη συναλλαγή (44 741 520 ευρώ) υπολείπεται του κατώτερου σημείου ενεργοποίησης (44 780 672 ευρώ). Έτσι ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Β αξίας 270 000 ευρώ, με προσαρμοσμένη αγοραία αξία 263 143 ευρώ.

4. Στις 2 και στις 3 Αυγούστου 2004 γίνονται νέες αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων, χωρίς να ενεργοποιείται ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης για τις συναλλαγές οι οποίες διενεργήθηκαν στις 28 και στις 29 Ιουλίου 2004.

5. Στις 4 Αυγούστου 2004 ο αντισυμβαλλόμενος αποπληρώνει τη ρευστότητα που του χορηγήθηκε μέσω της πράξης κύριας αναχρηματοδότησης της 28ης Ιουλίου 2004, μαζί με τους δεδουλευμένους τόκους που ανέρχονται σε 41 222 ευρώ. Η ΕθνΚΤ του επιστρέφει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 51 550 000 ευρώ.

   Την ίδια ημέρα ο αντισυμβαλλόμενος συμμετέχει σε νέα πράξη κύριας αναχρηματοδότησης συνάπτοντας συμφωνία επαναγοράς με την ΕθνΚΤ, η οποία αγοράζει τίτλους Γ ονομαστικής αξίας 75 εκατ. ευρώ. Εφόσον ο τίτλος Γ είναι εταιρικό ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου με εναπομένουσα διάρκεια άνω των 10 ετών, εφαρμόζεται περικοπή αποτίμησης 15 %, οπότε η αντίστοιχη προσαρμοσμένη αγοραία αξία αυτή την ημέρα είναι 35 068 875.

   Από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που παραδόθηκαν ως ασφάλεια για την πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της 29ης Ιουλίου 2004 προκύπτει ότι η προσαρμοσμένη αγοραία αξία των παραδοθέντων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης κατά 262 000 ευρώ περίπου, οπότε η ΕθνΚΤ επιστρέφει στον αντισυμβαλλόμενο τίτλους Β ονομαστικής αξίας 262 000 ευρώ ([112]).

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Δεύτερον, υποθέτουμε ότι η ΕθνΚΤ εφαρμόζει σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών. Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο ασφαλειών του αντισυμβαλλομένου δεν εξειδικεύονται για συγκεκριμένες συναλλαγές.

Και σ' αυτή την περίπτωση ακολουθεί η ίδια σειρά ενεργειών, όπως και με το σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών. Η βασική διαφορά είναι ότι, κατά τις ημερομηνίες ανατίμησης, η προσαρμοσμένη αγοραία αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων του

([111]) Οι ΕθνΚΤ μπορούν να ζητήσουν την κάλυψη της διαφοράς με καταβολή μετρητών και όχι τίτλων.

([112]) Εάν η ΕθνΚΤ πρέπει να αποδώσει ένα περιθώριο στον αντισυμβαλλόμενο στο πλαίσιο της δεύτερης συναλλαγής, είναι δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις να γίνει συμψηφισμός με το περιθώριο που καταβάλλεται στην ΕθνΚΤ από τον αντισυμβαλλόμενο στο πλαίσιο της πρώτης συναλλαγής. Στην περίπτωση αυτή γίνεται μόνο μία καταβολή περιθωρίου.

χαρτοφυλακίου ασφαλειών πρέπει να καλύπτει το συνολικό ποσό όλων των εκκρεμών συναλλαγών του αντισυμβαλλομένου με την ΕθνΚΤ. Το συμπληρωματικό περιθώριο που λόγω διαφοράς αποτίμησης πρέπει να καλυφθεί στις 30 Ιουλίου 2004 είναι και πάλι 1 178 398 ευρώ, δηλαδή ακριβώς το ίδιο όπως και με το σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών. Ο αντισυμβαλλόμενος παραδίδει τίτλους Α ονομαστικής αξίας 1 300 000 ευρώ ούτως ώστε, μετά την αφαίρεση της περικοπής 3,5 % από την αγοραία αξία που υπολογίζεται βάσει της τιμής 100,55 %, να αποκαθιστάται το απαιτούμενο ύψος της ασφάλειας.

Επιπλέον, στις 4 Αυγούστου 2004, οπότε λήγει η πράξη κύριας αναχρηματοδότησης της 28ης Ιουλίου 2004, ο αντισυμβαλλόμενος είναι δυνατόν να διατηρήσει τους τίτλους στο λογαριασμό ενεχύρου του ή να αντικαταστήσει ένα περιουσιακό στοιχείο με άλλο όπως φαίνεται στο παράδειγμα, όπου τίτλοι Α ονομαστικής αξίας 51,9 εκατ. ευρώ αντικαθίστανται με τίτλους Γ ονομαστικής αξίας 75,5 εκατ. ευρώ, για να καλυφθεί η χορηγηθείσα ρευστότητα συν τους δεδουλευμένους τόκους για όλες τις πράξεις αναχρηματοδότησης.

Το πλαίσιο ελέγχου κινδύνων στο σύστημα συγκέντρωσης περιγράφεται στον πίνακα 3.

Πίνακας 2

Σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών

Ημερομηνία	Εκκρεμείς συναλλαγές	Έναρξη	Λήξη	Επιτόκιο	Χορηγηθείσα ρευστότητα	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί	Κατώτερο σημείο ενεργοποίησης	Ανώτερο σημείο ενεργοποίησης	Προσαρμοσμένη αγοραία αξία	Συμπληρωματικό περιθώριο
28.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
29.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
30.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
2.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
3.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
4.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
5.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Πίνακας 3

Σύστημα συγκέντρώσης των ασφαλειών

Ημερομηνία	Εκκρεμείς συναλλαγές	Έναρξη	Λήξη	Επιτόκιο	Χορηγηθείσα ρευστότητα	Δεδουλευμένοι τόκοι	Συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί	Κατώτερο σημείο ενεργοποίη-σης (*)	Ανώτερο σημείο ενεργοποίη-σης (**)	Προσαρμο-σμένη αγοραία αξία	Συμπληρω-ματικό περιθώριο
28.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Δεν εφαρμόζεται	50 113 203	—
29.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Δεν εφαρμόζεται	94 926 624	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—					
30.7.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Δεν εφαρμόζεται	93 839 080	– 1 178 398
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700					
2.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Δεν εφαρμόζεται	95 487 902	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800					
3.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Δεν εφαρμόζεται	95 399 949	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500					
4.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Δεν εφαρμόζεται	80 333 458	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200					
5.8.2004	Κύρια αναχρηματοδότηση	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Δεν εφαρμόζεται	80 248 396	—
	Πιο μακροπρόθεσμη αναχρηματοδότηση	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900					

(*) Στο σύστημα συγκέντρωσης, το κατώτερο σημείο ενεργοποίησης είναι το όριο κάτω από το οποίο ενεργοποιείται ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης. Στην πράξη οι περισσότερες ΕθνΚΤ απαιτούν την παροχή πρόσθετης ασφάλειας οσάκις η προσαρμοσμένη (μετά την εφαρμογή της περικοπής αποτίμησης) αγοραία αξία του χαρτοφυλακίου ασφαλειών μειώνεται κάτω από το συνολικό ποσό που πρέπει να καλυφθεί.

(**) Στο σύστημα συγκέντρωσης, το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης στερείται νοήματος, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος επιδιώκει να διατηρεί σταθερά ένα πλεονάζον ποσό ασφαλειών ώστε να ελαχιστοποιεί τις σχετικές δοσοληψίες.

Προσάρτημα 2

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Αθέτηση (default event) ή γεγονός αθέτησης υποχρέωσης ή γεγονός αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου: γεγονός, το οποίο αναφέρεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAF) και καλύπτεται από τον ορισμό που περιέχεται στην οδηγία 2006/48/ΕΚ και στην οδηγία 2006/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων ([113]) [από κοινού αναφερόμενες ως η «οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις» (ΟΚΑ)]. Συγκεκριμένα, υπάρχει αθέτηση όταν «α) το πιστωτικό ίδρυμα εκτιμά ότι ο οφειλέτης δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει πλήρως την πιστωτική του υποχρέωση έναντι του πιστωτικού ιδρύματος, της μητρικής του επιχείρησης ή μιας από τις θυγατρικές του, εκτός εάν το πιστωτικό ίδρυμα προσφύγει σε μέτρα όπως η ρευστοποίηση της εξασφάλισης (εάν υπάρχει)» ή/και «β) ο οφειλέτης είναι σε καθυστέρηση πληρωμών άνω των 90 ημερών σε οποιαδήποτε σημαντική πιστωτική υποχρέωση έναντι του ιδρύματος, της μητρικής του επιχείρησης ή των θυγατρικών του».

Αντιστρεπτέα συναλλαγή (reverse transaction): συναλλαγή μέσω της οποίας η ΕθνΚΤ αγοράζει ή πωλεί περιουσιακά στοιχεία με συμφωνία επαναγοράς ή χορηγεί πιστώσεις έναντι ενεχύρου.

Αντισυμβαλλόμενος (counterparty): ο αντισυμβαλλόμενος σε ορισμένη χρηματοοικονομική συναλλαγή (π.χ. σε μια συναλλαγή με την κεντρική τράπεζα).

Ανώτατο επιτόκιο προσφοράς (maximum bid rate): το ανώτατο επιτόκιο που μπορούν να αναφέρουν στις προσφορές τους οι αντισυμβαλλόμενοι κατά τις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου. Προσφορές με επιτόκιο υψηλότερο του ανώτατου επιτοκίου προσφοράς που ανακοινώνει η ΕΚΤ απορρίπτονται.

Ανώτατο όριο προσφοράς (maximum bid limit): το ανώτατο ποσό προσφοράς που μπορεί να υποβάλει κάθε αντισυμβαλλόμενος σε μια δημοπρασία. Το Ευρωσύστημα δύναται να επιβάλει ανώτατα όρια προσφοράς, προκειμένου να αποτρέψει την υποβολή δυσανάλογα υψηλών προσφορών από μεμονωμένους αντισυμβαλλομένους.

Αποδοχή καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας (collection of fixed-term deposits): μέσο νομισματικής πολιτικής που μπορεί να χρησιμοποιήσει το Ευρωσύστημα για την εξομάλυνση των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας, αποδεχόμενο έντοκες καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι σε λογαριασμούς στις ΕθνΚΤ, προκειμένου να απορροφήσει ρευστότητα από την αγορά.

Αποθετήριο (depository): φορέας, κύρια λειτουργία του οποίου είναι η καταχώριση τίτλων σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή και κάθε μεταβολής όσον αφορά την κυριότητά τους.

Αποτίμηση με την τρέχουσα τιμή της αγοράς (marking to market): βλέπε περιθώριο διαφορών αποτίμησης.

Αποϋλοποίηση (dematerialisation): η κατάργηση των ενσώματων τίτλων ή εγγράφων που ενσωματώνουν δικαίωμα κυριότητας επί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, έτσι ώστε τα στοιχεία αυτά να υφίστανται μόνο ως λογιστικές εγγραφές.

Αρχικό περιθώριο (initial margin): μέτρο ελέγχου κινδύνων που δύναται να εφαρμόσει το Ευρωσύστημα στις αντιστρεπτέες συναλλαγές, συνεπεία του οποίου η αξία των περιουσιακών στοιχείων που απαιτούνται ως ασφάλεια για ορισμένη συναλλαγή πρέπει να ισούται με το ύψος της χρηματοδότησης που χορηγείται στον αντισυμβαλλόμενο, προσαυξημένο κατά την αξία του αρχικού περιθωρίου.

Βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών ή βάση των αποθεματικών (reserve base): το άθροισμα των στοιχείων της λογιστικής κατάστασης ορισμένου πιστωτικού ιδρύματος, με βάση τα οποία υπολογίζονται τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του.

Δημοπρασία (tender procedure): διαδικασία κατά την οποία η κεντρική τράπεζα παρέχει ρευστότητα στην αγορά ή απορροφά ρευστότητα από την αγορά με βάση ανταγωνιστικές προσφορές που υποβάλλουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Οι πλέον ανταγωνιστικές προσφορές ικανοποιούνται κατά σειρά προτεραιότητας, μέχρις ότου εξαντληθεί το συνολικό ποσό ρευστότητας που πρόκειται να παρασχεθεί ή να απορροφηθεί από την κεντρική τράπεζα.

Δημοπρασία «αμερικανικού τύπου» (American auction): βλέπε δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου.

Δημοπρασία ανταγωνιστικού επιτοκίου (variable rate tender): δημοπρασία κατά την οποία οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους τόσο το χρηματικό ποσό όσο και το επιτόκιο με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με την κεντρική τράπεζα.

Δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου (δημοπρασία «ολλανδικού τύπου») (single rate auction - Dutch auction): δημοπρασία κατά την οποία το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) που εφαρμόζεται για όλες τις επιτυχείς προσφορές ισούται με το οριακό επιτόκιο.

Δημοπρασία «ολλανδικού τύπου» (Dutch auction): βλέπε δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου.

Δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου (δημοπρασία «αμερικανικού τύπου») (multiple rate auction - American auction): δημοπρασία κατά την οποία το επιτόκιο κατανομής (ή η τιμή/οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής) ισούται με το επιτόκιο κάθε μεμονωμένης προσφοράς.

Δημοπρασία ποσού (volume tender): βλέπε δημοπρασία σταθερού επιτοκίου.

([113]) ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 201.

Δημοπρασία σταθερού επιτοκίου (fixed rate tender): δημοπρασία κατά την οποία το επιτόκιο προκαθορίζεται από την κεντρική τράπεζα και οι αντισυμβαλλόμενοι αναφέρουν στις προσφορές τους το ποσό με το οποίο επιθυμούν να συμμετάσχουν στη συναλλαγή με το προκαθορισμένο αυτό επιτόκιο.

Διαρθρωτική πράξη (structural operation): πράξη ανοικτής αγοράς την οποία διενεργεί το Ευρωσύστημα με κύριο σκοπό να προσαρμόζει τη διαρθρωτική θέση ρευστότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα έναντι του Ευρωσυστήματος.

Διασυνοριακός διακανονισμός (cross-border settlement): διακανονισμός που πραγματοποιείται σε χώρα διαφορετική από τη χώρα εγκατάστασης του ενός ή αμφότερων των αντισυμβαλλομένων.

Διαφορική μονάδα ανταλλαγής (swap point): στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων, η διαφορά της συναλλαγματικής ισοτιμίας του προθεσμιακού σκέλους της συναλλαγής από τη συναλλαγματική ισοτιμία του άμεσου σκέλους της συναλλαγής (την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία).

Διεθνής Κωδικός Αναγνώρισης Τίτλων (International Securities Identification Number – ISIN): διεθνής κωδικός αναγνώρισης που δίδεται στους τίτλους οι οποίοι εκδίδονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (deposit facility): πάγια διευκόλυνση του Ευρωσυστήματος, την οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι αντισυμβαλλόμενοι για να πραγματοποιούν καταθέσεις με διάρκεια μιας ημέρας σε ορισμένη ΕθνΚΤ και με προκαθορισμένο επιτόκιο.

Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (marginal lending facility): πάγια διευκόλυνση του Ευρωσυστήματος, την οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι αντισυμβαλλόμενοι για να λαμβάνουν χρηματοδότηση με διάρκεια μιας ημέρας από ορισμένη ΕθνΚΤ και με προκαθορισμένο επιτόκιο, έναντι αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

Διευκόλυνση ρευστότητας στο πλαίσιο συναλλαγής σε τίτλους προερχόμενους από τιτλοποίηση (liquidity support in an ABS transaction): κάθε διαρθρωτικός μηχανισμός ο οποίος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη παροδικών ελλείψεων εισοδηματικών ροών που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης συναλλαγής

Διμερής διαδικασία (bilateral procedure): διαδικασία μέσω της οποίας η κεντρική τράπεζα συναλλάσσεται απευθείας με έναν αντισυμβαλλόμενο ή με περιορισμένο αριθμό αντισυμβαλλομένων, χωρίς να προσφεύγει σε δημοπρασία. Οι διμερείς διαδικασίες περιλαμβάνουν και πράξεις που εκτελούνται μέσω χρηματιστηρίου ή διαμεσολαβητών της αγοράς.

Δυνατότητα τήρησης των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών σε μέσα επίπεδα (averaging provision): ρύθμιση που επιτρέπει στους αντισυμβαλλομένους να εκπληρώνουν την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών σε μέσο επίπεδο κατά τη διάρκεια της περιόδου τήρησης. Η δυνατότητα αυτή συμβάλλει στη σταθεροποίηση των επιτοκίων της αγοράς χρήματος, καθώς παρέχει στα ιδρύματα κίνητρο να εξομαλύνουν τις επιδράσεις των προσωρινών διακυμάνσεων της ρευστότητας. Το σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος προβλέπει τέτοιου είδους δυνατότητα.

Εθνική κεντρική τράπεζα (ΕθνΚΤ) (national central bank - NCB): στο παρόν εγχειρίδιο, με τον όρο αυτόν νοείται κεντρική τράπεζα κράτους μέλους.

Εκ των προτέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο (pre-fixed coupon): τοκομερίδιο τίτλων κυμαινόμενου επιτοκίου, το οποίο καθορίζεται με βάση τις τιμές που λαμβάνει ο δείκτης αναφοράς σε ορισμένη ημερομηνία ή ορισμένες ημερομηνίες πριν από την έναρξη της τοκοφόρου περιόδου.

Εκ των υστέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο (post-fixed coupon): τοκομερίδιο τίτλων κυμαινόμενου επιτοκίου, το οποίο καθορίζεται με βάση τις τιμές που λαμβάνει ο δείκτης αναφοράς σε ορισμένη ημερομηνία ή ορισμένες ημερομηνίες εντός της τοκοφόρου περιόδου.

Εκδότης (issuer): το πρόσωπο που αναλαμβάνει πρωτογενώς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τίτλους ή άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Έκτακτη δημοπρασία (quick tender): δημοπρασία την οποία χρησιμοποιεί το Ευρωσύστημα στις πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας όταν κρίνεται επιθυμητός ο άμεσος επηρεασμός της ρευστότητας στην αγορά. Οι έκτακτες δημοπρασίες κατά κανόνα εκτελούνται εντός 90 λεπτών της ώρας και συνήθως με τη συμμετοχή περιορισμένου αριθμού αντισυμβαλλομένων.

Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς (minimum bid rate): στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου, το κατώτατο όριο του επιτοκίου που μπορούν να αναγράφουν στις προσφορές τους οι αντισυμβαλλόμενοι.

Ελάχιστο ποσό κατανομής (minimum allotment amount): το κατώτατο όριο του κατανεμητέου ποσού σε μεμονωμένους αντισυμβαλλόμενους μέσω δημοπρασίας. Το Ευρωσύστημα δύναται να αποφασίσει την κατανομή ελάχιστου ποσού σε κάθε αντισυμβαλλόμενο στις δημοπρασίες του.

Ελάχιστο ποσοστό κατανομής (minimum allotment ratio): το κατώτατο όριο του ποσοστού των προσφορών στο οριακό επιτόκιο που θα γίνουν αποδεκτές σε μια δημοπρασία. Το Ευρωσύστημα δύναται να αποφασίσει την εφαρμογή ελάχιστου ποσοστού κατανομής στις δημοπρασίες του.

Εναπομένουσα διάρκεια (residual maturity): ο χρόνος που απομένει μέχρι την ημερομηνία λήξης ενός χρεογράφου.

Ενδοημερήσια πίστωση (intraday credit): πίστωση με διάρκεια μικρότερη της μιας εργάσιμης ημέρας. Παρέχεται κατά τη διακριτική ευχέρεια της ΕθνΚΤ με σκοπό την κάλυψη των χρεωστικών υπολοίπων στους λογαριασμούς διακανονισμού. Μπορεί να λαμβάνει τη μορφή: i) υπερανάληψης έναντι ασφάλειας ή ii) δανείου έναντι ενεχύρου ή στο πλαίσιο συμφωνίας επαναγοράς.

ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος) (EEA - European Economic Area): περιλαμβάνει τα κράτη μέλη της ΕΕ και την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

Εργάσιμη ημέρα της ΕθνΚΤ (NCB business day): οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία ορισμένη ΕθνΚΤ λειτουργεί με σκοπό τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Σε ορισμένα κράτη μέλη κάποια υποκαταστήματα των ΕθνΚΤ ενδέχεται να είναι κλειστά τις εργάσιμες ημέρες της οικείας ΕθνΚΤ λόγω τοπικής ή περιφερειακής αργίας. Στις περιπτώσεις αυτές η ΕθνΚΤ έχει την ευθύνη να ενημερώνει εκ των προτέρων τους αντισυμβαλλομένους σχετικά με τις ρυθμίσεις που θα ισχύουν για τις συναλλαγές με τα εν λόγω υποκαταστήματα.

Εργάσιμη ημέρα του Ευρωσυστήματος (Eurosystem business day): οποιαδήποτε ημέρα κατά την οποία η ΕΚΤ και τουλάχιστον μία ΕνθΚΤ λειτουργούν με σκοπό τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ (In-house credit assessment system – ICAS): πηγή αξιολόγησης που προβλέπεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAF) και επί του παρόντος περιλαμβάνει τα τέσσερα συστήματα αξιολόγησης που διαχειρίζονται οι Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France και Oesterreichische Nationalbank.

Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ιδίων των αντισυμβαλλομένων (Internal rating-based (IRB) system): πηγή αξιολόγησης που προβλέπεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAF) και περιλαμβάνει τα εσωτερικά συστήματα των αντισυμβαλλομένων, τις αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των οποίων μπορούν να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον καθορισμό του βαθμού έκθεσής τους σε κίνδυνο σύμφωνα με την οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις. Τα εν λόγω συστήματα υπόκεινται σε διαδικασία τυπικής αναγνώρισης και πιστοποίησης από τις εθνικές αρχές εποπτείας.

Ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ) (European System of Central Banks - ESCB): αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ. Σημειώνεται ότι οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που δεν έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα διατηρούν τις κατά το εθνικό δίκαιο αρμοδιότητές τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής και, ως εκ τούτου, δεν συμμετέχουν στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Ευρωσύστημα (Eurosystem): αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις ΕθνΚΤ. Τα όργανα λήψης αποφάσεων του Ευρωσυστήματος είναι το διοικητικό συμβούλιο και η εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ.

Εφάπαξ απαλλαγή (lump-sum allowance): καθορισμένο ποσό που ορισμένο ίδρυμα αφαιρεί κατά τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος.

Ζεύξη μεταξύ συστημάτων διακανονισμού τίτλων (link between securities settlement systems): το σύνολο των διαδικασιών και συμφωνιών μεταξύ δύο συστημάτων διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) για τη μεταξύ τους μεταβίβαση τίτλων μέσω λογιστικών εγγραφών.

Ζώνη του ευρώ (ευρώ area): ζώνη αποτελούμενη από τα κράτη μέλη στα οποία ασκείται ενιαία νομισματική πολιτική με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ.

Ημερομηνία αγοράς (purchase date): η ημερομηνία κατά την οποία η πώληση περιουσιακών στοιχείων από τον πωλητή προς τον αγοραστή αρχίζει να παράγει έννομα αποτελέσματα.

Ημερομηνία αποτίμησης (valuation date): η ημερομηνία κατά την οποία αποτιμώνται τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις πιστοδοτικές πράξεις.

Ημερομηνία διακανονισμού (settlement date): η ημερομηνία κατά την οποία διακανονίζεται ορισμένη συναλλαγή. Ο διακανονισμός μπορεί να λαμβάνει χώρα την ημερομηνία που συμφωνείται η συναλλαγή (αυθημερόν διακανονισμός) ή μεταγενέστερα (οπότε ως ημερομηνία διακανονισμού ορίζεται η ημερομηνία συναλλαγής (Τ), παρατεινόμενη κατά τον αριθμό των ημερών που μεσολαβούν μέχρι το διακανονισμό (settlement lag)).

Ημερομηνία έναρξης (start date): η ημερομηνία κατά την οποία διακανονίζεται το πρώτο σκέλος μιας πράξης νομισματικής πολιτικής. Στις πράξεις που βασίζονται σε συμφωνίες επαναγοράς και στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων η ημερομηνία έναρξης αντιστοιχεί στην ημερομηνία αγοράς.

Ημερομηνία επαναγοράς (repurchase date): η ημερομηνία κατά την οποία ο αγοραστής υποχρεούται να επαναπωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία στον πωλητή στο πλαίσιο συναλλαγής βάσει συμφωνίας επαναγοράς.

Ημερομηνία λήξης (maturity date): η ημερομηνία κατά την οποία λήγει μια πράξη νομισματικής πολιτικής. Στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς ή των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων η ημερομηνία λήξης αντιστοιχεί στην ημερομηνία επαναγοράς.

Ημερομηνία συναλλαγής (Τ) (trade date): η ημερομηνία κατά την οποία συμφωνείται ορισμένη χρηματοοικονομική συναλλαγή μεταξύ δύο αντισυμβαλλομένων. Η ημερομηνία συναλλαγής μπορεί να συμπίπτει με την ημερομηνία διακανονισμού (αυθημερόν διακανονισμός) ή να προηγείται της ημερομηνίας διακανονισμού κατά έναν ορισμένο αριθμό εργάσιμων ημερών (οπότε ως ημερομηνία διακανονισμού ορίζεται η ημερομηνία συναλλαγής (Τ), παρατεινόμενη κατά τον αριθμό των ημερών που μεσολαβούν μέχρι το διακανονισμό (settlement lag)).

Θεματοφύλακας (custodian): φορέας που αναλαμβάνει για λογαριασμό άλλων την ασφαλή φύλαξη και τη διαχείριση τίτλων και λοιπών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια (deposits with agreed maturity): η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει κυρίως καταθέσεις προθεσμίας οι οποίες, ανάλογα με την εθνική πρακτική, είτε δεν είναι μετατρέψιμες σε μετρητά πριν από τη λήξη τους είτε είναι μετατρέψιμες υπό τον όρο καταβολής ποινής. Επίσης περιλαμβάνει ορισμένα μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα, όπως τα μη εμπορεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων (ιδιωτών).

Καταθέσεις υπό προειδοποίηση (deposits redeemable at notice): η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει καταθέσεις τις οποίες ο καταθέτης μπορεί να αναλάβει εφόσον ειδοποιήσει πριν από καθορισμένο χρονικό διάστημα. Σε μερικές περιπτώσεις προβλέπεται η δυνατότητα ανάληψης καθορισμένου ποσού εντός συγκεκριμένης περιόδου ή και ενωρίτερης ανάληψης υπό τον όρο καταβολής ποινής.

Κεντρικό αποθετήριο αξιών (ΚΑΑ) (central securities depository - CSD): φορέας που τηρεί και διαχειρίζεται τίτλους ή άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τηρεί τους λογαριασμούς της έκδοσης και επιτρέπει τη διεκπεραίωση συναλλαγών με τη μορφή λογιστικών εγγραφών. Τα περιουσιακά στοιχεία είναι δυνατόν να έχουν είτε υλική μορφή (αλλά να «ακινητοποιούνται» στο πλαίσιο του ΚΑΑ) είτε άυλη μορφή (δηλαδή να υφίστανται μόνο ως ηλεκτρονικές εγγραφές).

Κίνδυνος φερεγγυότητας (solvency risk): ο κίνδυνος ζημίας λόγω πτώχευσης του εκδότη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή λόγω αφερεγγυότητας του αντισυμβαλλομένου.

Κλιμάκιο διάρκειας (maturity bucket): κατηγορία στην οποία κατατάσσονται περιουσιακά στοιχεία με βάση τα όρια εντός των οποίων κυμαίνεται η εναπομένουσα διάρκειά τους, π.χ. κλιμάκιο διάρκειας από 3 έως 5 έτη.

Κράτος μέλος (Member State): στο παρόν εγχειρίδιο, με τον όρο αυτόν νοείται κράτος μέλος της ΕΕ που έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα.

Λογαριασμός ασφαλούς φύλαξης (safe custody account): λογαριασμός τίτλων τον οποίο διαχειρίζεται η κεντρική τράπεζα και στον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να καταθέτουν τίτλους που θεωρούνται αποδεκτοί ως ασφάλεια στις συναλλαγές τους με την κεντρική τράπεζα.

Λογαριασμός διακανονισμού (settlement account): λογαριασμός τον οποίο τηρεί στην κεντρική τράπεζα ορισμένος άμεσος συμμετέχων στο TARGET2 με σκοπό τη διεκπεραίωση πληρωμών.

Λογαριασμός αποθεματικών (reserve account): λογαριασμός τηρούμενος στην ΕθνΚΤ, στον οποίον κατατίθενται τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά ορισμένου αντισυμβαλλομένου. Οι λογαριασμοί διακανονισμού που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στις ΕθνΚΤ μπορούν να χρησιμοποιούνται ως λογαριασμοί αποθεματικών.

Μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς (Rating tools – RT): πηγή αξιολόγησης που προβλέπεται στο ECAF και παρέχεται από τους φορείς οι οποίοι αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των οφειλετών χρησιμοποιώντας κυρίως ποσοτικά πρότυπα κατά τρόπο συστηματικό και αυτοματοποιημένο, βασιζόμενοι σε στοιχεία προερχόμενα, μεταξύ άλλων, από ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, και των οποίων οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας δεν προορίζονται για δημοσιοποίηση στο ευρύ κοινό. Προκειμένου να ενταχθεί στο ECAF, κάθε ένας από τους εν λόγω φορείς πρέπει πρώτα να έχει εγκριθεί από το Ευρωσύστημα.

Μείωση αποτίμησης (valuation markdown): μέτρο ελέγχου κινδύνων, το οποίο εφαρμόζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές και κατά το οποίο η κεντρική τράπεζα υπολογίζει την αξία των περιουσιακών στοιχείων αφαιρώντας από τη θεωρητική τρέχουσα τιμή της αγοράς ένα ορισμένο ποσοστό πριν ακόμη εφαρμόσει οποιαδήποτε περικοπή αποτίμησης.

Μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης (margin call): διαδικασία που συνδέεται με την εφαρμογή περιθωρίων διαφορών αποτίμησης, σύμφωνα με την οποία, αν η αξία των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται ως ασφάλεια, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από ορισμένο επίπεδο, η κεντρική τράπεζα απαιτεί από τους αντισυμβαλλομένους να παραδώσουν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά). Αντίστοιχα, αν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν ανατίμησής τους, υπερβεί το οφειλόμενο ποσό, προσαυξημένο κατά το περιθώριο διαφορών αποτίμησης, ο αντισυμβαλλόμενος δύναται να ζητήσει από την κεντρική τράπεζα να του επιστρέψει τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία (ή μετρητά).

Νομισματικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (ΝΧΙ) (Monetary Financial Institution - MFI): μία από τις κατηγορίες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συναποτελούν τον τομέα που εκδίδει χρήμα στη ζώνη του ευρώ. Περιλαμβάνει τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ, τα πιστωτικά ιδρύματα-κατοίκους της ζώνης του ευρώ, όπως αυτά ορίζονται στο κοινοτικό δίκαιο, και όλα τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα-κατοίκους της ζώνης του ευρώ, των οποίων η δραστηριότητα συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή/και συγγενών υποκατάστατων καταθέσεων από άλλους φορείς πλην ΝΧΙ και στη για ίδιο λογαριασμό (τουλάχιστον από οικονομικής απόψεως) χορήγηση πιστώσεων ή/και πραγματοποίηση επενδύσεων σε τίτλους.

Ομόλογο με αποκομμένο τοκομερίδιο (strip - separate trading of interest and principal): ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου που παρέχει τη δυνατότητα χωριστής διαπραγμάτευσης των απαιτήσεων, αφενός, επί συγκεκριμένων εισοδηματικών ροών του τίτλου και, αφετέρου, επί του κεφαλαίου του ίδιου τίτλου.

Ομόλογο μηδενικού τοκομεριδίου (zero coupon bond): τίτλος που αποδίδει μόνο μία εισοδηματική ροή μέχρι τη λήξη του. Για τους σκοπούς του παρόντος εγχειριδίου στα ομόλογα μηδενικού τοκομεριδίου περιλαμβάνονται και οι τίτλοι που εκδίδονται σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής τους αξίας (υπό το άρτιο), καθώς και οι τίτλοι που φέρουν ένα και μοναδικό τοκομερίδιο πληρωτέο κατά τη λήξη τους. Μορφή ομολόγου μηδενικού τοκομεριδίου αποτελεί το ομόλογο με αποκομμένο τοκομερίδιο (strip).

Οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (External credit assessment institution — ECAI): πηγή αξιολόγησης που προβλέπεται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (ECAF) και περιλαμβάνει τους οργανισμούς, τις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας των οποίων μπορούν να χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον καθορισμό του βαθμού έκθεσής τους σε κίνδυνο, σύμφωνα με την οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις. Οι εν λόγω οργανισμοί υπόκεινται σε διαδικασία τυπικής αναγνώρισης και πιστοποίησης από τις εθνικές αρχές εποπτείας.

Οριακές διαφορικές μονάδες ανταλλαγής (marginal swap point quotation): οι διαφορικές μονάδες ανταλλαγής στις οποίες εξαντλείται το συνολικό ποσό ρευστότητας που κατανέμεται σε ορισμένη δημοπρασία.

Οριακό επιτόκιο (marginal interest rate): το επιτόκιο στο οποίο εξαντλείται το συνολικό ποσό ρευστότητας που κατανέμεται σε ορισμένη δημοπρασία.

Οριστική μεταβίβαση (final transfer): ανέκκλητη και ανεπιφύλακτη μεταβίβαση, με την οποία αποσβένεται η ενοχική υποχρέωση που αφορά την πραγματοποίηση της μεταβίβασης.

Οριστική συναλλαγή (outright transaction): συναλλαγή μέσω της οποίας η κεντρική τράπεζα αγοράζει ή πωλεί στην αγορά περιουσιακά στοιχεία χωρίς αναστροφή της αγοραπωλησίας (με άμεση ή προθεσμιακή παράδοση).

Πάγια διευκόλυνση (standing facility): διευκόλυνση που παρέχει η κεντρική τράπεζα στους αντισυμβαλλομένους και την οποία χρησιμοποιούν με δική τους πρωτοβουλία. Το Ευρωσύστημα προσφέρει δύο πάγιες διευκολύνσεις διάρκειας μιας ημέρας: τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης και τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων.

Πάγια έκπτωση (standardised deduction): καθορισμένο ποσοστό επί της αξίας του ανεξόφλητου υπολοίπου των κυκλοφορούντων χρεογράφων με συμφωνημένη διάρκεια έως 2 ετών (περιλαμβανομένων και τίτλων της αγοράς χρήματος), το οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα ως εκδότες επιτρέπεται να αφαιρέσουν από τη βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών τους όταν δεν μπορούν να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ότι το εν λόγω ανεξόφλητο υπόλοιπο των κυκλοφορούντων χρεογράφων διακρατούνται από άλλα ιδρύματα που υπόκεινται στο σύστημα υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, από την ΕΚΤ ή από ορισμένη ΕθνΚΤ.

Παράδοση έναντι πληρωμής (delivery versus/against payment system): σε συστήματα διακανονισμού έναντι αντιτίμου (exchange for value), μηχανισμός που εξασφαλίζει ότι η οριστική μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων (τίτλων ή άλλων χρηματοδοτικών μέσων) επέρχεται εάν, και μόνον εάν, πραγματοποιηθεί η οριστική μεταβίβαση ενός ή περισσότερων άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Περιθώριο διαφορών αποτίμησης ή αποτίμηση με την τρέχουσα τιμή της αγοράς (variation margin - marking to market): καθορισμένο επίπεδο στο οποίο το Ευρωσύστημα απαιτεί να διατηρείται η αξία των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές του για την παροχή ρευστότητας. Κατά συνέπεια, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, όπως υπολογίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, μειωθεί κάτω από το καθορισμένο αυτό επίπεδο, η ΕθνΚΤ απαιτεί από τον αντισυμβαλλόμενο να παραδώσει πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά (μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης). Αντίστοιχα, εάν η αξία των περιουσιακών στοιχείων, κατόπιν ανατίμησής τους, υπερβεί το καθορισμένο αυτό επίπεδο, ο αντισυμβαλλόμενος δύναται να ζητήσει να του αποδοθούν τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά. Βλέπε και ενότητα 6.4.

Περικοπή αποτίμησης (valuation haircut): μέτρο ελέγχου κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως ασφάλεια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές και σύμφωνα με το οποίο η κεντρική τράπεζα υπολογίζει την αξία των περιουσιακών στοιχείων με βάση την αντίστοιχη τρέχουσα τιμή της αγοράς, μειωμένης κατά ορισμένο ποσοστό (περικοπή). Το Ευρωσύστημα εφαρμόζει περικοπές αποτίμησης ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. την εναπομένουσα διάρκειά τους.

Περίοδος τήρησης (maintainance period): το χρονικό διάστημα για το οποίο υπολογίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Η ΕΚΤ δημοσιεύει ημερολογιακό πρόγραμμα των περιόδων τήρησης ελάχιστων αποθεματικών τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την αρχή κάθε έτους. Κάθε περίοδος τήρησης αρχίζει την ημέρα διακανονισμού της πρώτης πράξης κύριας αναχρηματοδότησης μετά τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου κατά την οποία διεξάγεται η προγραμματισμένη μηνιαία αξιολόγηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Κατά κανόνα λήγει μία ημέρα πριν από την αντίστοιχη ημέρα διακανονισμού του επόμενου μήνα. Σε έκτακτες περιπτώσεις το δημοσιευμένο ημερολογιακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί, μεταξύ άλλων, λόγω αλλαγής του προγράμματος των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

Πιστωτικό ίδρυμα (credit institution): πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 2 και του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων ([114]), όπως αυτή ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία αρμόδιας αρχής, ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 123 παράγραφος 2 της συνθήκης, το οποίο υπόκειται σε εποπτεία ανάλογη της ασκούμενης από ορισμένη αρμόδια εθνική αρχή.

Πλαίσιο του Ευρωσυστήματος για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (Eurosystem credit assessment framework — ECAF): το σύνολο των διαδικασιών, των κανόνων και των τεχνικών μέσω των οποίων εξασφαλίζεται η τήρηση της απαίτησης του Ευρωσυστήματος περί παροχής αποδεκτών ασφαλειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης. Κατά τη θέσπιση υψηλών κριτηρίων πιστοληπτικής διαβάθμισης το Ευρωσύστημα διακρίνει τους εμπορεύσιμους από τους μη εμπορεύσιμους τίτλους. Κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής διαβάθμισης το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη πληροφορίες προερχόμενες από συστήματα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που ανήκουν σε μία από τις εξής τέσσερις πηγές αξιολόγησης, ήτοι τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, τα εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης των ΕθνΚΤ, τα εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης των ίδιων των αντισυμβαλλομένων και τα μέσα διαβάθμισης που διατίθενται από τρίτους φορείς. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής διαβάθμισης το Ευρωσύστημα λαμβάνει υπόψη θεσμικά κριτήρια και στοιχεία που διασφαλίζουν παρόμοια προστασία για τον κάτοχο του μέσου, π.χ. εγγυήσεις. Ως επίπεδο αναφοράς του Ευρωσυστήματος για την ελάχιστη απαίτηση περί υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης (ελάχιστο όριο πιστοληπτικής διαβάθμισης) λαμβάνεται η διαβάθμιση «single A». Το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης πιστούχου 0,10 % για χρονικό ορίζοντα ενός έτους ισοδυναμεί με διαβάθμιση «single A».

Πραγματικές ημέρες/360 (actual/360): συμβατικά αποδεκτή χρονική βάση υπολογισμού των τόκων ορισμένης πίστωσης που λαμβάνει υπόψη τον πραγματικό αριθμό των ημερολογιακών ημερών κατά τις οποίες παρέχεται η πίστωση, επί έτους 360 ημερών. Η εν λόγω βάση υπολογισμού χρησιμοποιείται στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Πράξη ανοικτής αγοράς (open market operation): συναλλαγή στη χρηματοπιστωτική αγορά που διενεργείται με πρωτοβουλία της κεντρικής τράπεζας. Με βάση το σκοπό τους, την περιοδικότητα και τις διαδικασίες διενέργειάς τους, οι πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες: πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και διαρθρωτικές πράξεις. Όσον

([114]) ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1.

αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούνται, οι αντιστρεπτέες συναλλαγές είναι τα κυριότερα μέσα ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στις τέσσερις κατηγορίες πράξεων. Επιπλέον, οι διαρθρωτικές πράξεις μπορούν να λάβουν τη μορφή έκδοσης πιστοποιητικών χρέους και οριστικών συναλλαγών, ενώ οι πράξεις εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας μπορούν να λάβουν τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και αποδοχής καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας.

Πράξη αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου (currency hedge transaction): συναλλαγή στο πλαίσιο της οποίας ο εκδότης τίτλου που συνεπάγεται εισοδηματικές ροές σε νόμισμα εκτός του ευρώ συμφωνεί με τρίτο πρόσωπο (τον αντισταθμίζοντα) να ανταλλάξει αυτές τις εισοδηματικές ροές με ποσά σε ευρώ, τα οποία αναλαμβάνει να καταβάλει ο αντισταθμίζων, παρέχοντας ενδεχομένως και εγγύηση περί της καταβολής τους, με σκοπό τη μείωση του συναφούς συναλλαγματικού κινδύνου.

Πράξη ανταλλαγής νομισμάτων (foreign exchange swap): πράξη με την οποία ανταλλάσσεται ένα νόμισμα με άλλο και η οποία περιλαμβάνει δύο ταυτόχρονες συναλλαγές, μία άμεση (spot) και μία προθεσμιακή (forward). Για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής το Ευρωσύστημα διενεργεί πράξεις ανοικτής αγοράς με τη μορφή πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων, κατά τις οποίες οι ΕθνΚΤ (ή η ΕΚΤ) αγοράζουν (ή πωλούν) ευρώ με άμεση συναλλαγή έναντι ξένου νομίσματος και ταυτόχρονα τα επαναπωλούν (ή τα επαναγοράζουν) με προθεσμιακή συναλλαγή.

Πράξη εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας (fine-tuning operation): πράξη ανοικτής αγοράς που διενεργεί εκτάκτως το Ευρωσύστημα με κύριο σκοπό να αντιμετωπίσει αιφνίδιες διακυμάνσεις της ρευστότητας στην αγορά.

Πράξη κύριας αναχρηματοδότησης (main refinancing operation): πράξη ανοικτής αγοράς που διενεργεί τακτικά το Ευρωσύστημα με τη μορφή αντιστρεπτέας συναλλαγής. Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω εβδομαδιαίων τακτικών δημοπρασιών και κατά κανόνα έχουν διάρκεια μιας εβδομάδας.

Πράξη με συμφωνία επαναγοράς (repo operation): αντιστρεπτέα συναλλαγή διενεργούμενη βάσει συμφωνίας επαναγοράς με σκοπό την παροχή ρευστότητας.

Πράξη πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (longer-term refinancing operation): πράξη ανοικτής αγοράς που διενεργεί τακτικά το Ευρωσύστημα με τη μορφή αντιστρεπτέας συναλλαγής. Οι πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω μηνιαίων τακτικών δημοπρασιών και κατά κανόνα έχουν διάρκεια τριών μηνών.

ΣΔΣΧ (Σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο) (RTGS - real time gross settlement system): σύστημα διακανονισμού το οποίο επεξεργάζεται και διακανονίζει εντολές μία προς μία, ήτοι χωρίς συμψηφισμό, σε πραγματικό συνεχή χρόνο. Βλέπε και TARGET2.

Σημείο ενεργοποίησης (trigger point): προκαθορισμένο επίπεδο της αξίας της χορηγούμενης ρευστότητας, στο οποίο ενεργοποιείται ο μηχανισμός κάλυψης διαφορών αποτίμησης.

Στενοί δεσμοί (close links): οποιαδήποτε από τις ακόλουθες σχέσεις με τις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος συνδέεται με εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων: α) ο αντισυμβαλλόμενος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, διά μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, τουλάχιστον το 20 % του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή ή β) ο εκδότης/οφειλέτης/εγγυητής κατέχει άμεσα ή έμμεσα, διά μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, τουλάχιστον το 20 % του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου ή γ) τρίτος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, διαμιάς ή περισσότερων επιχειρήσεων, άνω του 20 % του κεφαλαίου του αντισυμβαλλομένου και άνω του 20 % του κεφαλαίου του εκδότη/οφειλέτη/εγγυητή.

Συμφωνία επαναγοράς (repurchase agreement): συμφωνία με την οποία πωλούνται περιουσιακά στοιχεία (τίτλοι), ταυτόχρονα δε ο πωλητής αποκτά το δικαίωμα και αναλαμβάνει την υποχρέωση να τα επαναγοράσει σε καθορισμένη τιμή σε μελλοντική ημερομηνία ή σε πρώτη ζήτηση. Η συμφωνία αυτή είναι παρόμοια με το δανεισμό έναντι ενεχύρου, με τη διαφορά ότι ο πωλητής δεν παρακρατεί την κυριότητα των τίτλων. Το Ευρωσύστημα χρησιμοποιεί συμφωνίες επαναγοράς με καθορισμένη διάρκεια στις αντιστρεπτέες συναλλαγές του.

Συνθήκη (Treaty): η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συντελεστής υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (reserve ratio): συντελεστής τον οποίο καθορίζει η κεντρική τράπεζα για κάθε κατηγορία στοιχείων της λογιστικής κατάστασης που περιλαμβάνονται στη βάση υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών. Οι συντελεστές αυτοί χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

Σύστημα ανταποκριτριών κεντρικών τραπεζών (ΣΑΚΤ) (correspondent central banking model — CCBM): μηχανισμός που καθιερώθηκε από το Ευρωσύστημα, προκειμένου οι αντισυμβαλλόμενοι να μπορούν να χρησιμοποιούν περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια σε διασυνοριακή βάση. Στο πλαίσιο του ΣΑΚΤ οι ΕθνΚΤ ενεργούν ως θεματοφύλακες η μία για λογαριασμό της άλλης. Αυτό σημαίνει ότι κάθε ΕθνΚΤ τηρεί λογαριασμό διαχείρισης τίτλων για καθεμία από τις λοιπές ΕθνΚΤ και για την ΕΚΤ. Πρόσβαση στο ΣΑΚΤ έχουν και αντισυμβαλλόμενοι ορισμένων κεντρικών τραπεζών κρατών μελών της ΕΕ που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ.

Σύστημα άυλων τίτλων (book-entry system): λογιστικό σύστημα που επιτρέπει τη μεταβίβαση τίτλων και άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων χωρίς μεταφορά του σώματος των τίτλων ή άλλων παραστατικών (π.χ. ηλεκτρονική μεταβίβαση τίτλων). Βλέπε και αποϋλοποίηση.

Σύστημα διακανονισμού (gross settlement system): σύστημα μεταβίβασης κεφαλαίων ή τίτλων, όπου οι εντολές μεταβίβασης διακανονίζονται μία προς μία.

Σύστημα διακανονισμού τίτλων (ΣΔΤ) (securities settlement system - SSS): σύστημα που επιτρέπει τη διακράτηση και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων άνευ ή έναντι πληρωμής (βλέπε παράδοση έναντι πληρωμής).

Σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών (earmarking system): σύστημα με βάση το οποίο οι ΕθνΚΤ διαχειρίζονται τις ασφάλειες, παρέχοντας ρευστότητα έναντι περιουσιακών στοιχείων που εξειδικεύονται για κάθε επιμέρους συναλλαγή.

Σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών (collateral pooling system): σύστημα με βάση το οποίο οι κεντρικές τράπεζες διαχειρίζονται τις ασφάλειες. Εν προκειμένω οι αντισυμβαλλόμενοι ανοίγουν λογαριασμό στον οποίο καταθέτουν περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούν ως ασφάλεια στις συναλλαγές τους με την οικεία κεντρική τράπεζα. Αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στο σύστημα εξειδίκευσης των ασφαλειών, στο σύστημα συγκέντρωσης των ασφαλειών τα περιουσιακά στοιχεία δεν αντιστοιχίζονται προς επιμέρους συναλλαγές.

Τακτική δημοπρασία (standard tender): δημοπρασία την οποία χρησιμοποιεί το Ευρωσύστημα στις πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργεί τακτικά. Οι τακτικές δημοπρασίες διεξάγονται εντός 24 ωρών. Δικαίωμα υποβολής προσφορών έχουν όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι που πληρούν τα γενικά κριτήρια καταλληλότητας.

TARGET: ο πρόδρομος του συστήματος TARGET2, η αποκεντρωμένη δομή λειτουργίας του οποίου επέτρεπε τη διασύνδεση των εθνικών ΣΔΣΧ και του μηχανισμού πληρωμών της ΕΚΤ. Το σύστημα TARGET αντικαταστάθηκε από το TARGET2 σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα μετάπτωσης που προέβλεπε το άρθρο 13 της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2007/2.

TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς και Διακανονισμού Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system): το σύστημα διακανονισμού σε συνεχή χρόνο για το ευρώ, στο οποίο διακανονίζονται πληρωμές σε ευρώ σε χρήμα κεντρικής τράπεζας. Δημιουργήθηκε και λειτουργεί με βάση μια ενιαία πλατφόρμα, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η υποβολή και επεξεργασία όλων των εντολών πληρωμής, καθώς και η λήψη πληρωμών κατά τον ίδιο τεχνικά τρόπο. Από νομική άποψη το TARGET2 είναι διαρθρωμένο ως σύνολο αποτελούμενο από επιμέρους εθνικά ΣΔΣΧ (συνιστώσες του TARGET2).

Τέλος της ημέρας (end-of-day): η ώρα της εργάσιμης ημέρας, μετά το πέρας της λειτουργίας του συστήματος TARGET2, κατά την οποία οριστικοποιούνται οι πληρωμές που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας μέσω του συστήματος TARGET2.

Τηρούμενα αποθεματικά (reserve holdings): τα ποσά που τηρούν οι αντισυμβαλλόμενοι στους λογαριασμούς αποθεματικών τους προς εκπλήρωση της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

Τιμή αγοράς (purchase price): η τιμή στην οποία πωλούνται ή πρόκειται να πωληθούν περιουσιακά στοιχεία από τον πωλητή προς τον αγοραστή.

Τιμή επαναγοράς (repurchase price): η τιμή στην οποία ο αγοραστής υποχρεούται να επαναπωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία στον πωλητή στο πλαίσιο συναλλαγής βάσει συμφωνίας επαναγοράς. Η τιμή επαναγοράς ισούται με την τιμή αγοράς προσαυξημένη κατά τη διαφορά τιμής που αντιστοιχεί στους τόκους επί της χορηγηθείσας ρευστότητας μέχρι τη λήξη της πράξης.

Τίτλος αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου (inverse floating rate instrument): τίτλος μεταβλητής απόδοσης με επιτόκιο που κυμαίνεται αντιστρόφως ανάλογα προς τη μεταβολή ορισμένου επιτοκίου αναφοράς.

Τίτλος κυμαινόμενου επιτοκίου (floating rate instrument): τίτλος, το τοκομερίδιο του οποίου επανακαθορίζεται περιοδικά με βάση ορισμένο δείκτη αναφοράς, ώστε να αντανακλά τις μεταβολές των βραχυπρόθεσμων ή μεσοπρόθεσμων επιτοκίων της αγοράς. Οι τίτλοι κυμαινόμενου επιτοκίου έχουν εκ των προτέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο ή εκ των υστέρων καθοριζόμενο τοκομερίδιο.

Τίτλος σταθερού επιτοκίου (fixed rate instrument): τίτλος, το τοκομερίδιο του οποίου είναι καθορισμένο για όλο το διάστημα μέχρι τη λήξη του.

Τίτλοι προερχόμενοι από τιτλοποίηση (asset backed securities — ABS): χρεόγραφα, τα οποία καλύπτονται από χαρτοφυλάκιο πλήρως διαχωρισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (σταθερής ή ανανεούμενης σύνθεσης) και μετατρέπονται σε μετρητά εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου. Επιπλέον, είναι δυνατό να υπάρχουν και δικαιώματα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία, σκοπός των οποίων είναι να διασφαλίσουν την εξυπηρέτηση της έκδοσης ή την έγκαιρη διανομή των προσόδων στους κατόχους των τίτλων. Γενικά, οι εν λόγω τίτλοι εκδίδονται από επενδυτικό φορέα που έχει συσταθεί ειδικά προς το σκοπό αυτόν και ο οποίος έχει αποκτήσει τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία από τον αρχικό δικαιούχο/πωλητή των στοιχείων αυτών. Οι πληρωμές προς τους κατόχους των τίτλων εξαρτώνται πρωτίστως από τις εισοδηματικές ροές που παράγει το χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών στοιχείων και από τα τυχόν λοιπά δικαιώματα που σκοπό έχουν να διασφαλίσουν την έγκαιρη πληρωμή, π.χ. διευκολύνσεις ρευστότητας, εγγυήσεις ή άλλες μεθόδους γενικά γνωστές και ως «τεχνικές περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου» (credit enhancements).

Τραπεζικές εργασίες μέσω ανταποκριτών (correspondent banking): συμφωνία βάσει της οποίας ορισμένο πιστωτικό ίδρυμα παρέχει σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα υπηρεσίες πληρωμών και λοιπές υπηρεσίες. Οι πληρωμές μέσω ανταποκριτών συχνά διενεργούνται μέσω αλληλόχρεων λογαριασμών («nostro» και «loro»), επί των οποίων μπορούν να τεθούν πάγια πιστωτικά όρια. Οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται κυρίως σε διασυνοριακό επίπεδο, μπορούν όμως να παρέχονται και σε εθνικό επίπεδο, οπότε είναι γνωστές και ως σχέσεις πρακτόρευσης. «Λογαριασμός loro» είναι για την ανταποκρίτρια τράπεζα ο λογαριασμός τον οποίο αυτή τηρεί επ' ονόματι ξένου πιστωτικού ιδρύματος, για το οποίο ο ίδιος λογαριασμός θεωρείται «λογαριασμός nostro».

Υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών ή υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά (reserve requirement): η υποχρέωση των ιδρυμάτων να τηρούν ελάχιστα αποθεματικά στην κεντρική τράπεζα. Στο πλαίσιο του συστήματος υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος η εν λόγω υποχρέωση κάθε πιστωτικού ιδρύματος προσδιορίζεται ποσοτικά ως το γινόμενο του ποσού που αντιστοιχεί στα στοιχεία της λογιστικής του κατάστασης που περιλαμβάνονται στη βάση των αποθεματικών του επί τον συντελεστή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών για κάθε κατηγορία στοιχείων, από το οποίο αφαιρείται η εφάπαξ απαλλαγή την οποία λαμβάνει κάθε ίδρυμα σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9.

Φορέας διακανονισμού (settlement agent): ίδρυμα που διαχειρίζεται τη διαδικασία διακανονισμού (π.χ. τον καθορισμό των θέσεων διακανονισμού, την παρακολούθηση της ανταλλαγής των πληρωμών κ.λπ.) σε συστήματα μεταφοράς κεφαλαίων ή τίτλων ή σε άλλα συστήματα που απαιτούν διακανονισμό.

Προσάρτημα 3

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κατά την επιλογή των αντισυμβαλλομένων για τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος και τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής, ακολουθείται ομοιόμορφη προσέγγιση, ανεξάρτητα από το επιλεγόμενο οργανωτικό σχήμα για τις εξωτερικές συναλλαγές του Ευρωσυστήματος. Αυτή η πολιτική δεν συνεπάγεται σημαντική απόκλιση από την ισχύουσα πρακτική της αγοράς, δεδομένου ότι έχει προκύψει από την εναρμόνιση των βέλτιστων μεθόδων που εφαρμόζουν σήμερα οι ΕθνΚΤ. Η επιλογή των αντισυμβαλλομένων στις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος βασίζεται καταρχήν σε δύο ομάδες κριτηρίων.

Η πρώτη ομάδα κριτηρίων είναι εμπνευσμένη από την αρχή της σύνεσης. Εν προκειμένω ένα πρώτο κριτήριο είναι το αξιόχρεο του αντισυμβαλλομένου, το οποίο αξιολογείται με συνδυασμό διαφόρων μεθόδων (π.χ. με βάση τις διαθέσιμες διαβαθμίσεις της πιστοληπτικής του ικανότητας από αρμόδιους οίκους αξιολόγησης και την ανάλυση, ενεργούμενη εσωτερικά στο Ευρωσύστημα, του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και άλλων δεικτών που αφορούν την επιχείρηση). Ένα δεύτερο κριτήριο είναι ότι το Ευρωσύστημα απαιτεί από όλους τους πιθανούς αντισυμβαλλομένους σε παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος να υπόκεινται σε εποπτεία από αναγνωρισμένη εποπτική αρχή. Το τρίτο κριτήριο είναι ότι όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος σε παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος πρέπει να τηρούν αυστηρούς δεοντολογικούς κανόνες και να χαίρουν καλής φήμης.

Εφόσον διαπιστωθεί ότι πληρούνται τα ελάχιστα κριτήρια που απορρέουν από την αρχή της σύνεσης, εφαρμόζεται η δεύτερη ομάδα κριτηρίων, τα οποία αφορούν την αποτελεσματικότητα. Ένα πρώτο κριτήριο αποτελεσματικότητας συνδέεται με την ανταγωνιστική τιμολόγηση και με την ικανότητα του αντισυμβαλλομένου να διενεργεί πράξεις μεγάλης αξίας, ακόμη και σε περιόδους αναταραχής στις αγορές. Στα κριτήρια αποτελεσματικότητας συγκαταλέγονται επίσης η ποιότητα και το εύρος κάλυψης των πληροφοριών που παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι.

Η πληθώρα και η ποικιλία που χαρακτηρίζουν το σύνολο των πιθανών αντισυμβαλλομένων σε παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος εγγυώνται την αναγκαία ευελιξία κατά τη διενέργεια των παρεμβάσεων. Έτσι, το Ευρωσύστημα είναι σε θέση να επιλέγει μεταξύ διαφόρων τρόπων παρέμβασης. Για να μπορεί να παρεμβαίνει αποτελεσματικά σε διάφορους γεωγραφικούς τόπους και χρονικές ζώνες, το Ευρωσύστημα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί αντισυμβαλλομένους σε οποιοδήποτε διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο. Στην πράξη, πάντως, σημαντική μερίδα τείνουν να αποτελούν οι αντισυμβαλλόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στη ζώνη του ευρώ. Το φάσμα των αντισυμβαλλομένων σε πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής συμπίπτει με εκείνο των εγκατεστημένων στη ζώνη του ευρώ αντισυμβαλλομένων που επιλέγονται για τις παρεμβάσεις του Ευρωσυστήματος στην αγορά συναλλάγματος.

Οι ΕθνΚΤ δύνανται να εφαρμόζουν συστήματα ορίων, ώστε να ελέγχουν τα χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι των επιμέρους αντισυμβαλλομένων στις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων που διενεργούνται για τους σκοπούς της νομισματικής πολιτικής.

Προσάρτημα 4

ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ([115])

1. **Εισαγωγή**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ([116]) ορίζει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν την υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες (τα πρόσωπα αυτά καλούνται «πληθυσμός αναφοράς παροχής στοιχείων»), το καθεστώς απορρήτου και τις κατάλληλες διατάξεις επιβολής κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 5.4 του καταστατικού του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («καταστατικό του ΕΣΚΤ»). Επιπλέον, δίδει το δικαίωμα στην ΕΚΤ να χρησιμοποιεί την κανονιστική της εξουσία προκειμένου:

α) να προσδιορίζει τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων·

β) να ορίζει τις υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων προς την ΕΚΤ και να τις επιβάλλει στον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων των κρατών μελών και

γ) να προσδιορίζει υπό ποιες προϋποθέσεις ασκείται το δικαίωμα της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ να επαληθεύουν τις στατιστικές πληροφορίες ή να προβαίνουν στην υποχρεωτική συλλογή τους.

2. **Γενικά**

Σκοπός του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 25/2009 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τη λογιστική κατάσταση του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΚΤ/2008/32) ([117]), είναι να δίδει τη δυνατότητα στην ΕΚΤ και, σύμφωνα με το άρθρο 5.2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, στις ΕθνΚΤ – οι οποίες εκτελούν, κατά το μέτρο του δυνατού, το έργο αυτό – να συλλέγουν το απαιτούμενο στατιστικό υλικό για την εκπλήρωση των καθηκόντων του ΕΣΚΤ, και ιδίως του καθήκοντός του που αφορά τη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι στατιστικές πληροφορίες που συλλέγονται βάσει του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32 χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση της ενοποιημένης λογιστικής κατάστασης του τομέα των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (ΝΧΙ), πρωτεύων σκοπός της οποίας είναι να παρέχει στην ΕΚΤ μια συνολική στατιστική εικόνα των νομισματικών εξελίξεων σε σχέση με όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού των ΝΧΙ στα κράτη μέλη, τα οποία νοούνται ως ενιαία οικονομική επικράτεια.

Για στατιστικούς σκοπούς, οι απαιτήσεις της ΕΚΤ για την παροχή στοιχείων σε σχέση με την ενοποιημένη λογιστική κατάσταση του τομέα των ΝΧΙ βασίζονται σε τρεις άξονες.

Πρώτον, η ΕΚΤ πρέπει να λαμβάνει συγκρίσιμες, αξιόπιστες και επίκαιρες στατιστικές πληροφορίες, συλλεγόμενες υπό συγκρίσιμους όρους και προϋποθέσεις σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Μολονότι η συλλογή των στοιχείων γίνεται από τις ΕθνΚΤ σε αποκεντρωμένη βάση σύμφωνα με τα άρθρα 5.1 και 5.2 του καταστατικού και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε συνδυασμό με τις περαιτέρω στατιστικές απαιτήσεις σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, απαιτείται επαρκής βαθμός εναρμόνισης και συμμόρφωσης με τα ελάχιστα πρότυπα υποβολής πληροφοριών, δεδομένου ότι η χάραξη και η άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής προϋποθέτουν μια αξιόπιστη στατιστική βάση.

Δεύτερον, οι στατιστικές υποχρεώσεις που περιγράφονται στον κανονισμό ΕΚΤ/2008/32 πρέπει να σέβονται τις αρχές της διαφάνειας και της ασφάλειας δικαίου. Και τούτο διότι ο εν λόγω κανονισμός είναι δεσμευτικός στο σύνολό του και άμεσα εφαρμοστέος σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Ο κανονισμός αυτός επιβάλλει υποχρεώσεις απευθείας στα φυσικά και νομικά πρόσωπα στα οποία η ΕΚΤ δύναται να επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση που δεν εκπληρώνουν τις στατιστικές τους υποχρεώσεις προς αυτήν (βλέπε άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98). Ως εκ τούτου, οι στατιστικές υποχρεώσεις είναι καθορισμένες με σαφήνεια και τυχόν χρήση εκ μέρους της ΕΚΤ της διακριτικής της ευχέρειας κατά την επαλήθευση ή την υποχρεωτική συλλογή στατιστικών πληροφοριών βασίζεται σε αναγνωρίσιμες αρχές. Τρίτον, η ΕΚΤ πρέπει να ελαχιστοποιεί το φόρτο εργασίας που συνδέεται με την παροχή στατιστικών στοιχείων, σύμφωνα με τις στατιστικές αρχές που διέπουν την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση των στατιστικών από το ΕΣΚΤ [βλέπε άρθρο 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98]. Οι εν λόγω αρχές εξειδικεύονται περαιτέρω στη δημόσια δέσμευση του ΕΣΚΤ σχετικά με την κατάρτιση ευρωπαϊκών στατιστικών στοιχείων, όπως δημοσιεύεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Γι' αυτό, το στατιστικό υλικό που συλλέγουν οι ΕθνΚΤ σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ/2008/32 χρησιμοποιείται και για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9.

Ο κανονισμός ΕΚΤ/2008/32 απλώς καθορίζει γενικά τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων, τις στατιστικές υποχρεώσεις του, καθώς και τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ ασκούν υπό κανονικές συνθήκες την αρμοδιότητα επαλήθευσης ή υποχρεωτικής συλλογής των στατιστικών πληροφοριών. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις στατιστικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στην ΕΚΤ για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων, καθώς και τα ελάχιστα πρότυπα που πρέπει να τηρούνται, παρουσιάζονται στα παραρτήματα I έως IV του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32.

([115]) Το περιεχόμενο του παρόντος κεφαλαίου παρατίθεται μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς.
([116]) ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8.
([117]) ΕΕ L 15 της 20.1.2009, σ. 14.

3. **Πραγματικός πληθυσμός παροχής στοιχειών — Κατάλογος ΝΧΙ για στατιστικούς σκοπούς**

Τα ΝΧΙ αποτελούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα-κατοίκους της ζώνης του ευρώ, όπως αυτά ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης, καθώς και από όλα τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα-κατοίκους της ζώνης του ευρώ, η δραστηριότητα των οποίων συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή/και συγγενών υποκατάστατων καταθέσεων από άλλους φορείς πλην των ΝΧΙ και στη για ίδιο λογαριασμό (τουλάχιστον από οικονομική άποψη) χορήγηση πιστώσεων ή/και πραγματοποίηση επενδύσεων σε τίτλους. Η ΕΚΤ καταρτίζει και τηρεί κατάλογο των ιδρυμάτων που εμπίπτουν στον παραπάνω ορισμό, σύμφωνα με τις αρχές κατάταξης που περιγράφονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32. Αρμόδια για την κατάρτιση και τήρηση του εν λόγω καταλόγου των ΝΧΙ για στατιστικούς σκοπούς είναι η εκτελεστική επιτροπή της ΕΚΤ. Τα ΝΧΙ της ζώνης του ευρώ αποτελούν τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων. Οι ΕθνΚΤ δικαιούνται να χορηγούν παρεκκλίσεις σε μικρά ΝΧΙ, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32. Αυτές οι παρεκκλίσεις επιτρέπουν στις ΕθνΚΤ να παραλείπουν τα μικρά ιδρύματα.

4. **Υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων**

Για την κατάρτιση της ενοποιημένης λογιστικής κατάστασης των ΝΧΙ τα ιδρύματα που αποτελούν τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων της ζώνης του ευρώ πρέπει σε μηνιαία βάση να υποβάλλουν στατιστικές πληροφορίες για τη λογιστική τους κατάσταση. επίσης, πρέπει να δίδουν περαιτέρω πληροφορίες σε τριμηνιαία βάση. Οι στατιστικές πληροφορίες που πρέπει να υποβάλλονται παρουσιάζονται αναλυτικότερα στο παράρτημα Ι του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32. Τα συναφή στατιστικά στοιχεία συλλέγονται από τις ΕθνΚΤ, οι οποίες πρέπει να καθορίζουν και τις εφαρμοστέες διαδικασίες.

Ο κανονισμός ΕΚΤ/2008/32 δεν εμποδίζει τις ΕθνΚΤ να συλλέγουν από τον πραγματικό πληθυσμό παροχής στοιχείων τις στατιστικές πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων της ΕΚΤ ως μέρος ενός ευρύτερου πλαισίου στατιστικής πληροφόρησης το οποίο οι ΕθνΚΤ θεσπίζουν με δική τους ευθύνη σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το εθνικό δίκαιο ή τις ισχύουσες πρακτικές και το οποίο εξυπηρετεί άλλους στατιστικούς σκοπούς. Αυτό όμως δεν πρέπει να θίγει την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων που προβλέπονται στον κανονισμό ΕΚΤ/2008/32. Σε ειδικές περιπτώσεις, η ΕΚΤ, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της, μπορεί να λαμβάνει υπόψη της στατιστικές πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί για τέτοιους σκοπούς.

Η χορήγηση παρεκκλίσεων από τις ΕθνΚΤ σε μικρά ΝΧΙ, όπως ορίζεται παραπάνω, έχει ως συνέπεια ότι αυτά υπόκεινται σε μειωμένες στατιστικές υποχρεώσεις (μεταξύ άλλων, ανακοινώνουν μόνο τριμηνιαία στοιχεία) οι οποίες επιβάλλονται στο πλαίσιο της τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών και καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32. Οι υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων για τα μικρά ΝΧΙ τα οποία δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα αναγράφονται στο άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, τα ΝΧΙ στα οποία έχει χορηγηθεί παρέκκλιση έχουν τη διακριτική ευχέρεια να εκπληρώνουν στο ακέραιο τις στατιστικές υποχρεώσεις τους.

5. **Χρησιμοποίηση των στατιστικών πληροφοριών βάσει του κανονισμού της ΕΚΤ σχετικά με τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά**

Για να ελαχιστοποιηθεί ο φόρτος εργασίας που συνδέεται με την παροχή στοιχείων και για να μη συλλέγονται δύο φορές οι ίδιες στατιστικές πληροφορίες, τα στατιστικά στοιχεία που υποβάλλονται από τα ΝΧΙ σχετικά με τη λογιστική τους κατάσταση βάσει του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32 χρησιμοποιούνται και για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ/2003/9.

Πράγματι, για στατιστικούς σκοπούς, οι μονάδες παροχής στοιχείων πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία στην ΕθνΚΤ της χώρας τους, σύμφωνα με το πλαίσιο που παρουσιάζεται στον πίνακα 1 παρακάτω, ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32. Στον πίνακα 1, τα πεδία που σημειώνονται με αστερίσκο («*») χρησιμοποιούνται από τα ιδρύματα παροχής στοιχείων για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών τους (βλέπε πλαίσιο 9 στο κεφάλαιο 7).

Για το σωστό υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών επί της οποίας εφαρμόζεται θετικός συντελεστής υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών απαιτείται λεπτομερής ανάλυση των καταθέσεων συμφωνημένης διάρκειας άνω των δύο ετών, των καταθέσεων υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών και των υποχρεώσεων από συμφωνίες επαναγοράς των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι των τομέων: «ΝΧΙ» («εγχώρια» και «λοιπά κράτη μέλη»), «ΠΙ που υπόκεινται στην υποχρέωση ελάχιστων αποθεματικών, ΕΚΤ και ΕθνΚΤ» και «γενική κυβέρνηση», καθώς και «υπόλοιπος κόσμος».

Επιπλέον, ανάλογα με το σύστημα συλλογής πληροφοριών που εφαρμόζει κάθε χώρα και με την επιφύλαξη της πλήρους συμμόρφωσης με τους ορισμούς και τις αρχές κατάταξης της λογιστικής κατάστασης των ΝΧΙ, όπως καθορίζονται στον κανονισμό ΕΚΤ/2008/32, τα πιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών μπορούν, εναλλακτικά, να παρέχουν τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών, εκτός από εκείνες που αφορούν διαπραγματεύσιμα μέσα, σύμφωνα με τον πίνακα 1α, υπό τον όρο ότι δεν επηρεάζονται θέσεις του πίνακα 1 που εμφανίζονται με έντονα τυπογραφικά στοιχεία.

Το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32 περιλαμβάνει ειδικές και μεταβατικές διατάξεις, καθώς και διατάξεις σχετικά με συγχωνεύσεις όπου εμπλέκονται πιστωτικά ιδρύματα, όσον αφορά την εφαρμογή του συστήματος τήρησης υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών.

Το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32 περιλαμβάνει, ειδικότερα, ένα πλαίσιο παροχής στοιχείων για τα μικρά πιστωτικά ιδρύματα. Τα εν λόγω μικρά πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να υποβάλλουν, κατ' ελάχιστον, τριμηνιαίες πληροφορίες απαραίτητες για τον υπολογισμό της βάσης των αποθεματικών, σύμφωνα με τον πίνακα 1α. Τα εν λόγω ιδρύματα μεριμνούν ώστε η υποβολή πληροφοριών σύμφωνα με τον πίνακα 1α να είναι πλήρως συμβατή με τους ορισμούς και τις αρχές κατάταξης που ισχύουν για τον πίνακα 1. Τα στοιχεία για τη βάση των αποθεματικών των μικρών ιδρυμάτων για τρεις περιόδους τήρησης βασίζονται σε στοιχεία τέλους τριμήνου που συλλέγονται από τις ΕθνΚΤ.

Το παράρτημα III περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με τα συγκεντρωτικά στοιχεία που υποβάλλουν πιστωτικά ιδρύματα ως όμιλος. Μετά από σχετική άδεια της ΕΚΤ, τα πιστωτικά ιδρύματα που υπόκεινται στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών εντός της αυτής εθνικής επικράτειας, δύνανται να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία για την ενοποιημένη βάση των αποθεματικών τους ως όμιλος, υπό την προϋπόθεση ότι όλα τα ιδρύματα του ομίλου έχουν παραιτηθεί του ευεργετήματος της τυχόν εφάπαξ απαλλαγής. Ωστόσο, το ευεργέτημα αυτό εξακολουθεί να ισχύει για τον όμιλο ως σύνολο. Στην περίπτωση πιστωτικών ιδρυμάτων στα οποία έχει μεν επιτραπεί η τήρηση υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών μέσω ενδιάμεσου φορέα, αλλά τα οποία δεν διαθέτουν την εν λόγω δυνατότητα παροχής στατιστικών στοιχείων ως όμιλος, η οικεία ΕθνΚΤ δύναται να εξουσιοδοτήσει τον ενδιάμεσο φορέα να παράσχει συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία (πλην όσων αφορούν τη βάση των αποθεματικών) για λογαριασμό του οικείου ομίλου πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή το ευεργέτημα της τυχόν εφάπαξ απαλλαγής εξακολουθεί να ισχύει για κάθε μέλος του ομίλου. Όλα τα ιδρύματα του ομίλου περιλαμβάνονται χωριστά στην κατάσταση των ΝΧΙ που τηρεί η ΕΚΤ.

Το παράρτημα περιλαμβάνει, επίσης, διατάξεις εφαρμοστέες σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων που αφορούν πιστωτικά ιδρύματα. Στο παράρτημα αυτό, οι όροι «συγχώνευση», «ιδρύματα που συγχωνεύονται» και «απορροφούν ίδρυμα» έχουν την έννοια που ορίζεται στο άρθρο 1 του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9. Για την περίοδο τήρησης εντός της οποίας τίθεται σε ισχύ η συγχώνευση, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του απορροφούντος ιδρύματος και η εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης υπολογίζονται όπως ορίζει το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού. Για τις επόμενες περιόδους τήρησης, τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά του απορροφούντος ιδρύματος υπολογίζονται σύμφωνα με τη βάση αποθεματικών και τις στατιστικές πληροφορίες που υποβάλλονται σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες (βλέπε τον πίνακα του παραρτήματος III του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32), κατά περίπτωση. Σε αντίθετη περίπτωση εφαρμόζονται οι συνήθεις κανόνες παροχής στατιστικών στοιχείων και υπολογισμού των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών όπως καθορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΕΚΤ/2003/9. Επιπλέον, η οικεία ΕθνΚΤ δύναται να επιτρέπει στο απορροφούν ίδρυμα να εκπληρώνει την υποχρέωσή του για υποβολή στατιστικών πληροφοριών μέσω προσωρινών διαδικασιών. Η παρέκκλιση αυτή από τις συνήθεις διαδικασίες υποβολής πληροφοριών πρέπει να περιορίζεται χρονικά στο ελάχιστο και πάντως να μην υπερβαίνει τους έξι μήνες από την έναρξη ισχύος της συγχώνευσης. Η εν λόγω παρέκκλιση δεν απαλλάσσει το απορροφούν ίδρυμα από τις υποχρεώσεις του για την υποβολή στατιστικών πληροφοριών σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ/2008/32 και, κατά περίπτωση, από την υποχρέωσή του να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις υποβολής πληροφοριών των ιδρυμάτων που συγχωνεύονται.

Πίνακας 1

Στοιχεία που πρέπει να υποβάλλονται κάθε μήνα (υπόλοιπα) [1]

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	Α. Εγχώρια										
	ΝΧΙ [3]			Μη ΝΧΙ							
				Γενική κυβέρνηση (S.13)		Τομείς «Λοιποί κάτοικοι»					
	α)	Πιστωτικά ιδρύματα	εκ των οποίων: πιστωτικά ιδρύματα υποκείμενα στην υποχρέωση τήρησης ΕΑ, ΕΚΤ και ΕθνΚΤ β)	Κεντρική κυβέρνηση (S.1311) γ)	Λοιπές κατηγορίες γενικής κυβέρνησης δ)	Σύνολο ε)	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.123+S.124) στ)	εκ των οποίων: ΚΑ [4]	εκ των οποίων: ΧΡΕΣ	Ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125) ζ)	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11) η)	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15) θ)
ΠΑΘΗΤΙΚΟ											
8 Νόμισμα σε κυκλοφορία											
9 Καταθέσεις	*		*	*							
έως 1 έτους											
άνω του 1 έτους											
εκ των οποίων μεταβιβάσιμες καταθέσεις											
εκ των οποίων έως 2 ετών											
εκ των οποίων κοινοπρακτικά δάνεια											
9e Ευρώ	*		*								
9.1e Μίας ημέρας					*	*					
εκ των οποίων μεταβιβάσιμες καταθέσεις											
9.2e Προθεσμίας											
έως 1 έτους					*	*					
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών					*	*					
άνω των 2 ετών	*		*	*	*	*					
9.3e Υπό προειδοποίηση											
έως 3 μηνών					*	*					
άνω των 3 μηνών					*	*					
εκ των οποίων άνω των 2 ετών [2]	*		*	*	*	*					
9.4e Συμφωνίες επαναγοράς	*		*	*	*	*					
9x Ξένα νομίσματα											
9.1x Μίας ημέρας					*	*					
9.2x Προθεσμίας											
έως 1 έτους					*	*					
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών					*	*					
άνω των 2 ετών	*		*	*	*	*					
9.3x Υπό προειδοποίηση											
έως 3 μηνών					*	*					
άνω των 3 μηνών					*	*					
εκ των οποίων άνω των 2 ετών [2]	*		*	*	*	*					
9.4x Συμφωνίες επαναγοράς	*		*	*	*	*					
10 Μετοχές/μερίδια ΑΚΧΑ [3]											
11 Εκδοθέντα χρεόγραφα											
11e Ευρώ											
έως 1 έτους											
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών											
εκ των οποίων έως 2 ετών και εγγύησης ονομαστικού κεφαλαίου μικρότερης του 100 %											
άνω των 2 ετών											
11x Ξένα νομίσματα											
έως 1 έτους											
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών											
εκ των οποίων έως 2 ετών και εγγύησης ονομαστικού κεφαλαίου μικρότερης του 100 %											
άνω των 2 ετών											
12 Κεφάλαιο και αποθεματικά											
13 Λοιπές υποχρεώσεις											

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	Β. Λοιπά συμμετέχοντα κράτη-μέλη												Γ. Υπόλοιπος κόσμος			Δ. Λοιπά
	ΝΧΙ (3)			Μη ΝΧΙ												
				Γενική κυβέρνηση (S.13)		Τομείς «Λοιποί κάτοικοι»										
		Πιστωτικά ιδρύματα	εκ των οποίων: πιστωτικά ιδρύματα υποκείμενα στην υποχρέωση τήρησης ΕΑ, ΕΚΤ και ΕΙνΚΤ	Κεντρική κυβέρνηση (S.1311)	Λοιπές κατηγορίες γενικής κυβέρνησης	Σύνολο	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.123+S.124)			Ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11)	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)	Σύνολο	Τράπεζες	Μη τραπεζικά ιδρύματα	
								εκ των οποίων: ΚΑ (4)	εκ των οποίων: ΧΡΕΣ							
	ι)		ια)	ιβ)	ιγ)	ιδ)	ιε)			ιστ)	ιζ)	ιη)	ιθ)			κ)
ΠΑΘΗΤΙΚΟ																
8 Νόμισμα σε κυκλοφορία																
9 Καταθέσεις	*		*	*									*			
έως 1 έτους																
άνω του 1 έτους																
εκ των οποίων μεταβιβάσιμες καταθέσεις																
εκ των οποίων έως 2 ετών																
εκ των οποίων κοινοπρακτικά δάνεια																
9e Ευρώ	*		*													
9.1e Μίας ημέρας					*	*										
εκ των οποίων μεταβιβάσιμες καταθέσεις																
9.2e Προθεσμίας																
έως 1 έτους					*	*										
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών					*	*										
άνω των 2 ετών	*		*	*	*	*							*			
9.3e Υπό προειδοποίηση																
έως 3 μηνών					*	*										
άνω των 3 μηνών					*	*										
εκ των οποίων άνω των 2 ετών (2)	*		*	*	*	*							*			
9.4e Συμφωνίες επαναγοράς	*		*	*	*	*							*			
9x Ξένα νομίσματα																
9.1x Μίας ημέρας					*	*										
9.2x Προθεσμίας																
έως 1 έτους					*	*										
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών					*	*										
άνω των 2 ετών	*		*	*	*	*							*			
9.3x Υπό προειδοποίηση																
έως 3 μηνών					*	*										
άνω των 3 μηνών					*	*										
εκ των οποίων άνω των 2 ετών (2)	*		*	*	*	*							*			
9.4x Συμφωνίες επαναγοράς	*		*	*	*	*							*			
10 Μετοχές/μερίδια ΑΚΧΑ (3)																
11 Εκδοθέντα χρεόγραφα																
11e Ευρώ																
έως 1 έτους																*
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών																*
εκ των οποίων έως 2 ετών και εγγύησης ονομαστικού κεφαλαίου μικρότερης του 100 %																
άνω των 2 ετών																*
11x Ξένα νομίσματα																
έως 1 έτους																*
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών																*
εκ των οποίων έως 2 ετών και εγγύησης ονομαστικού κεφαλαίου μικρότερης του 100 %																
άνω των 2 ετών																*
12 Κεφάλαιο και αποθεματικά																
13 Λοιπές υποχρεώσεις																

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	Α. Εγχώρια												
	ΝΧΙ	Μη ΝΧΙ											
			Τομείς «Λοιποί κάτοικοι»										
		Γενική κυβέρνηση (S.13)	Σύνολο	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.123+S.124)			Ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συντα-ξιοδοτικά ταμεία (S.125)	Μη χρηματοδο-τικές εταιρείες (S.11)	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)				
												Λοιπά δάνεια	
					εκ των οποίων: ΚΑ [4]	εκ των οποίων: ΧΡΕΣ			Σύνολο	Καταναλωτική πίστη	Δάνεια για αγορά κατοικίας		εκ των οποίων: ΑΤΕΠ/ΜΕΜ [5]
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ													
1 **Μετρητά**													
1e εκ του οποίου ευρώ													
2 **Δάνεια**													
έως 1 έτους													
άνω του 1 έτους και έως 5 ετών													
άνω των 5 ετών													
εκ των οποίων: κοινοπρακτικά δάνεια													
εκ των οποίων: συμφωνίες επαναγοράς													
2e εκ των οποίων ευρώ													
— εκ των οποίων: ανακυκλούμενα δάνεια και υπεραναλήψεις													
— εκ των οποίων πίστωση διευκόλυνσης μέσω πιστωτικών καρτών													
— εκ των οποίων παρατεινόμενη πίστωση μέσω πιστωτικών καρτών													
3 **Τίτλοι πλην μετοχών**													
3e Ευρώ													
έως 1 έτους													
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών													
άνω των 2 ετών													
3x Ξένα νομίσματα													
έως 1 έτους													
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών													
άνω των 2 ετών													
4 **Μετοχές/μερίδια ΑΚΧΑ**													
5 **Μετοχές και λοιποί συναφείς τίτλοι**													
6 **Πάγια στοιχεία ενεργητικού**													
7 **Λοιπά στοιχεία ενεργητικού**													

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	Β. Λοιπά συμμετέχοντα κράτη-μέλη													Γ. Υπόλοιπος κόσμος	Δ. Λοιπά
	ΝΧΙ	Μη ΝΧΙ													
			Τομείς «Λοιποί κάτοικοι»												
		Γενική κυβέρνηση (S.13)	Σύνολο	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί + επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.123+S.124)			Ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11)	Νοικοκυριά + μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.14+S.15)						
					εκ των οποίων: ΚΑ (4)	εκ των οποίων: ΧΡΕΣ			Σύνολο	Καταναλωτική πίστη	Δάνεια για αγορά κατοικίας	Λοιπά δάνεια			
													εκ των οποίων: ΑΤΕΠ/ΜΕΜ (5)		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ															
1 **Μετρητά**															
1e εκ του οποίου ευρώ															
2 **Δάνεια**															
έως 1 έτους															
άνω του 1 έτους και έως 5 ετών															
άνω των 5 ετών															
εκ των οποίων: κοινοπρακτικά δάνεια															
εκ των οποίων: συμφωνίες επαναγοράς															
2e εκ των οποίων ευρώ															
— εκ των οποίων: ανακυκλούμενα δάνεια και υπεραναλήψεις															
— εκ των οποίων πίστωση διευκόλυνσης μέσω πιστωτικών καρτών															
— εκ των οποίων παρατεινόμενη πίστωση μέσω πιστωτικών καρτών															
3 **Τίτλοι πλην μετοχών**															
3e Ευρώ															
έως 1 έτους															
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών															
άνω των 2 ετών															
3x Ξένα νομίσματα															
έως 1 έτους															
άνω του 1 έτους και έως 2 ετών															
άνω των 2 ετών															
4 **Μετοχές/μερίδια ΑΚΧΑ**															
5 **Μετοχές και λοιποί συναφείς τίτλοι**															
6 **Πάγια στοιχεία ενεργητικού**															
7 **Λοιπά στοιχεία ενεργητικού**															

(1) Τα πεδία που σημειώνονται με αστερίσκο χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της βάσης αποθεματικών. Σε ό,τι αφορά τα χρεόγραφα, τα πιστωτικά ιδρύματα είτε προσκομίζουν αποδείξεις ως προς τις υποχρεώσεις που είναι εξαιρετέες από τη βάση των αποθεματικών είτε εφαρμόζουν πάγια έκπτωση συγκεκριμένου ποσοστού που καθορίζει η ΕΚΤ. Στοιχεία για τα πεδία με κανονικούς τυπογραφικούς χαρακτήρες παρέχουν μόνο πιστωτικά ιδρύματα υποκείμενα στην υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών (ΕΑ). Βλέπε επίσης τις ειδικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών του παραρτήματος III του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32.
(2) Το εν λόγω στοιχείο παρέχεται προαιρετικά μέχρι νεότερης ειδοποίησης.
(3) Τα δεδομένα υπό το στοιχείο αυτό είναι δυνατόν να υπόκεινται σε διαφορετικές διαδικασίες συλλογής στατιστικών στοιχείων, κατά τη διακριτική ευχέρεια της οικείας ΕθνΚΤ και σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου μέρους του παραρτήματος I του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32.
(4) Κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι.
(5) Ατομικές επιχειρήσεις/μονάδες μη εταιρικής μορφής.

Πίνακας 1α

Δεδομένα σχετικά με την τήρηση ελάχιστων αποθεματικών που απαιτούνται από τα μικρά πιστωτικά ιδρύματα

	Βάση των αποθεματικών που υπολογίζεται ως το άθροισμα των εξής στηλών του πίνακα 1 (Υποχρεώσεις): (α) - (β) + (γ) + (δ) + (ε) + (ι) - (ια) + (ιβ) + (ιγ) + (ιδ) + (ιθ)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ευρώ και ξένα νομίσματα μαζί)	
9 ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ 9.1 e + 9.1 x 9.2 e + 9.2 x 9.3 e + 9.3 x 9.4 e + 9.4 x	
εκ των οποίων: 9.2 e + 9.2 x με προθεσμία λήξης άνω των δύο ετών	
εκ των οποίων: 9.3 e + 9.3 x υπό προειδοποίηση άνω των δύο ετών	Προαιρετική υποβολή στοιχείων
εκ των οποίων: 9.4 e + 9.4 x συμφωνίες επαναγοράς	
	Εκκρεμή στοιχεία, στήλη (κ) στον πίνακα 1 (Παθητικό)
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΑ ΜΕΣΑ (ευρώ και ξένα νομίσματα μαζί)	
11 ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ 11 e + 11 x με προθεσμία λήξης έως δύο έτη	
11 ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ 11 e + 11 x με προθεσμία λήξης άνω των δύο ετών	

6. **Επαλήθευση και υποχρεωτική συλλογή**

Η ίδια η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ συνήθως ασκούν την αρμοδιότητα επαλήθευσης και υποχρεωτικής συλλογής στατιστικών πληροφοριών οσάκις δεν πληρούνται τα ελάχιστα πρότυπα ως προς τη διαβίβαση, την ακρίβεια, την εννοιολογική συμμόρφωση και τις αναθεωρήσεις. Αυτά τα ελάχιστα πρότυπα ορίζονται στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32.

7. **Κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ**

Ο κανονισμός ΕΚΤ/2008/32 εφαρμόζεται μόνο στα κράτη μέλη, εφόσον ως κανονισμός βάσει του άρθρου 34.1 του καταστατικού δεν παρέχει δικαιώματα ούτε επιβάλλει υποχρεώσεις στα κράτη μέλη με παρέκκλιση (άρθρο 42.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ) και στη Δανία (παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τη Δανία) και δεν ισχύει για το Ηνωμένο Βασίλειο (παράγραφος 7 του πρωτοκόλλου σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας).

Ωστόσο, το άρθρο 5 του καταστατικού του ΕΣΚΤ σχετικά με τις αρμοδιότητες της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ στο στατιστικό τομέα και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2533/98 εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό, σε συνδυασμό με τη δεύτερη και την τρίτη περίπτωση του άρθρου 4 παράγραφος 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, συνεπάγεται ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ως νόμισμα το ευρώ υποχρεούνται να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν σε εθνικό επίπεδο όλα τα μέτρα που θεωρούν πρόσφορα ώστε να προβαίνουν στη συλλογή των στατιστικών πληροφοριών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των στατιστικών απαιτήσεων της ΕΚΤ, καθώς και να προετοιμαστούν εγκαίρως στον τομέα της στατιστικής ώστε να γίνουν κράτη μέλη. Η υποχρέωση αυτή διατυπώθηκε ρητά στο άρθρο 4 και στην αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98. Για λόγους διαφάνειας η εν λόγω ειδική υποχρέωση επαναλαμβάνεται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού ΕΚΤ/2008/32.

Προσάρτημα 5

ΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΌΠΟΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ή www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Τράπεζα της Ελλάδος	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

Προσάρτημα 6

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΠΤΩΣΗ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

1. **Χρηματικές ποινές**

Σε περίπτωση που ένας αντισυμβαλλόμενος παραβαίνει τους κανόνες της δημοπρασίας ([118]), των διμερών συναλλαγών ([119]), τους κανόνες για τη χρήση περιουσιακών στοιχείων ως ασφάλειας ([120]) ή τις διαδικασίες κλεισίματος τέλους ημέρας και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης ([121]), το Ευρωσύστημα επιβάλλει χρηματικές ποινές, ως εξής:

α) Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες, τις διμερείς συναλλαγές και τη χρήση ασφαλειών, για καθεμία από τις δύο πρώτες παραβάσεις που θα λάβουν χώρα μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο επιβάλλεται χρηματική ποινή. Οι χρηματικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες.

Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές, οι χρηματικές ποινές υπολογίζονται ως το γινόμενο του ύψους των υπολειπόμενων ασφαλειών ή των μετρητών που δεν ήταν σε θέση να προσφέρει ο αντισυμβαλλόμενος επί το συντελεστή 7/360.

Προκειμένου περί παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τη χρήση ασφαλειών ([122]), οι χρηματικές ποινές υπολογίζονται ως το γινόμενο της αξίας των μη αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει ο συγκεκριμένος αντισυμβαλλόμενος) που είτε i) παρέδωσε ο αντισυμβαλλόμενος σε ορισμένη ΕθνΚΤ ή στην ΕΚΤ είτε ii) δεν απέσυρε ο αντισυμβαλλόμενος μετά από περίοδο χάριτος 20 εργάσιμων ημερών μετά την επέλευση του συμβάντος, συνεπεία του οποίου τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία κατέστησαν μη αποδεκτά ή δεν μπορούσαν πλέον να χρησιμοποιηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο, επί το συντελεστή 1/360.

β) Κατά την πρώτη παράβαση των κανόνων που αφορούν τις διαδικασίες κλεισίματος τέλους ημέρας ή την πρόσβαση στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης, οι χρηματικές ποινές που μπορούν να επιβληθούν υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης προσαυξημένο κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες. Σε περίπτωση επανειλημμένων παραβάσεων το επιτόκιο ποινής προσαυξάνεται κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες για κάθε νέα παράβαση που σημειώνεται μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο και εφαρμόζεται επί του ποσού της μη επιτραπείσας πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

2. **Μη χρηματικές ποινές**

Το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου σε περίπτωση παραβάσεων των κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές, καθώς και των κανόνων σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία, ως ακολούθως:

2.1. *Αναστολή μετά από παραβάσεις κανόνων που αφορούν τις δημοπρασίες και τις διμερείς συναλλαγές*

Σε περίπτωση που σημειώνεται και τρίτη ομοειδής παράβαση μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο, το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου στις προσεχείς ομοειδείς πράξεις ανοικτής αγοράς που θα εκτελεστούν με τις ίδιες διαδικασίες και με ημερομηνία έναρξης κατά τη διάρκεια ορισμένης χρονικής περιόδου, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που περιγράφονται στην ενότητα 1. Η αναστολή εφαρμόζεται σύμφωνα με την εξής κλίμακα:

α) εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό έως και 40 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί ένα μήνα·

β) εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό μεταξύ 40 % και 80 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί δύο μήνες και

([118]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος δεν μεταβιβάσει κατά την ημερομηνία διακανονισμού επαρκή ποσότητα περιουσιακών στοιχείων ή μετρητών (κατά περίπτωση, όσον αφορά το μηχανισμό κάλυψης διαφορών αποτίμησης) για το διακανονισμό, ή δεν παράσχει, έως τη λήξη της πράξης μέσω αντίστοιχου μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης, ασφάλεια για το ποσό της ρευστότητας η οποία του κατανεμήθηκε με πράξη παροχής ρευστότητας, ή δεν καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών για το διακανονισμό του ποσού το οποίο του κατανεμήθηκε με πράξη απορρόφησης ρευστότητας.

([119]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος δεν μεταβιβάσει επαρκή ποσότητα αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων ή δεν καταβάλει επαρκές ποσό μετρητών για το διακανονισμό του ποσού που έχει συμφωνηθεί με διμερείς συναλλαγές, ή εάν δεν παράσχει ασφάλεια για ανεξόφλητη διμερή συναλλαγή οποτεδήποτε έως τη λήξη της μέσω αντίστοιχου μηχανισμού κάλυψης διαφορών αποτίμησης.

([120]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι ή έχουν γίνει μη αποδεκτά (ή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο) ως ασφάλεια για ανεξόφλητη πίστωση.

([121]) Ισχύει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος έχει στο τέλος της ημέρας αρνητικό υπόλοιπο στο λογαριασμό διακανονισμού του και δεν πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης στη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης.

([122]) Οι ακόλουθες διατάξεις εφαρμόζονται επίσης οσάκις α) ο αντισυμβαλλόμενος έχει χρησιμοποιήσει μη αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία ή έχει παράσχει πληροφορίες που επηρεάζουν αρνητικά την αξία των ασφαλειών, π.χ. όσον αφορά το ανεξόφλητο υπόλοιπο χρησιμοποιηθείσας δανειακής απαίτησης, οι οποίες είναι ή υπήρξαν εσφαλμένες ή παρωχημένες, ή β) ο αντισυμβαλλόμενος χρησιμοποιεί περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν είναι αποδεκτά λόγω στενών δεσμών μεταξύ του εκδότη/εγγυητή και του αντισυμβαλλομένου.

γ) εάν το ύψος των υπολειπόμενων ασφαλειών ή μετρητών ανέρχεται σε ποσοστό μεταξύ 80 % και 100 % των συνολικών ασφαλειών ή των μετρητών που έπρεπε να παραδοθούν κατά την τρίτη παράβαση, επιβάλλεται αναστολή επί τρεις μήνες.

Οι παραπάνω χρηματικές ποινές και τα μέτρα αναστολής ισχύουν, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην ενότητα 2.3, και για οποιαδήποτε άλλη διαδοχική παράβαση σημειώνεται κατά τη διάρκεια εκάστου δωδεκαμήνου.

2.2. *Αναστολή μετά από παραβάσεις των κανόνων που αφορούν την παροχή ασφάλειας*

Εάν σημειωθεί και τρίτη παράβαση μέσα στο ίδιο δωδεκάμηνο, το Ευρωσύστημα αναστέλλει τη συμμετοχή του αντισυμβαλλομένου στην προσεχή πράξη ανοικτής αγοράς, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με την ενότητα 1 παραπάνω.

Οι παραπάνω χρηματικές ποινές και τα μέτρα αναστολής ισχύουν, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην ενότητα 2.3, και για οποιαδήποτε άλλη διαδοχική παράβαση σημειώνεται κατά τη διάρκεια εκάστου δωδεκαμήνου.

2.3. *Αναστολή της πρόσβασης σε όλες τις μελλοντικές πράξεις νομισματικής πολιτικής για ορισμένο χρονικό διάστημα σε εξαιρετικές περιπτώσεις*

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν το απαιτεί η σοβαρότητα της παράβασης ή των παραβάσεων και λαμβανομένων ιδίως υπόψη των ποσών που αφορούν οι παραβάσεις, καθώς και της συχνότητας ή της διάρκειας των παραβάσεων, είναι δυνατόν να εξεταστεί το ενδεχόμενο, πέραν της χρηματικής ποινής όπως υπολογίζεται σύμφωνα με την ενότητα 1 παραπάνω, να ανασταλεί και η πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου σε όλες τις μελλοντικές πράξεις νομισματικής πολιτικής επί ένα τρίμηνο.

2.4. *Ιδρύματα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη*

Το Ευρωσύστημα δύναται επίσης με απόφασή του να ορίσει αν το μέτρο της αναστολής που προτείνεται να ληφθεί κατά του παραβάτη αντισυμβαλλομένου θα ισχύει και για τα υποκαταστήματα του ίδιου ιδρύματος που είναι εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη.

Προσάρτημα 7

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΓΚΥΡΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΠΙ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Προκειμένου να συσταθεί έγκυρη ασφάλεια επί δανειακών απαιτήσεων και να διασφαλιστεί ότι οι δανειακές απαιτήσεις μπορούν να ρευστοποιηθούν γρήγορα σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, πρέπει να πληρούνται οι εξής πρόσθετες προϋποθέσεις:

α) *Επαλήθευση της ύπαρξης δανειακών απαιτήσεων:* Ως ελάχιστη προϋπόθεση, οι ΕθνΚΤ χρησιμοποιούν τα εξής μέτρα προκειμένου να επαληθεύσουν την ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων που υποβάλλονται στο Ευρωσύστημα ως ασφάλεια: i) υπεύθυνη δήλωση του αντισυμβαλλομένου προς την ΕθνΚΤ τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο, με την οποία βεβαιώνεται η ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων που υποβάλλονται ως ασφάλεια ή, αντ' αυτής, διασταύρωση πληροφοριών με στοιχεία που τηρούνται σε κεντρικά μητρώα πιστώσεων, εφόσον υπάρχουν, ii) εφάπαξ επαλήθευση από τις ΕθνΚΤ, τις εποπτικές αρχές ή τους εξωτερικούς ελεγκτές των διαδικασιών μέσω των οποίων ο αντισυμβαλλόμενος υποβάλλει προς το Ευρωσύστημα τις πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη των δανειακών απαιτήσεων και iii) δειγματοληπτικό έλεγχο, από τις ΕθνΚΤ, τα αρμόδια μητρώα πιστώσεων, τις εποπτικές αρχές ή τους εξωτερικούς ελεγκτές, της ποιότητας και της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης.

Στο πλαίσιο της ανά τρίμηνο υπεύθυνης δήλωσης που αναφέρεται στο στοιχείο i) παραπάνω, οι αντισυμβαλλόμενοι του Ευρωσυστήματος υποχρεούνται να παρέχουν γραπτώς τα εξής:

i) διαβεβαίωση ότι οι δανειακές απαιτήσεις που υποβάλλονται στην ΕθνΚΤ πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας τα οποία εφαρμόζει το Ευρωσύστημα·

ii) διαβεβαίωση ότι καμία δανειακή απαίτηση που υποβάλλεται ως υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο δεν χρησιμοποιείται ταυτόχρονα ως ασφάλεια υπέρ οποιουδήποτε τρίτου ούτε θα χρησιμοποιηθεί από τον αντισυμβαλλόμενο ως ασφάλεια υπέρ οποιουδήποτε τρίτου και

iii) διαβεβαίωση ότι θα γνωστοποιήσουν στην αρμόδια ΕθνΚΤ αμέσως και το αργότερο έως το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας οποιοδήποτε γεγονός θα επηρέαζε ουσιωδώς τη συμβατική σχέση μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και της εν λόγω ΕθνΚΤ, ιδίως πρόωρη, μερική ή ολική αποπληρωμή, υποβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας και ουσιώδεις μεταβολές των όρων που διέπουν τη δανειακή απαίτηση.

Για την πραγματοποίηση των ελέγχων που αναγράφονται στα ii) και iii) παραπάνω (εφάπαξ επαλήθευση και δειγματοληπτικοί έλεγχοι) οι εποπτικές αρχές ή, ειδικά, οι ΕθνΚΤ ή οι εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διαθέτουν εξουσιοδότηση —παρεχόμενη με σύμβαση, αν αυτό κρίνεται αναγκαίο, ή σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις— να διενεργούν αυτή την έρευνα.

β) *Κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας ή καταχώριση της εν λόγω παροχής σε μητρώο:* Ως προς την κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιομορφιών των διαφόρων εννόμων τάξεων, απαιτούνται τα εξής:

i) Σε ορισμένα κράτη μέλη όπου η κοινοποίηση στον οφειλέτη σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας είναι προϋπόθεση για την έγκυρη σύσταση της ασφάλειας με βάση το εθνικό δίκαιο, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, η εκ των προτέρων ενημέρωση του οφειλέτη θα αποτελεί νομική προϋπόθεση για την καταλληλότητα της δανειακής απαίτησης. Η εκ των προτέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη ως προϋπόθεση καταλληλότητας σημαίνει ότι ο οφειλέτης πρέπει να ενημερώνεται από τον αντισυμβαλλόμενο ή την ΕθνΚΤ (κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση) ότι η δανειακή απαίτηση παρέχεται ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο υπέρ της ΕθνΚΤ πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή αυτή.

ii) Σε ορισμένα άλλα κράτη μέλη όπου η καταχώριση και δημοσίευση της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας είναι προϋπόθεση για την έγκυρη σύσταση ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, προϋπόθεση για την προνομιακή κατάταξη της δανειακής απαίτησης βάσει του εθνικού δικαίου, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, η εν λόγω καταχώριση θα πρέπει να πραγματοποιείται πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή αυτή.

iii) Τέλος, σε όσα κράτη μέλη δεν απαιτείται η κατά τα ως άνω i) και ii) εκ των προτέρων ενημέρωση του οφειλέτη ή η καταχώριση και δημοσίευση της παροχής της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση, απαιτείται εκ των υστέρων ενημέρωση του οφειλέτη. Η εκ των υστέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη σημαίνει ότι ο οφειλέτης πρέπει να ενημερώνεται από τον αντισυμβαλλόμενο ή την ΕθνΚΤ (κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση) ότι η δανειακή απαίτηση παρέχεται ως ασφάλεια από τον αντισυμβαλλόμενο υπέρ της ΕθνΚΤ αμέσως μετά την επέλευση πιστωτικού γεγονότος. Ως «πιστωτικό γεγονός» (credit event) νοείται αθέτηση υποχρέωσης πιστούχου ή άλλο παρόμοιο συμβάν όπως ειδικότερα ορίζεται στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

Η υποχρέωση κοινοποίησης στον οφειλέτη δεν ισχύει εάν οι δανειακές απαιτήσεις είναι τίτλοι εις τον κομιστή για τους οποίους δεν απαιτείται κοινοποίηση με βάση το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται μεταβίβαση του σώματος των τίτλων εις τον κομιστή προς τις ΕθνΚΤ πριν ή ταυτόχρονα με την παροχή τους ως ασφάλειας.

Τα παραπάνω αποτελούν ελάχιστες υποχρεώσεις. Οι ΕθνΚΤ δύνανται με απόφασή τους να ορίσουν ότι απαιτείται εκ των προτέρων κοινοποίηση στον οφειλέτη ή καταχώριση και δημοσίευση και σε άλλες περιπτώσεις πέραν των ως άνω αναφερομένων, κατά τα προβλεπόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

γ) *Απουσία περιορισμών που απορρέουν από το τραπεζικό απόρρητο και την εμπιστευτικότητα:* Ο αντισυμβαλλόμενος δεν υποχρεούται να λάβει την έγκριση του οφειλέτη προκειμένου να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με τη δανειακή απαίτηση και τον οφειλέτη, εφόσον αυτές οι πληροφορίες απαιτούνται από το Ευρωσύστημα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η σύσταση έγκυρης ασφάλειας επί δανειακών απαιτήσεων και η δυνατότητα ταχείας ρευστοποίησης των δανειακών απαιτήσεων σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου. Ο αντισυμβαλλόμενος και ο οφειλέτης συνομολογούν συμβατικά ότι ο οφειλέτης ανεπιφύλακτα συναινεί στην αποκάλυψη των εν λόγω στοιχείων για τις δανειακές απαιτήσεις και τον οφειλέτη προς το Ευρωσύστημα. Τέτοιου είδους συμφωνία δεν είναι αναγκαία εφόσον δεν υπάρχουν κανόνες που να περιορίζουν την παροχή αυτών των πληροφοριών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κατά τα οριζόμενα στην εφαρμοστέα εθνική τεκμηρίωση.

δ) *Απουσία περιορισμών σχετικά με την παροχή της δανειακής απαίτησης ως ασφάλειας:* Οι αντισυμβαλλόμενοι διασφαλίζουν ότι οι δανειακές απαιτήσεις είναι πλήρως μεταβιβάσιμες και μπορούν χωρίς περιορισμούς να χρησιμοποιηθούν ως ασφάλεια υπέρ του Ευρωσυστήματος. Στη σύμβαση από την οποία απορρέει η δανειακή απαίτηση ή σε άλλες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και του οφειλέτη δεν θα πρέπει να περιέχονται περιοριστικοί όροι όσον αφορά την παροχή της δανειακής απαίτησης, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία ειδικά προβλέπει την προνομιακή κατάταξη του Ευρωσυστήματος ως πιστωτή σε σχέση με την παροχή της ασφάλειας, ανεξαρτήτως τυχόν συμβατικών περιορισμών.

ε) *Απουσία περιορισμών σχετικά με τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης:* Στη σύμβαση από την οποία απορρέει η δανειακή απαίτηση ή σε άλλες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ του αντισυμβαλλομένου και του οφειλέτη δεν θα πρέπει να περιέχονται περιορισμοί όσον αφορά τη ρευστοποίηση της δανειακής απαίτησης που χρησιμοποιείται ως ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων όρων που θέτουν τυπικές, χρονικές ή άλλες προϋποθέσεις για τη ρευστοποίηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΚΟΙΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

I. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά του συνόλου των ρυθμίσεων που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής**

1. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή των συνήθων όρων ή προϋποθέσεων αυτής στις πράξεις νομισματικής πολιτικής.

2. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτή είναι σε θέση να υλοποιεί κάθε τροποποίηση του πλαισίου της νομισματικής πολιτικής χωρίς περιττή καθυστέρηση, θα πρέπει δε να λαμβάνεται μέριμνα για τη γνωστοποίηση των εν λόγω τροποποιήσεων στους αντισυμβαλλομένους, με σαφή αναφορά στη χρονική στιγμή κατά την οποία αυτές αποκτούν νομική ισχύ.

3. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να ορίζουν ότι όλες οι πληρωμές που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής (εκτός από τις πληρωμές σε ξένο νόμισμα που αφορούν πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων) γίνονται σε ευρώ.

4. Εφόσον κρίνεται απαραίτητη η υπαγωγή σε ενιαία συμβατική ρύθμιση του συνόλου των συναλλαγών που συνάπτονται στο πλαίσιο σύμβασης ή/και η κατάρτιση της εν λόγω σύμβασης ως σύμβασης-πλαίσιο, με σκοπό την αποτελεσματικότητα της εκκαθάρισης και του συμψηφισμού, θα πρέπει να περιλαμβάνεται πρόβλεψη σε σχετική διάταξη.

5. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν τη θέσπιση, στη σχέση μεταξύ της ΕθνΚΤ και των αντισυμβαλλομένων της, κατάλληλων και σαφών κανόνων ως προς τη χρήση του έγγραφου τύπου (συμπεριλαμβανομένης της επιβεβαίωσης των όρων των συναλλαγών), των μέσων μεταφοράς δεδομένων, καθώς και των μέσων και λεπτομερειών επικοινωνίας.

6. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να προβλέπουν, ως ελάχιστο περιεχόμενο, γεγονότα τα οποία συνιστούν αθέτηση υποχρέωσης πιστούχου και τα οποία δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τα ακόλουθα:

   α) απόφαση αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής για την υπαγωγή του αντισυμβαλλομένου σε διαδικασία εκκαθάρισης ή για τον διορισμό εκκαθαριστή ή προσώπου με ανάλογη ιδιότητα ή για την υπαγωγή του αντισυμβαλλομένου σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη διαδικασία·

   β) απόφαση αρμόδιας δικαστικής ή άλλης αρχής για την εφαρμογή μέτρων αναδιοργάνωσης ή ανάλογης διαδικασίας επί του αντισυμβαλλομένου, με σκοπό τη διαφύλαξη ή αποκατάσταση της οικονομικής του κατάστασης και την αποτροπή λήψης αποφάσεων εκ των αναφερόμενων στο στοιχείο α) παραπάνω·

   γ) έγγραφη δήλωση του αντισυμβαλλομένου ότι αδυνατεί να εξοφλήσει, εν όλω ή εν μέρει, τις οφειλές του ή να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του από πράξεις νομισματικής πολιτικής ή επίτευξη εξώδικου διακανονισμού με τους πιστωτές ή συνδρομή περίπτωσης κατά την οποία ο αντισυμβαλλόμενος είναι ή θεωρείται ότι είναι αφερέγγυος ή ότι δεν είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές του·

   δ) διαδικαστικά στάδια που προηγούνται της λήψης απόφασης στο πλαίσιο των στοιχείων α) ή β) παραπάνω·

   ε) ανακριβής ή αναληθής δήλωση δεσμευτικού χαρακτήρα ή άλλη προσυμβατική δήλωση στην οποία προέβη ή θεωρείται ότι προέβη ο αντισυμβαλλόμενος δυνάμει κειμένων νομικών διατάξεων·

   στ) αναστολή ή ανάκληση της άδειας του αντισυμβαλλομένου να ασκεί δραστηριότητες δυνάμει της οδηγίας 2006/48/ΕΚ ή της οδηγίας 2004/39/ΕΚ, όπως αυτές ενσωματώνονται στο δίκαιο των οικείων κρατών μελών του Ευρωσυστήματος·

   ζ) αναστολή ή αποκλεισμός της συμμετοχής του αντισυμβαλλομένου σε οποιοδήποτε σύστημα ή μηχανισμό πληρωμών, μέσω των οποίων διενεργούνται οι πληρωμές στο πλαίσιο των πράξεων νομισματικής πολιτικής ή (με εξαίρεση τις πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων), αναστολή ή αποκλεισμός της συμμετοχής αυτού σε οποιοδήποτε σύστημα διακανονισμού τίτλων που χρησιμοποιείται για τον διακανονισμό των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος·

   η) λήψη, έναντι του αντισυμβαλλομένου, μέτρων παρόμοιων με τα αναφερόμενα στα άρθρα 30, 31, 33 και 34 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ·

   θ) (σε ό,τι αφορά αντιστρεπτέες συναλλαγές) μη συμμόρφωση του αντισυμβαλλομένου με τις διατάξεις που αφορούν μέτρα ελέγχου κινδύνων·

   ι) (σε ό,τι αφορά πράξεις επαναγοράς) μη καταβολή από τον αντισυμβαλλόμενο του τιμήματος αγοράς ή του τιμήματος επαναγοράς ή μη παράδοση περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο αγοράς ή επαναγοράς ή (σε ό,τι αφορά δάνεια καλυπτόμενα από ασφάλεια) μη παράδοση από τον αντισυμβαλλόμενο των περιουσιακών στοιχείων ή μη επιστροφή της πίστωσης κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες για την πραγματοποίηση των σχετικών παραδόσεων ή καταβολών·

ια) (σε ό,τι αφορά πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων και καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας) μη καταβολή από τον αντισυμβαλλόμενο του ποσού σε ευρώ ή (σε ό,τι αφορά πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων) του ποσού στο ξένο νόμισμα κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες για την πραγματοποίηση των σχετικών καταβολών·

ιβ) επέλευση, στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου, γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης (όχι ουσιωδώς διαφορετικού από τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο 6) στο πλαίσιο σύμβασης συναφθείσας με μέλος του Ευρωσυστήματος για τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων ή των ιδίων κεφαλαίων του τελευταίου·

ιγ) μη παροχή από τον αντισυμβαλλόμενο συναφών πληροφοριών, με αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών συνεπειών στην οικεία ΕθνΚΤ·

ιδ) μη εκπλήρωση από τον αντισυμβαλλόμενο οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσής του στο πλαίσιο ρυθμίσεων επί αντιστρεπτέων συναλλαγών και πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και (εάν είναι δυνατή η επανόρθωση από την πλευρά του) μη επανόρθωση της κατάστασης εντός 30 το πολύ ημερών από τη σχετική πρόσκληση της ΕθνΚΤ προς αυτόν για επανόρθωση, στην περίπτωση συναλλαγών καλυπτόμενων από ασφάλεια, και δέκα το πολύ ημερών, στην περίπτωση πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων·

ιε) επέλευση, στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου, γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης στο πλαίσιο σύμβασης συναφθείσας με οποιοδήποτε άλλο μέλος του Ευρωσυστήματος για την άσκηση πράξεων νομισματικής πολιτικής, συνεπεία του οποίου το εν λόγω μέλος του Ευρωσυστήματος άσκησε το δικαίωμά του για καταγγελία κάθε συναλλαγής συναφθείσας στο πλαίσιο της παραπάνω σύμβασης·

ιστ) ο αντισυμβαλλόμενος υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της δυνατότητας χρήσης των κεφαλαίων του που επιβάλλει η ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 75 της συνθήκης·

ιζ) ο αντισυμβαλλόμενος υπόκειται σε δέσμευση κεφαλαίων ή/και σε άλλα μέτρα περιοριστικά της δυνατότητας χρήσης των κεφαλαίων του που επιβάλλει κράτος μέλος·

ιη) το σύνολο ή σημαντικό μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αντισυμβαλλομένου έχει δεσμευθεί ή κατασχεθεί ή υπόκειται σε άλλη διαδικασία που αποσκοπεί στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος ή των δικαιωμάτων των πιστωτών του αντισυμβαλλομένου·

ιθ) το σύνολο ή σημαντικό μέρος των περιουσιακών στοιχείων του αντισυμβαλλομένου έχει εκχωρηθεί σε άλλο φορέα·

κ) κάθε άλλο γεγονός που έχει λάβει χώρα ή επίκειται και που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την εκπλήρωση, εκ μέρους του αντισυμβαλλομένου, των υποχρεώσεων που αυτός υπέχει βάσει συμφωνίας την οποία έχει συνάψει προς το σκοπό της άσκησης πράξεων νομισματικής πολιτικής ή βάσει κάθε άλλου κανόνα που διέπει τις σχέσεις του με οποιαδήποτε ΕθνΚΤ.

Τα γεγονότα υπό τα στοιχεία α) και ιστ) παράγουν τα αποτελέσματά τους αυτοδικαίως. Τα γεγονότα υπό τα στοιχεία β), γ) και ιζ) είναι δυνατόν να παράγουν τα αποτελέσματά τους αυτοδικαίως, όχι όμως και τα γεγονότα υπό τα στοιχεία δ) έως ιε) και ιη) έως κ), των οποίων η παραγωγή των αποτελεσμάτων υπόκειται σε διακριτική ευχέρεια (δηλαδή μόνο κατόπιν επίδοσης σχετικής κοινοποίησης του γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης). Η κοινοποίηση αυτή του γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης δύναται να προβλέπει μέγιστη περίοδο χάριτος τριών εργάσιμων ημερών για την επανόρθωση του εν λόγω γεγονότος. Για γεγονότα που κρίνεται ότι συνιστούν αθέτηση υποχρέωσης στο πλαίσιο διακριτικής ευχέρειας θα πρέπει οι διατάξεις οι σχετικές με την άσκηση της εν λόγω διακριτικής ευχέρειας να προσδιορίζουν με σαφήνεια τα αποτελέσματα της άσκησής της.

7. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης, η ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να ασκήσει τα ακόλουθα δικαιώματα:

α) να αναστείλει, να περιορίσει ή να αποκλείσει την πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου σε πράξεις ανοικτής αγοράς·

β) να αναστείλει, να περιορίσει ή να αποκλείσει την πρόσβαση του αντισυμβαλλομένου στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος·

γ) να λύσει διά καταγγελίας όλες τις εκκρεμείς συμφωνίες και συναλλαγές· ή

δ) να αξιώσει επίσπευση της ικανοποίησης των απαιτήσεων που δεν έχουν ακόμη καταστεί ληξιπρόθεσμες ή τελούν υπό όρο ή αίρεση.

Επιπλέον, η ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να λάβει τα ακόλουθα μέτρα αποκατάστασης:

α) να χρησιμοποιήσει τις καταθέσεις του αντισυμβαλλομένου στην ΕθνΚΤ για το συμψηφισμό απαιτήσεών της εναντίον αυτού·

β) να αναστείλει την εκπλήρωση υποχρεώσεών της έναντι του αντισυμβαλλομένου έως ότου ικανοποιηθεί η απαίτησή της εναντίον του·

γ) να απαιτήσει τόκους υπερημερίας· ή

δ) να απαιτήσει από τον αντισυμβαλλόμενο αποζημίωση για τυχόν ζημίες που επέρχονται συνεπεία της επέλευσης στο πρόσωπό του γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης.

Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης, η εν λόγω ΕθνΚΤ νομιμοποιείται να ρευστοποιήσει χωρίς περιττή καθυστέρηση όλα τα παρασχεθέντα ως ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία, κατά τρόπο ώστε να ικανοποιηθεί μέχρι το ποσό της χορηγηθείσας πίστωσης, εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν προβεί σε άμεσο διακανονισμό του αρνητικού υπολοίπου του. Προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δύναται να αποφασίζει σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης, περιλαμβανομένης της αναστολής, του περιορισμού ή του αποκλεισμού της πρόσβασης στις πράξεις ανοικτής αγοράς ή τις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος.

8. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτή είναι σε θέση να λαμβάνει κάθε σχετική πληροφορία από τους αντισυμβαλλομένους σε ό,τι αφορά τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

9. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να προβλέπουν ότι όλες οι κοινοποιήσεις ή λοιπές ανακοινώσεις λαμβάνουν έγγραφη ή/και ηλεκτρονική μορφή. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουν ρητά τον τρόπο επίδοσης των εν λόγω κοινοποιήσεων ή λοιπών ανακοινώσεων και τον χρόνο κατά τον οποίο αυτές αρχίζουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους. Το διάστημα που ενδεχομένως μεσολαβεί έως την παραγωγή των αποτελεσμάτων τους δεν θα πρέπει να είναι παρατεταμένο, έτσι ώστε να μην αλλοιώνει το οικονομικό αποτέλεσμα των ρυθμίσεων ως συνόλου. Ειδικότερα, η επιβεβαίωση θα πρέπει να παρέχεται και να ελέγχεται αμέσως.

10. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να ορίζουν ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του αντισυμβαλλομένου δεν δύνανται να εκχωρούνται, να βαρύνονται με δικαιώματα εμπράγματης ή άλλου είδους ασφάλειας ή να διατίθενται με άλλο τρόπο από τον αντισυμβαλλόμενο, χωρίς τη γραπτή συγκατάθεση της ΕθνΚΤ.

11. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να προβλέπουν ότι μόνο αυτή και ο συγκεκριμένος αντισυμβαλλόμενος αντλούν δικαιώματα και υποχρεώσεις από τη συναλλαγή (λαμβανομένων, ωστόσο, υπόψη και των σχέσεων μεταξύ των ΕθνΚΤ -ή/και της ΕΚΤ- που προκύπτουν από τη διασυνοριακή χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων και, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, των πράξεων που εκτελούνται με αντισυμβαλλομένους που ασκούν δραστηριότητα μέσω ιδρύματος διαμεσολάβησης).

12. Οι σχετικές συμβατικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να ορίζουν ως εφαρμοστέο δίκαιο για τις ρυθμίσεις αυτές, αλλά και για όλες τις συναλλαγές που διενεργούνται στο πλαίσιο των εν λόγω ρυθμίσεων (με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η διασυνοριακή χρήση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων επιβάλλει διαφορετική ρύθμιση), το δίκαιο του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η ΕθνΚΤ, και ως αρμόδια για την επίλυση των διαφορών τα τακτικά δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

13. Οι ρυθμίσεις περί καταθέσεων θα πρέπει να προβλέπουν ότι ο διακανονισμός (τόσο η αποδοχή όσο και η επιστροφή) των καταθέσεων καθορισμένης διάρκειας λαμβάνει χώρα κατά τις ημέρες που ειδικότερα ορίζονται στην πραγματοποιούμενη από την ΕθνΚΤ αναγγελία της πράξης κατάθεσης.

II. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά των αντιστρεπτέων συναλλαγών**

Χαρακτηριστικά κοινά σε όλες τις αντιστρεπτέες συναλλαγές

14. Η ημερομηνία του αντιστρεπτέου σκέλους της συναλλαγής ορίζεται κατά το χρόνο συνομολόγησης κάθε συναλλαγής.

15. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ πρέπει να ορίζουν ως «εργάσιμη ημέρα», σε σχέση με την υποχρέωση εκτέλεσης μιας πληρωμής, οποιαδήποτε ημέρα λειτουργίας του TARGET2 εντός την οποίας δύναται να εκτελεστεί η συγκεκριμένη πληρωμή και, σε σχέση με την υποχρέωση παράδοσης των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε ημέρα λειτουργίας των συστημάτων διακανονισμού τίτλων, μέσω των οποίων πρόκειται να γίνει η παράδοση των τίτλων, στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει.

16. Οι μηχανισμοί μετατροπής σε ευρώ ποσών εκφρασμένων σε άλλο νόμισμα θα πρέπει να καθορίζουν ως εφαρμοστέα ισοτιμία μετατροπής την ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς της ΕΚΤ για το ευρώ ή, ελλείψει αυτής, την άμεση συναλλαγματική ισοτιμία που υποδεικνύει η ΕΚΤ για την πώληση ευρώ έναντι αγοράς του άλλου νομίσματος, την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημέρας διενέργειας της μετατροπής.

Χαρακτηριστικά που προσιδιάζουν αποκλειστικά στις πράξεις επαναγοράς

17. Η πώληση αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων γίνεται έναντι καταβολής μετρητών σε ευρώ, με ταυτόχρονη συμφωνία για επαναπώληση ομοειδών περιουσιακών στοιχείων έναντι καταβολής μετρητών σε ευρώ, σε καθορισμένη ημερομηνία.

18. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης επαναπώλησης ομοειδών περιουσιακών στοιχείων ορίζονται ως «ομοειδή» τα περιουσιακά στοιχεία του ίδιου εκδότη, τα οποία αποτελούν μέρος της ίδιας έκδοσης (ανεξάρτητα από την ημερομηνία έκδοσης) και είναι του ίδιου τύπου, της ίδιας ονομαστικής αξίας και περιγραφής, καθώς και του ίδιου ποσού με εκείνα προς τα οποία γίνεται η σύγκριση. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία προς τα οποία γίνεται η σύγκριση μετατραπούν σε περιουσιακά στοιχεία διαφορετικής κατηγορίας ή μεταβληθεί το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένα ή ασκηθεί δικαίωμα αγοράς επ' αυτών, ο ορισμός των ομοειδών περιουσιακών στοιχείων πρέπει να προσαρμόζεται αναλόγως, ώστε να περιλαμβάνει: σε περίπτωση μετατροπής, τα περιουσιακά εκείνα στοιχεία στα οποία έχουν μετατραπεί τα αρχικά περιουσιακά στοιχεία· σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος αγοράς επί περιουσιακών στοιχείων, στοιχεία ομοειδή των καταβεβλημένων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον ο πωλητής έχει καταβάλει στον αγοραστή ποσό ίσο με την αξία του ασκηθέντος δικαιώματος αγοράς· σε περίπτωση περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν εκφραστεί σε άλλο νόμισμα, περιουσιακά στοιχεία ομοειδή εκείνων που προκύπτουν από την επανέκφραση, προβλεπομένου του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρηματικού ποσού ίσου με τη διαφορά που ενδεχομένως προκύπτει μεταξύ της αξίας των περιουσιακών στοιχείων πριν και μετά την επανέκφρασή τους.

19. Τα γεγονότα που συνιστούν αθέτηση υποχρέωσης και νομιμοποιούν την ΕθνΚΤ να λύσει και να εκκαθαρίσει όλες τις εκκρεμείς συναλλαγές δεν διαφέρουν ουσιωδώς από τα γεγονότα τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 6.

20. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για τον συμψηφισμό, προκειμένου να επιτυγχάνονται οικονομικά αποτελέσματα ισοδύναμα με αυτά που περιγράφονται ακολούθως.

α) Με την επέλευση του γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης θεωρείται ότι επέρχεται αυτομάτως η ημερομηνία επαναγοράς για κάθε συναλλαγή, με την επιφύλαξη δε των ακόλουθων διατάξεων όλα τα ομοειδή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία καθίστανται αμέσως παραδοτέα (και κατά τρόπο ώστε η εκπλήρωση των αντίστοιχων υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών για παράδοση των περιουσιακών στοιχείων και καταβολή του τιμήματος επαναγοράς για κάθε επαναγοραζόμενο περιουσιακό στοιχείο να πραγματοποιείται αποκλειστικά κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο β), ακολούθως) ή, εναλλακτικά, λύεται η πράξη επαναγοράς.

β) i) Οι αγοραίες αξίες των επαναγορασθέντων περιουσιακών στοιχείων και όλων των ομοειδών πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων που πρόκειται να μεταβιβαστούν σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, καθώς και το καταβλητέο από κάθε συμβαλλόμενο τίμημα επαναγοράς, καθορίζονται από την ΕθνΚΤ για όλες τις συναλλαγές με βάση την ημερομηνία επαναγοράς· και

ii) με βάση τα ποσά που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο η ΕθνΚΤ οφείλει να υπολογίζει τα εκατέρωθεν οφειλόμενα ποσά βάσει της ημερομηνίας επαναγοράς. Τα ποσά που οφείλουν οι συμβαλλόμενοι από τη μεταξύ τους σχέση πρέπει να συμψηφίζονται, μόνο δε το καθαρό υπόλοιπο που προκύπτει καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό από το δικαιούχο την επομένη ημέρα κατά την οποία το TARGET2 βρίσκεται σε λειτουργία για την εκτέλεση πληρωμής. Για τους σκοπούς αυτού του υπολογισμού όσα ποσά δεν είναι εκφρασμένα σε ευρώ πρέπει να μετατρέπονται σε ευρώ κατά τη σχετική ημερομηνία, με βάση την υπολογιζόμενη σύμφωνα με την παράγραφο 16 ισοτιμία.

γ) Ως «αγοραία αξία σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης» νοείται, σε σχέση με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία, σε οποιαδήποτε ημερομηνία:

i) η αγοραία αξία των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων κατά το χρόνο αποτίμησης σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, που υπολογίζεται με βάση την πιο αντιπροσωπευτική τιμή κατά την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημερομηνίας αποτίμησης· ή

ii) σε περίπτωση που δεν υφίσταται αντιπροσωπευτική τιμή επί συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου κατά την εργάσιμη ημέρα που προηγείται της ημερομηνίας αποτίμησης, η τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης. Εάν δεν υφίσταται τιμή διαπραγμάτευσης, η ΕθνΚΤ καθορίζει μια τιμή, λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία τιμή που είχε καθοριστεί για το περιουσιακό στοιχείο στην αγορά αναφοράς· ή

iii) σε περίπτωση περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δεν υφίσταται αγοραία αξία, η αξία η οποία εξευρίσκεται βάσει οποιασδήποτε άλλης πρόσφορης μεθόδου αποτίμησης· ή

iv) εάν η ΕθνΚΤ, πριν από το χρόνο αποτίμησης σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, έχει πωλήσει τα περιουσιακά στοιχεία ή τα ομοειδή περιουσιακά στοιχεία στην αγοραία τιμή, το καθαρό προϊόν της πώλησης, μετά από αφαίρεση όλων των συνήθων εξόδων, αμοιβών και δαπανών που η πώληση συνεπάγεται, ενώ ο υπολογισμός διενεργείται και τα ποσά καθορίζονται από την ΕθνΚΤ.

21. Εάν οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διάταξη για την αντικατάσταση της ασφάλειας, διασφαλίζουν την εξακολούθηση της συμμόρφωσης με τα απαιτούμενα μέτρα ελέγχου κινδύνων.

22. Εάν οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διάταξη για περιθώρια καταβλητέα (ή επιστρεπτέα) σε μετρητά, προβλέπεται ότι κάθε περαιτέρω υποχρέωση επιστροφής (ή παροχής) περιθωρίων ικανοποιείται πρώτα από τη χρήση μετρητών μέχρι το αυτό ποσό (πλέον κάθε συναφούς τόκου).

Χαρακτηριστικά που προσιδιάζουν αποκλειστικά στις δανειακές συμβάσεις που καλύπτονται από ασφάλεια

23. Τα περιουσιακά στοιχεία που παρέχονται (π.χ. ως ενέχυρο) στο πλαίσιο δανειακής σύμβασης που καλύπτεται από ασφάλεια πρέπει, από νομική άποψη, να είναι ρευστοποιήσιμα, ελεύθερα από προνομιακές απαιτήσεις επ' αυτών. Δεν θα πρέπει να είναι δυνατή για κανέναν τρίτο (συμπεριλαμβανομένου του φορέα ρευστοποίησης σε περίπτωση αφερεγγυότητας) η παρέμβαση και επιτυχής διεκδίκηση των ενεχυρασθέντων περιουσιακών στοιχείων (εφόσον δεν συντρέχει απάτη) ή οποιουδήποτε δικαιώματος σχετίζεται με αυτά.

24. Η ΕθνΚΤ, από νομική άποψη, θα πρέπει να είναι σε θέση να προβαίνει σε ανάκτηση της οικονομικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων που ενεχυράζονται στο πλαίσιο της διενέργειας ορισμένης πράξης για την παροχή ρευστότητας υπό προκαθορισμένες περιστάσεις· οι περιστάσεις αυτές δεν θα πρέπει να διαφέρουν ουσιωδώς από τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 6, θα πρέπει δε να αντιστοιχούν στις περιστάσεις υπό τις οποίες η ΕθνΚΤ δύναται να θεωρήσει ότι συντρέχει αθέτηση υποχρέωσης στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου βάσει ρυθμίσεων επαναγοράς.

25. Οι δανειακές συμβάσεις που καλύπτονται από ασφάλεια θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα παράτασης της διάρκειας των ενδοημερησίων πράξεων, κατά τρόπο ώστε αυτές να καθίστανται πράξεις εικοσιτετραώρου.

III. **Συμπληρωματικά ελάχιστα κοινά χαρακτηριστικά των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων**

26. Κάθε συναλλαγή θα πρέπει να νοείται ως άμεση και ταυτόχρονα προθεσμιακή αγορά και πώληση ευρώ έναντι ξένου νομίσματος.

27. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να περιλαμβάνουν διάταξη σχετικά με το χρόνο και τους μηχανισμούς μεταφοράς πληρωμών. Η ημερομηνία της προθεσμιακής πώλησης/αγοράς θα πρέπει να ορίζεται κατά το χρόνο συνομολόγησης κάθε συναλλαγής.

28. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να ορίζουν το ξένο νόμισμα, την άμεση ισοτιμία, την προθεσμιακή ισοτιμία, την ημερομηνία μεταβίβασης και αναμεταβίβασης ως εξής:

α) ως «ξένο νόμισμα» νοείται κάθε νόμιμο νόμισμα πλην του ευρώ·

β) ως «άμεση ισοτιμία» στο πλαίσιο ορισμένης συναλλαγής νοείται η ισοτιμία (όπως υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 16) που εφαρμόζεται για τη μετατροπή του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού στο ποσό του ξένου νομίσματος της εν λόγω συναλλαγής· το τελευταίο είναι το ποσό που υποχρεούται να μεταβιβάσει ο ένας συμβαλλόμενος στον άλλο κατά την ημερομηνία μεταβίβασης, έναντι καταβολής του ισοδύναμου ποσού σε ευρώ· η εν λόγω ισοτιμία καθορίζεται στην επιβεβαίωση·

γ) ως «προθεσμιακή ισοτιμία» νοείται η ισοτιμία που υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 16 και εφαρμόζεται για τη μετατροπή του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού στο ποσό του ξένου νομίσματος που ένας συμβαλλόμενος υποχρεούται να μεταβιβάσει στον άλλο κατά την ημερομηνία αναμεταβίβασης, έναντι καταβολής του ισοδύναμου ποσού σε ευρώ· η εν λόγω ισοτιμία καθορίζεται στην επιβεβαίωση και προσδιορίζεται στις σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει η η οικεία ΕθνΚΤ·

δ) ως «ποσό αναμεταβίβασης σε ξένο νόμισμα» νοείται το ποσό σε ξένο νόμισμα που απαιτείται για την αγορά του εκφρασμένου σε ευρώ ποσού κατά την ημερομηνία αναμεταβίβασης·

ε) ως «ημερομηνία μεταβίβασης» στο πλαίσιο ορισμένης συναλλαγής νοείται η ημερομηνία (και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία πρόκειται να εκτελεστεί η μεταβίβαση του ποσού σε ευρώ από τον ένα συμβαλλόμενο στον άλλο, η οποία, προς άρση των αμφιβολιών, θα είναι η ημερομηνία (και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία τα μέρη έχουν συμφωνήσει ότι θα λάβει χώρα ο διακανονισμός της μεταβίβασης του ποσού σε ευρώ·

στ) ως «ημερομηνία αναμεταβίβασης» στο πλαίσιο ορισμένης συναλλαγής νοείται η ημερομηνία (και, κατά περίπτωση, η συγκεκριμένη ώρα της ημέρας) κατά την οποία ο ένας συμβαλλόμενος πρόκειται να αναμεταβιβάσει στον αντισυμβαλλόμενο το ποσό σε ευρώ.

29. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να προβλέπουν ότι ορισμένα γεγονότα (τα οποία καθορίζονται παρακάτω, στην παράγραφο 30) οδηγούν σε λύση και εκκαθάριση όλων των εκκρεμών συναλλαγών, πρέπει δε να προβλέπουν τον τρόπο διενέργειας της εν λόγω εκκαθάρισης (συμπεριλαμβανομένου του συμψηφισμού).

30. Τα γεγονότα τα οποία συνιστούν αθέτηση υποχρέωσης και τα οποία νομιμοποιούν την ΕθνΚΤ να προβεί στην καταγγελία και εκκαθάριση όλων των εκκρεμών συναλλαγών δεν θα πρέπει να διαφέρουν ουσιωδώς από τα γεγονότα τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 6.

31. Οι σχετικές συμβατικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις που εφαρμόζει ορισμένη ΕθνΚΤ θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για τον συμψηφισμό, προκειμένου να επιτυγχάνονται οικονομικά αποτελέσματα ισοδύναμα με αυτά που περιγράφονται ακολούθως:

α) με την επέλευση του γεγονότος που συνιστά αθέτηση υποχρέωσης θεωρείται ότι επέρχεται λύση κάθε συναλλαγής, οι δε τιμές αντικατάστασης των ποσών σε ευρώ και των αναμεταβιβαζόμενων ποσών σε ξένο νόμισμα θα καθορίζονται από την ΕθνΚΤ με βάση την παραδοχή ότι οι εν λόγω τιμές αντικατάστασης αντιπροσωπεύουν τα αναγκαία ποσά για τη διασφάλιση, υπέρ της ΕθνΚΤ, του οικονομικού ισοδυνάμου οποιωνδήποτε πληρωμών θα είχαν απαιτηθεί σε αντίθετη περίπτωση και

β) με βάση τα ποσά που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο η ΕθνΚΤ οφείλει να υπολογίζει τα εκατέρωθεν οφειλόμενα ποσά βάσει της ημερομηνίας αναμεταβίβασης. Τα ποσά που οφείλουν οι συμβαλλόμενοι από τη μεταξύ τους σχέση πρέπει να μετατρέπονται, σύμφωνα με την παράγραφο 16 και όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, σε ευρώ και να συμψηφίζονται, μόνο δε το καθαρό υπόλοιπο που προκύπτει καθίσταται ληξιπρόθεσμο και απαιτητό από το δικαιούχο την επομένη ημέρα κατά την οποία το TARGET2 βρίσκεται σε λειτουργία για την εκτέλεση πληρωμής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΜΕ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΙΚΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΗΣ

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2000/7 (ΕΕ L 310 της 11.12.2000, σ. 1).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2002/2 (ΕΕ L 185 της 15.7.2002, σ. 1).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2003/16 (ΕΕ L 69 της 8.3.2004, σ. 1).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2005/2 (ΕΕ L 111 της 2.5.2005, σ. 1).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2005/17 (ΕΕ L 30 της 2.2.2006, σ. 26).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2006/12 (ΕΕ L 352 της 13.12.2006, σ. 1).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2007/10 (ΕΕ L 284 της 30.10.2007, σ. 34).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2008/13 (ΕΕ L 36 της 5.2.2009, σ. 31).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2009/1 (ΕΕ L 36 της 5.2.2009, σ. 59).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2009/10 (ΕΕ L 123 της 19.5.2009, σ. 99).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2010/1 (ΕΕ L 63 της 12.3.2010, σ. 22).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2010/13 (ΕΕ L 267 της 9.10.2010, σ. 21).

Κατευθυντήρια γραμμή ΕΚΤ/2010/30 (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 63).